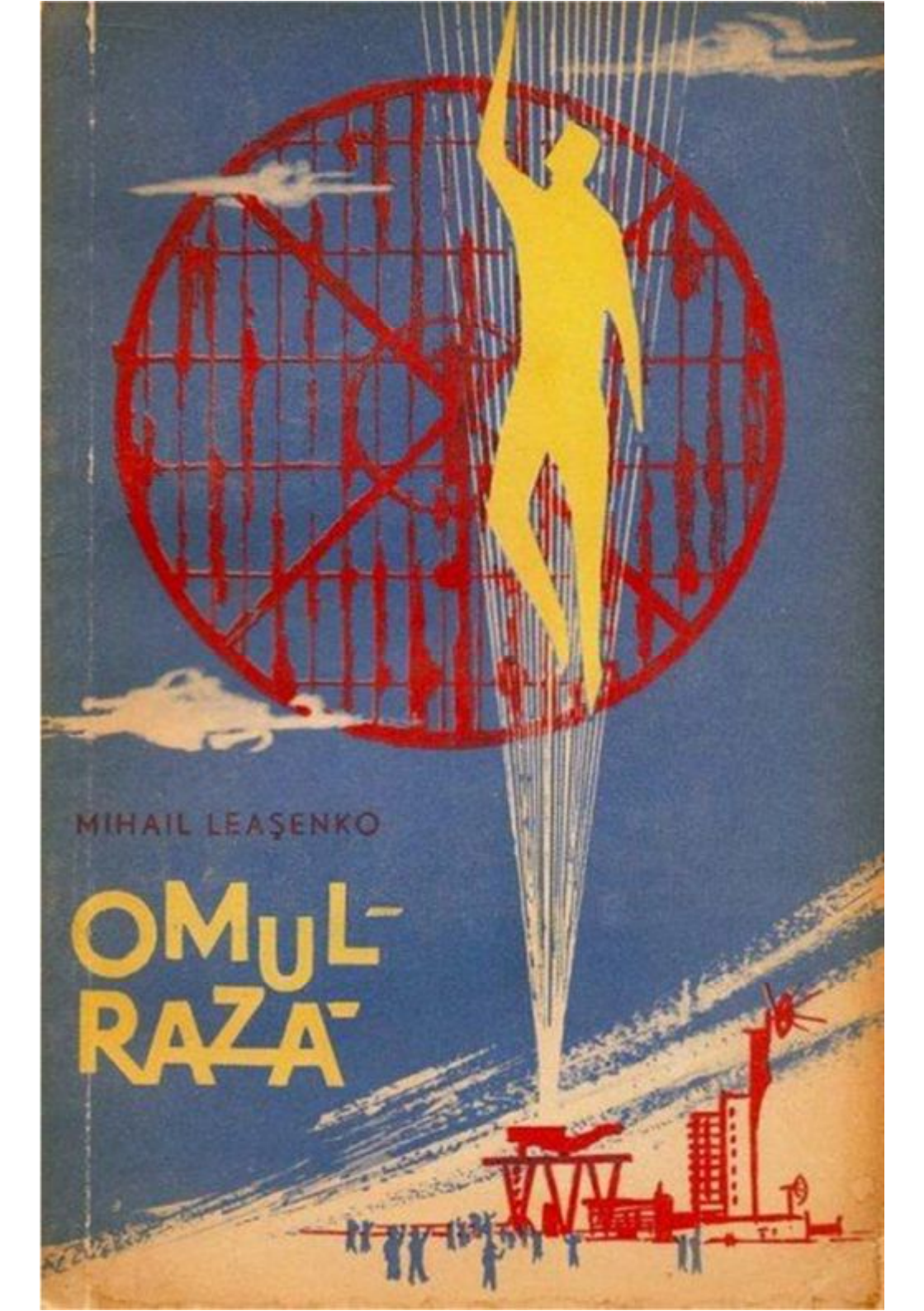

A Soviet propaganda poster featuring a large yellow silhouette of a person reaching up towards a red globe. The globe is marked with a grid and has a large 'X' drawn over it. A beam of light from a searchlight on the ground illuminates the person. In the background, there are stylized clouds and a cityscape with a tall building and a radio tower. The title 'OMUL-RAZA' is written in large yellow letters, and the author's name 'MIHAIL LEASHENKO' is written in smaller letters above it.

MIHAIL LEASHENKO

OMUL- RAZA

MIHAIL LEAȘENKO

OMUL-RAZĂ

– roman fantastic –

Realizată după volumul apărut la Editura Tineretului, București, 1963

Traducere: Lev Circo și Gheorghe Tomozei

Coperta: Nae Constantinescu

Și-ar fi putut oare închipui cândva, fie și în vis, elevul din clasa a IV-a B a școlii medii nr. 3 din orașul Maisk, Leonid Bubîrin, sau mai simplu Bubîr, un amator pasionat al hocheiului și portar imbatabil al echipei de curte, că va deveni nu numai un simplu martor, ci și unul din participanții la o uimitoare experiență: transformarea omului într-un fascicol de energie cuantică și reintegrarea lui la o distanță de zeci de mii de kilometri?

Și când te gândești că toată povestea a început de la... un simplu cartof, apărut pe neașteptate pe masa lui Leonka în timp ce acesta rezolva, în chipul cel mai prozaic, o simplă problemă de aritmetică...

CAPITOLUL I CARTOFUL „OA-181-IFȘ”

Șapte orașe ale Greciei: Smirna, Rodos, Chios, Argos, Colofon, Salamina și Atena s-au certat timp de secole, ba chiar s-au războit între ele pentru cineea de a se numi patrie a marelui bard Homer...

Douăzeci de orașe ale Italiei nu se înțelegeau asupra localității în care s-a născut Cristofor Columb și fiecare din cele douăzeci de orașe demonstra în chip incontestabil că acolo s-a născut îndrăznețul navigator și că toate celelalte nouăsprezece orașe nu sunt decât niște jalnice impostoare...

Și, cu toate că locul și timpul nașterii lui Iura Sergheev sunt cunoscute astăzi de către oricare locuitor al globului pământesc, totuși peste o sută de orașe și sate de pe toate cele cinci continente nu s-au înțeles nici până astăzi asupra locului unde a început povestea noastră.

Date importante asupra acestei chestiuni deține Leonid Bubîrin, o persoană care merită toată încrederea. El e bine cunoscut nu numai de către cei din clasa a IV-a B, a școlii medii nr. 3 din orașul Maisk, ci și de întreaga stradă Karl Marx. Atât Leonid Bubîrin, cât și prietenii săi Pavel Aleev, Nina Fetisova și mulți alții, prezintă dovezi serioase asupra faptului că povestea Marii Descoperiri și a Marii Fapte Eroice a început în ziua de marți 17 decembrie, în orașul Maisk, pe strada Karl Marx, nr. 3, apartamentul 43, unde locuiește Leonid Bubîrin, numit uneori (nu se știe din ce cauză) Bubîr.

În ziua aceea, după mai multe zile mohorâte, leneșul soare de iarnă ieșise, în sfârșit, la plimbare și jucăușele reflexe de lumină săltau vesel prin cameră... Nu era nimic extraordinar și, totuși, să stai să buchisești într-o asemenea zi la aritmetică părea un lucru de-a dreptul insuportabil.

Leonea Bubîrin, ca un om cu scaun la cap, demult ar fi alergat în curte, dar alături de el, nemișcată ca o stană de piatră, stătea mama lui. În tăcerea ei îndârjită și în expresia enigmatică a feței era ceva care îl făcea pe Bubîr să pufăie în semn de protest, dar, în general, să-și țină gura.

— Ei? Întreba din când în când mama.

— În livadă sunt cinci sute optzeci și șase de meri... spunea, după un timp de gândire, cam morocănos, Bubîr... Aceasta înseamnă că sunt cu o sută treizeci și opt mai puțin decât perii și cu nouăzeci și cinci mai puțin decât vișinii... Făcând o pauză lungă și oftând din greu, el termină de citit, cu o oarecare uimire în glas: câți pomi sunt în total în livadă?

Mama îl iscodea cu privirea-i scrutătoare. Bubîr însă tăcea, examinând cu îndârjire și cu atenție pagina curată a caietului, ori privind grădina înzăpezită de dincolo de geam. Ce mere și ce pere sunt iarna? Uite, dacă era o problemă cu pucuri de hochei trimise în poartă sau ratate, atunci ar fi

priceput în doi timpi și trei mișcări!... Dar ce înseamnă oare „în doi timpi”? După ce s-a gândit puțin la aceasta, Bubîr a încercat să ghicească cu ce scor va dispune „Chimia”, renumita echipă de hochei a orașului Maisk, de „Torpedo” din Kirov, eternul său adversar. Fața lui Bubîr păstră în acest timp un aer atât de preocupat, gânditor și chiar tragic, încât mama începu să-și compătimească fiul, iar el, în acest timp, își amintea jubilând de toate victoriile glorioase din trecut ale „Chimiei”.

Pe fereastra de la etajul doi, unde se afla apartamentul Bubîrinilor, se vedea un mic scuar curățel, unde, afundate până la brâu în zăpadă, tremurau înfrigurate nuielușele subțiri ale tufelor. Pe cărare, lipindu-și botul de zăpada topită, ori săltând ca niște arcuri cenușii, lătrând vioi și privind vesel în jurul lor, se zăreau doi căței cu picioare lungi, viitori dulăi înfiorători. În fața lor, stând în patru labe, scormonea cu pâslarii zăpada bătătorită, chiuind de bucurie, un puști de vreo patru ani. O fetiță ceva mai mare îl trăgea din zăpadă, iar pe bancă niște mame foarte tinere, înghesuindu-se una în alta, râdeau cu hohote, privindu-i puțin încurcate dar mândre pe trecători. Dincolo de scuar, în dreapta sau în stânga, se vedeau case, oameni, camioane, iar pe o platformă de beton se afla un elicopter nou-nouț, pregătindu-se de raidul obișnuit Maisk-Gorki. Dintr-un autocamion uriaș erau îmbarcate în elicopter niște lăzi, iar pe stradă alerga un flăcău lat în umeri, grăbindu-se să nu întârzie la îmbarcare. „Tăurașul”, gândi Bubîr, tresărind de bucurie; e favoritul său, căpitanul hocheiștilor de la „Chimia”. Privind mai cu atenție însă, se convinge că nu-i deloc Tăurașul.

— Ei? spuse mama amenințător.

Inactivitatea și tăcerea prea îndelungată și, mai ales, zâmbetul fericit care a fluturat într-un moment nepotrivit pe obrajii lui Bubîr, stârniseră iarăși atenția mamei. Și Bubîr începu să șoptească pe un ton tragic, după ce își astupă urechile cu degetele:

— În livadă sunt cinci sute optzeci și șase de meri... Aceasta înseamnă că sunt cu o sută treizeci și opt mai mulți decât perii...

— ...și cu nouăzeci și cinci mai puțin decât vișinii! Mama se pare că începea să se supere. Asta am mai auzit-o de șapte ori. Dar mai departe?

— În total, câți pomi sunt în livadă?... îngăimă Bubîr fără grabă, cu un glas nevinovat și plin de melancolie.

— Tocmai asta aș vrea să știu și eu, în sfârșit! strigă mama. Scoate creionul din gură!

Însă n-a fost să fie satisfăcută curiozitatea mamei. N-a apucat Bubîr să scoată creionul din gură, când în aer luci ceva, tăcăni ușor și îndată pe foaia lucioasă și curată a caietului se rostogoli un cartof roz (și, după cât se pare, bine spălat) care, după toate aparențele, nu avea deloc ce căuta aici.

— Tiii! exclamă Bubîr, mirat.

— Ce-i asta? strigă mama.

— Un cartof, spuse Bubîr, scoțând de sub cartof caietul său și convingându-se cu plăcere că stricăciuni prea mari nu avuseseră loc. E crud...

Ochind, îi trase un bobârnac cartofului care îl privea cu ochișorii lui albi.

— Aș vrea să știu de unde a apărut acest cartof? întrebă mama, supărată. Ce înseamnă toate acestea?

— Nici eu nu știu, se grăbi să se apere Bubîr.

— Asta-i nerușinare! Veșnic găsesc în buzunarele tale bucăți de plăcintă, franzelă și chiar salam! continuă, revoltată, mama. Privește la burta ta! (Bubîr îi urmă numaidecât sfatul.) Și așa râde lumea de tine! De ce mai sterpelești și cartofi cruzi?

— Mamă, spuse foarte serios și convingător Bubîr, îți dau cuvântul meu de cinste că nu l-am sterpelit!

Mama își privi cu atenție fiul și gândi că s-ar părea că el spune adevărul.

— Tu știi doar că nu există minuni!

Bubîr surâse disprețuitor și strânse din umeri, în semn că e un materialist convins. Aici nu prea a fost sincer. Bineînțeles că nu credea în minuni și ar fi privit cu compătimire pe oricine se mai ocupa de asemenea fleacuri, dar de câte ori deschidea cartea cea groasă cu povești rusești sau arabe, captivat de minunatele scorniri, urmărea cu sufletul la gură aventurile eroilor, crezând în acel moment atât în întâmplări neobișnuite, cât și în miraculoase transformări... S-ar putea ca și cartoful acesta să fie din basme?...

Mama întinse gânditoare mâna și luă cartoful. Era un exemplar curat, tare, și destul de greu, din aceia cărora li se spune simplu „sfârâncioși”. Mama întoarse cartoful pe cealaltă parte și deodată scoase un țipăt slab.

— Ce-i? Ce? Bubîr se târî în genunchi, pe masă, peste caiet, privind cartoful. Ce-i acolo?

— Aici... aici sunt niște litere? spuse cu greu mama.

— Litere? Bubîr, de emoție, era cât pe ce să cadă de pe masă. Unde? Dă-mi-l!

Mama întoarse spre el cartoful și Bubîr văzu pe fața lui netedă, roz, niște litere mici, foarte frumoase, semănând cu inscripțiile imprimare pe creioane. Din litere s-au alcătuit cuvinte:

— Rugăm... a înapoia... pe adresa... – citi Bubîr – R... G... c/p 7... Ce-i asta, mamă? Uită-te și aici! „OA-181-IFȘ”.

— Poate ca nici nu-i cartof?

Mama smulse în grabă din mâinile băiatului său misteriosul obiect, privindu-l cu teamă.

Bubîr scobi fulgerător cu unghia lângă litere.

— E cartof! declară el bucuros și, sărind pe dușumea, începu să țopăie în jurul mesei. Eu știu! Eu știu!

— Ei, ce știi? Ce? strigă mama, alergând după el disperată și strângând cartoful periculos în pumnul întins departe. Ce știi tu?

— E un hibrid! o lămuri Leonea. Un soi nou! Și atunci l-au însemnat cu „OA-181-IFȘ”.

— Hibrid? S-ar putea să fie... Mama desfăcu pumnul și era cât pe ce să scape cartoful. Dar cum a nimerit aici? De unde a apărut?...

Abia acum s-a speriat Bubîr. Fereastra era închisă și bine lipită. Nici ferăstruica n-a fost deschisă. Înseamnă că n-a zburat din stradă. Și parcă poți să arunci un cartof până la etajul doi? Atunci, de unde a venit? Că doar pe masă nu era nimic... Iar pe caietul curat nici atât!

— În primul rând, trebuie aruncat, declară mama hotărât. Nu pot să sufăr niciun fel de scamatorii prostesti! Să-l arunci chiar acum...

Ea privi cu indignare cartoful roz, iar acesta, parcă simțindu-se jignit, se desprinsese lin din palma ei și zbură ușor în sus! Făcând câteva mișcări nehotărâte, se opri în aer, sub abajur.

Leonea cu gura întredeschisă, iar mama cu buzele strânse dureros, urmăreau cu groază purtarea obișnuitului cartof sfărâmicios și crud, care atârna în aer ca un balon pentru copii.

Apucându-l de mână pe Leonea, mama se repezi pe coridor, închizând bine ușa. Pe măsuta din coridor se zărea telefonul. În timp ce mama încerca să-l găsească la telefon pe soțul ei, Leonea urmărea cu teamă cartoful, prin geamul de sus al ușii. Era tot acolo și atârna nemișcat sub abajur.

— Vino imediat acasă! striga grăbită mama în receptor. Lasă totul baltă, dacă vrei să-ți mai găsești fiul și soția în viață... Grăbește-te!

Aruncând receptorul cât colo, îl încălță și-l îmbracă la nimereală pe Bubîr al ei și, decretând că niciun minut mai mult nu va rămâne în același apartament cu un cartof care zboară, și, probabil, poate să explodeze din clipă în clipă, alergă cu fiul ei în curte. Aici mama îi porunci să-l aștepte pe tata, iar ea hotărî că treacă pe la prietena ei, care era totdeauna la curent cu noutățile și ar fi putut să audă ceva despre cartofii miraculoși.

Abia dispăru mama pe ușă, când Leonea îl zări lângă magazii pe Pașka Aleev, care spărgea lemne.

— Pașka, măi Pașka! striga Leonea, apropiindu-se în fugă. Știi, ne-a venit un cartof! Pe el sunt niște litere. Scrie că trebuie înapoiat nu știu unde! Zboară singur! Și ar putea să explodeze.

Această din urmă presupunere avu darul să stârnească interesul lui Pașka.

— Dar mama ta unde e? Întrebă el, aruncând în magazie toporul și sacul cu lemne.

— E la Evdochia Ivanovna. Nu pleacă curând de acolo! îi comunică, vesel, Bubîr.

— Ai cheia la tine?

— Haidem! strigă Bubîr și o luă la fugă înainte.

Acum nu se mai temea de nimic. Însuși Pașka era cu el, iar Pașka se pricepea să dea de rostul unor chestiuni mai ceva ca „problema” unui cartof zburător obișnuit. Mare lucru! A fost realizat pur și simplu un nou hibrid: acum cartofii nu vor mai fi transportați, ci vor zbura singuri acolo unde va fi nevoie...

N-au apucat însă ei să ajungă la ușa de la intrare, când, din apartamentul în care intrase cu puțin înainte mama, apără o fetiță slăbuță cu căciulă bleu croșetată și niște pâslari albi uriași, în care aproape că se pierdeau picioarele ei subțiri ca niște chibrituri. Era Ninka Fetisova, odrasla prietenei mamei lui Bubîr.

— Aha! Aha! începu să strige Ninka, apropiindu-se în fugă de ei. Am înțeles totul! Unde aveți de gând să vă duceți? Dar dacă explodează cartoful?...

Au fost nevoiți s-o ia cu ei.

Fără să se dezbrace și fără să bage de seamă că în jurul pâslarilor lor se făcuseră adevărate băltoace, stăteau în mijlocul camerei și, cu capul dat pe spate, examinau acel cartof enigmatic care, cu atâta dibăcie, făcea pe cartoful veritabil.

— Poate că e gol înăuntru și umflat cu ceva? presupuse gânditor Leonea.

— Umflat? obiectă numaidecât Ninka... Nu cred!...

— Plasă ai? întrebă, fără s-o onoreze cu vreun răspuns, Pașka.

— Plasă?

— Ei da, de-alea cu care se prind fluturii. Tu trebuie să ai așa ceva!...

Și cu toate că ultima frază a lui Pașka suna cam ironic, Leonea se apucă să cotrobăiască prin casă după plasă și într-adevăr dădu de ea. Pașka o flutură o clipă prin aer și, curând, ținea cartoful în mână. Încruntându-se și mișcând din buze, el studia cu atenție toate literele, atingându-le chiar ușor cu degetul.

— „*Rugăm a înapoia pe adresa...*” Roagă să fie înapoiat, înseamnă că-i ceva serios... „*R... G... c/p 7...*” Dar unde sunt celelalte litere? Le-ai pierdut?

— Le-a pierdut, le-a pierdut! începu să strige Ninka, înghiontindu-l pe Bubîr în coastă, cu degetul ei subțirel, dar uimitor de ascuțit.

— Așa a fost, Pașka, pe cuvântul meu de cinste...

Leonea a fost nevoit să spună toată povestea. Pașka a ascultat-o cu o vădită neîncredere, iar Ninka a râs jignitor.

— Ai să-i povestești lui Iura Sergheev toate acestea, spuse Pașka, sumbru. El își va da seama cum și ce fel! Haide! O batistă curată ai? Tu trebuie să ai!...

Și cu toate că lui Leonea parcă îi era rușine că la el s-a găsit o batistă curată, i-o întinse în tăcere. Pașka înfășură în ea cartoful care încerca să scape și îl înghionti pe Leonea în spate:

— Haidem!

— Dar mama? întrebă, bâlbâindu-se, Leonea.

— „Mama”! spuse Pașka, cu un aer de superioritate... Copilașule!

Aceasta suna ca o insultă, cu atât mai mult că și Ninka dădu dojenitor din cap. Dar poate că aceasta este o mină! Cu mașinărie de ceas ascunsă! Bate ultimele minute și...

El duse cartoful înfășurat în batistă la ureche: nu se auzea nimic.

— Ei, totuna, pronunță cu o oarecare dezamăgire Pașka. Haidem la Sergheev!

— Adică la Tăuraș, nu-i așa?

— La Tăuraș! Pe stadion e Tăuraș, iar la locul de muncă e Sergheev! Secretarul Comitetului de Comsomol de la Combinatul chimic! E clar?

Spre mai multă convingere, Pașka îi dădu lui Bubîr un bobârnac în capul tuns scurt. Și-au tras căciulile pe urechi și s-au repezit pe scări.

— Știi tu ce băiat e Iura Sergheev? repetă Pașka, tăcut de obicei... Nu mai există unul ca el! El învârtește toate treburile pe acolo. Directorul e numai așa, de formă, fiindcă este prevăzut și un director, dar principalul om rămâne Sergheev! Ascultă... El se opri în loc și sprâncenele i se încruntară. Să știi că drăcovenia asta nu va exploda în niciun caz!

— Dar de ce-e? întrebă târăgănat Leonea.

— E clar! Scrie doar: „*Rugăm a înapoia la adresa*” și e dată și adresa: „C/p 7...”

— Ei și ce-i cu asta?

— Caraghiosule! Parcă un spion va scrie vreodată pe o bombă sau pe o mână: „Rog a înapoia pe adresa”? Iar pe acest cartof...

Pașka nu apucă să agite legăturica, când o mână subțire, vânoasă, plină de pistrui, apucă legăturica din spate.

— Ce-ai spus? răsună tăios un glas poruncitor. Ce-ai spus, băiatule?

În fața lor, cu mâna pe legăturică, se afla un bărbat roșcat între două vârste, al cărui nas osos era încălecat strâmb de niște ochelari cu lentile foarte groase.

Mai întâi de toate, Pașka smulse legăturica.

— Nu puneți mâna! strigă numaidecât Ninka. Nu e al dumneavoastră!

— Iertați-mă, copii, spuse necunoscutul, lăsând din mână legăturica. Ați spus: un cartof...

— Ei și ce-i cu asta? mormăi Pașka, privind într-o parte.

— Ați spus: „...să se restituie pe adresa...”

— Bubîr, haidem! strigă Pașka și, împingându-l pe Leonea înainte, o luă printre mașinile care treceau încet, căutând ca Leonea să fie mereu în fața lui.

Dar oricum, tot Ninka zbura în față.

Scoțând un chițcăit jalnic, necunoscutul cu ochelari încercă să se repeadă după ei, dar în aceeași clipă fluieratul hotărât al milițianului îi asigură pe copii că sunt în siguranță, iar necunoscutul cel bizar a ajuns în mâinile autorităților.

— Ai înțeles? îi spuse Pașka lui Bubîr, când, după ce s-au odihnit puțin, se apropiau de sala de trecere a Combinatului chimic. Aici e ceva... Înseamnă că ei caută!

Copiii au intrat la Comitetul de Comsomol, perfect conștienți de importanța comunicării lor. Leonea a uitat și de cartof și de eventualele neplăceri de acasă, îndată ce l-a văzut lângă el pe Tăuraș, în carne și oase, vesel chiar, pe acela pe care se deprinsese să-l vadă doar de departe, în armura de hocheist.

De l-ai fi întrebat dacă Iura Sergheev locuiește de mult în orașul lor, Leonea ți-ar fi răspuns, aruncându-ți o privire nedumerită: în închipuirea lui, orașul Maisk și Iura Sergheev erau un tot indivizibil... Și totuși, Iura n-a apărut în orașul Maisk decât cu doi-trei ani în urmă.

Din actele prezentate de el la secția de cadre rezultă că Iura Mihailovici Sergheev, de ani douăzeci și cinci, a absolvit școala tehnică de construcții de mașini din Gorki și este repartizat spre a fi utilizat după specialitatea lui la Combinatul chimic din Maisk; că Sergheev este orfan, crescut la căminul de copii, că rude nu are, că în Comsomol este de nouă ani și în ultimii doi ani a fost secretar al biroului de Comsomol de pe lângă școala tehnică... Curând, la combinat s-a aflat că Sergheev este un excelent hocheist și schior, că este pasionat după cibernetică și visează să se înscrie în viitor la școala tehnică superioară „Bauman”, și că deocamdată a trecut la dirijarea automată programatică, secția de strungărie.

Întreaga sa scurtă viață era luminoasă, curată și atrăgătoare ca și el însuși, un flăcău înalt, voinic, cu fălcile proeminente, cam uscățiv, cu o față aproape severă și un cap mare cu o coroană deasă de păr drept, pe care era nevoit să-l ridice mereu, cu o mișcare nervoasă a capului, de pe frunte.

Miile de băieți din Maisk îl cunoșteau mai întâi, bineînțeles ca centru atacant în glorioasa echipă a chimiștilor. Iura juca într-adevăr extraordinar; odată cu venirea lui, chimiștii au reușit anul trecut să cucerească întâietatea în categoria „B”, iar acum jucau cu succes în categoria „A”, luptând cu renumiții maeștri din Moscova. Dar nu aceasta e principalul: pe băieți i-a cucerit visul cunoscut de toată lumea al lui Iura, de a face ca echipa combinatului chimic din Maisk să ajungă campioana Uniunii Sovietice, cucerind astfel dreptul de a participa la campionatul mondial și la întrecerea cu teribilii canadieni sau cu suedezi.

Până și unii băieți ca Pașka Aleev, care nu prea iau în considerație pe cei cu autoritate recunoscută, erau gata să facă orice pentru Iura. De aceea, făcând cunoștință cu cartoful bizar al lui Bubîr, Pașka nu-și duse prietenul la oricine, ci, în primul rând, la Iura.

Pașka desfășură în tăcere batista, ținând cu mâna, pentru orice eventualitate, cartoful. Prudența lui însă nu avea rost, căci cartoful rămânea nemișcat. Nici gând nu avea să zboare. Pașka îl mișcă în palme: al naibii, cartoful rămânea nemișcat. Sărindu-i în ajutor, Bubîr și Ninka îl împinseră și ei din dreapta și din stânga; Bubîr îi dădu chiar un bobârnac cu degetul lui gros, semănând cu un crenvurșt. În zadar însă. Cartoful parcă își bătea joc de ei. Aplecându-și fața cu nasul cârn, Iura Sergheev urmărea cu atenție mișcările lor ciudate.

— Nu reușiți? Întrebă el, compătitor.

Atunci, întrerupându-se unul pe altul, înghiontindu-se și chiar împingându-se cu cotul, Pașka, Bubîr și Ninka îi povestiră întreaga întâmplare. Ascultându-le povestea, lura răsucea gânditor cartoful, încrețindu-și fruntea lată.

— Bine, copii... El zâmbi și îndată fața Ninkăi și a lui Bubîr se făcură numai zâmbet și până și încruntatul Pașka surâse, în sfârșit. Lăsați-mi drăcovenia asta! Poate că o folosim în loc de puc...

El aruncă în sus cartoful și-l prinse cu dibăcie. De zburat, însă, cartoful nu mai voia să zboare.

*

Lura nu s-a apucat, bineînțeles, să le povestească băieților că în ultimul timp a devenit ținta șotiilor unui personaj pus pe șotii.

Iată cum a început totul. Într-o dimineață, tânăra factoriță îi înmână lui lura o telegramă cu următorul conținut:

„Căpitan, căpitan, te trezește!”

Telegrama nu era semnată.

Atunci, lura a socotit că telegrama l-a costat pe glumeț vreo douăzeci de copeici și, desigur, o altă telegramă n-are să-i mai fie trimisă. Pronosticul s-a dovedit a fi just.

Odată însă, el s-a deșteptat din somn pe la ora două noaptea și mult timp n-a putut să-și dea seama ce anume l-a făcut să se trezească. Până la urmă a înțeles: undeva, foarte aproape, cineva bătea sacadat, cu un ușor sunet metalic, în alfabetul Morse: Liniuță. Trei liniuțe. Punct, liniuță, liniuță... Ce-i asta? *„Tovarășe Sergheev...”* Se ridică în capul oaselor. Transmițătorul repetă de două ori: *„Tovarășe Sergheev. Tovarășe Sergheev”*. Apoi, după o pauză lungă: *„Fii gata! Fii gata! Fii gata!”*. Din nou o pauză lungă și încă un cuvânt scurt: *„Recepție”*. Un minut mai târziu, totul reîncepu de la capăt. Lura sări din pat, aprinse lumina. În cameră nu era nimeni, de dincolo de perete se auzea sforăitul liniștit al vecinului. Scotocind prin colțurile camerei, nu prea bogat mobilată, lura descoperi, fără să se obosească prea mult, în nișa de lângă calorifer, o casetă confectionată dintr-un material fin și rezistent, necunoscut. Bătăile răsunau în casetă. El o deschise și găsi în ea o mașinărie simplă, cu mecanismul de întoarcere întocmai ca a ceasornicului și cu termocuplul legat la baterie.

Dar cine și pentru ce a introdus această jucărie scumpă în camera sa, nu a putut înțelege...

Cel mai mult îl neliniștea pe lura ceea ce s-a petrecut cu el cu vreo cinci luni în urmă, într-o zi caldă ca de vară a lui septembrie. El stătea atunci în

fața vitrinei magazinului de literatură tehnică și examina copertele cărților noi despre automatizare și dispozitive electronice. Printre ele se afla și cunoscuta broșură a lui N. Viner: „*Cibernetica și societatea*”. În această carte, ca de altfel în multe alte lucrări ale marilor savanți, o analiză riguroasă se învecina cu pronosticuri îndrăznețe.

În clipa în care lura, zâmbind întrucâtva ironic, se gândea că nici oamenilor de știință, ferecați în lumea formulelor, uneori nu le este străin zborul impetuos al fanteziei, cineva îl bătu cu putere pe umăr.

Lura întoarse capul. În fața lui se afla un om cu pălăria trasă mult pe sprâncene și cu gulerul de la pardesiu ridicat. Lura prinse cu urechea o șoptă: „*Numai îndrăzneților li se supun mărele... Tovarășe Sergheev, pregătește-te!...*” Omul păși numaidecât spre bordura trotuarului, unde staționa o mașină, intră și închise ușa. Claxonul mașinii răsună scurt și imperativ. Omul cu pălăria trasă pe ochi atinse volanul. Deodată, de sub borurile pălăriei, sclipi, pentru o frântură de secundă, un ochi fierbinte, căprui. Lura văzu foarte distinct cum omul îi făcea ștângărește cu ochiul... Alergă spre mașină, dar nu apucă să vadă decât numărul: *OA-72-11*. Mașina dispăru numaidecât printre celelalte mașini care alergau în întâmpinarea soarelui palid de septembrie.

Jenându-se până acum să povestească despre aceste inexplicabile întâmplări, lura nu pomenise nimănui nici de telegramă, nici de casetă și, bineînțeles, nici de întâlnirea aceea neobișnuită. Acum însă, examinând literele de pe cartof, făcute, după cât se părea, din același material cu caseta, el hotărî că nu mai trebuie să tacă.

Și totuși, nimeni, nici chiar lura Sergheev, nu bănuia că acest cartof cu obrajii roz înseamnă începutul destinului său eroic. După cum vedeți, există motive reale să se afirme că povestea Marii Fapte Eroice, cunoscută acum de toată lumea, a început într-adevăr în orașul Maisk, în apartamentul familiei Bubîrin. Și totuși...

CAPITOLUL II REGELE BISSEI

Și totuși nu se știe unde au început toate acestea... Poate la Bubîrini, poate în camera lui Iura Sergheev, secretar al Comitetului de Comsomol al Combinatului chimic din orașul Maisk sau poate, o săptămână mai târziu, în sala de așteptare a agenției comerciale sovietice de pe insulele Faroo-Maró din Oceanul Sudic... Toate marile evenimente nu încep nici cu bătaia tobelor, nici cu preveniri solemne, ci pe negândite, într-un cadru cu totul obișnuit...

Nu numai Pașka Aleev și Leona Bubîr, dar până și Ninka Fetisova ar fi dat mult ca să poată arunca măcar o privire spre Faroo-Maró, dincolo de lagunele insulelor de corali și palmierii de cocos.

În schimb merceologul Vasili Ivanovici Kvașin, care este în același timp și contabilul agenției, ar fi dat și el mult ca să călătorească din aceste extraordinare insule în cel mai obișnuit Maisk, sau, și mai bine, direct la Moscova...

Omului acesta, care abia cu câteva luni în urmă se trezea liniștit în fiecare dimineață în apartamentul său din strada Sadovo-Triumfalnaia și știa sigur că lunile iunie, iulie și august sunt luni de vară, iar lunile decembrie, ianuarie și februarie sunt luni de iarnă, nu-i venea ușor să îndure căldura tropicală și transpirația lipicioasă, în timp ce calendarul îl asigura că se află în luna februarie!

Dacă ați fi avut ocazia să vizitați agenția comercială sovietică de pe insula Faroo-Maró, printre afișele viu colorate în bleu cu bronz al agenției „Inturist”, cu peisaje de pe Volga, din Caucaz, Moscova și Leningrad, printre fotografiile colorate ale automobilelor, strungurilor și televizoarelor sovietice, alături de o minunată colecție de păpuși, produse ale artei populare, ați fi observat, desigur, pe un perete un tabel model, întocmit cu multă dragoste și cea mai mare scrupulozitate. Vasili Ivanovici a alcătuit acest tabel, cu mâinile lui, în timpul liber. Pentru ca datele tabelului să nu stârnească îndoieli și interpretări greșite, Vasili Ivanovici scrisese deasupra lui, caligrafiat elegant: „*Campionatul de hochei cu puc al U.R.S.S.*”.

Tabelul avea ca vecin un program de un azuriu strălucitor al raidurilor navale de la Faroo-Maró la Pago-Pago, Papaere, Honolulu, la Sidney și porturile Asiei de Sud.

Bucurându-se de liniște și nebănuind în ce aventuri extraordinare îl va atrage soarta peste câteva minute numai, Vasili Ivanovici, care nu trecuse încă de treizeci de ani, stătea în fața fastuosului său tabel cu rezultate sportive, în care trecuse tocmai ultimele date și se delecta din suflet. Era extrem de plăcut ca pe căldura aceasta infernală să poți sta cel puțin, uite

aşa, în faţa tabelului şi să te gândeşti la hochei. Tabelul parcă emana o răcoare înviorătoare, mirosea a zăpadă albastră, scânteietoare...

La tabelul de hochei se uita, zâmbind, cu dinţii ei minunaţi, sclipitori, miss Nugu, una din fostele prinţese ale oraşului Faroo. Astăzi ea şi-a schimbat titlul potrivit unei situaţii mai realiste, e stenografă a agenţiei comerciale.

— În seara asta, acolo are loc meciul programat... spunea visător Vasili Ivanovici. Se întâlnesc „Aripile Sovietelor” şi „Dinamo”! Încercaţi să vă imaginaţi, miss Nugu, seara meciului: luminile plutesc în ceaţa uşoară, pâlcuri de oameni (dar nu în pielea goală şi nici cu chiloţi de sport, ci cu şube şi pâslari, aşa cum se cuvine...) Un geruleţ aşa, de vreo douăzeci de grade. Dar cum să vă explic eu ce e aceea ger? În general, e foarte frig şi foarte plăcut...

— Frig şi plăcut? Aşa ceva nu există!

Rezonabila miss Nugu scutură din cap, privindu-şi cu curiozitate şeful cel bizar.

— Ba există! Vasili Ivanovici zâmbi fericit, aducându-şi aminte cât e de bine să stai în ger, fără să observe că faţa lui lată luceşte de transpiraţie. În picioare ai, aşadar, pâslari. Pâslarii sunt ceva foarte călduros. Iar sub picioare scârţâie zăpada. Doamne, cum se poate explica asta? Zăpadă, înţelegeţi? Aşa, albă, strălucitoare, cum e îngheţata. Dar mult mai bună.

— Şi voi o călcaţi în picioare? se înspăimântă miss Nugu.

— Sigur, e atât de multă!... Dar iată stadionul. Un teren uriaş acoperit cu gheaţă... Gheaţa luceşte, scânteiază... Ah da, dumneata n-ai de unde să ştii ce înseamnă un teren acoperit cu gheaţă, un câmp întreg de gheaţă tare...

— O-o! Miss Nugu era în extaz. Un câmp întreg de gheaţă! Dar de câte frigorigere este nevoie ca să-l fabrici? E ceva grandios!

— Apar jucătorii, continuă Vasili Ivanovici, renunţând cu hotărâre la toate detaliile. Joacă o echipă oarecare, hai să zicem, această „Chimia” care e şi ea în categoria „A”... O! Dar ia priviţi ce se întâmplă. „Chimia” o ia înainte. O echipă cu totul necunoscută. Dintr-un Maisk oarecare... Maisk! Habar n-am unde vine asta...

— Ei iau parte la concursul: „Cine va mânca mai multă îngheţată?” zâmbi cu bunătate miss Nugu.

Această curioasă interpretare a hocheiului îl lăsa pe Vasili Ivanovici pradă unei profunde mâhniri şi, ca să se mai distreze, el privi pe fereastră.

— Iar e cineva la broaştele noastre ţestoase! se revoltă Vasili Ivanovici şi, lăsând-o pe miss Nugu să se desfete (în gând) cu spectacolul de pe stadionul pe care sunt numai grămezi de îngheţată, dădu fuga în stradă.

Căsuţa uşoară a agenţiei comerciale, împrejmuită de jur-împrejur cu o terasă îngustă, se afla la capătul unui cartier periferic serios şi liniştit. Aici,

departe de portul zgomotos și de țipătoarele străzi comerciale, s-au instalat consulatele și misiunile străine, reprezentanțele firmelor internaționale și casele izolate ale așilor financiari locali. De o parte a șoselei care părea că fumează sub soarele infernal se înșirau gardurile dantelate, în spatele cărora, în umbra palmierilor, bananierilor și magnoliilor se ascundeau niște vile elegante, bungalovuri cochete și hoteluri albe ca zăpada, iar de cealaltă parte creșteau impetuos plantele tropicale, parcă neatinse de mâna omului. În curând însă, ochiul călătorului putea să observe că „jungla primitivă” este împărțită în parcele separate, împrejmuite cu garduri din plasă de sârmă, foarte înalte. Intrarea în fiecare parcelă se putea face doar printr-o porțiță camuflată în tufiș. Agenției comerciale sovietice îi aparținea de asemenea o mică grădină, îngrijită, cu multă pasiune și pricepere, de către Vasili Ivanovici.

Cu vreo cincizeci de ani în urmă, locuitorii insulelor Faroo-Maró aproape că nu-i cunoșteau pe „civilizatorii” europeni; de altfel, se descurcau foarte bine și fără ei și nu sufereau deloc de pe urma ignoranței lor. După primul război mondial însă, statele și-au dat seama că aceste insule pierdute în ocean reprezintă excelente baze strategice și au revărsat asupra lor „binecuvântările civilizației colonizatoare”. Nisipul de coral, pe care numai brizele își lăsau urmele, a fost bine ferecat în beton. Strivind șiragurile de mărgăritar ale insulelor de corali, unde doar crabii își creșteau puii, s-au așezat blocurile uriașe ale porturilor în care ancorau crucișătoare. După cel de al doilea război mondial aici exista un port uriaș, au început să fumege coșurile, vasele portavion au devenit ceva tot atât de obișnuit precum erau balenele înainte, iar avioanele aterizau și decolau poate mai des decât – altădată – peștii zburători, plecați acum din preajma insulelor.

N-au plecat numai peștii și balenele. Tot mai rar au început să se întâlnească turmele de broaște țestoase uriașe, renumite în aceste locuri. Le-a speriat uruitul avioanelor, șuierul gloanțelor și bombardamentele din timpul deselor manevre militaro-navale. Broaștele țestoase erau nimicite cu furie și turbare atât pentru carnea lor extrem de fină și delicată, cât și pentru carapacele neobișnuit de dure și împodobite cu desene bizare. În Europa și S.U.A. plecau sute de mii de cutii cu supă de broască țestoasă și sute de mii de bagatele scumpe. Dar broaștele țestoase se înmulțeau prea încet și în curând dispărură, de parcă nici n-ar fi viețuit vreodată pe aici, în apa caldă de lângă țarmuri. Când broaștele țestoase erau pe terminate, vânarea lor a fost strict interzisă. Dar fructul oprit e dulce. Proprietarii parcelelor riverane de pe insula Faroo-Maró, centrul administrativ al arhipelagului, au fost cuprinși atunci de o pasiune molipsitoare: ei au început să crească broaște

țestoase, să amenajeze crescătorii și rezervații proprii, lăudându-se unii față de alții cu pupiliile lor.

Vila în care se instalase agenția comercială sovietică avea și ea o grădiniță, unde, înconjurată cu un gard de plasă, trăiau vreo zece broaște țestoase, favoritele lui Vasili Ivanovici. Broaștele țestoase îi plăceau. El le găsea foarte... serioase, dovedind prestanță și chiar o inteligență superioară, cu atât mai plăcută cu cât aceste ființe nu-și anunțau prezența la orice pas. Pe Vasili Ivanovici îl preocupa mult soarta vitregă a broaștelor țestoase.

Era de înțeles atunci revolta lui, când a văzut un om – un domn judecând după îmbrăcăminte – care nu numai că a intrat în grădiniță fără aprobare, dar se vedea că le poartă gând rău broaștelor țestoase. Ce anume voia să facă, Vasili Ivanovici deocamdată nu vedea.

Când colo, omul acela, zâmbind mereu cu un zâmbet ca de mort, încerca să omoare o broască țestoasă.

Nu reușea deloc. Înjurând pe șoptite, pășea fără succes pe nisip și încerca să străpungă cu vârful unui baston ascuțit gâtul aspru, numai cute foșnitoare, al unei broaște țestoase. El apăsa, iar broasca țestoasă își legăna capul turtit, cu gura mută așezată strâmb. Cu ochii straniu de liniștiți, ea îl examina pe atacator cu o privire fixă, lipsită de orice expresie. Era greu de înțeles unde se ascundea, la urma-urmei, viața acestei broaște nemuritoare, cum trăiește și se mișcă capul ei pe acest gât moale, semănând cu un furtun de pânză.

— Hei, domnule! Ce faci dumneata acolo?

Tresărind, omul ridică puțin bastonul, broasca țestoasă își retrase încet, cu un fel de demnitate tristă, gâtul și capul, împodobit cu niște ochi înțelepți, în carapacea mată, cu desene negre, semănând cu niște litere misterioase.

— Ce dracu' vrei dumneata? Dumneata ai încercat să omori broasca țestoasă! Într-o rezervație! Vasili Ivanovici, care cunoștea toate broaștele țestoase de aici, era zguduit. Ar fi vrut să dea cu ceva în capul mic, prelung, al necunoscutului. Cine ești dumneata, lua-te-ar dracu'! Vino după mine!

— Așa, vasăzică! Creșteți și voi aceste scârboșenii?

Omul lovi furios platoșa impenetrabilă a broaștei țestoase.

Domol, manifestând un total dispreț, carapacea se trase deoparte.

Vasili Ivanovici îl examinează pe omul cel bizar. Într-un port atât de mare ca Faroo-Maró te puteai întâlni cu tot felul de oameni. Și totuși, curios că acest necunoscut vorbește rusește. De altfel, în ultimii ani, zeci de milioane de oameni din toate țările lumii studiau limba rusă... Era în acest om ceva isteric, ceva nervos. Nu cumva e un nebun?

— Sunteți nou venit, sir? se informă, pe un ton sec, Vasili Ivanovici.

Omul cel scund își înălță capul cu trufie și, scoțând un sforăit, îl măsură pe Vasili Ivanovici din cap până în picioare.

— Eu sunt Hegges! spuse el cu o expresie cu care s-ar fi prezentat piramida lui Keops sau turnul Eiffel, dacă ar fi fost înzestrate cu darul vorbirii.

Lui Vasili Ivanovici i se păru că a mai auzit undeva acest nume – Hegges... Sigur că l-a auzit. Dar unde, în legătură cu ce anume?

— Eu sunt întrucâtva proprietar al acestei mici rezervații, se prezentă, la rândul său, Vasili Ivanovici, aruncându-i priviri piezișe bizarului conlocuitor. Pe nume de familie, Kvașin.

— Aceasta n-are nicio importanță, glăsui omul cel slab, numit Hegges. Nici dumneata, dragule, nici restul de trei miliarde de bipezi nu au nicio importanță pentru mine. Sunteți sortiți cu toții pieirii, nu-i așa?

— Sunteți sigur? spuse Vasili Ivanovici, convingându-se că are în față un nebun și gândindu-se la ce are de făcut.

— Sigur! Este ceva inevitabil, la dracu'! Mormăi cu un aer destul de abătut Hegges. Bomba, radiația și toate celelalte. Uneori am senzația că acest infernal stronțiu-nouăzeci îmi stă de pe acum în oase... Dar lucrul cel mai prost nu-i ăsta... Hegges prinse să șoptească, misterios, ceea ce îl făcu să semene așa de mult cu tradiționalii nebuni, încât Vasili Ivanovici, care nu văzuse nebuni decât în ilustrațiile din povestirile de groază, se dădu îndărăt, speriat. Dumneata știi că spre sfârșitul secolului pământul va fi locuit de peste șase miliarde de oameni? Ei, ce ai de spus?

Vasili Ivanovici ridică ușor din umeri și încercă să zâmbească.

— Dumneata zâmbești? ți-pă Hegges. Dar știi dumneata, tinere, că, în conformitate cu calculele cele mai precise, efectuate chiar de mine, pământul, neputând suporta greutatea suplimentară a oamenilor care se înmulțesc ca lăcustele, la început, firește, își va încetini doar mișcarea, iar apoi, în general, se va opri?... Dumneata ai copii?

Copii Vasili Ivanovici nu avea. Se pare că acest lucru îl liniști întrucâtva pe Hegges. El răsuflă adânc, ștergându-și sudoarea de pe frunte:

— Și totuși este respingător faptul că noi trebuie să murim, și, uite, niște scârnăvii ca acestea să rămână în viață! El ridică bastonul și împinse din nou, cu răutate, broasca țestoasă.

— Dumneavoastră credeți că pe ele nu le atinge bomba și... și toate celelalte grozăvii? întrebă Vasili Ivanovici, privind cu tristețe în jur.

— Nu-i vorba despre astea! Hegges împunse iarăși broasca cea resemnată. Eu vorbesc de acele pe care le facem noi. Eu urăsc broaștele țestoase, deoarece am ocazia să văd prea multe pe Bissa! Mii de broaște țestoase! Sute de mii!

— Cum ați spus? Întrebă Vasili Ivanovici, ciulind îndată urechile. Pe Bissa? Sunteți de acolo, sir?

— Aceasta n-are importanță... mârâi gentlemanul cel slab, făcând câțiva pași înainte și aplecându-se asupra terenului golaș în acel loc. Ce-i asta, ai? El scormoni cu bastonul și ridică de pe pământ o mică familie de ciuperci tari, reci, de o culoare bătând în maro. Ce-i asta, sir, vă întreb? repetă el revoltat.

— Ciuperci... răspunse, zâmbind încurcat, Vasili Ivanovici. Sunt mânătărci, pe cuvântul meu de pionier...

El le smulse din mâinile lui Hegges și le mângâie cu sinceră duioșie. Vai ce plăcut e să vezi aici, pe țărmul Oceanului de Sud, niște cunoștințe de lângă Moscova! Apoi, Vasili Ivanovici rămase mirat. Oricât de sărace erau cunoștințele sale în domeniul florei și faunei locale, el își amintea totuși că mânătărcile nu cresc în regiunile ecuatoriale.

— Eu le-am găsit! strigă între timp Hegges, sărind în jurul lui Vasili Ivanovici. Sper că aceasta nu-i o rezervație de ciuperci. Ciupercile sunt ale aceluia care le-a găsit. La dracu', dați-mi voie cel puțin să le țin și eu o clipă în mână!...

El se aplecă spre ciupercile pe care Vasili Ivanovici totuși nu le lăsa din mână și aspira cu nesaț mirosul pătrunzător de umezeală.

— A-ah... Al dracului de frumos miroase. Spuneți cinstit, sir, fac toate broaștele noastre țestoase, papagalii și această grămadă de apă sărată cât un pezevenghi ca acesta?

Și el rupse totuși din familiuța bine sudată o ciupercuță tare, veselă. Vasili Ivanovici petrecu cu o privire plină de regret ciupercuța și în aceeași clipă zări ceva care îl uimi cu mult mai mult decât găsierea ciupercilor.

Dacă dumneavoastră, plimbându-vă pe malul râului Oka sau Volga, într-un crâng verde-deschis de mesteceni, pe covorul verde-galben al ierburilor, ați fi văzut înălțându-se spre cer niște tulpini uimitoare de palmier și nuci grele de cocos, mari cât o valiză, ați fi auzit chițcăitul și cearta maimuțelor, ați fi văzut stoluri de papagali minusculi, bosumflați, zburând de pe un mesteacăn pe altul, v-ați fi închipuit, probabil, că dormiți ori că sunteți grav bolnav.

Ceva asemănător îi venise în minte lui Vasili Ivanovici, văzând că promontoriul, intrat până departe în ocean, împodobit cu palmierii albăstrui, inundați de lumina unui soare furibund, acum arăta cu totul altfel. Palmierii se aflau la locul lor și micuții papagali sporovăiau ceva pe limba lor, ceva curios, imposibil de înțeles, dar între palmieri, pe colina de nisip, unde pe furtună ajungeau valurile, s-a întins cunoscutul covor pestriț... Aici erau și trifoiășul liliachiu, și gingașii clopoței, tremurând ușor, de un

albastru deschis, așa de străveziu și de apropiat, încât Vasili Ivanovici, încă nepricepând nimic, se aplecă și le mângâie ușor... Cu limbi de văpaie roșu aprins ardeau scaieții țepoși; micuții sori cu raze albe ai romanițelor când apăreau în fâșia îngustă de ovăz, când dispăreau... Câteva vrăbii și o singură cioară, pe care Vasili Ivanovici nici nu le observase la început, zburau tăcute, fără să scoată un sunet, zburându-și penele în zbor de pe un mestecan pe altul, fără să se apropie măcar de palmieri... Vasili Ivanovici ar fi garantat cu capul că atât cioara, cât și cele două-trei vrăbii l-au privit întrebător și supărat, voind parcă să-i ceară lămuriri asupra celor ce se întâmplă aici. Deodată, una din ciori căzu ca și cum ar fi fost împușcată. N-apucă Vasili Ivanovici să se apropie în fugă, ca să vadă ce s-a întâmplat, când o nouă minune îl lipsi complet de darul vorbirii. Mustățile lungi, roșcate ale ovăzului s-au mișcat și, strivind o albăstrea, țâșni în lumină un iepure...

Aceasta era de acum ceva de nesuportat. Vasili Ivanovici întoarse capul spre Heggess, gândind cu groază că nebunia acestui gentleman este molipsitoare și bolborosi:

— Un ie-pu-re...

N-au observat de la început că se petrece ceva straniu cu iepurele. Iepurele n-a fugit cum ar fi făcut orice iepure normal. A căzut. Firele uscate ale ovăzului s-au udat cu un lichid galben-roșu.

Vasili Ivanovici păși înainte, se aplecă și ridică iepurașul de urechile lungi. Heggess scoase un țipăt, iar Vasili Ivanovici abia își reținu strigătul, când văzu că nu ține în mână decât ceva mai mult de jumătate de iepure: piciorul de dinapoi, cu o parte din spate și pântecul, parcă fuseseră tăiate cu ceva ascuțit. Piciorul zăcea alături. Se părea că lovitura i-a fost aplicată iepurelui chiar atunci.

Apoi ei au găsit o vrabie fără aripă, o alta fără cap, o cioară fără picioare. Toate pocitaniile erau fie moarte, fie își trăiau ultimele clipe.

— Vânați? E o rezervație așadar... hm... hm... spuse sarcastic Heggess, fără să observe expresia feței lui Vasili Ivanovici. Eu totdeauna am spus că rușii sunt niște oameni bravi! Uite, mă rog, au reușit să reproducă o părticică din obișnuita natură europeană... Și vânează! Se bucură privirea, se odihnește sufletul... Nici n-am știut că pe aceste blestemate insule există asemenea locșor cumsecade. Demult ați reușit să aranjați toate acestea?

— N-n-nu știu, spuse, bâlbâindu-se și pipăindu-și capul cu mâinile tremurânde, Vasili Ivanovici. Încă acum trei zile, aici nu exista nimic asemănător... Și, înfuriindu-se brusc, începu să țipe la necunoscut: Plecați de aici imediat! Eliberați locul!

— Ce-i asta, o glumă? sforăi omul cel încrezut. Dacă eu călătoresc *incognito*, aceasta nu înseamnă că cineva poate să glumească pe socoteala

mea într-un chip atât de necuviincios! Dumneata te faci că nu mă recunoști, asta e ceva lăudabil, dar toate au limită. Sper că directorul agenției e la birou?

— Nu, este în deplasare, mormăi Vasili Ivanovici, continuând să-și pipăie capul.

— Asta-i ceva nemaipomenit! se revoltă gentlemanul cel slab. Dar înlocuitorul său este?

— N-am rămas decât eu singur, spuse, fără tragere de inimă, Vasili Ivanovici.

— Dumneata? Dându-se cu un pas îndărăt, Hegges îl măsură cu privirea pe Vasili Ivanovici de la sandalele încălțate pe piciorul gol și până la pălăria de pânză și ridică neîncrezător din umeri. Cred că de data aceasta dumneata nu glumești, sir? Momentul e prea grav!

— N-am chef deloc de glume, gemu Vasili Ivanovici, punându-și palma pe frunte, deoarece începuse să-l doară capul.

— Ambianța este cu totul nepotrivită, sir! Gentlemanul cel slab privea mânios în jur, parcă mirându-se încotro au dispărut garda de onoare și fanfara. Ambianța este cu totul nepotrivită! Dar pentru evitarea unor neînțelegeri și complicații, sunt dator să te înștiințez chiar acum că în fața dumitale se află primul ministru al regatului Bissa, sir! El a pronunțat aceste cuvinte cu glas tare, răspicat și extrem de grav. Da, sir, primul ministru al maiestății sale regelui Bissei!

Acum Vasili Ivanovici, cu toată durerea de cap și apariția iepurelui, a vrăbiilor, a mestecenilor, a mânățarcilor, a scaieților și romanițelor pe țărmul lui Faroo-Maró, și-a amintit deodată de tot ce i-au povestit directorul agenției și ceilalți colaboratori despre acest nostim „regat”, despre domnitorul Bissei și despre primul său ministru Hegges.

Pe insulele mărilor de Sud, umblau demult zvonuri ciudate, alarmante, cu privire la un bogătaș curios, poate englez, poate canadian, care cu vreo șase ani în urmă a cumpărat trei insule mici, fără nume, pentru a le transforma în crescătorii de broaște țestoase. Probabil că bogătașul nu era lipsit de simțul umorului, deoarece, curând, el s-a proclamat rege al acestor insulițe, a publicat o constituție, a trimis la ziar imaginile stemei și drapelului regatului și a intrat în legături neoficiale cu statele cele mai mari, ale căror interese erau reprezentate în țara lagunelor și a insulelor de corali. În ciuda faptului că insulițele fuseseră cumpărate pentru creșterea broaștelor țestoase, nimeni n-a văzut acolo nici măcar o singură broască.

În curând s-a aflat că numele regelui era Kregs, Lyonel Kregs. Aici, acest nume suna ca oricare altul, însă în țările în care se citeau ziare (uneori chiar și cărți) erau oameni care știau că Kregs e unul din cei mai mari savanți ai

emisferei apusene, o somitate mondială în domeniul construcției de mașini electronice de calculat, extrem de complicate, cu niște dispozitive fantastice de memorat.

Totuși, dispariția sa din lumea civilizată și apariția în țara lagunelor și a insulelor de corali a trecut aproape neobservată, cu toată nostima poveste a fondării regatului.

Doar în unele ziare s-a putut zări un scurt interviu dat de Kregs.

„Mister Kregs, l-a întrebat reporterul, pentru ce plecați dumneavoastră în mările Sudului?”

„Ei bine, ar fi răspuns Kregs, vă voi răspunde sincer, sigur fiind că oamenii vor considera cuvintele mele drept o glumă sau poate că nici nu le vor citi... Eu sunt convins că omenirii i-a sosit sfârșitul, deoarece războiul este inevitabil. Știința este împinsă către război. Iar războiul modern înseamnă moartea, nimicirea completă a celei mai mari părți a omenirii. Și o lentă, chinuitoare moarte a tuturor celor rămași în viață... Nu văd nicio ieșire. Oamenii sunt condamnați. Ei trebuie înlocuiți urgent. Eu plec în insulele Sudului, pentru a crea niște ființe noi. Aceste „ființe” vor fi niște mașini, înzestrate cu inteligență și capabile să se înmulțească. Ele nu se tem nici de radiații, nici de războiul bacteriologic. Ele vor supraviețui oricum...”

Kregs a comunicat de asemenea că descoperirile sale anterioare, precum și participarea a câtorva din cele mai mari bănci, între care și a băncii Heggess, îi permite să dispună de fonduri nelimitate... Presupunerea reporterului că omenirea ar putea, totuși, să supraviețuiască, stârni ironia lui Kregs.

„Eu m-am plictisit de oameni, a spus el. M-am săturat până peste cap de nebunia civilizației noastre. Eu nu am încredere decât în mașinile mele. Viitorul e al lor...”

Reportajul purta titlul de „Noul Adam”, dar, deși reporterul îl scrisese într-un stil destul de vioi, cu umor, totuși el trecuse neobservat. Și peste câteva zile, Kregs fu uitat pentru mai mulți ani...

Pe insulele cumpărate de Kregs creșteau palmieri de cocos și arbori de pâine. În crângurile de bananieri mișunau găinușe mici, sălbătice, alergau porcii vioi ai locuitorilor băștinași. Locuitorii aceștia, rămași într-un număr mai mic decât palmierii, stăpâniseră pe vremuri toate insulele și recifele, iar astăzi nici nu știau că un oarecare Kregs i-a cumpărat, împreună cu pământul, bananierii, găinușele și porcii lor.

Pe cele trei insule, care în curând au căpătat denumirea de „regatul Bissa”, Kregs a început, după cum susțineau băștinașii, să fabrice broaște țestoase. Nu, el nu aduna exemplarele găsite, el nu le creștea și nici nu le înmulțea. El făcea altceva. Ce anume, era imposibil de înțeles din povestirile

băștinașilor care pătrundeau în regatul misterios; cât despre europeni, acestora li se dădea regulat pașaportul, îndată ce acostau la țărmul nisipos al insulelor lui Kregs. Se știa bine doar că amatorii de bagatele făcute din carapace și de supă de broască țestoasă nu căpătau nimic din regatul cel nou.

Amintindu-și toate acestea, Vasili Ivanovici se retrăgea încetul cu încetul către portiță, privind totuși cu teamă la musafirul cel bizar. Înălțându-și capul cu trufie și strângând bastonul în mână, Hegges îl urmă. Deodată el spuse, ridicând solemn mâna stângă:

— Dar iată și pe maiestatea sa!

Cu un uruit slab, pe șosea, în fața porții, se opri o mașină în formă de țigară de foi, de culoare oliv-închis, scoțând un nuraș de fum. Un om înalt, cu nas gros, cartilagos, cu ochi cenușii, pătrunzători, stătea, îndoindu-se ușor din șale, la volan.

Judecând după toate semnele, regele era un om tăcut. Nu puteai să-ți dai seama dacă fața lui întunecată, grea, imobilă, îți inspira respect sau teamă. Își strângea cu nervozitate buzele palide, privind, cu ochii lui cenușii, inexpressivi, drumul.

— Șeful agenției ne așteaptă? întrebă el în sfârșit pe Hegges, dar deodată, dezinteresându-se vădit de răspuns, ieși din mașină și intră în grădiniță. Ce-i asta?

Kregs se așeză pe neașteptate pe vine în fața stratului de ovăz.

Apucând un fir de ovăz, regele îl smulse cu rădăcină cu tot și se apucă să-l examineze cu curiozitate, să-l frece între degetul mare și arătător și să-l miroasă.

— Ovăzul nu crește pe insule! declară aspru Kregs.

Vasili Ivanovici și Kregs au dat din umeri.

— Dar ciupercile? întrebă supărat Hegges. Pot crește niște mânătărci cumsecade pe insulele acestea ale dumneavoastră?

— E absurd, rosti mohorât Kregs, continuând să examineze firul de ovăz.

— Așa! exclamă jubilând Hegges și, vârand mâna în buzunar, scoase de acolo ciuperca, boțită puțin, dar tot aromată. Am găsit-o acum zece minute, sir!

Kregs luă cu băgare de seamă ciuperca.

— „*Bolitus edulis*”¹ spuse în șoaptă savantul. E de necrezut!

— Sunt curios să știu ce ați fi spus, văzând aici un iepure! pufăi Hegges. Da, da, sir, un iepure obișnuit, din aceia care aleargă pe câmpiile europene! Precum și ciori, vrăbii, fluturi...

¹ Denumirea latinească a mânătărcii. (n.a.)

Kregs îl privea fix pe Hegges.

— Ah, și dumneavoastră credeți că eu am înnebunit? Slăbănogul Hegges sări chiar în sus de revoltă, dar îndată, aplecându-se, ridică de jos una din vrăbiile moarte. Pofțiți! El o vârî aproape în nasul regelui. E calduță încă...

Fața lui Kregs era severă, sprâncenele groase se uniră, niște riduri mari îi brăzdară fruntea. Cu o mișcare nervoasă el își șterse picăturile de sudoare ieșite pe frunte.

— Din tot ce am văzut eu în viața mea, spuse el domol, acesta este lucrul cel mai extraordinar, cel mai extraordinar... Dumneavoastră ați putea să ne explicați ceva, sir? El puse deodată mâna pe umărul lui Vasili Ivanovici.

— Nu știu nimic! răspunse supărat Vasili Ivanovici, eliberându-și umărul. Acum trei zile aici totul era obișnuit, iar acum poftim... vrăbii!

Kregs îl privi cu coada ochiului pe Vasili Ivanovici, și, fără să-l mai întrebe ceva, duse firul de ovăz, ciuperca și vrabia moartă în mașină. Înapoiindu-se, el spuse, dus pe gânduri:

— Toate acestea sunt legate într-o măsură oarecare de academicianul Andriuhin... Cu atât mai mult eu trebuie să am o întrevvedere cât mai urgentă cu o persoană oficială din Uniunea Sovietică. Este trist numai că toate acestea sunt, sir, absolut fără folos. Pământul își trăiește ultimele zile...

El făcu din nou o mutră posomorâtă și începu să clatine îngândurat din cap.

Întrucât nici regele, nici straniul său prim-ministru se vedea că nu sunt în stare să explice taina mestecenilor, ciupercilor și romanițelor apărute nu se știe de unde, Vasili Ivanovici amână lămurirea acestei chestiuni până la înapoierea șefilor săi, iar până una-alta, se întoarse la treburile curente.

— Dumneavoastră spuneți, sir, îl întrebă el pe Kregs, că doriți să faceți o vizită la agenția comercială sovietică și să aveți o întrevvedere cu șeful ei? În cazul acesta, reveniți peste un ceas. Uite colo, de o parte a șoselei, este căsuța cu drapelul nostru. Iar mie vă rog să-mi permiteți să mă întorc în cancelarie, la treburile mele.

Kregs și Hegges se urcară în tăcere în mașină.

— Cine-i acel Endriuhi, de care ați pomenit? întrebă posomorât Hegges.

— Profesorul Andriuhin, spuse Kregs, scoțându-și pălăria pentru a-și sublinia respectul, mă invită să iau parte la o experiență nemaivăzută... Numele lui Andriuhin este cunoscut tuturor celor care se interesează de știință. Se spune că el a folosit cibernetica pentru soluționarea problemei longevității, aproape până la nemurire. N-am idee cum a făcut el aceasta.

— A longevității? întrebă Hegges, ridicând capul. Dar la ce dracu' e nevoie de această longevitate, dacă nouă tuturor, ca și lui Andriuhin al

dumneavoastră, nu ne-a rămas decât un an-doi... hai, poate trei, de trăit? Acesta nu-i un savant. E un idiot.

— Arhimede continua să rezolve o ecuație, când paloșul soldatului roman îi atingea gâtul... Andriuhin este, cu adevărat, un mare savant; în toate secundele ce i-au fost repartizate în viață el se va gândi la știință. Deși, bineînțeles, dumneata ai dreptate, toate acestea sunt fără niciun folos...

— Fără folos? Mie însă îmi face impresia că dumneata nutrești totuși o speranță... Bănuiala și buimăceala licăriră pentru o clipă în ochii lui Hegges. Bagă de seamă. Eu nu voi permite să fiu tras pe sfoară... Dumneata știi că, până și pe mine, omul căruia puțin îi pasă de orice, m-a pasionat ideea dumitale. Ascultă, Kregs, acum îți voi mărturisi ceea ce aș fi vrut să-ți ascund până la moarte. Dumitale nu ți-a venit niciodată în gând că noi am putea în general să depărtăm pericolul de Bissa? Avem o situație geografică cu totul aparte! Suntem la o depărtare egală atât de America cât și de Europa. Pământul e o planetă mică, dar noi am stors maximum-ul din limitele posibilului. Radiațiile de pe urma experiențelor făcute se extind mai mult asupra emisferei nordice; noi suntem, deocamdată, feriți. S-ar putea întâmpla ca tocmai nouă să ne fie dat să scăpăm teferi? Că doar trebuie să se păstreze undeva oameni, de prăsilă, cum s-ar zice?

— Este puțin probabil și deloc obligatoriu, i-o retează Kregs.

— Să te ia dracu'! mormăi Hegges după o tăcere îndelungată, în timpul căreia Kregs conducea mașina în zigzag, în mijlocul unei cirezi de vaci mărunte, care traversau șoseaua. Atunci, lasă-mă să-mi trăiesc în liniște cel puțin ultimele fărâme de viață ce ne-au mai rămas. Dumneata crești broaște țestoase. Eu particip la aceasta cu capitalul meu. Foarte bine, vreau să fiu și eu broască țestoasă, drăcia dracului! Vreau să mă vâr și eu sub carapacea mea. Înarmările, laboratoarele secrete, radiația, istericalele gazetărești, pericolul roșu, pericolul galben, dar ducă-se naibii toate! Eu însumi am finanțat ziarele care umflau aceste pericole, iar acum eu însumi mă îngrozesc... Că doar și eu, la urma-urmelor, sunt un cititor...

— Hegges, spuse foarte serios Kregs, eu n-am înțeles niciodată ce anume te-a adus pe dumneata la mine. Nu cumva speranța de scăpare? Este cu totul inutil.

— Dumneata ești pur și simplu un maniac! se înfurie Hegges, uitând cu desăvârșire că, oricum, vorbește cu un rege și regulile etichetei prevăd o altă purtare față de regi. „Este inutil!” Dar ce, dumneata alte cuvinte nu mai știi?

— Cuvântul acesta simbolizează convingerile mele... rosti Kregs, posomorât.

Hegges se prăbuși pe pernele de piele, complet epuizat.

Traversau centrul orașului.

Din verdeața de culoare închisă, parcă înnegrită de soare, răsăreau nu numai case de lemn, ci și altele de piatră, cu geamuri lucioase, de oglinzi. În mijlocul mașinilor și bicicletelor, doi bivoli cu coarne mari târau un car. Niște copii complet goi alunecară ținând dintr-un palmier, de parcă i-ar fi scuturat cineva de pe frunzele uriașe. Strigătele lor sporiră când s-au convins că au pricinuit o spaimă de nedescris unei *lady* îngâmfate. Într-adevăr, la ea nu te puteai uita fără să râzi în hohote, când, în rochia-i lungă, închisă până sub bărbie, purtând o biblie sub braț, pășea tacticos spre casa de rugăciuni, cu pleoapele abia întredeschise din cauza soarelui strălucitor și pipăind neîncrezătoare cu umbrela fiecare scobitură mică din asfalt. La vederea splendidei limuzine oliv, fața *lady*-ei se transformă într-o clipă: ea începu să zâmbească din toate ridurile și făcu un fel de reverență din mers, încât era cât pe ce să-și piardă ochelarii. Observând că limuzina s-a oprit în fața băncii, doamna se înclină respectuos în fața farurilor de dinapoi și luându-și, brusc, un aer și mai îngâmfat, porni în pas de defilare la rugăciune.

O oră mai târziu, când curioșii oaspeți veneau pe cărare, către veranda bungalow-ului, Vasili Ivanovici remarcă surprins că Kregs seamănă mai mult decât oricine cu un pirat. Vasili Ivanovici scoase chiar un fluierat ușor.

Fața greoaie, cărnoasă a lui Kregs de la ureche până la bărbia dreaptă, pătrată, era traversată de o cicatrice purpurie. Ochii săi cenușii, limpezi, îi examinau atât de fulgerător și pătrunzător pe oameni, încât oricine se zgribulea fără voie. Era lat în umeri, înalt, zvelt și, cu toate că trecuse de patruzeci de ani, el își purta cu ușurință trupul vânos pe picioarele lungi, musculoase, de sportiv.

Intrând pe verandă, el scoase pălăria și tot farmecul lui aspru de până acum dispăru îndată: Kregs era chel.

— Presupun, începu Hegges pe un ton vădit oficial, că ne aflăm în localul agenției comerciale sovietice de pe Faroo-Maró?

Vasili Ivanovici se înclină și spuse:

— Directorul agenției a telegrafiat că este silit să întârzie pe una din insulele arhipelagului.

— Întrucât conducătorul agenției comerciale sovietice lipsește, aș dori să stau de vorbă cu persoana care îl înlocuiește, rosti sacadat Hegges, fără să bage în seamă zâmbetul lui Kregs. Convorbirea va avea un caracter strict confidențial.

Vasili Ivanovici îi aruncă o privire lui miss Nugu și aceasta, înțelegând, se sculă și ieși cu pași ușori din cameră, după ce mai întâi le aruncă celor trei bărbați un zâmbet fermecător.

— Sunt la dispoziția dumneavoastră, domnilor, spuse oftând Vasili Ivanovici, făcând să se ivească pe chipul lui ceva care aducea de departe cu un zâmbet și-i invită să ia loc. Dar eu mă ocup numai cu partea administrativă...

— Sper că nu ne aude nimeni? Ochelarii negri ai lui Hegges îl fixară cercetător pe Vasili Ivanovici. Acesta era convins că miss Nugu, ca de obicei, ascultă la ușă, dar făcu un gest de protest. Foarte bine. În cazul acesta, sir, îndeplinindu-mi datoria, trebuie să declar următoarele: În împrejurările cunoscute, regatul Bissa este gata să recunoască *de facto* Uniunea Sovietică.

Fără să se poată abține, Vasili Ivanovici tuși ușor ca și cum s-ar fi înecat cu ceva. Primul ministru își înțepeni spinarea și mai mult și semăna cu o coardă întinsă până la limită. În schimb, maiestatea sa regele Bissei, care semăna atât de mult cu clasicul pirat, începu să râdă în hohote:

— Ajunge, Hegges! Asta-i operetă! „Regatul Bissei” binevoiește să recunoască *de facto* prima putere din lume... Uită că ești primul ministru. Acest lucru ar putea să înceapă să plictisească...

Și, fără să se uite către Hegges care sărise revoltat, Kregs continuă:

— Acum vreo săptămână, tovarășe colaborator, am primit o scrisoare de la prietenul meu, compatriotul dumatăle, academicianul Andriuhin. Îți este cunoscut acest nume? El îi aruncă o privire severă lui Vasili Ivanovici.

Acesta înclină întrucâtva mirat și în același timp respectuos capul. Academicianul Andriuhin era unul din acei oameni cu care se mândrea marea lui țară, și ar fi fost de neînțeles să nu fi auzit de el.

— Noi ne-am scris și înainte, continuă Kregs. Amândoi ne ocupăm de aceeași ramură a științei. Ea se numește cibernetica. Sper că dumneata ai cel puțin o idee măcar generală despre cibernetică?

În memoria lui Vasili Ivanovici, buimăcit de căldură și de evenimentele zilei, fulgeră într-o clipă imaginea mașinii de calculat „Pionier”, care efectua toate calculele de care avea nevoie agenția și el dădu afirmativ din cap.

— Foarte bine, continuă Kregs. Ocupându-ne de aceeași știință și considerând ca noi amândoi servim în mod sincer omenirea, eu și cu Andriuhin plecăm totuși de la concepții opuse. El pleacă de la ideea că omenirii îi este dat să trăiască și să se dezvolte pe pământ încă multe și multe milenii, iar eu sunt convins că societatea umană a ajuns pe linie moartă și că viața pe pământ ar fi întreruptă în chip tragic în viitorul apropiat, în câțiva ani sau poate chiar zile. Și nu sunt mâhnit! Da, sir, nu mă întristez, repetă Kregs, deși fața i se întunecă în chip vizibil, contrazicându-i vorbele. Andriuhin a obținut rezultate uimitoare în lupta cu bătrânețea. Pentru ce? Este cu totul inutil!... Toată lumea este destinată pieirii. În schimb, eu am reușit să creez un sistem în cadrul căruia mecanismele mele

nu numai că citesc, scriu, traduc, efectuează orice calcule, ci se și reproduc. Ele nu se tem nici de radiații, nici de boli, nici de temperaturi infernale, nici de exploziile de cea mai neînfrântă forță. Ele vor depăși totul și pe toți. Și vor memora totul. Oamenii și-au trăit traiul... Dar întrucât am și eu nenorocirea să fac parte din această specie, am o serie de obligații. Sper că la sosirea mea în țara dumneavoastră să fac unele propuneri practice... Recunosc că mi-a stârnit un viu interes ultima scrisoare a academicianului Ivan Andriuhin, în care el mă invită ca să vizitez țara dumneavoastră. Îi sunt foarte recunoscător... El mi-a comunicat că agenția dumneavoastră mă va ajuta, din punct de vedere tehnic, prin ambasada sovietică, să fac toate formele necesare intrării în Uniunea Sovietică.

— Regret... Vasili Ivanovici întinse brațele în lături. Despre acest lucru știe, probabil, directorul. Eu nu sunt împuternicit...

— Atunci eu îi voi lăsa directorului scrisoarea lui Andriuhin, spuse Kregs, ridicându-se. Voi aștepta înștiințarea...

Vasili Ivanovici se înclină în tăcere și luă de la Kregs un plic voluminos.

El îi urmări cu privirea pe oaspeți, până când limuzina de culoare oliv-închis, lăsând în urmă un noruleț de fum, porni spre centrul orașului. E o căldură de iad și – poftim! – mai vine și regele ăsta în vizită! Numai regii lipseau... Pentru a se liniști puțin, Vasili Ivanovici se apropie de scumpul său tabel cu rezultatele de la hochei. De ar vedea măcar un singur joc!

Își aruncă apoi ochii spre scrisoarea groasă a lui Andriuhin, pe care o strângea în pumn.

Până ce miss Nugu, cea cu dinții albi, să-i aducă o sticlă cu veritabil cvas moscovit, Vasili Ivanovici se instalează comod și scoase scrisoarea din plicul nelipit...

Cu cât înainta Vasili Ivanovici în citirea scrisorii lui Andriuhin, cu atât mai puternică îi era nedumerirea și cu atât mai mult își apropia foile de nasul gros și curios, plin de pistrii de care nu mai reușea să scape.

CAPITOLUL III DOCUMENTUL UNIC

Expunând aici povestea Marii Descoperiri și a Marii Fapte Eroice, căutăm să evităm citatele plicticoase și extrasele din documentele oficiale.

Totuși, dintr-o serie de considerente care îi vor deveni lămurite cititorului din cele ce vor urma, suntem nevoiți să cităm unele fragmente din scrisoarea academicianului Andriuhin, adresată regelui Bissei, Kregs.

Deși misiva lui Andriuhin începea cu totul grav: „*Scumpul meu prieten!...*”, în continuare se puteau citi următoarele: „*Sunt bucuros că, de azi înainte, lumea va respecta în persoana dumitale nu numai pe savantul serios, ci și pe un strălucit umorist. Acest lucru este deosebit de măgulitor pentru mine, profesorul dumitale, care n-a bănuț că, desăvârșind cunoștințele tânărului Kregs în teoria funcțiunilor, contribuie de fapt la înflorirea unui mare talent satiric.*

Ca să prevestești, stând pe nu știu ce insule ale „raiului”, pieirea omenirii și să te ocupi cu confecționarea de broaște țestoase-jucării, aceasta parcă se întâmplă, să mă ierți, într-un vodevil. Acum, dumneata îmi propui mie, un om bătrân, să mă asociez la distracții de operetă. Nu, Kregs, dacă îți arde de joacă, joacă-te de unul singur. Și prorocște tot de unul singur. Prorocii n-au vorbit niciodată în duet...

Să vorbim serios. Niciodată nu m-ai supărat așa cum m-ai supărat acum. Urmăresc de multă vreme succesele dumitale științifice și văd că ai reușit să realizezi mult. Cu atât mai de neînțeles e cum de ai ajuns dumneata, un savant adevărat, la ideea pieirii neamului omenesc. Dacă oamenii sunt sortiți pieirii, ce rost mai are știința noastră? Cui vei lăsa prin testament broaștele dumitale țestoase, cu memoria lor cu tot? Pentru cine vrei dumneata să conservi în creierul mecanic al acestor broscuțe cunoștințele și experiențele omenirii? Nu văd logica! Misiunea noastră este nu de a conserva știința, ci de a o împinge înainte. Numai prin aceasta putem să împrăștiem norii de deasupra omenirii. Norii aceștia nu sunt chiar atât de sinistri! La ce răscruce de drumuri ți-ai pierdut dumneata încrederea în oameni?

Dumneata afirmi că civilizația umană a ajuns la un punct mort, că dezvoltarea științei amenință planeta noastră cu pieirea. Dar ți-ai pus întrebarea cine anume a ajuns la un punct mort, în care societate știința se întoarce împotriva omenirii? Că doar aici stă toată chestiunea! Da, ai profundă dreptate presimțind într-un chip acut catastrofa societății, a societății dumitale! Dar acesta încă nu-i același lucru cu pieirea omenirii! Din fericire, au luat naștere și sunt în plină dezvoltare noi forme de alcătuire

socială, eliberate de absurditățile, de contradicțiile și coșmarurile lumii care te înconjoară pe dumneata. De altfel, aceasta e o discuție de proporții și o vom continua în cadrul unei întâlniri personale. Iar acum mă adresez dumitale ca unui energic și talentat reprezentant al științei.

Kregs, în orașelul nostru academic, unul din centrele științei sovietice, se pregătește un experiment nemaivăzut până astăzi ca importanță și complexitate.

Noi am lucrat foarte mult în anii din urmă. Îți voi spune deocamdată numai că pe teritoriul țării mele, în China, Mongolia și în republica prietenă Indonezia au fost construite, în cadrul pregătirilor pentru Marea Experiență, peste o sută de centrale de control. Insulele dumitale sunt la o distanță de numai șapte-opt sute de kilometri de ultima stațiune, ceea ce este foarte important.

Voi fi sincer. Dacă în urma convorbirilor noastre vei accepta să lucrezi cu noi, apoi:

1. Se vor scurta termenele pregătirii Experimentului. Broaștele dumitale țestoase vor fi supraîncărcate cu munca de calcul. Aparatajul nostru de dirijare și de recepție, instalat la dumneata, nu va pretinde o deservire suplimentară de mare volum...

2. Pe insulele dumitale lipsește cu totul industria, nu se produce energie. Insulele sunt situate departe de marile căi navigabile marine și aeriene. Caracteristica geomagnetică este de asemenea foarte pozitivă. Toate acestea favorizează efectuarea Experimentului.

3. Nu voi ascunde faptul că Experimentului nu-i va dăuna deloc faptul că autoritatea dumitale științifică, mai ales în Apus, n-a fost niciodată pusă la îndoială.

Îți propun să iei parte la acest experiment științific cu adevărat grandios. Importanța lui va crește simțitor dacă va fi urmărit de lumea întreagă. Pe cuvânt de cinste, ideea de a organiza la capătul lumii un „Regat al Bisei” și de a pune în fruntea lui pe un mare savant nu mi se pare astăzi proastă deloc!

Eu socotesc că dumneata trebuie să vii neapărat la Maisk, în orașelul nostru și să-mi dai o mână de ajutor mie, bătrânului dumitale profesor. S-ar putea ca întâlnirea noastră să-ți fie și dumitale de ajutor. Haide să discutăm, să stăm de vorbă despre temerile și lucrările dumitale, despre prezicerile și broaștele dumitale țestoase... Că doar ți-era dragă viața, ce dracu'!

Degeaba te consideri cibernetician! Adu-ți aminte de începuturile științei noastre.

Ea se năștea dintr-un vis! În basme, acolo unde fantezia populară nu avea nicio limită, acolo este începutul ciberneticii. Cei treizeci și trei viteji, cu

Cernomor în frunte, cine sunt de fapt? Sunt slugile noastre credincioase, sunt cibernetica... Dar bizarele născociri despre fata care, fugind ca să scape de muma-pădurii, a aruncat o panglică în urmă-i și s-a născut un râu, a aruncat un pieptene și s-a înălțat un codru, iar muma-pădurii se prefăcea când în pasăre, când în șarpe, când în foc – ce sunt toate acestea? Cibernetică! Dar povestea cu duhurile pădurii care construiau palate de o frumusețe de nedescris într-o singură noapte și transportau aceste palate de la un capăt al pământului la altul, asta ce-i? E cibernetica, drăcia dracului!

Omul poate colosal de mult și este doar la începutul drumului său – auzi? La începutul și nu la sfârșitul lui! Omul nu trebuie numai să răsuflă, să mănânce, să profite de soare și să poarte pantaloni cu dungă. Principalul este ca el să fie liber, ca nimeni și nimic să nu îndrăznească să-l amenințe. Nimic! Distanțele, moartea, forța de atracție. Omul trebuie să-și dirijeze forțele, să nu fie stăpânit de ele...

Vino la Maisk, Maiestate! Cei din Maisk n-au văzut un rege în carne și oase în viața lor. Eu însă nu te voi da de gol, te voi prezenta cu numele dumitale: Lyonel Kregs. De numele acesta își reamintesc cei de aici... Apropo, dumitale, ca unui canadian adevărat, îți place, probabil, hochei-ul și cred că te și pricepi la el. Îți voi arăta aici, în Maisk, o echipă care îi poate eclipsa pe „Bizonii regali” ai voștri.”

Vasili Ivanovici n-a înțeles mare lucru din această misivă, iar tonul ei, amintirile în legătură cu niște povești (incompatibile, după părerea lui Vasili Ivanovici, cu știința) i-au întărit bănuiala că scrisoarea nu-i decât un fals sau o ciudățenie a savantului, o tragere pe sfoară...

...Directorul agenției s-a înapoiat. El dormi aproape o zi și o noapte, iar apoi, proaspăt, întinerit, cu picăturile de apă lucind în părul încă des, asculta raportul lui Vasili Ivanovici cu privire la toate evenimentele locale, la cantitatea de copra cumpărată, la debarcarea mărfurilor sovietice, la vapoarele sosite și plecate... Vasili Ivanovici povesti apoi despre apariția inexplicabilă a crângului de mesteceni cu tot soiul de vietăți și de cadavrele de păsări și animale ce păreau tăiate în bucăți. Directorul își trecu de câteva ori, nerăbdător, mâna pe față, ștergând parcă un zâmbet de satisfacție... Abia către sfârșitul raportului, Vasili Ivanovici aminti, râzând și dând din umeri, ca despre ceva cu totul neînsemnat, despre vizita lui Kregs.

Directorul încetă să mănânce și aruncă șervețelul cât colo.

— Iar faci glume proaste, rosti el încet, privind țintă fața mirată și ofensată a lui Vasili Ivanovici. Unde ai auzit dumneata despre Kregs?

— Dar a fost aici, pe cuvânt de ono... Și nu singur, ci cu acela... Hegges, primul său ministru...

Vasili Ivanovici încercă să mai zâmbească o dată.

Directorul se sculă în picioare:

— Unde-i scrisoarea lui Andriuhin?

În glasul său era ceva care îl făcu pe Vasili Ivanovici să se bucure la gândul că scrisoarea a rămas intactă.

— E un fel de aiureală și nu scrisoare, riscă el totuși să spună, întinzând pachetul de foițe scrise cu un scris ferm, care nu era deloc bătrânesc. Se pare că au compus-o ei înșiși...

— Într-o măsură oarecare te scuză faptul că ești un nou sosit pe insule, spuse rece directorul. Vizita lui Kregs este un eveniment de cea mai mare importanță. Pentru ce a venit?

— A comunicat că regatul Bissei este gata să recunoască Uniunea Sovietică...

Pentru prima dată, directorul binevoi să zâmbească ușor.

— Ce i-ai răspuns dumneata?

— Că nu sunt împuternicit să soluționez asemenea chestiuni...

— Și el a plecat?

— Spunând că va lua legătura cu dumneavoastră.

— Pentru ce?

— Ca să-l ajutați să obțină documentele necesare pentru o călătorie în U.R.S.S., la invitația academicianului Andriuhin...

— Așa vasăzică! spuse directorul. Înseamnă că Kregs a hotărât totuși să plece... Află imediat unde se află el acum. Găsește-l pe el sau, cel puțin, pe Hegges.

Rezultatul tuturor acestora, spre uimirea lui Vasili Ivanovici, a fost acela că, după cinci zile numai, regele Bissei, Kregs și primul său ministru Hegges au obținut vizele de intrare și au plecat într-o vizită neoficială în Uniunea Sovietică.

CAPITOLUL IV

ANDRIUHN

În ziua aceea lura Sergheev abia venise de la secția numărul doi și, trântindu-se pe scaun fără să se dezbrace, se gândea dacă trebuie să alerge la clubul pionierilor, la cămine, la inginerul șef, sau să stea de vorbă cu băieții despre apropiatul meci de hochei – ori mai bine, luând cu el misterioasa telegramă, caseta și cartoful zburător, să meargă la comitetul de partid. Pe neașteptate, neastâmpăratul telefon sună.

— Sergheev? auzi lura o voce necunoscută, bărbătească, răsunătoare și parcă ironică.

— Da.

— Ne este sortit să ne cunoaștem în curând. Dumneata ești un băiat curajos?

— De ce, va fi ceva de care trebuie să mă tem?

— Va fi, promise, vesel și ferm, glasul.

— Dă-i drumul, surâse și lura, închipuindu-și că cineva își râde de el.

Deodată deveni atent. Dar dacă acest bas necunoscut are o legătură directă cu cartoful și cu toate întâmplările ciudate petrecute în ultima vreme?

Între timp, vocea continua:

— Cu forța cum stai?

— Potrivit.

— Se spune că ridici optzeci cu stânga. E adevărat?

— La nevoie ridic și nouăzeci...

— Nu-i rău! Dar știi să deosebești contorul Geiger de mașina de scris?

— Cred că știu... Pe lura era greu să-l faci să-și piardă calmul.

— Există expresia: „om al hazardului”, continuă vocea. Spune-mi, dumneata ești un om al hazardului? Îți plac surprizele, aventurile, riscul?

— Îhî! se învoi lura, ciulind urechile.

— O calitate este evidentă: ești laconic. Așadar, să ne confruntăm ceasurile. Dacă nu mă înșel, este unu și șaptesprezece minute?

Vocea aceea necunoscută răsună neașteptat de serios și lura își privi fără voie ceasornicul. Era unu și douăzeci.

— Al dumată o ia înainte, hotărî vocea. Cum te deplasezi dumneata?

— Cum mă deplasez? Nu înțeleg!

— Ce faci dumneata dacă ai nevoie ca din punctul A să ajungi în punctul E?

— Merg, spuse lura și, după ce se gândi puțin, adăugă: pe jos.

— În cazul ăsta, te aștept exact peste douăzeci de minute pe strada Miciurin, numărul 11, etajul trei...

Îndată se închise telefonul.

Lura puse la loc receptorul și, nedumerit, ridică din umeri. Nu-i prea spiritual... Curioasă tragere pe sfoară. El se așteptase că va fi ceva mai interesant. Și, deodată, lura își dădu seama că la nr. 11, pe strada Miciurin, la etajul doi, se afla Comitetul Orășenesc al Comsomolului. Na-ți-o bună! Din ce în ce mai greu... Ce înseamnă toate acestea?

Dădu un telefon la comitetul orășenesc. Receptorul fu ridicat de Vera Kurcenko, secretarul doi.

— Noroc! Cine m-a chemat? întrebă lura.

— Nu știu.

Glasul părea ironic și plin de reticențe.

— Păi atunci ce să fac, să mă duc? întrebă el, neînțelegând, iarăși, nimic.

— Ai grijă! spuse Vera, foarte sever, și închise receptorul.

Ei, asta era prea de tot! Lura își privi din nou ceasornicul: trecuseră trei minute. Atunci vârî cu o singură mișcare toate hârtiile în sertar, puse în valijoara sa de hochei cartoful și caseta, întoarse cheia în broască și ieși în fugă din cameră, încheindu-și din mers paltonul și îndesându-și căciula pe cap.

Ziua era mohorâtă, însă foarte caldă. Lura zbură, împrăștiind apa băltoacelor de pe trotuar, uitându-se în fugă la ceasurile întâlnite în drum.

În fața intrării la comitetul orășenesc se afla o mașină joasă, puternică, o „Săgeată”, ultimul model. Lura trecuse deja înainte, dar ceva îl făcu să întoarcă capul: privi cu atenție numărul aproape albit de zăpadă... OA-72-11! Numărul mașinii care staționase în fața librăriei. Atunci în ea se urcase acel necunoscut. Acum în mașină nu era nimeni. Lura o ocoli de jur-împrejur, trase de mâner; mașina era încuiată. El stătu puțin, apoi se depărtă de mașină și se întoarse din nou. Nu-i venea să plece... OA-72-11... Ceva îi revenea în minte... Cartoful! Ei bine, da: erau literele care mai rămăseseră pe cartof!

Lui lura îi mai rămăseseră patru minute până la ora fixată, când urca scările casei cu două etaje, unde se afla Comitetul Orășenesc de Partid, comitetul executiv orășenesc și Comitetul Orășenesc al Comsomolului. Deci, urcă fără grabă la etajul doi.

Pe când trecea prin fața redacției ziarului „*Maiskaia Pravda*”, în față, pe coridor, se deschise zăgănind ușa de sticlă a cabinetului Verei Kurcenko și în întâmpinarea lui veni, cu un mers ușor, de parcă ar fi dansat, un om care i se părea uimitor de cunoscut. Avea o față tânără, oacheșă, prelungă, și o

barbă bogată, de culoare închisă. Era fără doar și poate un bărbat frumos prin înfățișarea lui originală, strălucitoare, cu chipul ca de țigan. Căciula de blană cu urechi și-o trăsese așa de jos, încât sprâncenele i se confundau cu blana aproape... De sub căciulă, râdeau niște ochi căprui, scânteietori. Avea o statură potrivită, dar ușurința și zveltețea pe care nu le putea ascunde nici chiar paltonul larg, îl făceau să pară mai înalt. Când ochii lui curioși și plini de veselie se întâlneau cu ochii lui Iura, acesta se opri în loc, fără voie.

— Sergheev? Iura recunoscuse îndată glasul gros și sonor care răsunase în receptor. Dându-și seama că nu s-a înșelat, omul întinse mâna: Ei, să trăiești! Eu sunt Andriuhin.

Închipuți-vă că într-un loc cu totul obișnuit, pe coridorul umblat în lung și în lat, unde sunteți nevoit să veniți zilnic, vă întâlniți cu un om care vi se pare cunoscut, care vă întinde simplu mâna și spune: „Bună ziua, eu sunt Lomonosov” – și vă dați seama îndată că cel din fața dumneavoastră nu e un omonim, o rudă îndepărtată, ci Mihail Vasilievici cel adevărat!... Închipuți-vă acest lucru și vă veți da seama ce a simțit Iura. Numele lui Ivan Dmitrievici Andriuhin era cunoscut în lumea întreagă, ca și cel al lui Ivan Petrovici Pavlov sau al lui Albert Einstein. Și ca să-l întâlnești uite așa, pe coridorul Comitetului Orășenesc al Comsomolului și să mai și auzi că-ți spune pe numele de familie, era, desigur, un miracol.

— Punctual. Curios. Da... Ești un mujic voinic, spunea Andriuhin, examinând cu plăcere umerii drepti ai lui Iura, proeminenți chiar și în palton, capul său mare și rotund ca o bombă de tuci, fața lată, acum roșie, asudată și cam buimacă. Iar eu sunt vechiul dumatăle admirator! Când cineva din tribuna de sud strigă tare „Hai, Tăurașule!”, apoi să știi că acel cineva care strigă sunt eu! Joci admirabil! Nu joci numai cu crosa, ci și cu creierul.

Și, luându-l de braț, Andriuhin îl trase cu o forță neașteptată pe Iura, care se opunea ușor, jenat vizibil și neîndemânatic, în cabinetul Verei Kurcenko.

— Îl voi lua îndată cu mine, declară Andriuhin, ajuns în cabinet. Deși el se opune...

— Cum, se opune? Vera se aprinse la față. Era limpede că e enervată și tulburată nu mai puțin decât Iura. Dar ce, tu nu-ți dai seama de încrederea ce ne-a fost acordată? Academicianul Ivan Dmitrievici Andriuhin a venit personal aici pentru ca tocmai din organizația noastră orășenească să aleagă un tânăr potrivit. Este o chestiune de onoare a întregii organizații comsomoliste a orașului!

Andriuhin se strâmbă de parcă l-ar fi încercat, brusc, o durere de dinți:

— Am glumit, draga mea, am glumit!... Totul este în ordine! Dar de ce vorbești atât de oficial? Și dacă vreți să fim prieteni, nu vă uitați la mine ca la

un monument. Cred că-i destul de neplăcut să te simți monument... Așadar, plecăm?

— Bineînțeles, Ivan Dmitrievici! Vera ieși de după birou, fără să se uite la lura care nu scosese încă nicio vorbă. El, pur și simplu, s-a prosti de bucurie! spuse ea. Voi telefona la combinat ca să-i țină cineva locul, deocamdată...

— Iertați-mă, dumneavoastră ați venit cu „Săgeata”? o întrerupse lura.

— Da, răspunse zâmbind ușor savantul, privindu-l țintă pe lura.

Abia în mașină, după ce ieșiseră din oraș, lura răsuflă zgomotos și gângăvi:

— Scuzați-mă, Ivan Dmitrievici...

— Pentru ce, drăguțule? întrebă academicianul, privindu-l cu coada ochiului.

— Pentru că sunt așa, ca un butuc... Dumneavoastră să nu vă gândiți...

— Ei, să nu gândesc nu se poate, n-ai ce-i face!... Andriuhin îi făcu cu ochiul lui lura: la să ne gândim noi acum împreună la o chestiune.

— La care, Ivan Dmitrievici?

— La una despre care nu se poate vorbi decât în cuprinsul orășelului nostru... Tu, în general, învață-te să-ți ții gura. Dar, și mai bine, uită complet tot ce vezi. De altfel, te voi ajuta și eu să faci asta!

— Se poate, se învoi lura și, după ce se răsuci un timp și oftă încurcat, scoase totuși cartoful enigmatic și îl întinse academicianului.

— Dumneata știi, șopti acesta, aplecându-se spre urechea lui lura: un adevărat miracol! Dacă mi s-ar fi spus cu douăzeci de ani în urmă că așa ceva este posibil, aș fi fost primul care l-ar fi luat în răs pe oricine! S-ar putea întâmpla ca în curând și dumneata să faci împreună cu noi asemenea minuni!

— Eu? se miră lura.

— După mersul cercetărilor, spuse cu un aer solemn Andriuhin, sosește o clipă când savantul, ori constructorul, are nevoie de un experimentator, un om curajos, puternic, înzestrat cu ochi ageri, cu o voință de oțel. Despre ceea ce se va întâmpla în viitor, deocamdată nici nu îndrăznesc să visez...

Din nou lura simți o ușurare, ca o presimțire înaripată a fericirii... De data asta, ceva mai puțin încurcat, scoase din valijoara sa telegrama în care se spunea că „*mărire nu se supun decât celor îndrăzneți*” și caseta care până de curând îl chema stăruitor să se pregătească pentru întâmplări neobișnuite.

La vederea acestor obiecte, ochii lui Andriuhin luciră vesel.

— Telegrama poți s-o rupi sau s-o păstrezi ca amintire, răsese el, dar caseta înapoiaz-o. I-o strecur eu astăzi lui Paverman... Iată pe cine este interesant să-l sperii! Pe dumneata nu te-a supărat festa pe care ți-am jucat-o?

El zâmbi timp de câteva minute iluminat de un gând tainic, compunând, probabil, textul misivei de groază care va răsună chiar la noapte, deasupra patului directorului Institutului Fanteziei Științifice, care, deocamdată, nu bănuie nimic...

Lura îl urmărea pe Andriuhin cu o curiozitate veselă, mirare și duioșie.

Nu se așteptase deloc ca academicianul să poată face ștregării ca un școlar neastâmpărat. Cîstit vorbind, lucrul acesta îi plăcu lui Lura.

Academicianul își luă pe neașteptate mâinile de pe volan, înaintea unui viraj destul de brusc. Ridicându-se fără voie în scaun, Lura se repezi înainte pentru a prelua conducerea. Mașina, fără doar și poate, trebuia să intre în tulpinile aspre ale pinilor uriași, dar, nu se știe pentru ce, execută singură un viraj lin și goni mai departe...

Lura știa că Orașelul Academic, unde erau situate institutele științifice ale academicianului Andriuhin, se afla undeva în mijlocul pădurii dintre Maisk și Gorki. La început ei mergeau pe binecunoscuta șosea Gorki, o uriașă autostradă de beton care, ca un fluviu, curgea printre câmpiile cenușii, printre satele cu acoperișuri roșii și cu plasele de păianjen ale televizoarelor deasupra lor, pe lângă crângurile de brazi și mlaștinile de turbă pe care pășeau, undeva, în depărtare, turnurile de transmisiune electrică, mândrindu-se cu povara cablurilor, purtată cu demnitate.

Cam prin dreptul kilometrului 20, mașina, legănându-se și horcăind, se târî de pe șosea pe o bandă îngustă de beton ce dispărea în pădure. Judecând după semnal, intrarea pe acest drum era oprită. Ei trecură pe sub semnalul de interdicție și se adânciră în pădure. Zgomotul neîntrerupt al șoselei, care ajungea aici ca un flux îndepărtat, se domoli, în curând, cu totul. Erau înconjurați de niște desigururi de nepătruns.

— Eu mă gândesc cu ce ai putea să începi dumneata, vorbe Andriuhin. Ai în față o muncă foarte interesantă, dar în același timp foarte primejdioasă. Nu mă îndoiesc că te vei învoi, atunci când vei afla despre ce-i vorba. Dar în primele zile e mai bine să te acomodezi. Și ca să nu te plictisești, antrenează-i pe hocheiștii noștri...

Lura căpătă deodată mai multă siguranță de sine. Nu degeaba, în rândul miilor de sportivi, era cunoscut sub numele de Tăuraș. Faima sa de centru înaintaș cuprinsese întreg Maiskul, trecând chiar dincolo de limitele orașului. El zâmbi, închipuindu-și-i pe savanți pe terenul de hochei. Andriuhin îi observă zâmbetul și răsă în hohote, din toată inima.

— Da, da, chiar așa o să și facem! Te voi duce direct la Institutul de longevitate. Cel mai tânăr jucător din noua duminică echipă va avea cel puțin nouăzeci de ani, cât despre cel mai în vârstă, acesta nu va avea mai mult de o sută șaptezeci...

Și, după ce se desfătă îndeajuns, văzând mutra încurcată a lui lura, Andriuhin întrebă:

— Dar ia spune, după părerea dumată, ce vârstă am eu?

Pe neașteptate, Andriuhin îl înghionti pe lura în coastă cu un pumn tare ca bolovanul, așa încât acestuia i se tăie pentru o clipă răsufllarea.

Lovitura îl convinse definitiv pe lura că are în fața lui un om încă tânăr. Titlul de academician însă, renumele mondial, faptul că nu văzuse încă numele lui Andriuhin în manualele școlare, toate acestea îl făcură să facă un calcul fulgător și mormăi fără multă siguranță:

— Patruzeci? Patruzeci și cinci?

— Arăt oare chiar așa de rău? Andriuhin frână puțin mașina, privindu-se în oglinjoara așezată pieziș. Minți! Minți, tovarășe Tăuraș! Eu nu arăt decât de vreo douăzeci și opt – treizeci de ani! Da!

— Dar barba? mormăi lura.

— Barba e pentru prestanță! Este, oricum, jenant ca un asemenea țângău să conducă trei institute, să poarte titlul de academician... El îl privi cu o șiretenie veselă pe lura și deodată strigă: optzeci și șapte! Asta-i!

Holbându-și, ca în copilărie, ochii și întredeschizând gura, lura îl privea buimac pe academician. Acesta opri mașina, sări brusc aproape de o porțiune bătătorită a drumului și lăsându-se pe vine, în poziția alergătorului la start, îl invită pe lura:

— Ce zici? Până la pinul de colo!

Și, fluierând haiducește în pumnul său de cremene, porni atât de voinicește din loc, încât lura, care nu știa cum să se poarte în această neașteptată întrecere, porni cu toată viteza... El îl întrecu pe Andriuhin abia aproape de finiș.

— Nu-i bine! pufăi supărat academicianul, fără să se uite la lura. Nu-i bine, nu! După numai o sută de metri să ți se taie răsufllarea! Dar rezultatul? Aproape optzeci secunde! De râsul curcilor!

Tot pufnind, el alergă în trap mărunț la mașină, bocănind greu din cizme. lura nu mai riscă să-l întreacă, ci zâmbea cu prudență, simțind apropierea a ceva nelămurit, a unui vis sau a unui basm vechi, cunoscut. Acest bătrân de optzeci și șapte de ani, cu o barbă deasă, mătăsoasă, fără vreun semn de încărunțire, cu pielea alb-roz și ochi strălucitori de tânăr, cu forța și suplețea unui sportiv, semăna cu un vrăjitor a cărui apropiere te interesa, dar te și speria în același timp.

În jurul lor, pădurea își schimba înfățișarea. Împrăștiati larg și liber pe coline, copacii se adunau aici în rânduri drepte. Vreascurile și frunzișul din anul trecut erau îndepărtate. Curând, pe ambele laturi ale drumului începură să alerge niște tufe scunde de măceș. În adâncul pădurii se zărea

din când în când fie o clădire, fie un gard. Timp de câteva secunde, lura auzi un lătrat îndepărtat. El se uită la Andriuhin, dar acesta parcă uitase de el, adâncit în gânduri. După câțiva kilometri claxonă de două ori și o dată scurt și porni mai departe. Lura privi fără voie la spidometru; se depărtaseră de șosea cu nouăsprezece kilometri.

— Asta n-are niciun rost, spuse ca pentru sine Andriuhin și îl privi fix pe lura.

Supunându-se fără voie acestei priviri stranii, dar atrăgătoare, lura a privit la rându-i timp de câteva secunde pupilele negre ale savantului, fără să-și dea seama că uita la ce s-a gândit cu o clipă înainte. Cifra care-i trecuse prin creier parcă se volatilizase. Când savantul își luă privirea de la el, lura zâmbi încurcat, crezând că ațipise puțin.

— Iată că am și sosit, zise Andriuhin și, tușind mânios, opri mașina.

Lui lura i s-a părut că printre tufe a zărit pe șosea ceva semănând cu o motocicletă. Sărind de pe motocicletă, un om slab cu ochelari alergă spre ei cât îl țineau picioarele, parcă temându-se să nu întârzie la aterizare. Tot capul îi era bandajat, nu i se vedeau decât ochelarii.

— Professore Paverman, semeni cu „omul invizibil”, spuse Andriuhin îndată ce acesta ajunsese lângă mașină și deschise gura.

— La dracu'... la toți dracii cu omul invizibil! Motociclistul abia își trăgea sufletul. Totul e pierdut! Completă prăbușire! Totul e distrus! Dacă n-ai văzut niciun idiot, Ivan Vasilievici, apoi uită-te la mine!

Și omul căruia academicianul îi spunea profesorul Paverman, luă o poziție destul de pitorească, mișcându-și capul înfășurat cu bandaje, semănând a turban; de sub turban răzbăteau inele răzvrătite de păr roșcat.

— Ce s-a întâmplat? Întrebă cu o veselă curiozitate Andriuhin.

— Ce s-a întâmplat? Paverman, după ce își îndreptă ochelarii, începu numaidecât să se agite și chiar făcu încercarea de a intra în mașina închisă. Oare nu vi s-a raportat?

— Nu.

Eliberându-și de sub bandaj buzele groase, arse, Paverman le apropie de urechea păroasă a profesorului și oftă puternic:

— Lui Detka i-e rău!

Măinile lui Andriuhin, care stătuseră liniștite pe volan, îndată se strânsă pumn, iar ochii i se întunecară:

— Ceva serios?

— Nu știu. Cel mai bine e să-l vedeți singur... E neliniștit. Are în ochi o rugămintă, aproape o implorare... Mucoasele i s-au înroșit și s-au îngroșat. Scaun n-a avut...

Andriuhin începu să coboare din mașină, dar, observându-l pe lura, trase o înjurătură.

— Voi pleca pentru o oră. Rămâi pe scaunul de dinapoi. Mașina te va duce unde trebuie.

El nu dădu nicio atenție privirii alarmate a lui lura și trânti portiera. Apoi, vârând mâna prin crăpătura de deasupra parbrizului, trecu cu palma pe căptușeala interioară și mașina, fără șofer, fără orice conducere vizibilă, porni, cu un „aer” calm și preocupat. Apăsând nasul de geam și nehotărându-se nici să țipe, nici să răsuflă, lura observă cum Andriuhin și cu Paverman se așază în aparatul semănând cu o motocicletă...

Pentru orice eventualitate, lura hotărî să deschidă ușa laterală ca, în caz de pericol, să poată cel puțin să sară. Dar oricât se strădui, ușa nu se deschise. Atunci el trecu iute, aproape căzu pe scaunul din față și puse mâna pe volan. Volanul însă, ca fermecat, se mișcă singur, unde trebuia. Încetul cu încetul, lura începu să-i vorbească mașinii ca unei ființe vii.

— Ascultă, cum vine asta, ai? mormăia el speriat. Viraj! urlă lura, dar mașina făcu singură, ușor și lin, un viraj destul de rapid. Ah, drăcia dracului! Bravo... Asta model!

Convorbirea cu mașina, care începuse să capete accente lirice, se întrerupse brusc: mașina se opri. Îndată se auzi un țăcănit ușor și portiera se deschise, exact în partea în care stătea lura. El cobori aidoma unui prinț dintr-o țară fermecată. Mașina viră și plecă, demonstrând o completă independență.

În fața lui lura însă n-au apărut nici cei treizeci și trei de voinici și nici căsuța pe picioare de găină. Mașina îl debarcase pe o platformă, în fața unei case obișnuite, semănând foarte mult cu o jucărie uriașă din pomul de Anul nou. Deși afară era cald, prea cald pentru luna februarie (3–4 grade plus), era totuși februarie: în jur era zăpadă, cam cenușie e adevărat și poroasă ca o brânză, dar totuși zăpadă. Iar casa, lucind dulce cu fațetele tăiate dintr-un material care avea aparența a ceva cald și chiar gustos, înota toată într-o împletire deasă de viță de vie sălbatică, hamei și trandafiri... lura se apropie cu pași nesiguri de casă. Abia ajungând în imediata ei apropiere, el se convinse că atât trandafirii, cât și hameiul și vița de vie se aflau înăuntrul unei mase transparente, invizibilă cu ochiul liber, masă ce părea imponderabilă, din ea erau confecționate fațada și galeriile ușoare cu forme aerodinamice.

— Polieter stratificat, auzi lura un glas chicotind satisfăcut. Ești nou aici?

— Da, se grăbi el să răspundă, uitându-se în jur.

Niciodată încă nu s-a simțit în așa măsură un începător.

În fața lui se afla un om solid, cu obraji roșii și părul tuns scurt. Era fără pălărie și purta un pulover gros. Schiurile lui se odihneau lângă o bancă de un violet fin, fragilă de parcă ar fi fost făcută din petale de gladiolă. Să te așezi pe ea ți se părea ceva tot atât de nefiresc ca și dacă te-ai așeza, să zicem, într-un strat de flori. Cu toate acestea, tot râzând de lura, schiorul se tolăni liniștit pe această bancă.

— Uite, pot să-ți explic ce e acela polieterul stratificat, spuse el pe un ton satisfăcut. Bineînțeles, astăzi toată lumea e lămurită, eu însă, știi, m-am apucat serios de știință abia în ultimii cinci-șase ani... Despre structura moleculară cred că ai auzit?

Zâmbind cu condescendență, lura aprobă dând din cap.

— Dumneata să nu te jenezi! spuse cu seriozitate schiorul. Aici se întâlnesc oameni care cunosc totul cu aproximație, iar despre moleculă știu că e ceva foarte mic, dar totuși, ceva mai mare decât un atom...

Lura, pentru a doua oară, se grăbi să-l asigure pe acest tip caraghios că știe câte ceva despre moleculă.

— Cunoști și polimerii? continuă schiorul, uitându-se mereu la lura.

— Dacă nu mă înșel, spuse lura împăciuitor, polimerii sunt niște molecule chimice gigantice. Ele se formează din zecile de mii de molecule simple, unite consecutiv unele cu altele în urma unui proces chimic. Aceasta există în programele școlilor.

Schiorul îl examinează cu atenție pe lura, dându-se chiar cu un pas înapoi:

— Iartă-mă, te recalifici și dumneata? Îți alegi o nouă profesiune?

— Pentru ce? se miră lura. Eu lucrez la Combinatul chimic și, bineînțeles, am o oarecare idee despre aceste lucruri...

— Ești inginer?

— Nu încă. Deocamdată învăț... Mărturisesc că mă interesează foarte mult cibernetica, teoria mecanismelor de calculare electronică.

— Studiez și eu, mărturisi la rândul său schiorul. De curând, la seminar am prezentat un referat în legătură cu materiale polimerice. Aceasta e slăbiciunea mea. Și, după ce tuși, el începu: Din polimeri, aceste miraculoase molecule gigantice, se face orice. Masele plastice înlocuiesc toate metalele neferoase: arama, nichelul, plumbul, aurul, tantalul, orice vrei. Ele înlocuiesc de asemeni orice oțeluri rezistente la temperaturi mari și la acizi, orice acoperire anticorozională, ele înlocuiesc cauciucul, lâna, mătasea, bumbacul. O fabrică obișnuită de fibre sintetice produce anual treizeci și cinci mii tone fire toarse, tot atât cât dau douăzeci de milioane de oi cu lână fină. De altfel, nici nu există o cale care să dea fibre de calitate celora produse de fabricile chimice moderne. Avioanele sunt confecționate aproape în întregime din mase plastice. Până și în „TU-104”, strămoșul avionului modern, se numărau

peste o sută douăzeci mii piese din masă plastică și sticlă organică. Astăzi masele plastice înseamnă: conducte de apă, case, avioane, vase de orice tonaj, îmbrăcăminte, strunguri, încălțăminte și cauciucuri de automobil. Cu mase plastice au început să fie reparați oamenii.

Uitându-se la schiorul cel sânguincios, lura abia își putu ascunde un zâmbet.

— Nu mă crezi? exclamă interlocutorul său, revoltat. Și totuși din mase plastice speciale, de multă vreme sunt fabricate piese ale organelor interne ale omului, înlocuind organele bolnave, uzate. Eu însumi am aorta artificială! Și el se izbi mândru cu pumnul în cavitatea toracică. La noi în munți am cunoscut un om căruia i s-a făcut un esofag nou din masă plastică, iar în orașul nostru vei vedea oameni cu mâini sau picioare artificiale, sensibile la căldură, frig, lovituri!

— Dumneata locuiești de mult aici? întrebă lura.

— Merg pe al șaselea an... Înainte vreme am păscut peste o sută de ani oile în ținutul Stavropol, le dădeam oamenilor lână bună naturală și eram mândru de aceasta. Acea a fost prima mea viață. Acum începe alta. Am hotărât să devin savant, să fabric lână sintetică, mai bună decât cea naturală...

— Dar această bancă, întrebă lura, lăsându-se când pe un picior, când pe celălalt, dar tot neîndrăznind să se așeze pe banca transparentă, e și ea tot din masă plastică?

— Sunt straturi de fire de sticlă și straturi de masă plastică de polieter amestecate, declară schiorul, bătând cu palma banca, de care atârnav frunze de arțar de culori aprinse. E mai tare ca oțelul, dar de șase ori mai ușoară. Încearcă! Nu arde, nu se scufundă...

Lura se apropie, ascultător, puse mâna pe bancă și deodată o ridică în aer cu schior cu tot.

— Hei, dumneata! zbieră acesta. Mai ușurel!

Alarmat el însuși de această scamatorie, lura lăsă cu băgare de seamă banca pe zăpada.

— Ești și dumneata dintre ciobanii bătrâni? întrebă schiorul supărat. Se înțelege. Dar în ce an te-ai născut?

— Am douăzeci și doi de ani. Aproape un sfert de veac...

— Da, pari într-adevăr tânăr, se învoi schiorul. Și în realitate?

— Pe cuvânt de cinste că am douăzeci și doi, mormăi lura nehotărât.

— Cum ai nimerit aici? se înfurie serios schiorul. Ce faci dumneata aici?

— M-a adus Ivan Dmitrievici Andriuhin, se grăbi să-i explice lura.

Omul cu pulover îl examinează cu atenție pe lura, părând că vrea să se încredințeze că acesta spune adevărul.

— Vei lua parte la experiențe... Am auzit!... E lăudabil, încuviință el. Haide să-ți arăt camera duminică.

Ei se apropiară de peronul larg, care părea că e modelat din spumă de mare. În luciul treptelor, în interiorul masei elastice, într-o horă pestriță s-au cristalizat flori de câmp, ierburi, greieri și libelule. Lura sări peste trepte, căutând să nu calce pe petale. Ușile s-au deschis fără zgomot și ei au intrat în holul alb ca zăpada, înalt, plin de miresme de ierburi, parcă pardosit cu coajă proaspătă de mesteacăn. Tavanul părea un cort, împletit din coarne de mesteceni și brazi tineri, în spatele cărora se zărea cerul albastru. Din mase plastice era făcut totul: mobila, perdelele, fețele de mese, abajururile, vesela. Aerul albastru-auriu, străpuns de razele jucăușe ale soarelui, deodată l-a făcut pe lura să uite cu totul de ziua cenușie, umplându-și sufletul cu senzația fericită a unei bucurii văratice.

— Lucrul cel mai interesant din această casă îl vei afla mai târziu, spuse schiorul cu gravitate. Se vedea că ar fi vrut foarte mult să spună, dar se abținea. Da, pe vremea mea nu era nimic asemănător...

Și, fiindcă lura, tot privind cu lăcomie în jur, participa la conversație, el adăugă cu modestie:

— Sunt doar de o vârstă cu Alexandr Sergheevici Pușkin...

Lura parcă fu izbit în cap. Cu senzația certă că este pe cale de a înnebuni, holbă ochii la schiorul spătos. Acesta nu se supără.

— Da, da! Nu mă crezi, desigur! Controlează, numele meu este Dolgov Andrei Ilarionovici... Îți spune aici oricine. Anul de naștere: 1799. Atât că Alexandr Sergheevici s-a născut la 26 mai, iar eu ceva mai devreme, da, mai devreme, la 17 februarie... Uite așa! Și ar fi putut să se afle chiar Alexandr Sergheevici aici, dacă n-ar fi fost haimanaua aceea de Dantés...

Camera destinată lui lura îl cam tulbură: era de un albastru fin și iluminată liniștitor, ca o scoică transparentă. Lura nici nu apucă să privească în jurul său, când, deasupra unui birou comod, pe care erau o mașină de scris și un magnetofon, văzu un dreptunghi luminat, argintiu, care se dovedi a fi un ecran mare. De pe ecran îl privea vesel, mângâindu-și barba, Ivan Dmitrievici Andriuhin.

— Îți place? Întrebă acesta calm, firesc, de parcă se afla în cameră. Bună ziua, Andrei Ilarionovici... Schiorul salută respectuos. Condu-l, te rog, pe tânăr la Institutul de cibernetică... Iar cu Detka totul e în regulă!

CAPITOLUL V

HOCHEIUL ÎN ORĂSELUL ACADEMIC

În clădirea sumbră, semnând întrucâtva cu o cetate străveche, având pe ușa tăblița „Institutul de cibernetică”, Andriuhin, zâmbind ca de obicei, îl înștiința pe lura că ar dori să organizeze în ziua aceea un meci de campionat între două institute. Echipa de colaboratori ai acestui institut va fi condusă de Andriuhin însuși, iar echipa bătrânilor, de lura.

— Iar pe dumneata te vom ruga să arbitrezi, spuse Andriuhin, adresându-se gigantului tăcut cu fața indiferentă, roz. Ai ceva împotrivă?

Omul se înclină în tăcere.

Ieșind din clădirea institutului, lura se aștepta în fiecare clipă că va fi martorul unor noi, enigmatice și bizare întâmplări. Prea îl buimăcise întâlnirea cu omul de o vârstă cu Pușkin. Nu se întâmplă însă nimic deosebit. Oamenii pe care îi întâlnea îl salutau cu multă simpatie. Și aici erau mulți simpatizanți ai hocheiului, ca și în oraș. Oamenii necunoscuți zâmbeau vesel, se băteau pe umăr, își strângeau cu putere mâinile. Se vede că toată lumea aflase de acum de competiția care trebuia să aibă loc:

— Bună ziua, Sergheev! Îmi pare grozav de bine că ești aici, declară un tânăr necunoscut, slab și iute; ochii săi vioi, ironici erau luminați de o sinceră satisfacție. Că doar de la televizor te cunosc demult, urmăresc toate meciurile la care iei parte dumneata.

Lura ridică ușor din umeri...

Către seara acelei zile, care i s-a părut extrem de scurtă, lura se încredință că membrii Institutului de longevitate, printre care într-adevăr nu era niciunul mai tânăr de nouăzeci ani, sunt în stare să joace hochei. Mai mult decât atât: el ajunsese la concluzia că acești bătrâni i-ar fi dat cam mult de furcă și unei echipe renumită cum e „Chimia” din Maisk.

Seara însă, când văzu pe cine scoate pe gheață academicianul Andriuhin, speranțele lui lura în victorie scăzură mult. Împotriva bătrânilor au ieșit niște atleți la fel de lași în umeri și roșii în obraz ca și uriașul pe care Andriuhin îl invitasese să arbitreze. Prin deprinderi, mers, statură, ei semănau în chip uimitor unul cu altul. Printre spectatori și chiar printre jucători a trecut un zvon neînțeleș pentru lura...

La început totul mergea ca la un joc obișnuit. În tribune și pe bănci era întreaga populație a orașelului. De acolo, din întuneric, ca totdeauna, porneau strigăte, când amenințătoare, când de îndemn. Deasupra patinoarului încărunțit de sclipirile de mercur ale becurilor puternice, către seară s-a lăsat ger, aerul se făcu înțepător și... gustos. Ieșind pe gheață, lura, îmbrăcat în puloverul larg, înflorat, simți obișnuitul entuziasm. Îi făcea

plăcere și faptul că cei de aici îl cunoșteau. Spectatorii au întâmpinat apariția lui Lura cu strigăte de bucurie:

— Ser-ghe-ev!... Tă-u-ra-șul!...

Echipele se alinară, răsunară salutarile reciproce. Când Lura și cu Andriuhin veniră la arbitru ca să aleagă terenul, pe Lura îl miră faptul că acesta, în timp ce puneă întrebările de rigoare, plescăia puternic din limbă. Și mai mult se miră Lura când Andriuhin, cu o grijă părintească, apropiindu-se de arbitru, îi îndreptă gulerul puloverului după care conducătorul jocului vorbea fără să mai plescăie.

Lura reuși relativ ușor să se strecoare până la poarta adversarului chiar din primele secunde ale jocului. El trimise pucul, sigur că înscrie primul gol. Portarul însă era la locul lui, crosa pusă la timp respinse cu îndemânare pucul, trimițându-l în colțul din stânga al terenului. Jocul a început...

În încăierarea de la margine, Lura încercă procedeul de forță. Îi făcu însă impresia că se izbește de un zid. Niciun răspuns la izbitură și totuși senzația de completă impenetrabilitate. Pentru a doua oară Lura încercă același efect... Întâlnea, în fiecare adversar, un zid de fontă, fără niciun semn de viață și nu un umăr omenesc, în stare să cedeze. Asemenea putere încă nu-i fusese dat să întâlnească; îl mira faptul că giganții aceștia nu întrebuițau mijloacele de forță. În curând însă Lura observă că echipa giganților juca în general slab. Este adevărat că ei respingeau cu o precizie de invidiat pucul, îl pasau foarte bine între ei, dar la poartă trăgeau foarte rar și, de obicei acolo unde era portarul. De aceea jucau fără succes deocamdată. Uneori se întâmpla ceva curios. Îndată ce reușeai să interceptezi o pasă, giganții parcă se pierdeau. Acel ce trimitea pucul parcă rămânea prins de gheață, fără să poată să-și dea seama de cele întâmplate. Acela căruia îi era adresat pucul avea o comportare și mai stranie: el îl căuta cu crosa ca un orb, deși pucul se depărtase demult... Numai Andriuhin, care juca când în apărare, când la înaintare, aducea în joc o adevărată însuflețire sportivă.

Singurul într-adevăr uimitor era portarul giganților. Se părea că în poarta lui este imposibil de pătruns. Lura, care cunoștea bine metodele de joc a celor mai buni portari ai Uniunii, îl privea pe portarul lui Andriuhin ca pe un miracol.

La un moment dat, Lura, sărind peste crosele apărătorilor ce îi veniseră în întâmpinare, s-a trezit de unul singur în fața portarului. Golul era inevitabil. Pentru a-l face de nerepins, Lura ridică brusc crosa către dreapta, trimițând în același timp pucul cu patina în colțul stâng al porții. Un asemenea puc este imposibil de apărat. Portarul însă a izbutit. Apoi, ceea ce l-a uimit pe Lura era că portarul nu se agita în fața porții, nu agita din crosă. Netrădându-și cu nimic emoția, el aștepta liniștit. Nu l-a intimidat faptul că Lura ajunsese în

fața porții, iar apărarea rămăsese undeva în urmă. La momentul oportun portarul a respins cu sânge rece pucul.

Scorul fu deschis de echipa lui Andriuhin. Cu câteva minute înainte de încheierea primei reprize, unul din atacanții săi trimise pucul în poartă cu o forță extraordinară, încât portarul, care încercase să rețină pucul, care venea pe sub bara de sus a porții, nu putu să facă acest lucru și chiar scoase un țipăt de durere. Iar pucul pătrunse cu atâta putere în poartă, încât aproape că rupse plasa.

Prima repriză se încheie cu scorul de 1:0. Andriuhin, cu echipa sa, rămase lângă mantinelă. El examina cu grijă pe fiecare jucător în parte, le îndrepta puloverele, (nu se știe pentru ce), înfășurând cu deosebită grijă fularele de la gâtul giganților. Iura cu jucătorii săi se duseră să se odihnească în micul pavilion ce le fusese rezervat.

— Eu m-am așteptat la orice, dar la așa ceva nu... auzi Iura glasul revoltat al unuia din apărătorii săi.

— De ce vă necăjiți? Că doar asta-i o minune, spunea un altul. Veți vedea că noi vom pierde în favoarea lor.

— Ei, ei, socoti de cuviință să se amestece Iura. Ce vorbe sunt astea! Eu, personal, nu am de gând să pierd...

— Asta nu depinde de dumneata! strigă supărat primul. Se poate alcătui o echipă de campioni mondiali, dar și ea va pierde.

— Vom vedea, spuse Iura cu asprime.

Abia a început a doua repriză și prima linie de atac în frunte cu Iura s-a și avântat în joc. Se pare că Andriuhin și atleții săi nu s-au așteptat la o asemenea presiune. Ei erau literalmente derutați, îngrămădiți la poartă și făceau greșeli după greșeli.

— Pucul! urlau spectatorii, însuflețiți de acest spectacol. Trimite pucul! Presează!

De câteva ori în spatele porții lui Andriuhin se aprindea o steluță roșie. Fiecare din scrierile acestea nu erau mărturia vreunui gol, ci doar a nervilor slabi ai aceluia care aprindea becul, inutil...

Iura, cu tot mai multă iritare, se convingea că fără jocul nemaipomenit de virtuos al portarului, echipa lui Andriuhin ar fi suferit un complet dezastru. Cu portarul însă nu se putea face nimic. Era imbatabil. Iura încercă să-l împingă în poartă împreună cu pucul, dar din nou simți că a dat peste zidul acela de netrecut, de aceeași neînduplecată forță. Portarul nici nu s-a clintit.

Între timp jocul se mută în zona de apărare a echipei lui Iura. De data aceasta, la poarta lor, clipele de încordare se succedau una după alta. Spectatorii erau în febră. Mereu se auzeau strigăte înăbușite. Golul plutea în aer. În două rânduri și-a salvat Iura poarta, reușind să apere la timp în locul

portarului agitându-se peste măsură. În a treia repriză, doi dintre jucătorii lui Andriuhin, ieșind drept în fața portarului, în loc să trimită în poartă, începură să-și paseze mingea unul altuia. Văzuți din tribună ei păreau niște jucării trase de sfoară. Răsunară niște hohote tunătoare. Apoi se auziră strigăte:

— Afară de pe teren!

— Nepricepuților!

Nu se știe pentru ce strigau:

— Să vină profesorul Van Lan-și! Ajutor!

Cine era acest profesor și ce legătură avea cu giganții?

Strigătele se pierdeau în hohotele de râs, al căror sens lura nu-l pricepea și era chiar gata să le ia pe seama sa. De altfel, cunoscuta tărie de caracter nu-l trăda deocamdată; el ducea lupta, ca totdeauna, calculat, inteligent, energic și frumos. Bătrânii lui însă jucau din ce în ce mai prost. Se pare că nu se mai interesau de joc. Sau poate că obosiseră. În orice caz, ei nu puteau nici în ruptul capului să răzbată din zona lor. Iar un minut mai târziu veni deznodământul. Portarul zăcea pe burtă, întinzând brațul cu crosa înainte, iar pucul, izbindu-se de plasă, căzu greoi pe gheață. Scorul deveni 2:0.

Mohorât, fără să se uite la partenerii săi, lura începu de la centru. Și deodată el văzu că jucătorul lui Andriuhin, aflat în fața sa, zâmbește. Zâmbetul era atât de nefiresc, încât abia acum îi veni lui lura în minte cât de mult seamănă adversarii săi cu acele înalte, rumene manechine care sunt expuse în vitrinele magazinelor universale. El se uită la ceilalți jucători ai lui Andriuhin. Ei zâmbeau cu toții cu același zâmbet lipsit de viață, arătând niște dinți superbi... lura nu se simți în apele lui. El își aminti de senzația fie a unei stânci, fie a unui metal, care îi apărea la fiecare ciocnire cu jucătorii lui Andriuhin. Îl fulgeră pentru o clipă un gând nebunesc: acestea nu sunt ființe vii! Dar dacă sunt niște păpuși învârtite cu cheia, atunci cum joacă ele hochei? Cum reușesc să reacționeze la fiecare mișcare a adversarului? Cum de fac tot ce fac și jucătorii vii, adevărați și apoi portarul lor apără în așa fel poarta, cum n-ar fi putut s-o facă niciun jucător viu din lume?

Dar mai întâi de toate, sunt ei ființe vii, sau ba? lura hotărî să se convingă de acest lucru imediat. El știa că va fi numaidecât scos de pe teren și totuși, nemaifiind în stare să suporte chinuitoarea incertitudine, el, prefăcându-se că încearcă să ajungă la puc, vârî crosa între picioarele jucătorului lui Andriuhin care venea dintr-o parte... Îndată se auzi fluieratul arbitrului care conducea admirabil jocul. Lovitura a fost atât de puternică, încât din cauza ei n-a căzut numai jucătorul lui Andriuhin, ci și lura. Primul care a sărit în picioare a fost atletul cu obraji roz care continua să zâmbească cu încăpățănare, întinzându-i lui lura mâna cu enorma-i mânășă. lura apucă

această mână, dar tot nu înțelege nimic. Era ca toate mâinile: parcă era chiar caldă...

„Ce aiureală!... Era cât pe ce să-mi pierd capul, mormăi lura, cu sentimentul cu care strămoșii noștri spuneau: „Amin, amin, piei, satana”. Ce mi-a venit în cap? Sunt băieți ca toți băieții...”

Zâmbetele mecanice însă îl făceau să nu se simtă în apele lui. Figurile jucătorilor lui Andriuhin aveau un aer de-a dreptul sinistru. Și, în general, mereu, mereu părea cuprins de o teamă sălbatică, când îi revenea gândul că, totuși, adversarii nu sunt oameni...

Tocmai în această stare fiind, lura se dădu în lături, nu se știe din ce cauză, tocmai în fața porții sale, făcând loc la doi jucători care înaintau vertiginos spre el. O clipă mai târziu o rușine fierbinte îl cuprinsese ca un val lipicios, dar era prea târziu, scorul deveni 3:0. Echipa Institutului de longevitate pierdea teren și se pare că era de prevăzut un scor fabulos... Cu mare greutate, apărându-se fără vlagă, a menținut până la sfârșitul celei de a doua reprize scorul de 3:0 și, cu capul lăsat în jos, în şuieratul și huiduielile mulțimii care se împrăștia, jucătorii dispărură în vestiarul lor. Atleții cu obraji roz rămaseră iarăși pe gheață, iar împreună cu ei, grijuliul Andriuhin.

— Dumneata nici până acum nu te-ai dumirit? îl întreabă pe lura, supărat, portarul său, îndată ce pășiră pragul. Tot mai ai de gând să câștigi?

— Da, răspunse lura, de altfel cam mohorât și fără prea multă siguranță.

Restul jucătorilor, care mormăind, care glumind vesel, dădeau din umeri, ascultând discuția lor. Unul din ei îi arunca din când în când priviri compătimitoare lui lura, făcând o socoteală în gând.

— Cu cine ai jucat dumneata? continua portarul.

— Cu o echipă slabă a unor tineri voinici, de care am fi dispus lejer dacă n-ar fi fost portarul lor, răspunse lura.

— Nu cumva vrei să spui că pierzi din cauza mea? sări cu gura portarul echipei lui lura.

lura se grăbi să-l liniștească.

— Atunci să știi, copilul meu, declară cu bunătate portarul care împlinise foarte de curând o sută de ani, că pentru prima oară în istoria nu numai a hocheiului, ci, ceea ce e cu mult mai important, în istoria ciberneticii, astăzi pe terenul de hochei a Orășelului Academic, împotriva oamenilor vii în toate cele trei reprize au jucat niște dispozitive superbe, aranjate în formă de oameni.

— Cum ai spus? întreabă lura. Aranjate?

— Ei bine, da. Și ce te miră? Ar fi timpul să ne deprindem și cu altele mai ceva... Se spune că unul din elevii canadieni ai lui Andriuhin, foarte talentatul Lyonel Kregs, a populat în mările de Sud aproape două insule cu broaște

testoase mecanice... El le-a dat mașinilor sale forma de broaște testoase. Aceasta nu are nicio importanță...

— Nu are importanță? repetă lura.

— Câtuși de puțin! Are importanță doar specializarea, adică programul propus mașinii. Se înțelege că oricare din jucătorii care ne-au înfruntat este în stare să efectueze cu o iuțeață uimitoare și calculele cele mai complicate, înlocuind unul singur o sută de matematicieni dintre cei mai calificați... Astăzi însă ei au lucrat după un alt program. Ei au jucat hochei.

— Asta am văzut-o! strigă lura. Dar cum? Cum? Eu înțeleg că o mașină poate să se miște, poate să conducă pucul cu crosa. Eu însumi alegeam soluțiile hotărâtoare cele mai simple. Dar în hochei este necesar să iei hotărâri instantanee din zecile de soluții posibile și neașteptate. Și doar am văzut și eu că aceste, cum spui dumneata, mașini, luau aceste hotărâri singure! Singure! Înseamnă oare că ele știu să raționeze?

— O, nu!... Andriuhin a știut să alcătuiască un program formidabil, iar mașinile poate că l-au perfecționat chiar... Nu pricepi? Curios... Am auzit că pe dumneata te interesează cibernetica... Ei, ce să-i faci, dumneata va trebui să mai înveți serios. Deocamdată îți recomand să cugeți la aceea că operațiunea cea mai complexă, care pretinde sute și mii de diverse operațiuni, poate fi „introdusă” în mașină sub forma unui lanț de cea mai simplă alegere de „da” și „nu” pentru fiecare operațiune. Acești „da” și „nu” pot fi extrem de mulți și ei se pot succeda cu o iuțeață extraordinară. Fiecărui „da” și „nu” îi corespunde un anumit semnal în mașină, să zicem, un semnal electric, care provoacă o acțiune, o reacție...

— Ascultă, mie mi se pare că am găsit! exclamă în acest moment jucătorul, care îl privise pe lura cu un interes compătimitor și nu pierduse speranța să câștige. Nu am timp să explic, căci e timpul să ieșim pe teren, dar te rog să mă urmărești cu strictețe și să lovești pucul îndată ce eu voi face o mișcare falsă. Poarta o vom ataca împreună!

lura dădu din cap, deși nu mai credea că vor reuși să înscrie măcar un gol.

Fură întâmpinați de veselul, ironicul zgomot al tribunelor. De undeva apărură nu numai cârâitoare și armonici de gură, ci și baloane – drăcușori „pleacă-pleacă”, urmărind cu chițcăitul lor respingător toate mișcările echipei lui lura. Când, în schimb, au ieșit pe gheață jucătorii echipei lui Andriuhin, aceștia fură salutați cu aplauze și de răgetul tunător a două trompete de alamă, aduse de la club de șugubeții entuziaști. Învârtindu-se brav, în mijlocul terenului, Andriuhin saluta cu amabilitate exagerată pe cei din tribune. Deodată lui lura îi veni în gând o idee simplă: că toți acești oameni grozav de ocupați și, probabil, foarte obosiți, se distrează și se recrează de minune în această seară. Se simți mai ușor și restabil.

— Nu-i nimic, nu-i nimic, mormăi jucătorul care născocise ceva. Le vom dovedi numaidecât că oamenii, ştii, sunt oameni...

Totuşi, când a început jocul, lura nu putea să se debaraseze de o senzaţie stranie de groază. Mişcând cu îndemănare din picioare, agitând în aer sau făcând să alunece crosa, zâmbind şi chiar îndemnându-se prin strigăte unii pe alţii, ferindu-se sau răzbătând înainte, veneau spre el nişte maşini cu chip de om... Pentru o clipă îi veni groaznicul gând că toţi cei de aici sunt artificiali: atât spectatorii cât şi bătrânii săi şi Andriuhin însuşi. Că toţi nu sunt decât nişte maşini monstruoase inteligente... Cu un efort de voinţă însă lura se scutură de acest coşmar... Iar un minut mai târziu jocul îl atrase în ritmul lui drăcesc.

— Dă-i drumul! Dă-i drumul! urlau cei din tribune, salutându-i cu vădită ironie pe lura şi partenerul lui, care, fără prea multă greutate, răzbătură până la poarta adversarului şi se frământau în faţa ei, neştiind probabil ce să întreprindă contra imbatabilului portar. De vreo patru ori ocoliră poarta, jucându-se între ei cu pucul şi chiar încercând să tragă, făceau mişcări false îndemânatic, portarul însă rămânea stană de piatră.

Deodată se aprinse becul roşu! În tribune răsună o explozie de râs, râsul însă se potoli repede, becul nu se stingea! Era gol, un gol adevărat, un gol deplin, convingător, neîndoielnic, clasic şi irezistibil! Şi atunci, dându-şi seama, în sfârşit, că imbatabilul portar al lui Andriuhin a fost învins, tribunele parcă au înnebunit. Zecile de oameni, răsturnându-se unii pe alţii, se repezică pe îngustul teren de hochei, i-au dat peste cap şi i-au dizolvat în masa lor pe jucători, au răzbătut până la lura şi nu se dumirise nici el încă bine în ce fel reuşise să bage pucul, când se trezi aruncat de braţe puternice în aer.

— Ura! răsună în jurul său, de data asta fără orice ironie, ci cu un sincer entuziasm. Ura, Sergheev! Ura, Tăuraşul! Asta mai zic şi eu lovitură!

Andriuhin reuşi până la urmă să restabilească, oricum, ordinea. El se apropie de lura care îşi revenise după zborurile în sus şi, privindu-l cu suspiciune, întrebă:

— Dumneata ai trimis pucul?

— S-ar părea că eu, zâmbi lura încurcat.

— Este ceva imposibil! spuse aspru Andriuhin. Pricepi, este exclus!

Lura dădu din mâini încurcat, privind îndărăt la jucătorii săi şi căutându-l pe acela împreună cu care el fusese în faţa porţii, căutând sprijinul său. Acela însă era în spatele tuturor şi, pe cât se pare, se ascundea.

În mijlocul tăcerii generale, Andriuhin se apropie de poarta sa, unde, imperturbabil, stătea şi zâmbea portarul care numai cu puţin înainte scăpase pucul şi, de la o depărtare de doi metri şi jumătate, cu o teribilă

izbitură scurtă, trimise pucul în poartă. Cu o mișcare ușoară, parcă jucându-se, portarul respinse liniștit această lovitură de moarte. Unul după altul, tot mai cu putere, mai neașteptat trimitea Andriuhin pucul; portarul însă nu scăpa niciunul.

Andriuhin îl chemă pe lura. Timp de câteva secunde, din diferite poziții și distanțele cele mai mici, fără nicio apărare, trimitea lura pucul, fără rezultat însă.

— Dumneata vezi că pucul nu se poate băga în poartă! spuse Andriuhin mai binedispus.

— Eu l-am băgat totuși, susținu cu încăpățănare lura, sprijinit de murmurul aprobator al spectatorilor.

— Arbitru, strigă Andriuhin, cam supărat, te rog să continui jocul!

De altfel, fluierăturile stridente care au urmat au fost chiar de prisos: spectatorii fugeau cât îi țineau picioarele de pe teren, grăbindu-se să ocupe locurile și să urmărească în continuare acest joc neobișnuit care a luat o întorsătură atât de neașteptată.

Îndată după reluarea jocului, lura cu partenerul său se trezire din nou în fața porții adversarilor. Acum ei nu se mai învârtteau pe lângă poartă. Lura împinse pucul în colțul din dreapta, iar portarul, care totdeauna se afla la postul său, de data aceasta s-a repezit, nu se știe de ce, în colțul stâng. Pucul alunecă în poartă și se culcă modest în colț sub plasă... Scorul deveni 2:3!

Muzicanții-gorniști scoteau sunete asurzitoare, sălbatice, un soi de „marș al infernului”. Nu exista nici un singur spectator, chiar și îngrijitele bătrânele curățele de la Institutul de longevitate, care să nu fi urlat de entuziasm. În aer zburau pălării, șepci, căciuli cu urechi, fulare, iar cineva, într-un acces de extaz, a aruncat în sus chiar și o pereche de galoși. Căderea lor produse o acțiune de trezire și atunci s-a făcut auzit glasul revoltat și poruncitor a lui Andriuhin:

— Aceasta e împotriva regulilor! Așa nu se poate juca! Eu am văzut totul!

Roșu de mânie, scuișând foc și pară, el se repezi la lura:

— Binevoiește a spune, dar numai cu glas tare, cu glas tare! Ce ai trimis dumneata în poarta noastră?

— Pucul! răspunse lura cu un aer nedumerit, încurcat.

El nu înțelegea nimic, ca și majoritatea spectatorilor.

— Just! Foarte bine! spuse răspicat Andriuhin și răsucindu-se pe neașteptate pe patine, îl prinse de braț pe partenerul lui lura. Ei, dar dumneata? Ce ai trimis dumneata? Ai? Dumneata ce ai trimis?

Partenerul lui lura mormăi ceva nedeslușit.

— Mai tare! Mai tare! porunci Andriuhin. Vrea să audă toată lumea!

Tribunele printr-un urlat unit confirmară această cerere.

— Eu am aruncat o bucăţică de gheaţă... articulă în sfârşit bătrânul, strâns cu uşa.

— Unde ai aruncat-o?

— Zău că nu ştiu.

— Aha, nu ştii? Foarte bine! Şi la primul gol dumneata ai aruncat de asemenea o bucăţică de gheaţă?

— S-ar putea... N-am băgat de seamă.

— Şi nici atunci nu ştii unde?

Dând din umeri, bătrânul ridică cu hotărâre capul şi zâmbi ca un băieţandru care a făcut o ştrengărie, dar este încăpăţânat.

— Am aruncat-o în poartă! Şi pe a doua de asemenea.

— Just! urlă Andriuhin, apucându-l de umeri şi aruncându-l într-o parte. Dumneata ai făcut asta cu o fracţiune de secundă înainte ca Sergheev să trimită pucul! Portarul, după cum e regula, respingea bucăţica dumitale de gheaţă, iar în timpul acesta pucul aluneca în poartă. Genială născocire! Numai că aceasta este o încălcare a tuturor regulilor hocheiului.

— Cum aţi denumit dumneavoastră această promoţie? întrebă îndărătnicul bătrân, făcând semn cu capul spre atleţii cu obraji roz, care alergau pe terenul de hochei, bocănind din crose.

— Stepani, spuse Andriuhin.

— La jocul cu Stepanii dumneavoastră regulile vechi nu sunt bune de nimic.

— Aşa? exclamă Andriuhin. Ei bine! Atunci voi introduce şi eu reguli noi.

Şi, parcurgând terenul, el se apucă cu o vădită mânie să aranjeze fularul fiecăruia dintre atleţii care zâmbeau cu încăpăţânare. Îndată, în joc se petrecu o schimbare. Dacă înainte, în decursul întregii partide, ei se mişcau într-un ritm rapid, dar obişnuit pentru hochei, apoi acum ei începură să se agite pe teren cu o viteză de cel puţin o sută de kilometri pe oră. Înlemnind de uimire, spectatorii nu reuşeau să le urmărească mişcărilor.

— Ei, ce-i? spuse Andriuhin, în timp ce trecea pe lângă lura. Ai feştelit-o?

— Acum dumneavoastră aţi pierdut definitiv, Ivan Dmitrievici, spuse lura compătimitor, uitându-se cu ochii săi limpezi la savant.

— Vom vedea! Vom vedea! spuse acesta cu neîncredere. Începem!

Cu toată viteza extraordinară, jucătorii nu dădeau totuşi nici peste adversari, şi niciunul peste altul. De această importantă împrejurare jucătorii lui lura s-au convins îndată ce au ieşit pe gheaţă. Atunci ei au încetat să le mai dea giganţilor vreo atenţie. Sarcina lor consta în aceea ca în niciun caz să nu piardă pucul. În timp ce Stepanii se agitau, cu o viteză fulgerătoare, fără niciun rost pe teren, echipa lui lura se strecura fără grabă până la poartă şi, servindu-se de metoda inventată de perechea lui lura,

băga un gol după altul. Scorul devenise deja de 7:3 în favoarea bătrânilor, când o voce, care în mod vădit nu avea nicio legătură cu hocheiul, dar era plină de o tragică revoltă, rupse tăcerea sinistră.

O figură roșcată, uscățivă, coborî pe gheață și, fără să ia în seamă dansul turbat al jucătorilor și trosnetul sec, ca niște împușcături, al pucului izbit de mantinelă, a alergat fluturând o revistă multicoloră acolo unde Andriuhin, palid de încordare, încerca să-i organizeze pe ai lui pentru apărarea porții, părăsind gândul de a ataca...

— Terminați numaidecât cu acest spectacol de bâlci! zbieră omul cu revista, apropiindu-se în fugă de Andriuhin. Noutăți serioase!...

— Pleacă, Paverman! îl repezi cu răutate Andriuhin.

Paverman însă îl apucă de crosă și Andriuhin fu silit fără voie să se oprească.

— Dacă ai născocit iarăși că Detka e pe moarte... începu Andriuhin pe un ton amenințător.

Profesorul Paverman, însă, îl întrerupse dând din mână cu nepăsare:

— Detka nu-i așa nebun ca alții... El doarme demult!

— Atunci ce s-a întâmplat, la naiba?

— Aceea că, în timp ce Detka doarme, iar noi jucăm hochei, prietenii noștri de la filiala siberiană au predat cu succes raionului Alma-Ata doi giboni! Gibonii se simt admirabil!

El fu auzit nu numai de academicianul Andriuhin, ci și de cei ce se aflau mai în apropiere. Noutatea se răspândi cu iuțeala fulgerului pe stadion. Jocul încetă și numai jucătorii lui Andriuhin au continuat să se agite pe teren, zâmbind mereu. Iura, care nu pricepea nimic din toate acestea, se apropie stânjenit de Andriuhin. Cei dimprejur se îmbrățișau, câțiva inși s-au sărutat cu Iura, care zâmbea cu un aer încurcat. Se vedea că se întâmplase ceva extraordinar, el însă nu putea să priceapă de ce călătoria a două maimuțe din Siberia la Alma-Ata a stârnit atâta bucurie.

Prin radio se transmise dispoziția lui Andriuhin: adunare generală, a doua zi, în sala de conferințe a orașelului. Hocheiul fu uitat, toată lumea nu vorbea decât de giboni.

CAPITOLUL VI

SALA DE CONFERINȚE

Dimineața, Iura abia ieși în parc când îl zări pe profesorul Paverman alergând spre el.

— La dumneata e cartoful meu? strigă savantul.

Iura nu înțelese dintr-odată despre ce-i vorba. Când însă îi restitui, în sfârșit, renumitul cartof, împodobit cu literele „OA-181-IFȘ”, bucuria profesorului Paverman n-avea limită.

— El e! Pe cuvânt de cinste că e el! S-a materializat! Aproape șaizeci de kilometri! A fost o experiență de verificare, îi explică el lui Iura, cu ochii strălucind de fericire. Tot în cadrul pregătirilor pentru Experimentul principal. Am făcut această experiență în condițiile foarte grele ale tulburării magnetice a atmosferei. Instalația a funcționat bine! A rezistat!

Era limpede că profesorului Paverman îi vine să joace de bucurie și că abia se poate ține să n-o facă.

Cât despre Iura, acesta se gândi cu mâhnire că nu pricepe nimic, că are cunoștințe vizibil reduse și că aici nu va putea lucra...

Închizând ochii de plăcere și tot alintând cartoful, Paverman continuă:

— Da, am ajuns la unele realizări... Am învățat câte ceva... În curând vei vedea totul singur. Că doar dumneata ai venit ca să ne dai o mână de ajutor!

Iura abia își stăpâni tentația de a pune câteva întrebări. Ce va avea de făcut? Când?... El însă socotea că despre toate acestea îi va vorbi Ivan Dmitrievici Andriuhin și că o va face la timpul potrivit.

O fată, purtând sub braț o lădiță, trecu în fugă pe lângă ei. Paverman o opri. Era asistenta lui.

— Vrei să vezi o scamatorie? îl întrebă el pe Iura, deschizând lădița.

Acolo, într-un cuib din catifea de culoare deschisă, se afla un cartof la fel ca acela pe care Iura i-l înmânase profesorului cu numai o clipă în urmă.

Zâmbind triumfător, Paverman îl privea pe Iura.

— Dar în ce constă scamatoria? întrebă acesta nedumerit.

— Privește cu atenție cartofii...

— Seamănă foarte mult. Ținând în fiecare mână câte un cartof, Iura îi răsucea în fața ochilor. Mai rar așa asemănare! Aceleași scobituri, proeminențe...

— Numără câte ochiuri sunt.

— Uimitor! Amândoi câte unsprezece. Asta zic și eu asemănare!

— Asemănare! pufni Paverman. Unul din ei, acela care era în lădiță, este cel de control, artificial. Este o copie fidelă până la cele mai mici amănunte a cartofului adus de dumneata. Greutatea lor trebuie să corespundă până la o

miime de miligrame. Nu vei găsi niciun fel de diferențe... Câte emoții am avut din cauza acestui cartof! Și toate din cauza lor, din cauza acelor băieți! Că doar eu aproape că l-am ajuns pe Bubîr al dumatăle și cu ceilalți. Dar ei mi-au scăpat, pur și simplu, din mână!

*

Către ora nouă dimineață marea sală ovală era plină. Liftul aducea aici, sub acoperiș, pe lucrătorii Orășelului Academic. Acoperișul, tavanul și pereții, turnați din mase plastice semitransparente și transparente, răspândeau lumina soarelui și albastrul cerului. Din cauza aceasta, sala părea și mai înaltă, și mai largă. După dezgheț se lăsase ger și apărură soarele. Și fiecare dintre cei ce intrau în sală părea cuprins pe neașteptate de o senzație de bucurie, de un sentiment luminos, ca înaintea unui zbor fericit. De aici era foarte plăcut să privești la peria întunecată a pădurilor de la orizont, la cotiturile albe ale Irgi adormite, la albastrul luminos al cerului de iarnă, la vederea căruia păraai mai convins ca niciodată că pământul este o corabie, iar noi niște călători ai Cosmosului care, din generație în generație, călătoresc prin Univers.

În centrul unui grup mic se afla un om costeliv, în vârstă. Fața lui părea sculptată în fildeș vechi. Zâmbea prietenos din crăpăturile înguste ale ochilor, primind felicitări pentru jocul excepțional de reușit al mașinilor sale în meciul de hochei disputat cu o zi înainte.

Era profesorul Van Lan-și, creatorul uimitoarelor dispozitive raționale, șeful Institutului de cibernetică și unul din colaboratorii cei mai apropiați ai lui Andriuhin. Ochii săi, acoperiți pe jumătate de pleoape, dispăreau în rețeaua de riduri surâzătoare.

La ora nouă fix, la masa prezidențială apărură Andriuhin; fața îi era îngrijorată și severă.

— Tovarăși! Începu el. A sosit timpul să tragem unele concluzii, să apreciem în ce măsură suntem gata pentru efectuarea Experimentului principal. Socotesc de asemenea util să vă informez asupra ultimelor evenimente. După cum știți, acum câțiva ani guvernul a socotit necesar să așeze aici, în pădurile de pe râul Irga, cele trei institute cu numeroasele lor filiale, laboratoare și toate celelalte, ceea ce formează complexul Orășelului Academic. Statul a scos din pungă, pentru noi, aproape treizeci de miliarde de ruble.

Cu banii aceștia se putea construi un oraș mare, cum ar fi Harkovul. Toate acestea au fost făcute pentru ca noi să realizăm un vis grandios, un vis, ca să zicem așa, de proporții naționale. Noi lucrăm, după cum știți, pentru a ajuta omenirea să termine o dată pentru totdeauna cu amenințarea războiului.

Pentru a face ca războiul să fie imposibil! Ni s-a spus: gândiți-vă și nascociți ceva pentru ca oamenii să nu mai poată fi uciși. Ca să se poată trăi cu speranța în viitor și să putem construi cu pasiune o viață plină de fericire, pe care omenirea ar fi putut pe deplin s-o făurească astăzi, dacă n-ar fi existat amenințările atâtorilor la război...

Iată țelul care ni s-a propus... Prin forțele științei să ajutăm popoarele să nimicească războiul! Pentru acest țel lucrăm noi, împreună cu toți oamenii din patria noastră, alături de toți oamenii cinstiți de pe Pământ. De mulți ani eforturile țării noastre sunt concentrate în lupta pentru instaurarea unei păci trainice pe Terra. Este oare nevoie să spunem cât de ușor ar fi răsuflat miliardele de oameni, dacă noi, învățații Țării Sovietelor, am fi putut să spunem: cu războiul s-a terminat, nu vă mai gândiți la el, războiul nu mai este posibil!

Răspunderea savanților în rezolvarea acestei extrem de importante probleme a contemporaneității este foarte mare.

Andriuhin ieși de după-masă, și, venind în imediata apropiere a primului rând de auditori continuă, ascunzându-și cu greu emoția.

— În fiecare oră, pe Pământ se nasc câte cinci mii cinci sute de copii. Noi toți suntem răspunzători față de ei, noi răspundem pentru fericirea lor. Avem de dus o luptă grea. Să nu uităm că jumătate din numărul locuitorilor Pământului rămân pe jumătate flămânzi. Și aproape jumătate din numărul total al copiilor care trăiesc pe Pământ nu pot merge la școală. În Europa, un medic revine la o mie cinci sute locuitori, iar în Etiopia – la două sute de mii. Până astăzi patruzeci de țări, din nouăzeci, nu au o industrie proprie...

Pentru ce? Oare tehnica, știința și cultura contemporaneității sunt atât de slabe, încât nu pot să termine cu aceste nenorociri? Pot! Ne împiedică însă capitalismul care încă mai domnește pe o parte din planetă.

14.513 războaie au zguduit pământul în cele câteva milenii ale istoriei omenirii. A fost un război de *o sută de ani*, a fost un război de *treizeci de ani*, a fost un război imperialist din anii *o mie nouă sute patrusprezece*, *o mie nouă sute optsprezece*, în sfârșit, *ultimul război mondial* a răpit zeci de milioane de vieți omenești... Și abia s-a terminat acesta, când au și început pregătirile pentru altul nou. S-a calculat cu toată precizia cât au costat pregătirile pentru un nou război. Se știe că, dacă numai aceste mijloace, deja câștigate de omenire, s-ar transforma în case, drumuri, grădini, s-ar folosi pentru producerea de alimente și îmbrăcăminte, pentru dezvoltarea culturii, apoi omenirea ar fi avut de toate, înțelegeți, de toate, pentru satisfacerea necesităților celor mai largi! Deocamdată însă, la aceasta nu se poate decât visa. Capitalismul ne împiedică – această tumoare malignă din organismul societății umane, cum a fost denumit... Nimeni n-a ținut seamă de

incalculabila pagubă morală, de acea agresiune psihică, pe care o simte omul care trăiește sub obsesia războiului atomic.

Astăzi noi însă nu putem spune: s-a isprăvit cu războaiele! Și totuși, e clar: o asemenea zi nu-i departe! Vă rog să mă înțelegeți în mod just. Singuri savanții nu pot lichida posibilitatea războaielor și cauzelor care le provoacă. Dar, noi, savanții, putem să creăm o apărare extrem de eficace împotriva oricăror amenințări ale capitalismului, care – deși condamnat – tot se mai agită.

Astăzi suntem în fața unei verificări de mare răspundere. Nu este vorba de o apărare individuală de felul fostelor măști de gaze, tunuri antiaeriene sau a instalațiilor antirachetă. Nu, noi am obținut rezultate care ne permit să sperăm că va fi lichidată pentru totdeauna posibilitatea oricărui atac armat atât împotriva noastră, cât și împotriva prietenilor noștri...

Vuietul aprobativ al sălii nu-i permise un timp lui Andriuhin să continue. El ridică mâna, cerând să se facă liniște și glasul său răsună din nou:

— Așadar, am ajuns la îndatoririle Institutului de cibernetică și la minunații noștri prieteni – mașinile... Fără ele n-ar fi fost posibile succesele celorlalte institute. Baza realizărilor noastre stă în laboratoarele profesorului Van Lan-și. Fără lucrările lui, noi n-am fi supus forța de gravitație, nu ne-am fi însușit inter-transformările dirijate de energie și materie, n-am fi învățat metoda cu totul fabuloasă a așa-zisei „repartiții” a organismelor vii. Vă amintiți că, încă relativ cu puțină vreme în urmă, fizicienii nu puteau calcula decât modelele atomilor celor mai simpli: hidrogenul și heliul; despre structura celorlalți atomi nu exista decât o idee vagă. O viață de om n-ar fi fost de ajuns pentru efectuarea calculelor matematice necesare. Astăzi, instalațiile noastre de calcul electronice rezolvă o problemă ca aceasta în câteva ore. Euler a cheltuit patruzeci de ani de viață ca să calculeze mișcarea a trei corpuri cu atracție reciprocă: Luna, Pământul și Soarele. El nici nu ținea seama de atracția exercitată asupra Lunii de către Marte, Venus și alte planete. Mașina noastră de tipul „Fetița” a efectuat acest calcul complet în unsprezece ore de lucru! Pentru Institutul de cercetări fantastico-științifice și Institutul de longevitate a fost nevoie de sute de milioane de calcule izolate, iar pentru Experimentul central șapte miliarde! Dacă de aceste calcule s-ar fi ocupat toți matematicienii Uniunii Sovietice de la stațiunile de mașini obișnuite de calculat, ei n-ar fi reușit s-o scoată la capăt nici în o sută de ani. Mașinile noastre de memorat-calculat au efectuat această lucrare în mai puțin de șase ani!

Continui. Institutul de longevitate... Concepția îndrăznească formulată și experimentată cândva de academicianul român Constantin Parhon, cu privire la reversibilitatea posibilă a procesului de îmbătrânire a

organismelor vii, a devenit steaua călăuzitoare a colectivului care are în frunte pe Ana Miheevna Șumilo. Institutul a propus niște metode sigure și verificate în nenumărate rânduri de întinerire a organismului omenesc, iar astăzi încheie unele lucrări care ne vor îngădui să ne tratăm „pacienții” de bătrânețe, cu aceiași siguranță cu care am vindeca, să zicem, malaria. În principiu, durata medie a vieții omului poate fi prelungită de trei-patru ori. Epidemia senilității premature, care timp de milenii a bântuit pe globul pământesc, va fi tot atât de puțin posibilă ca și epidemia de vărsat de vânt sau holera. Este admirabil, nu-i așa?

Dar și toate acestea pălesc în fața victoriei asupra morții. Eu vorbesc de moartea prematură, întâmplătoare, provocată de traumatisme, catastrofe. Moartea vine pe căi infinite de variate. Bineînțeles, nu toate căile ei au fost tăiate de noi. Noi însă am rezolvat o problemă foarte grea, pe care eu o voi numi în mod convențional problema restaurării organismelor. Deocamdată, sunt lipsit de posibilitatea de a mă opri mai pe larg la această temă.

Mulți dintre cei aflați în sală știau despre ce vorbește oratorul și, în mod spontan, răspunseră cu o explozie de aplauze.

— Institutul de cercetări fantastico-științifice, continuă Andriuhin, a studiat câteva probleme extrem de importante. Cele a căror soluționare definitivă e apropiată sunt două: învingerea forței de gravitație și transmiterea materiei la distanță cu ajutorul undelor ultra-cuantice. Colectivul condus de Boris Mironovici Paverman a ajuns în imediata apropiere a rezolvării acestor chestiuni de colosal interes, dar a întâmpinat unele greutăți neprevăzute: organismul omului nu este adaptat la acele fenomene care iau naștere la pierderea greutății, cât și la transformarea materiei în energie cuantică. Ne amintim cu toții de moartea tragică a primului detașament de savanți care a atacat tainele forțelor de gravitație. Avariile clădirilor, prevăzute cu căptușeală antigravitațională, care pe neașteptate refuză să funcționeze la mare înălțime, s-au soldat și ele cu victime. Și astăzi mai sunt unele chestiuni nerezolvate la interacțiunea dintre câmpurile gravitaționale și câmpul electromagnetic al organismului omenesc, în special al creierului. Dar biruința asupra forței de gravitație din materia anorganică a fost câștigată de noi pe deplin și astăzi nu prezintă mai mult pericol decât zborul cu un avion obișnuit. Dumneavoastră vă veți asigura ușor de acest lucru, prieteni, dacă veți privi pe fereastră...

Printre cei prezenți n-a fost, probabil, niciunul care să nu fi zburat cu avionul cu reacție, iar mai mult de zece inși au vizitat cu rachetele cosmice Luna și Marte. Acum însă, privind pe fereastră, toată lumea a fost cuprinsă de un ciudat sentiment de rupere de realitate.

Peria porumbie a pădurilor care împresoară ciudatele meandre ale râului Irga cobora fără grabă spre șes. Se vedeau acoperișurile și coșurile clădirilor; apoi, acolo jos, au trecut plutind, peste vârfurile uriașilor pini. Undeva, în apropiere, se vedea hornul sălii cazanelor, cu nourașul său de fum...

— Înălțimea: circa o sută de metri, spuse încet Andriuhin. Propun să continuăm consfătuirea noastră la o altitudine de circa două sute metri. Se opune cineva?

Buimăcită, sala tăcea...

Lucrătorii institutelor, întruniți aici, știau desigur despre cercetările în legătură cu căptușelile antigravitaționale și pivoții, dar până și ei amuțiră, uimiți de realizarea lor...

— Pentru aceasta și-au sacrificat viața mulți dintre tovarășii noștri, continuă tot atât de încet Andriuhin. După cum vedeți, noi suntem încă departe de a fi atotputernici...

El tăcu, supunându-se mișcării care se făcu brusc în sală. Toți se ridicară în picioare în tăcere. O mie cinci sute de savanți, făuritori ai minunilor despre care vorbea Andriuhin, au rămas timp de un minut nemișcați, plecându-și cu durere capul.

— Experimentatorii noștri, începui din nou Andriuhin, și Sergheev care va fi în fruntea acestui detașament de viteji, vor avea în față sarcini neobișnuit de grele.

A sosit timpul să se arate lumii oarecari realizări. În acest scop, după cum știți, au fost construite peste o sută de stațiuni de îndrumare. Există motive să se presupună că etapa de încheiere a Experimentului Central va avea loc în regiunea regatului Bissa, unde s-a proclamat ca rege Lyonel Kregs, pe care mulți dintre dumneavoastră îl cunoașteți. În sală se produse ilaritate. Andriuhin zâmbi și el. „Conducătorul tribului de broaște țestoase” e, totuși, un om cinstit și un mare savant. El nu are nicio vină că s-a născut în Occident, unde știința a fost încorporată în armată, unde magnații vor să o prefacă într-o slujitoare a morții, o furnizoare de bombe atomice, bombe cu hidrogen și cu superhidrogen.

Kregs s-a speriat. Pe Kregs l-a cuprins disperarea. El strigă despre pieirea generală. El s-a împăcat cu această pieire. El e rupt de popor, el nu-l înțelege și masele de oameni i se par niște gloate nesfârșite și impersonale de burghezi, de burtă-verzi, care mișună, învârtind afaceri mărunte. Îl înfurie la culme o bătrână oarecare, întâlnită într-un magazin, care se tocmea cu disperare pentru a obține o reducere de câțiva cenți la o bucată de cașmir. Dar bătrâna putea să-l învețe ceva pe Kregs! Ea nu va crede în ruptul capului

că lumea va trebui să piară și, la nevoie, va ști să sară în apărarea viitorului nepoților săi.

Poporul are mulți slujitori și unul din detașamentele lui de frunte suntem noi, savanții. Noi trebuie în decurs de o lună să realizăm Experimentul Central. Pentru aceasta totul e gata. Transmiterea gibbonilor, realizată de siberieni, este o dovadă minunată. Ultima verificare este transmiterea lui Detka! Până la realizarea acestui experiment a rămas mai puțin de o săptămână. Noi sperăm că vom avea succes. Boris Mironovici și colaboratorii săi și-au însușit metodică extrem de complexă a transformării materiei vii într-un fascicol concentric de energie cuantică și reintegrarea, din nou, în forma materială inițială, transformată în energia materiei. Au reușit peste șaiszeci și șapte la sută din experiențele cu broaștele, peste optzeci și opt cu șoarecii, șerpii de casă și vrăbiile. Au existat, după cum vedeți, și eșecuri. Eșecuri de două feluri: dispariția completă a obiectului transmis sau moartea acestuia la reintegrare... Și animalele noastre de experiență, spre marele nostru regret, au fost pierdute definitiv. De toate aceste împrejurări s-a ținut seamă la organizarea experimentului hotărât cu Detka. Din calea razei în care se va transforma zilele acestea scumpul nostru cotei, noi înlăturăm toate obstacolele posibile. Raza va străbate limitele câmpului electromagnetic al pământului! Noi concentrăm aceste obstacole pe un segment de numai douăzeci kilometri. Este o probă de control de cea mai mare importanță. Să sperăm că ea va deveni marele nostru succes comun.

CAPITOLUL VII

JENEA

După micul dejun, lura își luă schiurile și plecă să hoinărească prin Orășelul Academic.

Postul de radio local transmitea din nou comunicatul pe care lura l-a mai ascultat în cameră la el:

— ...Detka a petrecut noaptea în liniște. S-a trezit la ora cinci și patruzeci și cinci. Starea de spirit: sigur de sine, înviorat, zburdalnic. Ochii limpezi. Reacțiile clare. Primul dejun i-l servește, la ora nouă treizeci, Evghenia Kozlova...

Drept în fața lui, pe stâlpul de la felinar atârna o pancartă mare cu imaginea unui cotei simpatic. Pancarta era însoțită de următoarea inscripție: „Deși câinele, ajutorul și prietenul omului din timpuri preistorice, este sacrificat pe altarul științei, demnitatea noastră ne obligă totuși ca acest lucru să se petreacă, neapărat și totdeauna, fără chinuire inutilă”.

Lura își aminti că aceste cuvinte sunt săpate în piatra monumentului înălțat în cinstea câinelui, la Koltuși, renumitul orășel științific, unde a trăit și a lucrat marele savant rus Ivan Petrovici Pavlov. Dar ce rost are portretul coteiului și inscripția aici?... Zâmbindu-i coteiului cel negru, lura porni mai departe.

Un surâs nedefinit îi flutura mereu pe buze. Totul din jur i se părea amuzant și întrucâtva nefiresc. Soarele se zbenguia vesel pe zăpada înghețată peste noapte, sub picioare trosnea pojghița de gheață, cerul albăstrui se întrezărea printre siluetele negre ale brazilor și lura ar fi început neapărat să cânte, făcând prietenește cu ochiul azurului inundat de soare, dacă aici, în Orășelul Academic, acest lucru nu i s-ar fi părut nepotrivit. Până și faptul că era un lucru nepotrivit, îl făcea pe lura să râdă. El mergea zâmbind, lăsându-se dezmiardat de soarele blând, admirând desișul țepos de verdeață și contururile bizare, lăsate de umbre, pe zăpada albăstrie.

Luneca lin printre brăduții cochet împodobiți în negru-verde, având mereu aceeași senzație că a nimerit într-un basm... Așteptând în fiecare clipă mereu alte minuni, lura întorcea capul la fiecare zgomot. Dar nu numai miracolele, dar nici oamenii nu se zăreau. „Poate că merg pe unde nu-i voie de umblat? gândi el. Dar nu, aici cred că e o pază așa de strictă, încât nici nu te poți strecura unde nu se cuvine...” Întrebându-se pentru ce totuși a fost invitat el aici, la ce fel de experiențe va trebui să ia parte și nefiind în stare să născocască ceva care să aibă un înțeles, lura începu să-și amintească de Maisk, de combinatul său, de diverse treburi urgente, de meciul greu pe care

urma să-l aibă echipa lor cu „Torpedo” Kirov, adversarul principal al lor... Fluierând gânditor, el zâmbi: n-ar fi fost rău ca pentru jocul cu „Torpedo” să-l împrumute pe portarul din echipa de ieri a lui Andriuhin...

Alunecând de pe o colină mică și făcând bucle între copaci, el auzi un lătrat de câine, iar apoi un mârâit răutăcios, răgușit. În spatele sulitelor de un verde-închis, ale brădușilor, se deschise o mică poieniță. În mijlocul ei, pe o zăpadă gălbuie bine bătătorită, se înălța cam la un metru de la pământ o platformă de beton, acoperită de jur-împrejur cu fâșii groase de metal auriu. Cu toată soliditatea vizibilă a betonului, el părea că se învârtește, luminând din interior cu o lumină difuză de culoare albastru-închis. Un vuiet uniform de mare tensiune venea de undeva din interiorul platformei.

Apropiindu-se mai mult, lura observă că podeaua platformei reprezintă o plasă solidă de metal sau din masă plastică, cu orificii foarte mici, abia vizibile. Pe o pernă groasă de lână, aruncată peste această plasă, ședea un cotei tânăr, negru ca tăciunele, îmbrăcat într-o păturică și înfășurat tot în cabluri groase și subțiri de culori aprinse ca niște creioane colorate. Amintindu-și de fotografie, lura îl recunoscu pe cotei, deși acum el își arăta răutăcios colții albi, și din când în când scotea câte un schelălăit, încercând să ajungă până la cele două ciori care îi furau niște feliuțe de carne, din provizia lui, tăiate cu mare îngrijire.

Lura alungă ciorile și rămase foarte uimit că, îndată ce l-a văzut, coteiul a uitat și de ciori și de carne. El se răsucea din tot corpul, iar botișorul său timid și ochii zâmbitori răspândeau numai fericire și duioșie... Coteiul lătră încetișor, dar nerăbdător, cerându-i atenție. „Se vede că nu trăiește el rău aici, dacă și pe un necunoscut îl întâmpină cu atâta bunătate”, gândi lura. El întinse pe furiș mâna peste bordura platformei, pentru a mângâia cățelul. După ce îi mirosi mâna, Detka scoase deodată un lătrat furios și își înfipse colții în degetul lui lura care nu se așteptase la un atac.

Lura abia apucă să-și retragă mâna, când auzi încă de departe un cântec vechi, pe care îl cunoștea foarte bine:

*„Pe drumul spre Mormosk,
vesel din cale-afară,
un greier mic stătea
cântând dintr-o chitară.
El bucuroș era
că e pe câmpuri vară,
că are trupul verde
și cântă din chitară...”*

Apoi răsună un strigăt de uimire. Probabil că lura fusese observat. El nu întorcea capul ca să n-o tulbure pe cântăreață. A simțit însă că se pierde el însuși, când au răsunat și mai viguros și de data aceasta aproape de tot, cuvintele:

*„O greieroaică-n drum,
găsi în fapt de seară,
cu trupul ca al lui
și-n brațe c-o chitară...”*

Cânta și chiar juca, apropiindu-se în fugă, o tânără rumenă, îndesată, acompaniindu-se cu îndemânare la o chitară închipuită.

— Care-i pricina bătaliei? întrebă ea, proptindu-și o mână în șold și întinzându-i-o lui lura, cu un aer grav și poruncitor, pe cealaltă.

— Nu știu, răspunse lura, zâmbind, neîndrăznind s-o mai privească o dată pe față și uitându-se mirat la cățel.

— Probabil că l-ai întărâtat, spuse fata și, sărind pe platformă, îl îmbrățișă pe cotei.

— Fiorosul nostru Dulău Negru! Spaima Irgei! Groaza cerurilor și pădurilor!

Văzând însă sânge pe degetul lui lura, ea se apropie de el.

— O-o! Mi se pare că te-a mușcat serios...

Tânăra avea niște ochi mari negri-verzui poruncitori, în adâncul cărora, ca un rug molcom, tot timpul licărea un zâmbet. Lura se înveselea privind-o.

— Chiar dumneata ești Jenea Kozlova? întrebă el.

— Dar de ce, nu semăn?

— Ba nu, nu-i nimic, zâmbi lura fâstâcit.

Se părea că Jenea nu-i frumoasă. Îndesată, cu o claie deasă de bucle negre bătând în albastru pe cap, cu niște ochi enormi, așezați departe unul de altul, sub o frunte dreaptă, ea te uimea de la prima vedere cu sănătatea ei tinerească. În felul ei însă, ea era, desigur, foarte frumoasă, nu prin regularitatea severă a trăsăturilor, ci prin ceva imperceptibil, ce se ascundea poate în arcul subtil al buzelor, ușoare ca niște petale, în limpezimea aspră a ochilor larg deschiși în întâmpinarea lumii, în linia proaspătă a obrajilor acoperiți, ușor, de un puf fin.

— Iar eu te-am recunoscut numaidecât, continuă Jenea. Dumneata ești Tăurașul!... Așa că, în general, mă înțelegi. Ea râse și îi luă mâna. Oho! Ce mai mânuță! Sărmanul Detka ar fi putut să-și rupă colții în pumnul dumitale. În orice caz dumneata tot ai merita o medalie pentru că nu i-ai ripostat. Se vede

cât colo cât ești de deșteptățel și de cumiștel! Ea se dădu un pas înapoi și, fixându-l cu ochii ei verzui, surâzător, declamă cu un patos real:

*„Adeș, sub raza indiscretă a zilei
privirea, vorbele și gândurile-mi vii
de nu se bucură, văzându-te –
sufletul meu! O, nu mă învinui!...”*

— Ce-i cu dumneata? se întrerupse ea, băgând de seamă că lura continuă să rămână posomorât.

— Înseamnă că și dumneata ești tot din acești contemporani de-ai lui Vladimir Monomah... mormăi el, complet indispus, Te-ai născut, te pomenești, înaintea lui Tiutcev cu vreo patru anișori?

— Eu? Ah, asta e vasăzică... Ai crezut că sunt din grupul bătrânilor? Ea încercă să-și încrunte sprâncenele, dar îndată izbucni în hohot de râs. Nu, ce mai! Sunt de la Institutul Gorki și-mi fac practica aici... Și asta abia de o lună și ceva. Nu-i așa că am avut noroc?

Convingându-se cu repeziciune tot mai mult că norocul cel mai mare l-a avut el, lura se grăbi să aprobe.

— Iar acum, lasă-mă să-ți vindec simpaticul pumnișor. Încruntându-se, ea examinează pumnul aproape cât căpșorul ei. O mică ședință de străvechi prim-ajutor cred că nu va fi decât folositoare... Așa-zisa chirurgie de campanie...

— Chirurgie?... se sperie lura.

— Ei, asta-i grozav. Campionul la hochei se dovedește a fi cam fricos... Doar nu poți fi atât de înapoiat.

Sub palton, peste halat, îi atârna o geantă și ea scoase repede de acolo un ac, semănând întrucâtva cu un mic pumnal. La vederea licărului de oțel lura întoarse privirea, se cutremură.

— Dar asta pentru ce mai e? Întrebă el.

— Pentru orice eventualitate... O injecție antiseptică-profilactică nu are ce să strice.

— Nu strică? se îndoi lura.

— Desigur! Iar apoi turnăm peste el o emulsie și aplicăm un bandaj elastic. Ea luă hotărât micul pumnal, rupse de pe el învelitoarea de celofan și, apropiindu-se de lura, îi ridică mai sus mânăca.

— Spune, nu mi se întâmplă nimic? Pe lura îl cuprinse deodată dorința ca ea să-l înțepe cu micul ei pumnal, totuși voia să fie, cât de cât, prevenit. Eu, ca să zic așa, voi rămâne tot eu?

— Aoleu, dar fricos mai ești! Ochii ei negri-verzui exprimau cel mai profund dispreț. Lasă că vei rămâne, vei rămâne.

— Vezi, îi explică încurcat lura, examinându-i cu extaz fața brună-roz, într-o clipă așa de apropiată de a lui, și mirosind a brad; eu aici am văzut atâția oameni mecanici... Apoi mi s-a povestit că noua masă plastică – nailonul – creează iluzia deplină a pielii omenești, și se poate chiar înnegri la soare... Atâta doar că părul încă nu crește pe acest nailon. Iar undeva în mijlocul oceanului, un elev al lui Ivan Dmitrievici al nostru, un oarecare Kregs, se spune că a populat două insule cu niște mașini care pot să săvârșească orice acțiuni omenești și chiar să raționeze... Ori poate că oamenii au fost transformați în mașini. Numai Alah știe... Aici mai e și longevitatea, contemporanii lui Pușkin și – dracu' știe! – poate și ai lui Lomonosov! Ce mai încolo-încoace, eu aș dori să rămân eu însumi, cu pielea mea proprie și, deocamdată, fără nicio longevitate... Dar profilactica aceasta a dumitale nu ne va transforma într-o broască țestoasă din soiul celor create de Kregs?

— Taci, alarmistule! zise tânăra cu hotărâre, scoțând micul ei pumnal, și – nu se știe de ce – aceste cuvinte obișnuite avură asupra lui lura un efect liniștitor...

Un minut mai târziu el își privea cu respect cele trei degete prinse într-un bandaj. Acum era cu totul necesar s-o conducă pe Jenea până la punctul medical.

Cărăriuia îngustă pe care nu puteau merge doi oameni alături unduia printre brazii care își întindeau crengile verzi-aurii în întâmpinarea soarelui.

— În pădure copacii sunt cu totul altfel decât cei din oraș...

Jenea îi aruncă o privire fugară peste umăr:

— Aici sunt arbori sălbatici, iar în oraș sunt domesticiți, aprobă el serios.

— Uite-uite!... Acestea sunt urme de elan?

Peste șanț și tufiș mărunț treceau niște urme groase, rotunde și mari care te înspăimântau.

— Aici s-a odihnit, spuse lura, s-a frecat de pin... Aici a scuturat zăpada cu coarnele. Iar apoi a pornit din nou, vezi? Mergea fără grabă, se gândea la ceva.

— Nu văd nimic, spuse Jenea mânărită. Dumneata nu te plictisești în pădure nici când ești singur, probabil...

lura voia să răspundă, dar, peste o clipă numai, amândoi, fără să-și desprindă privirile, vedeau sus un spectacol uimitor, neverosimil... Pe deasupra brazilor întunecați, cu vârfuri ascuțite, pe deasupra tulpinilor galbene, unsuroase, cu uriașe perii țepoase ale pinilor, plutea domol o uriașă clădire cu șase etaje, lucind cu nenumăratele ei ferestre și cu pereții ei maro strălucitori. Ei scoaseră fără voie un țipăt, când la etajul doi se deschise brusc o ușă și câțiva oameni ieșiră în balcon, discutând cu însuflețire ceva...

Îmbrățișându-se și râzând, oamenii au stat un timp, privind în jos; se vedea cum de la fețele lor zboară nourași de abur... Apoi, înghețând, probabil, au fugit, îmbrăcându-se, în clădire. Acum casa plutea chiar deasupra capetelor lui Iura și Jenea. I-a acoperit o umbră lungă. Clădirea părea că nu va mai avea sfârșit și ca să stai sub ea, privind la rândurile strânse de conducte albastrii aflate sub temelie, era destul de neplăcut, doreai să alergi la lumină și să privești încă o dată ferestrele roz, trotuarele și turlele de culoare verde-deschis care încununau acoperișul...

Zâmbind speriată, Jenea se așează în zăpadă. Clădirea continua să zboare deasupra lor...

— Dumneata pricepi ceva?

— Prea puțin. Fața încordată a lui Iura era nespus de serioasă. Aici a fost însușită forța de gravitație și iată...

Ei vorbeau în șoaptă. În urma casei, venea grăbit soarele. Iura deodată se apără cu mâna de ceva: în copacul vecin și pe tufe atârnau coji de portocală; bucățile roșcate, izolate, se tăvăleau pe zăpadă.

— Hei, voi cei de sus! strigă deodată Iura. Amendă!

Fu cuprins din nou de o veselie fără margini... Casa se depărta plutind în văzduh și Jenea cu greu îl reținu pe Iura care începuse să se cațere într-un pin ca s-o mai vadă o dată...

Când casa dispăru, ei rămaseră aproape un minut zâmbind și uitându-se unul la altul cu priviri buimace, amețiți de cele văzute. Apoi începură să vorbească tare, râzând în hohote, întrerupându-se unul pe altul, amintindu-și cu entuziasm de toate amănuntele și nici nu băgară de seamă când ajunseră la punctul medical.

Nici n-au apucat să troacă pragul, când în difuzor se auzi un fâșâit și o secundă mai târziu cunoscuta, dar de data aceasta foarte malițioasă voce a academicianului Andriuhin, rosti încet:

„Nu există poveste mai tristă pe lume ca povestea lui Romeo și a Julietei sale... Tovarășe Sergheev, treci pe la mine.”

— Ei, drăcie! rosti Iura, în timp ce uitându-se în jur îl căuta pe academician.

— Cine-i acesta? Întrebă Jenea supărată.

— Academicianul Andriuhin.

Iura se grăbi să plece și era gata, se pare, să uite să-și ia rămas bun. În prag însă el întoarse capul; Jenea apucase să-i întoarcă spatele.

— La revedere, mormăi Iura.

Jenea, în tăcere, fără să se întoarcă, dădu din umeri cu indiferență.

CAPITOLUL VIII

TAINA

Acum, când împreună cu academicianul Andriuhin ei stăteau pe malul Irgăi, colbuit de argintul zăpezii și nimeni nu putea să-i tulbure, lura aștepta lămuririle savantului. Andriuhin părea că dorește s-o facă.

— Tu tot te miri de cele ce vezi aici... Savantul se așeză lângă valiza adusă de el. Închizătoarea ei țacăni brusc. Și totuși – continuă – e timpul să încetezi să te mai miri, e timpul să treci la fapte. Cât privește teoria, principiile, apoi ne vom ocupa și de acestea.

Fața lui lura se luminează.

— Adevărat, Ivan Dmitrievici? Aș dori foarte mult!

— Toate la timpul lor, prietene, zâmbi Andriuhin, scoțând din valijoară o cingătoare și un coif din piele îmbrăcat în plăci de aramă. Sper că ți-a plăcut Van Lan-și! Dar Paverman? Și cred că nici eu nu-ți sunt antipatic?

— Se poate, Ivan Dmitrievici!?

— Vom lămuri toate acestea mai târziu, spuse academicianul, întinzându-i lui lura coiful și cingătoarea. Deocamdată, la lucru! Ar fi trebuit, desigur, să te consacrăm cavaler al frumoasei doamne Știința. Eu încă nu-mi amintesc ceremonialul născocit de Paverman. Iar ca să improvizez în asemenea ocazii e un sacrilegiu... Ei, ia-le! Sunt ale tale.

— Ale mele? se miră lura, răsucind în mâini cingătoarea și coiful.

— Îmbracă-le cu curaj, toate ți se vor potrivi perfect.

Într-adevăr, coiful părea că a fost făcut pentru el, iar cingătoarea părea că i-a aparținut de când lumea.

— Nu te atinge de paftale! strigă Andriuhin, văzând că lura examinează cu interes hexagoanele metalice, aflate de-a lungul întregii cingători. O precauție extremă și disciplina cea mai severă sunt lucruri cu care va trebui să te obișnuiești.

Au coborât pe gheața Irgăi.

— Astăzi am văzut cum plutea pe deasupra pădurii sala de conferințe, spuse lura. O coșcogeamite casă cu șase etaje, ca o corabie ori, mai precis, ca un dirijabil...

— Acestea sunt fleacuri, mormăi Andriuhin, examinând și răsucind ceva la cingătoarea lui lura. Ei! Dă-i drumul!

Și lura nici nu apucă să răspundă, căci se trezi în aer.

El rămase atârnat la aproximativ trei metri înălțime și dădea neajutorat din picioare. Cuvintele i se opriseră în gât. Sub el nu era nimic – aer. El însă se ținea solid deasupra acestui „vid”. Nu putea să se ridice mai sus, dar nici să coboare. Se pare că, dând din picioare, el se deplasa chiar într-o parte. La

Început el atârna aproape chiar deasupra lui Andriuhin, iar acum Andriuhin era mai la stânga. Observând acest lucru, lura încremeni.

Îi făcea impresia că trupul său se află în stare de imponderabilitate, că, în general, nu are trup. Speriindu-se, el se pipăi cu febrilitate și, din cauza acestor mișcări convulsive, se mai deplasă puțin. Corpul său însă era evident viu, totuși ceva se întâmplase, desigur. Nu trecuseră nici câteva secunde din clipa înălțării sale în aer, însă lura socotea că plutește de ore întregi. El nu-și lua ochii de la Andriuhin, apăsând bărbia când pe piept, când pe umăr.

— Ascultă cu atenție, auzi el glasul lui Andriuhin. Mă auzi?

Lura voi să răspundă, dar nu putu și doar dădu din cap, lipindu-și iarăși bărbia de umăr. Arăta cam caraghios, dar Andriuhin nici nu zâmbi.

— Răspunde! strigă el supărat.

Și lura, care își dădea limpede seama că, dacă va spune un singur cuvânt, ori va cădea, ori ceea ce e mai rău, se va înălța și mai sus, rosti totuși cu teamă:

— Da...

— Mută, cu mare precauție, tija de la pafta către dreapta, spuse Andriuhin după o pauză, care lui lura i se păru fără sfârșit. Cu băgare de seamă!... Cuprinde-o cu degetele, mut-o lin. Ține minte: dacă o muți brusc cazi la pământ, dar așa încât nici oasele nu rămân din tine! Apasă foarte prudent...

El spunea toate acestea descriind mișcările, strângându-și palmele, și chiar lăsându-se pe vine, pentru ca totul să fie mai concret.

Lura vedea prost; transpirația care îi curgea pe față îi inunda ochii. Ca să se șteargă pe frunte, însă, nu putea. Toată atenția i se concentră asupra paftei. Niciodată până atunci nu s-a atins el cu atâta gingășie de un obiect oarecare. I ce păru că nu s-a întâmplat nimic, că el atârna în aer în același loc; îl cuprinse dorința de a muta tija mai departe. El însă continua s-o mângâie.

Când văzu că doi brăduți se mișcă spre el, venind de jos și lumânările lor verzi din vârf se măresc și se aprind cu o licărire de chihlimbar, când zări tufa pirpirie, pe care n-o observase înainte, împungând zăpada cu trei sau patru nuielușe, când atinse pământul și intră lin în zăpadă adâncă, lura fu cuprins de o fericire care nu se putea asemui, pare-se, cu nimic din toate cele trăite până atunci.

— Ia mâna! strigă Andriuhin, oprindu-se în fugă. Ia mâna de pe pafta!

Lura își luă mâna, ascultător și simți că picioarele sale, pe care o tainică forță le atrăgea în mod violent către pământ s-au îndreptat acum și se simt la fel ca înainte de zbor... De altfel, nu putea să creadă că în el nu s-a schimbat nimic...

Așa a început munca sa de experimentator în Orășelul Academic...

Înainte de a se apuca serios de lucru, Iura a fost nevoit ca, timp de peste două săptămâni, să se afle sub supravegherea Anei Miheevna Șumilo.

Niciodată până atunci el nu știuse ce-i un spital, ce e un doctor și nu bănuia ce știință meticuloasă este medicina. Se pare că totul a fost studiat și verificat de către o aparatură specială de diagnostician: biochimia celulei și biochimia sângelui, biocurenții creierului, ai inimii, ai stomacului, ficatului, splinei... Neurosemnalizarea, structura biomoleculară... Zecile de automate electronice cercetau, verificau, măsurau. Analizele, diagramele, formulele și chiar peliculele spectrografice alcătuiseră de acum trei volume mari, iar automatele continuau să emită în cantități înspăimântătoare de date. Iura era sleit de puteri din cauza acestor nesfârșite cercetări, iar Ana Miheevna Șumilo se părea că abia le prinsese gustul. Iura se supăra pentru că toate acestea întârziu începerea lucrului și el nu putea să gândească acum la nimic altceva decât la momentul în care își va pune din nou cingătoarea și coiful.

Ce-i drept, Andriuhin, în ziua aceea memorabilă, îl prevenise:

— În prealabil, trebuie să cunoști atât coiful, cât și cingătoarea, mai ales cingătoarea. Vezi, în ea sunt montate un șir lung de aplicații proeminente cu nervuri, semănând cu cristalele unui minereu netransparent, oarecare. Sunt tijele antigravitaționale. Ele reprezintă o forță uimitoare; aici, pe pământ, în condițiile atracției terestre, ele dau însușiri de completă imponderabilitate obiectelor și organismelor vii. Îți amintești, desigur, de schița lui Țiolkovski „În afara pământului”? Când casa plutea deasupra pădurii, iar noi ne aflam înăuntru, siguranța noastră era garantată. Forța de gravitate, pentru materia moartă a fost biruită. Altceva era munca dumitale. Aici fiecare urcare e un salt în necunoscut... Trebuie cercetate multe...

În sfârșit, în ziua când Iura era gata să se revolte și să scape cu forța de sub puterea mașinilor medicale, a fost invitat la profesorul Șumilo.

Femeia scundă cu părul rar, roșcat, cu fața plină de pistrui mari, semănând cu niște buburuze, răspunse sec la salut, fără să ridice ochii de pe analizele aflate în fața ei și îi făcu semn cu capul în direcția fotoliului, invitându-l să ia loc.

— Am înțeles, aterizez, mormăi Iura.

Ea însă nu-i luă în seamă gluma.

Cu cât se adâncea mai mult Ana Miheevna în studierea analizelor, cu atât mai mult se destindeau, a mulțumire, trăsăturile chipului ei. Învăluindu-l, în sfârșit, pe Iura într-o privire ascuțită, ea îi porunci:

— Dezbrăcarea!

— Pentru a o suta oară, adevărat jubileu... rosti Iura, dezbrăcându-se iute. Ea însă nu-l ascultă, lovind masa, nerăbdătoare, cu un creionăș.

Degețelele ei mici, bătrânești, începură să alerge pe corpul lui, când ciocănind, când apăsând... lura se simțea cam jenat de faptul că e atât de mare și puternic și când ea îi poruncea să se întoarcă o făcea cu neîndemânare, căutând să n-o lovească pe bătrânică. I se părea caraghios că ea caută nu se știe ce defecte, iar el se abține să nu râdă.

În sfârșit ea îl izbi puternic cu palma ei uscățivă pe spate și strigă:

— Admirabil! Am vrut să verific cu urechea mea.

Era evident că nu-i venea să se despartă de lura. Ea îl mai privi o dată, scrutător, frecându-și cu mulțumire mâinile.

Revenind la vocea ei aspră obișnuită, Ana Miheevna strigă:

— Îmbracă-te!

— Mulțumesc, tovarășă profesor! spuse lura, bucuros că i s-au terminat chinurile. Mulțumesc.

— Pentru ce, mă rog? întrebă, nemulțumită, Ana Miheevna, fără să-l privească, potrivit obiceiului ei.

— Apoi, uite, pentru că m-ați eliberat, spuse lura încurcat. Că m-au mâncat fript mașinile dumneavoastră de diagnosticare...

Ea îi aruncă o privire severă și întoarse privirea îndată ce simți că e gata să zâmbească. Totuși, pentru o clipă, dinții ei albi luciră tinerești.

— Poți pleca!

Iar când lura ajunsese la ușă, adăugă cu un râset scurt:

— Nu vei mai fi examinat de mașini, ci de practicanta Kozlova...

lura întoarse capul, dar profesorul Șumilo avea un aer atât de aspru, oficial, încât el se grăbi să închidă ușa.

*

Trecuse de acum aproape o lună din ziua când lura a părăsit atât de pe neașteptate Maiskul. În oraș începuseră să circule zvonuri alarmante. Mulți credeau ca el nu se va mai întoarce la uzină. Se apropiau întâlnirile decisive la hochei și simpatizanții, care în orașul Maisk reprezentau aproape întreaga populație, erau cuprinși de mâhnire. Cei mai alarmați erau Pașka Aleev și Leonea Bubîrin. Ei singuri știau că enigmaticul cartof a nimerit la lura Sergheev; ei nu puteau să uite nici întâlnirea cu necunoscutul care știa ceva în legătură cu cartoful și care a încercat să-i rețină. Ei făceau legătura între aceste întâmplări și dispariția lui lura. Într-o zi, îngroziți la maximum de propriile lor născociri, Pașka și Bubîr și-au spus că lura a fost desigur răpit de spioni și au și comunicat acest lucru milițianului Lialin, pe care îl cunoșteau. Acesta însă, supărat și el nu mai puțin decât băieții de faptul că echipa din Maisk și-a pierdut căpitanul, s-a descotorosit pur și simplu de Pașka și de Bubîr.

Iura nu știa nimic despre emoțiile pe care le trăiau locuitorii din Maisk. Uitănd de toate, el se puse pe învățat. Diminețile, în orele libere, stătea în fața mesei de lucru, înconjurat de caiete, conspecte și agende. Acum avea în față o noutate – o carte – publicată recent de către Editura Tehnică de Stat. Pe cotor și pe coperta albastră lucea în litere argintii un singur cuvânt: „*Cibernetica*”. Mai jos era notat: „*Culegere de articole redactate de academicianul I.D. Andriuhin*”.

Încruntându-și sprâncenele, Iura deschise solemn cartea. Întorcând încet filele și savurându-le, începu să citească cu glas tare titlurile articolelor.

Ferestrele camerei mari erau zugrăvite de ger. Iura avea în picioare pâslari ușori și purta sveter roșcat. Soarele rece de iarnă mângâia duios schiurile de culoare deschisă din colțul odăii, poleia cu aur plăcuțele și pafdalele metalice de pe coif și de pe cingătoare, așezate cu grijă pe masă.

— Cibernetica! zâmbi el, închizând, cu băgare de seamă și duioșie, cartea. Cibernetica!... Știința cu privire la principiile de dirijare, legătură, control și informație la mașini și organisme vii! Uf, cât de complicat e totul, la prima vedere!

Și imediat își aduse aminte că peste zece zile, la cercul tehnico-științific comsomolist al Combinatului chimic va avea loc un seminar în legătură cu cibernetica și că el este unul din raportori...

„Va trebui să-i cer academicianului o învoire de o zi ca să plec la Maisk”, hotărî Iura.

Se ridică de la masă și, vorbind parcă unei săli pline, se adresă auditorilor nevăzuți:

— Închipuiți-vă că sunteți la cârma unui iaht. Pentru ce mișcați cârma la dreapta și la stânga? Vă silesc să faceți lucrul acesta curburile malului, vasele întâlnite, bancurile de nisip, semnalele de navigație, direcția vântului și a valurilor, într-un cuvânt, cum s-ar spune, mediul extern. Aveți un program, o țintă către care conduceți iahtul. Ochiul dumneavoastră urmărește mediul extern, iar brațul, ascultând de porunca ochiului, îndreaptă cârma, conducând iahtul pe drumul cel mai bun. Cugetați adânc la toate acestea și veți înțelege ideea principală a ciberneticii. Nu degeaba cuvântul „*kibernes*” în grecește înseamnă „cârmaci”.

Când profesorul de matematică de la Institutul tehnologic din Massachusetts, Norbert Winer, și-a publicat lucrarea intitulată „*Cibernetica sau dirijarea și legătura la organisme vii și mașini*”, cuvântul antic a prins viață nouă, neobișnuită.

În timpul celui de al doilea război mondial, Winer făcea calcule matematice pentru tragerile asupra avioanelor. Iată firul aproximativ al raționamentului său: avionul trece printr-un punct oarecare. Sistemul optic

care observă cerul marchează apariția avionului, indică precis locul unde se află și viteza lui de mișcare. Sistemul de calcul automat primește semnalul și calculează unde se va afla avionul peste câteva secunde. Rezultatele calculului intră în mecanismul care dirijează tragerea tunului antiaerian. Urmează lovitura și avionul este, în mod sigur, distrus.

Ar putea să pară curios, dar astăzi funcționează multe mecanisme care calculează traiectoria zborului proiectilului mai repede decât zboară proiectilul însuși. Informația – rezolvarea – semnalul – acțiunea – iată, pe scurt, schema de lucru a instalațiilor cibernetice moderne. Ele reprezintă o îmbinare ingenioasă a aparatelor de execuție automată și a creierului electronic – sistemul de calcul și soluționare care prezintă comenzile. Există o anumită asemănare între reacția omului la semnalele mediului extern și reacția mașinii.

Dumneavoastră urmăriți un joc obișnuit de hochei. Atacanții au răzbătut până în apropierea porții. O lovitură! Pucul zboară paralel cu poarta. Într-o fracțiune de secundă, ochii portarului zăresc pucul, creierul său face calculul, dă comanda ganglionilor nervoși, mușchii primesc porunca și portarul reușește să iasă din poartă și repezindu-se la puc să-și salveze echipa de gol. Profesorul Van Lan-și a dovedit că toate aceste acțiuni variate pot fi executate de către dispozitivele moderne de calcul. Savanții au stabilit că asemănarea în ceea ce privește reacția organismului omenesc și aceea a mașinilor de calculat se explică prin faptul că în ambele cazuri avem de-a face cu semnalele electromagnetice, transmise pe rețea. În structura rețelei nervoase a omului există neuroni, celule cu ioni liberi; lămpile electronice sunt „neuronii” mașinilor.

Cândva, tot ceea ce intră în noțiunea de dirijare era înfăptuit doar de om. Numai omul putea să transporte obiectele într-un loc dinainte stabilit, așa încât să-i fie cât mai la îndemână. Apoi lucrul acesta au început să-l facă tot mai des mașinile. Omul a inventat motorul – de la roata morii până la uriașele turbine. Prin crearea mașinilor, omul a devenit un gigant, sporindu-și parcă forța mușchilor de sute și mii de ori. Mașinile au înlocuit forța musculară și lucrau mai neobosit și mai productiv decât brațele ori picioarele omului. În sfârșit, au apărut unele mașini care nu numai că au înlocuit forța musculară a omului și a calului, ci știau „să vadă” și „să audă”. În Statele Unite, în mecanismele complexe și cele cu acțiune rapidă, s-a început instalarea unor aparate cu o denumire foarte jignitoare: „*fool-proof*” – „apărarea contra prostului”. Mașinile se apărau prin intermediul acestui aparat de erorile și scăpările din vedere ale omului. Fiindcă ochiul chiar, organul cel mai puternic al simțurilor noastre, este departe de a fi perfect. El nu percepe toate razele, nu deosebește obiectele alternante dacă sunt mai

multe decât cinci pe secundă, nu poate să distingă două puncte, dacă acestea sunt așezate sub un unghi mai mic de un minut... Câte aparate optice și cu semiconductori, mai perfecte decât ochiul omului, au fost create de om! Și apoi cât de încet reacționează omul față de excitanții externi! Mașina poate să reacționeze cu mult mai repede. Sunt deosebit de minuțioase mașinile de calculat create în anii dezvoltării impetuoase a ciberneticii. Mașinile acestea socotesc, calculează, compun muzică, separă necesarul de inutil, compară, memorează, rezolvă probleme de matematică foarte complicate, efectuează cu o viteză extraordinară calcule cu mii de cifre, traduc dintr-o limbă în alta, hotărâsc fulgerător cum e mai bine să procedeze într-o luptă aeriană, sugerează comandamentului suprem un plan just al apărării antiaeriene, iau parte la proiectarea avioanelor, podurilor, mașinilor...

Aici lura se opri, răsuflă și aruncă o privire către auditoriul imaginar. I s-a părut chiar că o aude ripostând pe Vera Kurcenko.

„Și atunci înseamnă că aceste mecanisme de calculat pot înlocui pe de-a întregul creierul omenesc, așa cum strungul a înlocuit brațele, iar automobilul – picioarele? Așa să fie oare?”

„Caraghioaso! râse lura. Omul a inventat mașini, până și cibernetica, dar nicio mașină n-a inventat și nici nu-l va inventa pe om! Sunt peste o mie de ani de când omul și-a sporit, cu ajutorul mașinilor, forța fizică... Și doar mușchii mei, de exemplu, dau numai două, să zicem trei zecimi dintr-un calputere... Oare nu se pot născoci mașini în slujba creierului omenesc, pentru intensificarea gândirii? Eu îmi sporesc forța fizică, în fiecare dimineață, de zeci de mii de ori. Și asta nu-i o limită!... Îți închipui ce s-ar fi întâmplat dacă omul și-ar fi putut mări tot atât de ușor facultățile mintale, de zeci de mii de ori? Ei bine, tocmai de acest lucru se ocupă cibernetica.”

„Dar oare e posibil acest lucru? se vor mira băieții. Că doar și mașina aceasta o va făuri tot un om, o vor făuri oamenii. Și atunci cum poate deveni mașina mai inteligentă decât oamenii?”

— Inteligentă întrebare! se bucură lura, fără să bage de seamă că el însuși o formulase.

— În antichitate, primilor constructori ai pârghiilor le-a venit de multe ori ideea că asemenea mașină, pusă în funcțiune de om, nu poate să producă muncă mai multă decât cea depusă de om pentru făurirea ei și înseamnă că nicio mașină nu va putea să mărească forța omului. Că doar omul creează mașini, cum poate să fie ea mai puternică? Caraghios raționament, nu-i așa? Caraghios, deoarece noi ne amintim îndată de mașinile noastre, de forța lor uriașă. Omul apasă pe un buton și se aprinde lumina într-un oraș enorm, încep să funcționeze strungurile în uzine... Fochistul umple cu cărbuni cuptorul și încep să se învârtască toate roțile din uzină. Cum se petrece

acest lucru? Gândește-te... Mai întâi, fochistul zvârle cărbuni în cuptor. Este prima etapă, în care nu se petrece nimic deosebit. Apoi, arderea cărbunelui și formarea aburului măresc de mai multe ori energia unui singur fochist. Aceasta este a doua etapă. Se poate oare ca, folosind aceeași metodă, adică organizând procesul în două etape, să se ajungă la o enormă intensificare a forței intelectuale a omului? Cibernetica răspunde: se poate...

— Am știut că așa o să se întâmple! auzi lectorul o voce ironică. S-a ticnit!... Nu-i de mirare.

Tulburat și supărat, lura întoarse capul și o văzu pe fata cea brună cu obrajii rumeni, care tocmai își scosese căciula cu urechi și stătea în prag, scuturându-și revoltată zulufii negri-albăstrui. Ea se trânti numaidecât pe divan, așa încât arcurile o aruncară în sus.

Din clipa în care, conform dispozițiilor profesorului Șumilo, studentei din anul patru a Institutului de medicină din orașul Gorki, Evghenia Kozlova, i-a fost repartizat pentru observare medicală, continuă lura Sergheev, în caracterul ei au avut loc niște transformări cu totul nedorite. Jenea a devenit iritabilă, exigentă, capricioasă și supărăcioasă, iar din veselia ei nu mai rămăsese nici urmă. Lura, care observase primul această schimbare, o pune pe seama plictisiei și a vieții uniforme. Jenea avea obligația ca, la fiecare trei ore, să-l „treacă” pe lura prin diverse aparate, indicând presiunea sângelui, temperatura, pulsul, care analizau funcțiunea inimii, procesele de metabolism etc., etc. În răstimp ea se plictisea de inactivitate și apoi însăși procedurile acestea au plictisit-o atât pe ea cât și pe lura, foarte curând. De altfel, Jenea, ostaș al medicinei, curma orice încercare a lui lura de a se abate de la acest ritual plicticos și complicat și-i interzicea să-l ironizeze.

La vederea „chinuitului” său, lura se cam strâmbă. În ceea ce o privește pe Jenea, aceasta nu se sfia să-și afirme, deschis, proasta ei dispoziție.

Străbătând camera, ea deschise cu zgomot ferăstruica, bombănind disprețuitor „Sportivul!” și fără să mai scoată o vorbă, începu să scotocească prin valijoara ei. Tot atât de tăcută, ea așează pe capul lui lura un coif metalic, îi înfășură mâinile și picioarele cu un cablu roșu, îi aplică pe gât și pe piept niște ventuze de cauciuc și țcăni din conjunctor. Răsună un vuiet încet.

Fără să se privească, ei rămaseră tăcuți timp de vreo zece minute, în decursul cărora totul, până și infuzia, au fost efectuate cu succes.

— Ți-e și scârbă să te uiți cât ești de normal, declară Jenea, scoțând din valijoară o bandă lungă cu însemnări și examinându-le în fuga. Tensiune normală. Temperatură normală. Ieri am introdus în venă zece centimetri chiar în acest loc și măcar un punct să fi rămas... Sângele – bun de expoziție... Cum poate să rămână cineva atât de respingător de sănătos! Mă plictisesc pur și simplu...

...Într-o seară ei s-au întâlnit la o răscruce de pârtii de schi în pădurea liniștită. La început, întâlnirea nu prea le-a făcut plăcere. Iura își făcea socoteala cum să se eschiveze mai bine. În ultimele zile el avea sentimentul unui pescar care a stat pe malul râului mai mult de un ceas, n-a scos deocamdată nimic în afară de cârligul cu rima înjumătățită, dar presimte, în adâncul inimii, că îl așteaptă o pradă bogată. Iura avea impresia că e aproape să înțeleagă cauzele acelor avarii neașteptate, care se produceau din cauze necunoscute la experimentarea costumelor antigravitaționale. Iar când el se gândea la ceva, nu-i plăcea să fie tulburat și devenea grosolan...

Jenea simțea că-l încurcă. Tocmai de aceea ea nu plecă, necăjindu-se atât pe ea însăși cât și pe Iura. Treptat însă, pe nesimțite, îi captivă farmecul tăcut al brădușilor înzăpeziți, frumusețea sobră a pinilor care transportau undeva pe deasupra capetelor o melodie cunoscută, cerul somnoros, care, gata să ațipească, se învelea cu nori, aranjându-se cât mai comod, șușotelile stranii din fundul pădurii, unde cineva mai alerga sau se furișa pe urmele cuiva... Toate acestea parcă pătrundeau în ei, dizolvându-se în sânge, făcându-i mai calmi, mai cuminți și mai buni...

Acum mergeau încet și cu fiecare pas fetii i se păreau tot mai caraghioase atât răutatea ei cât și aerul mohorât al lui Iura. Ea ar fi dorit să facă ghidușii, nebunii și numai gândul că Iura se va supăra, el care e atât de concentrat și serios, o împiedica... Până la urmă, nemaiputând rezista, ea începu să cânte cât o ținea gura, ceva vesel.

El întoarse capul, supărat:

— Noaptea nu-i bine să zbieri în pădure.

— De ce? Nu aude nimeni... E foarte bine! obiectă ea râzând și reîncepu să cânte așa de tare, încât în depărtare și în liniștita întunecime a pădurii răsună un pârâit speriat. Se părea că cineva, mare și puternic, răzbate prin tufiș. Nu fugi, prietene! Suntem oameni buni! îi strigă în urmă Jenea.

— Caraghioaso! spuse Iura, zâmbind neîncrezător. De ce faci zgomot? E stupid. Oftă.

— Ei bine, Iurka! Jenea îl împinse cu vârful bățului de schi. Las' să fie stupid, dar cel puțin e vesel. Mai avem timp să ne săturăm de plâns...

— Pentru ce?

— Dar războiul? Întrebă neașteptat de aspru Jenea. Am citit undeva că se poate confecționa o bombă, care după explozie va lăsa o pâlnie cu un diametru de circa optzeci kilometri. Îți imaginezi? Un om zâmbind și fumând dintr-o țigară va apăsa pe un buton, o rachetă își va lua zborul, sau o bombă va cădea din burta unui avion și peste câteva clipe vor înceta să mai existe

milioane de oameni și tot ce a fost făurit prin munca lor, prin munca părinților lor, a bunicilor, străbunicilor, a câtorva zeci de generații...

— Dar înainte de aceasta, obiectă încet lura, un alt om va apăsa pe un alt buton... Și avionul cu umplutura veninoasă va fi aruncat în spațiu la mii de kilometri de pământ și acolo va putea fi nimic.

Jenea îl privi fix.

— Aceasta este tot atât de posibil ca și bomba de cobalt, surâse lura. Astăzi, ca de altfel din totdeauna probabil, există două științe: una lucrează în slujba celor care vor să-i distrugă cât mai complet și pe cât se poate mai ieftin pe oameni, cealaltă face totul pentru ca oamenii să trăiască tot mai rațional și mai bine. Bomba de cobalt este o forță uriașă, pacea însă și concepțiile ei sunt cu mult mai puternice.

— Mai mult decât orice mă necăjește incapacitatea noastră de a interveni, spuse cu încăpățănare Jenea. Cineva poate să distrugă totul, iar eu nici nu-l voi vedea...

— Ce fel de incapacitate? întrebă lura, mirat și supărat. Că doar noi suntem aceia care ținem în mână bomba și n-o lăsăm să cadă! Se înțelege că, fiecare dintre noi, de umil singur, nu poate face multe. Totuși noi cu toții, ca într-o singură mână, ținem de ani de zile, bomba. Asta se cheamă neputință?

Ei au rămas tăcuți un timp. Acum lura se încruntă, iar pe fața Jenei apăruse un surâs.

— După părerea mea, e bine că oamenii se gândesc la muncă, la familie, la orașul lor, ori la... pantaloni noi, spuse lura. Lasă-i să glumească, să râdă, să se iubească, să-și crească odraslele și să nu se gândească la această bombă blestemată. Ar fi fost îngrozitor dacă oamenii, sperându-se, ar fi uitat de viață, de toate bucuriile ei și zi și noapte, crispându-se de spaimă, s-ar fi gândit la război. Atunci, războiul ar fi început curând.

— Uneori îmi face impresia că savanții de aici din Orașelul Academic fac ceva care nu se cuvine... Desigur, eu habar n-am... Dar iată, să zicem, un om mare ca Andriuhin... la urma-urmei, ce face el?

— Același lucru pe care-l facem cu toții: nu lasă bomba să cadă, răspunse lura, reținut. Iată cine nu se teme de război! El este convins că războiul nu va avea loc, iar dacă totuși se poate întâmpla așa ceva, noi vom ști să prevenim și să biruim toate dezastrele lui... Tu știi pentru ce zboruri este pregătit Detka al tău? El va arata drumul oamenilor! Omului!

— Oamenilor? Ce-i cu tine?

— Nimic. Cu mine nu-i nimic, Jenicka! El râse scurt. Ascultă, tu ții bine minte poveștile?

— Poveștile? Jenea îi aruncă o privire nedumerită.

— Bătrânul le adoră. Și se spune ca un artist al poporului. Îți amintești, în basme, vrăjitorul cel rău, fugind, se transformă într-un grăunte, iar vrăjitorul cel bun, într-o găină, o găină care ciugulește grăuntele. Când cel rău se prefacă într-o vulpe, cel bun e un câine și așa mai departe, până când vrăjitorul cel bun îl biruie pe cel rău... Aceasta pare o curată născocire, dar oare covorul zburător, cizmele zburătoare și atâtea altele, nu păreau înaintea vreme doar niște născociri pentru copii, imposibil de realizat?

— Nu te înțeleg, spuse Jenea, oftând.

— Pe tine nu te uimește televizorul, nu-i așa? Și totuși aceasta e o minune care l-a zguduit nu numai pe Shakespeare sau pe Petru cel Mare, ci și pe Pușkin sau Tolstoi... Imaginea este transmisă instantaneu la zeci și sute de kilometri. Dar de ce să se poată transmite imaginea și să nu se poată transmite obiectul însuși? Pentru aceasta trebuie să te ocupi, între altele, și de cibernetică...

Orășelul Academic era situat într-o vâlcea largă și acum, stând de vorbă, ei descriau, un arc de cerc trecând deasupra porțiunii sale de nord-est, pe colinele acoperite de peria brazilor... Din liniștea neagră scăpără, deodată, o rază în formă de ac ascuțit și se înfipse în brădulețul aplecat peste zăpadă, atinse fără zgomot fața lui lura și a Jeniei și dispăru... Bezna deveni și mai adâncă.

— Ce-i asta? șopti Jenea.

— Nu știu, spuse lura. Îndată vor fi și ei aici...

De dincolo de brazi apărură trei inși. În frunte, fără căciulă, alerga profesorul Paverman. Lanterna o ducea el și acul cel ascuțit îi înțepă din nou, dureros, pe lura și pe Jenea.

— N-ați văzut pe nimeni? strigă profesorul, venind atât de aproape încât Jenea, ferindu-se cu palma de lumina puternică, îi zări totuși ochii sticlind înnebuniți. N-ați întâlnit pe nimeni aici în pădure? Ei? De ce tăceți? Era limpede că el nu-i recunoaște...

— Nu, spuse lura fără să priceapă ce s-a întâmplat. Noi n-am întâlnit niciun om...

— A-a!... Profesorul Paverman se strâmbă, ca de durere de dinți. Brațele sale lungi se repezără revoltate în sus și îndată căzură fără vlagă. Parcă eu am vorbit de un om? Ei, dar câini n-ați întâlnit? Câine, un câine? Un singur câine, înțelegeți?

— Nu, răspunse încet lura. Nici câini n-am văzut.

— Ați fi putut să nu-l observați... Profesorul îi apucă de mâini, când pe lura, când pe Jenea, uitându-se în ochii lor. E un câine negru. Dar poate că ați auzit măcar un lătrat, un scheunat... Nimic? Nu, eu am să înnebunesc! Îl căutam de două zile! Dacă ați putea să vă dați seama...

— Fiți mai prudent, spuse încet cineva dintre cei aflați în spatele lui.

— Dumneavoastră nu m-ați recunoscut, eu sunt Sergheev, spuse grăbit Iura. Lucrez foarte de curând la dumneavoastră. Iar această tânără este Kozlova, colaboratoarea profesorului Șumilo. Probabil că a dispărut Detka? A avut loc cumva experiența?

— Dumneata ești Sergheev? se repezi la el savantul. Ei, da! Desigur! Dumitale pot să-ți spun că experimentul cu Detka a reușit! (Cei aflați în spatele său tușiră cu toții, ca la comandă, în semn de dezaprobare.) Dar totul e pierdut dacă nu vom găsi câinele și asta cât mai repede posibil... Dumneata îți amintești cum arăta?

— Desigur...

— Cotei. Negru. Numele, Detka, mormăi cu îndărătnicie profesorul. Vârsta: cu puțin mai mult de unsprezece luni. Foarte blând. Îi place să se culce pe spate ca să fie scărpinat... Paverman începu deodată să plângă și să suspine. Iertați-mă... Nu pot... Am lucrat cu el timp de patru luni...

El se mistui în întunericul de nepătruns.

— Detka! Detka! striga el tare, cu glasul întrerupt de un plâns abia reținut.

— Ce-i de făcut? întrebă Jenea.

— Hai repede în orașel, spuse Iura. Nu înțeleg ce caută profesorul aici. Detka trebuie căutat pe locul viran de dincolo de Maisk...

CAPITOLUL IX CALVARUL LUI L. BUBÎRIN

*„Îmi plac animalele.
De pildă, un câțel.
Aici lângă brutărie e unul foarte chel.
Ficatul din mine sunt gata să-l scot,
Nu-mi pare rău, scumpule, mănâncă
tot!”*

(MAIAKOVSKI)

Într-una din cele mai obișnuite zile, celebrul Leonea Bubîrin, băiatul care a prins cartoful zburător, un om, în general, vesel, arăta extrem de îngrijorat și abătut. Nici mama, nici tata, și nici învățătorii n-ar fi putut să se lămurească asupra cauzelor grijilor și tristeții lui Bubîr și, bineînțeles, nu puteai evita compătimirile lor. Motivul? Peste două zile trebuia să aibă loc meciul decisiv dintre casa lor și echipa mixtă de la numărul trei, de pe strada vecină și până acum nu aveau puc!

De fapt, până mai zilele trecute pucul a existat, un puc destul de bun, din cauciuc vechi de automobil. Este adevărat că avea unele particularități: în timp ce partea de jos a pucului era perfect netedă, cea de deasupra era brăzdată de niște șanțuri aspre, neelastice. Băieții însă se adaptaseră la aceste particularități și știau când și pe ce parte trebuie lovit pucul.

Puține echipe aveau un asemenea puc. La drept vorbind, pucul aproape că nu se deosebea de unul adevărat și Pașka Aleev, care procurase el însuși de undeva bucata de cauciuc vechi și modelase acest puc minunat, afirma că pucul cu care joacă invincibila echipă a „Chimiei” ar fi chiar ceva mai ușor.

Ei, și acum echipa lui P. Aleev nu mai avea puc și în toată întâmplarea aceasta vinovatul era Bubîr, lucru pe care nu-l tăgăduia nici el.

Da, vina era a lui. Și s-au petrecut toate atât de întâmplător, într-un chip atât de stupid...

Aveau în curte un meci amical. Toate mergeau de minune. Leonea, ca totdeauna se afla în poartă. Era un portar imbatabil! Și de data aceasta, cu toate străduințele adversarilor, ei nu reușeau cu niciun chip să deschidă scorul. Deodată, răzbătu până la poartă însuși Pașka Aleev. Toți rămăseseră în urmă și el se trezi într-o clipă în fața înghețatului Bubîr și trimise pucul în colțul din stânga al porții. Cu o fracțiune de secundă înainte de trimiterea lui, Bubîr ghici unde va trage Pașka și se repezi în colțul din stânga, odată cu pucul. Bubîr nu putea să explice cum de s-a petrecut aceasta. Părea că o forță miraculoasă îl împingea acolo unde trebuie. El prinse pucul pe crosa lui

lată, solidă, făcută dintr-o doagă de stejar. Invincibilul portar ieși și de data aceasta basma curată! Pașka nici în lupta corp la corp cu portarul nu reușise să împingă pucul în poartă!

Dar se întâmplă ceva îngrozitor. Sărind, lovit de crosă, pucul nimeri în obrazul său, poate în nasul bătrânului care locuia la etajul trei împreună cu două fiice mari și care în clipa aceea trecea pe acolo.

Bătrânul mormăi ceva, ce anume, e încă o taină și, ridicând pucul, intră pe ușă. Oricât au scâncit după aceea băieții, oricât au bătut la ușă, oricât au scrijelit-o, ori au aruncat cu zăpadă în fereastra întunecată, toate au fost zadarnice. Pucul nu s-a mai reîntors la ei. Abia a doua zi, urlând jalnic și întinzând cu pumnul lacrimile curse pe fața lui rotofeie și rumenă, semănând cu o gogoasă, Leonea izbuti să afle de la una din fiicele bătrânului că pucul fusese aruncat în găleata de lături, iar de acolo a nimerit în lada de gunoi.

N-a fost tocmai ușor să-l caute, ziua în amiaza mare și pe deasupra în mare secret, cercetând cu de-amănuntul conținutul lăzii de gunoi. Și totuși, lucrul acesta a fost făcut. Fără să țină seamă de mirosul urât, băieții au scormonit bucățică cu bucățică tot ce a fost în ladă, fără să dea însă de puc... Ori goliseră gunoierii lada mai devreme, ori fusese doar o născocire a viclenei fiice... Pucul lipsea...

Timp de câteva zile au încercat să joace cu ce s-o nimeri. Pe maidanul de gunoi al combinatului, printre atâtea obiecte interesante, s-au găsit și dopuri de gumă mâncate de acizi. Au adunat mai mult de o sută, dar toate s-au dovedit a fi prea mici! Au fost încercate mai multe obiecte diferite: o bucată de lemn, un borcan gol de vax, o măciulie de baston, o săpunieră veche, un titirez stricat, o baligă de cal înghețată, dar toate acestea nu erau ceea ce le trebuia! Jocul nu prea se închea. Și iată că atunci în fața lui Bubîr a apărut o îndatorire capitală: să procure cu orice preț un puc nou.

După ce baliga de cal s-a făcut praf după întâia lovitură, Pașka se apropie de Bubîr și-i spuse încet, dar răspicat:

— Mâine să avem pucul! că de nu...

Leonea știa ce se putea întâmpla: mânca bătaie. Și așa el era mirat că încă nu fusese scărmanat.

Seara, după ce lecțiile au fost făcute, el se așeză pe dușumea în locul cel mai plăcut, între dulăpiorul biroului și garderobă și se apucă să cugete. Avea un plan, dar cum să-l îndeplinească?

Pe sală, într-un colț, se afla un coș de nuiete plin cu încălțăminte pe care mama nu se îndura s-o arunce la gunoi. Ghetele tatei, complet distruse, aveau niște tocuri grozave din cauciuc turnat. După părerea lui Leonea, un

asemenea toc, desprins, bineînțeles, cu grijă de gheată, putea să fie un puc admirabil.

De la ideea și până la realizarea ei erau însă atâtea piedici! Stând în colțul său, Leonea își amintea cum tata îi povestea mamei câte eforturi a trebuit să depună ca să traducă în viață invenția sa. „E cu mult mai ușor să inventezi ceva decât să aplici ceea ce propui!” repeta tata cu înverșunare și acum Leonea își dădea seama de justetea cuvintelor lui.

Dacă i-ar spune totul cinstit mamei și ar ruga-o să-i dea măcar unul din tocuri, s-ar fi ajuns inevitabil la ideea că ghetetele sunt încă bune, că sunt foarte necesare, că pot fi date oricând la reparat și câte altele... Ca să șterpelești această gheată, de care nimeni nu are nevoie, era lucrul cel mai ușor, dar Leonea a stabilit demult că e de ajuns să te atingi de un obiect, ca mama, într-un chip cu totul surprinzător, să afle numaidecât. Și pentru a găsi această gheată va trebui, desigur, să răscolească tot orașul: că doar cu cât este un obiect mai necesar, cu atât e mai bine ascuns...

Cu toate pericolele ei, a fost aleasă varianta răpirii. Ea a avut loc în seara cea mai apropiată, când mama și cu tata s-au dus la club, la spectacol, iar sora lui mai mare, în loc să stea să-și facă lecțiile, a profitat de neașteptata libertate, ca s-o șteargă la prietenele ei.

Leonea se apucă de treabă cu chibzuială. Trăgând coșul la lumina puternică a becului, el mai întâi trebuie să memoreze locul fiecărui obiect, pentru a aranja apoi încălțăminte ca mai înainte. Ce nu era în coș! El dădu peste primele sale ghetuțe de la care nu rămăseseră decât fețele, se miră și se distra la vederea botoșeilor cu pompoane bleu, fără să-și dea seama numaidecât că n-a trecut chiar așa mult de când aceștia au făcut parte din încălțăminte lui. Pentru ce le păstrează mama oare? El își văzu ghetete. Ghetete adevărate, dar așa de mici, încât în ele n-ar fi încăput acum nicio jumătate din piciorul lui Bubîr! Mai dădu peste o grămadă de pantofi, ghetete, papuci, sandale, galoși crăpați, îndoiți, scofâlciți, găuriți, care aparținuseră pe vremuri celorlalți membri ai familiei. După cum s-a și așteptat, ghetetele tatii cu tocul turnat, de care avea nevoie, se aflau în rândul cel mai de jos.

Dar vai, se întâmplă așa de des că visând la un lucru oarecare noi să ni-l închipuim cu mult mai frumos decât cum arată el în realitate! Țuguindu-și buzele de profundă mâhnire, Leonea învârtea în mână ghetetele tatălui său. Aveau într-adevăr tocuri turnate. Dar cât de puțin rămăsese din aceste tocuri!

El chibzui îndelung în toate felurile și până la urmă se decise pentru cel stâng. Pe acesta, tatăl său îl tocise totuși mai puțin. Și de ce oare oamenii se lasă mai mult pe tocuri! Mai bine ar umbla în vârful picioarelor...

Gândindu-se la una, la alta, amintindu-și cum avusese odată norocul să țină în mână un puc adevărat, turnat, care dintr-o lovitură a lui Iura Sergheev zburase în tribună, Leonea începu să se gândească la Sergheev însuși, la scumpul lui Tăuraș. Unde să fie oare? Îi va fi dat oare să-l mai vadă vreodată?

Să desprinzi un toc tocit nu-i o treabă tocmai ușoară. Dacă nu credeți, încercați! Leonea abia reuși să rezolve această problemă și să pună coșul la loc, când cineva bătui la ușă. El tocmai manevra mătușoiul, ștergând urmele „crimei”. Aruncând în grabă mătușoiul lângă bicicletă, și împingând cu piciorul, sub dulap, resturile gunoierului, el deschise ușa fără să scoată din buzunar pumnul în care ținea neprețuitul toc. Se întorsese sora lui.

— A... tu ești? răsuflă Leonea ușurat.

— Da' tu ce credeai? răspunse sora, indispusă că văzuse la prietena ei o minunată rochie roz, cu gulere de dantelă.

— Nu, eu așa... numai... zâmbi Leonea și intra îndată la toaletă.

Acolo, încuind cu grijă ușa, el scoase din nou tocul din buzunar și după ce îl admiră îndeajuns, hotărî că locul cel mai sigur, deocamdată, în care să ascundă tocul, e geanta de scule a bicicletei.

A doua zi, îndată după micul dejun, Leonea alergă în curte, strângând în pumnul pucul cel nou.

Pașka tuși dezaprobat la vederea acestui puc. Totuși numai jocul putea să constituie proba hotărâtoare.

Și iată că tocul lansat de Leonea a început să salte nehotărât pe bulgării și movilițele din curte.

— Sigur, spuse Leonea, dacă era pe gheață...

— Dar acela și aici era bun, rosti cu asprime Pașka.

Era limpede că pucul e prea ușor și prea plat. Semăna cu o gogoasă tăiată în două. Uneori nici nu reușeau să-l apuci cu crosa, părea lipit de zăpadă...

Jocul a trebuit să fie întrerupt. Leonea era gata să plângă.

— Ideea e bună, spuse Pașka, scobind pucul cu unghiile roase. Dar e nevoie de un toc întreg. Pricepi? Unul nou. Neuzat...

— De unde să-l iau? scânci Leonea.

— Ei, asta nu mai știu...

Nimeni n-a bănuț cu câtă atenție a studiat Leonea, în cele câteva ore ce au urmat, picioarele tuturor membrilor familiei. Se convinse în curând că mama și sora nu prezintă pentru el niciun interes. Rămânea tatăl și el însuși. Lui însă pentru iarnă i s-au dat păslari, iar ca să taie tocul de la ghetele cu care tatăl său se ducea la serviciu, era o chestiune atât de riscantă încât prudentul Bubîr renunță la ea de la început.

Avea toate motivele să fie disperat!

Dar în clipa în care se părea că totul este pierdut, că viața este răvășită și sfărâmată, Leonea își aminti, într-o clipă de fulgerătoare inspirație, că i se cumpăraseră încă din vară niște ghetе mai mari pentru când va mai crește, și că acestea, încă întregi până acum, se află în sertarul de jos al dulapului, acolo unde mama păstrează încălțăminteа nouă și că de aceste ghetе este puțin probabil să-și amintească cineva, până la primăvară.

După ce așteptă iarăși să plece toți ai casei și să-l lase singur în apartament, Leonea nu numai că desfăcu cu o grijă extraordinară tocul, ci și bătu în locul lui, cu aceleași cuie noi, vechiul toc al tatii care n-a fost în stare să devină puc. Cât privește tocul cel nou, acesta n-a stârnit niciun fel de îndoieli. Era un puc adevărat, chiar mai bun decât celebrul puc făcut din cauciuc de automobil.

Și cât de bun s-a dovedit a fi în joc! Când seara, târziu, au trebuit să plece pe la casele lor, Pașka luă pucul cu el.

— Va fi mai în siguranță, spuse el, cu un aer important.

Din cauza acestor cuvinte, inima lui Leonea se strânse, cuprinsă de o presimțire tragică. I se păru deodată că e foarte obosit și picioarele nu se grăbeau să-l ducă acasă.

Curând însă el apăsă cu hotărâre pe sonerie și-apoi trase spre el ușa cea grea, privind pe furiș fața surorii care îi deschise. Nu observă nimic deosebit. Mama era și ea liniștită. L-a chemat la cină, au stat de vorbă despre treburile școlii și despre băieții pe care mama îi cunoștea. Îl întrebă de Pașka. Și atâta tot! Leonea începu chiar să-și legene picioarele, semn de mulțumire sufletească... El îi aruncă o privire victorioasă surorii sale, care mereu o făcea pe sora mai mare și care avea acum o mutră atât de înspăimântător de serioasă. Dar parcă ea ar fi fost în stare să facă rost într-un chip atât de ingenios de un puc?

Lucrul cel mai grozav ar fi să le spună acum toată povestea, dar oare ar putea fi înțeles? A venit tatăl, întârziat la o ședință. Uite, lui poate că i-ar povesti Leonea. Tatăl n-ar fi făcut caz pentru un toc desfăcut, ba ar fi apreciat chiar pucul cel nou.

Dar, socotea el, ca să înceapă o asemenea convorbire în prezența mamei și a surorii era cu totul imprudent.

După-masă, tatăl deschise televizorul și Leonea se așeză lângă el. Tocmai atunci căzu trăsnetul: mama veni în sufragerie ținând în fiecare mână câte una din acele ghetе, despre care știm că asupra uneia din ele, în dimineața aceea, Leonea efectuase o operație chirurgicală.

Fără să spună o vorbă, ea i le întinse soțului ei.

El luă ghetele și neștiind ce să facă cu ele, le bătu una de alta.

— Sunt mici?

— Admiră și tu isprava fiului tău, spuse pe un ton sinistru mama.

Lui Leonea i se păru că a devenit mic de tot și dacă se mai strânge puțin va putea să intre în crăpăturile de la fotoliu, rămânând acolo până la trecerea furtunii care era gata să se dezlănțuie.

Tatăl examinează cu atenție fețele ghetelor și, nedescoperind nimic suspect, le întoarce cu tălpile spre el. După felul cum fluieră, se simțea că spectacolul a făcut impresie asupra lui.

— Fin lucrat, spuse tatăl încercând să scobească cu degetul tocul cel vechi, bătut de Leonea. Flăcăul a muncit, nu glumă...

Leonea era gata să ridice capul, dar, amintindu-și că replicile tatălui său la asemenea teme în prezența mamei nu au nicio însemnătate, continuă să stea cuminte.

— E curios că ești în stare să glumești! Mama făcu o pauză sugestivă, cu totul suficientă pentru a-l face pe tata să-și simtă mai profund nechibzuința. Glumele, desigur, nu-și au rostul acum. Ghetele au costat șapte ruble. Pentru acești bani tata trebuie să muncească o zi întreagă.

Cuvintele de la urmă îi erau adresate lui Leonea.

— Dar ce? nu se abținu să mormăie acesta. Eu am să le port.

Tatăl pocni o gheată de alta și-apoi le întinse pe amândouă mamei.

— Ce să fac cu ele? se miră mama. N-ai auzit, zice că le va purta. Bine! Pâslarii am să-i pun bine, iar mâine se va încălța cu ghetele astea și cu ciorapi de lână.

Leonea era convins că a scăpat foarte ieftin. Dar dacă vreunui dintre voi i s-a întâmplat să poarte ghetă cu tocuri diferite, vă veți imagina cu ușurință chinurile pe care le-a îndurat el în drum spre școală.

În timpul recreațiilor el nu ieșea din bancă. La întoarcerea acasă, el îl rugă pe Pașka să-i restituie tocul.

— Pucul! se miră Pașka. Ce-i cu tine?

Abia peste o zi Pașka se îndură de el. La atelierul de cizmărie, tocul fu pus la loc, mama strânse din nou ghetele și îi înapoie sărmanului Bubîr pâslarii. Cât de plăcut i-a fost să-i încalțe și să umble fără să șchiopăteze!...

Puc însă tot nu aveau. Trebuiau luate măsuri hotărâtoare.

Olia, sora mai mare, fie după indicațiile mamei, fie datorită caracterului său răutăcios, îi urmărea toate mișcările.

— Nu mă lasă nici să răsufli! i se plânse într-o zi Bubîr tatălui său.

— Nu-i nimic, fiule! spuse tatăl dându-i un ghiont, în glumă. Tu vezi-ți de treabă și încearcă să răsufli câte puțin...

Bubîr luă cuvintele acestea drept încuviințare de a acționa.

În orice caz, încă a doua zi hocheiul reîncepu și în fiecare seară trebuiau depuse eforturi mari pentru a-l aduce pe Leonea acasă. El venea așa de

tăvălit în zăpadă, încât de pe costumul lui de schi atârnavă țurțuri de gheață, iar zăpada nu se putea curăța. Abia ținându-se pe picioare de oboseală, rumen în obraji, cu ochii întunecați, licărind, el îi arunca priviri de învingător, surorii sale.

Olia și cu mama și-au rupt picioarele încercând să lămurească, mai întâi, care anume din bunurile gospodăriei a devenit puc, iar apoi să arunce măcar o privire asupra acestui puc, care nu le dădea pace. Dar se înțelege că pucul dispărea îndată ce apăreau ele prin apropiere.

Așa au trecut zilele de marți, miercuri, joi, vineri.

A sosit sâmbăta.

*

Nimeni din Maisk nu bănuia că în ziua aceea sosise termenul fixat de academicianul Andriuhin pentru experimentul cu Detka.

De-a lungul întregului traseu al presupusei transmisiuni, la fiecare trei sute metri stătea câte un colaborator al Institutului fantastico-științific. Se părea că totul a fost prevăzut. Raza, în care urma să se transforme simpaticul cotei negru, trebuia să aterizeze cu aproximație la ora optsprezece patruzeci și șase de minute și șapte secunde, într-o mlaștină înghețată, în mijlocul unor tufe uscate, la trei kilometri de Maisk. Acolo, Detka trebuia să fie întâmpinat de către un detașament întreg de oameni de știință.

Andriuhin propuse ca lui Detka să i se pună o zgardă pe care să se imprime adresa, unde, în caz de abatere de la traseul stabilit, găsitoul trebuia să-l aducă pe cotei.

— Nu-i nevoie, Detka nu va greși drumul! se opuse Paverman. Eu nu înțeleg, Ivan Dmitrievici...

— Bine, bine... se învoi Andriuhin. Nu vrei să-i dai lui Detka zgardă, fie... Ochii îi luciră cu șiretenie. Dar dumneata, Boris Mironovici, ai urmărit care este continuarea traseului? Dacă raza va trece totuși de punctul stabilit?

— Eu nu înțeleg aceste glume, Ivan Dmitrievici, exclamă enervat la culme din cauza tensiunii din ultimele zile Paverman.

— Ei, ei, fii mai calm, prietene... Am vrut numai să spun că, dacă lungim traseul, acesta va străbate Maiskul în care locuiește celebrul Leonea Bubîrin... Îți amintești de cartoful „OA-181-IFȘ”? Nu te supăra, eu glumesc, bineînțeles...

Auzind de cartof, profesorul Paverman dădu dispoziții să se pună totuși zgarda...

...Sâmbătă, ca totdeauna, mama făcea focul la baie. Dar deși era ocupată mai mult decât de obicei, ea a observat totuși inexplicabila agitație și

îngrijorare care îl cuprinseseră pe fiul ei, după cele patru zile de neostoită veselie.

După ce-și făcu lecțiile și mănca în grabă, fapt care la el însuși era o mărturie a gravelor tulburări sufletești ale lui Bubîr, după ce se asigură că în baie s-a făcut focul, el fugi în curte.

Prima făcea baie de obicei Olia. Ea nu se spăla la duș, ci umplea cada plină cu apă. Asta era ceva îngrozitor. Și de data aceasta, Olia voia să procedeze la fel. Ea se suci mult, bodogănind ceva, așa că până la urmă mama, neauzind plescăitul apei, o strigă:

— Ce ai făcut, ai adormit? Când ai de gând să te speli?

— Nu știu! răspunse Olia supărată.

— Ei, ce-i acolo? Mama apăru în camera de baie. Ce s-a mai întâmplat?

— Nu știu unde a dispărut dopul, răspunse, roșie de mânie și ciufulită, Olia. Îl caut ca o proastă de un ceas întreg...

Și, deodată, întrerupându-se la mijlocul cuvântului, ea rămase tăcută, fixând-o pe maică-sa cu ochii holbați. Mama o privea și ea cu o privire fixă și foarte concentrată pe fiica sa, dar vedea, după cum se pare, pe cu totul altcineva.

În clipa următoare, Olia, aruncând la întâmplare șuba pe umeri, fugi în curte.

Acolo avea loc o discuție aprinsă.

— Dă-mi-l, se rugă Leonea de Pașka, dă-mi-l numai pentru astăzi. Azi face baie toată lumea și apoi, timp de trei zile, joacă-te cât vrei. Altfel ni-l ia.

— Îl vor lua! se încăpățâna Pașka. Dar de unde să știe că e la tine? Nu-i și gata!

— Tot or să afle, insistă Leonea.

Suflând din greu, cu cârlionții uzi lipiți pe frunte, între ei apăru Olia.

— Unde-i dopul? spuse ea dintr-o suflare. Dă-l repede, că vine mama!

Leonea îl privi tăcut, plângător și muștrător pe Pașka, și acesta, întorcându-se cu spatele, îi întinse, în sfârșit, fără tragere de inimă, dopul de la cadă, ultimul și poate cel mai bun puc...

Aruncându-i lui Leonea, din fugă, o privire cu totul amenințătoare, Olia a fugit. Băieții au rămas un timp lângă Bubîr, ținându-se de frigiditate, au râs, au oftat și au plecat și ei care încotro.

— Bine, cară-te acasă, spuse binevoitor Pașka. Lasă că nu-l omoară ei pe scumpul lor băiețuș...

Și plecă și el fluierând.

Lui Leonea însă nu-i venea deloc să fluiera. Era frig, trist și pustiu, și să se ducă acasă nu prea avea curajul. Ninge cu fulgi rari, dar în curte era așa de întuneric, ca până și fulgii de zăpadă păreau negri. Toată lumea stătea acasă

și în ferestre scânteiau, lăudându-se parcă, luminile abajurilor multicolore. În curte nu mai era nimeni și se lăsase o liniște atât de neplăcută și grea, încât ți se părea că toată lumea l-a părăsit pentru totdeauna pe Bubîr și s-a retras undeva, la veselie și la căldură. El însă nu avea voie să intre acolo. Ce tristețe! Rătăci prin curte, ocoli micul scuar în care era îngrămădită zăpada murdară, fața i se strâmbă în chip „tragic” și dacă în clipa aceea cineva i-ar fi adresat un cuvânt, l-ar fi podidit îndată plânsul. Dar nu era nimeni.

Ocolind cu pas rar curtea, el se apropia totuși pe nesimțite de ușa lor de la intrare. Ajuns în fața ușii, el tot nu se hotărî să intre și se lăsă pe vine, rezemându-se cu spatele de peretele înghețat. Aici era aproape tot așa de bine ca și acasă, între birou și garderobă... La drept vorbind, făcea pe șiretul. El aștepta. Trebuia până în urmă să se nelineștească cineva dintr-ai casei: dacă nu mama, cel puțin Olia! Ar fi trebuit demult să se alarmeze...

Așa stătea el, zgâriind zăpada cu crosa, puțin trist, puțin speriat de întuneric și puțin supărat de această singurătate prelungită. Apoi i se păru că drept în fața i s-a aprins un bec luminos; auzi un pârâit, un țacănit ușor. Îl uimi o rafală năvalnică de vânt cald. Și îndată ceva viu îi înghionti, moale, pâslarii. Era ceva atât de neașteptat, încât Leonea era gata să scoată un urlet de spaimă. Îndată însă auzi un scheunat subțirel. Să fie un cățel oare? Cu neîncredere, nedumerit, Leonea se aplecă ușor înainte, scrutând întunericul. Cățelul era, probabil, negru de tot, deoarece Leonea a fost nevoit să-i ridice fiecare ureche, labele și chiar coada pentru a se convinge că este vorba într-adevăr de un cățel. Și nu un cățeluș, ci un cotei mare, deși tinerel.

— Negru ca un gândac, șopti Leonea, continuând să examineze cu oarecare neîncredere câinele.

Ceea ce îl tulbură mai mult pe Bubîr, era apariția cu totul neașteptată a coteiului, precum și faptul că părea să fie bolnav sau bătut rău. Într-adevăr, de unde a putut să apară la ora zece seara, aproape pe neobservate, un cățel și, pe deasupra, unul cum nimeni n-a văzut vreodată prin partea locului? Și de ce oare scâncește atât de jalnic? Leonea pipăi coteiul din toate părțile, dar el nu scâncea mai tare, cum ar fi scâncit dacă Leonea ar fi dat de un loc mai dureros, ci continua să scâncească tot atât de uniform, ori să nu scâncească, ci să geamă numai. Și tot timpul tremura, subțire, ca și cum ar fi avut friguri.

Înseamnă că este totuși bolnav. Și Leonea se hotărî. El îl luă ușor în brațe și, tușind ca un moșneag de o sută de ani, se ridică. Cățelul începu deodată să schiaune de răsună toată curtea, de parcă cineva i-ar fi pricinuit o durere năprasnică.

— Ce-i? spuse Leonea speriat. Ce ai?

Ținea coteiul pe brațele întinse și căuta să-l privească în ochi. Nu se putea vedea nimic. Deodată o atingere umedă, caldă îl făcu pe Leonea să râdă.

— M-a lins! exclamă Bubîr entuziasmat, strângându-l pe cățel la piept. Mă prostuțule!

Mâna lui, care mângâia cu băgare de seamă coteiul pe micul cap turtit, dădu de ceva tare. Leonea pipăi ușor: pare să fie o zgardă... Dându-se mai aproape de fereastra bucătăriei de unde cădea pe zăpadă o lumină galbenă, Bubîr se aplecă deasupra zgardei. Pe ea era scris, sau mai bine-zis, imprimat ceva. Zgarda era din material compact, semănând cu un geam gros.

Pipăind fiecare literă și aproape atingându-le cu nasul, Bubîr, speriiindu-se din ce în ce mai mult, citi abia auzit: „Rugăm a înapoia... pe adresa: R... ea G...i c/p...”

— Iarăși c/p? șopti Bubîr, privind speriat în toate părțile.

Nu era nimeni. Atunci el încercă să scoată zgarda. Nu reușea deloc. Cățelul scheuna încet, îi lungea mâinile, și ajungea până la obraji.

— Taci, taci! îl liniștea Bubîr, răsucind zgarda în toate părțile și pipăind ca să vadă unde e închizătoarea.

Neștiind nici el pentru ce, Bubîr se alarma tot mai mult. I se năzărea că se apropie ceva neînțeles. Tot ce era limpede și rațional era al lui, tot ce era neclar era straniu. Zgarda trebuia scoasă cât mai repede, până când inamicii tainici n-au ajuns încă aici. Dar ce se întâmplă, dacă ei îl răpesc pe Bubîr? Totuși n-o să le meargă, a mai văzut el din ăștia...

Dar uite că lura Sergheev a dispărut de pe urma unui cartof, de pe urma acestui c/p... Bubîr continuă totuși să lupte bărbătește cu zgarda și până la urmă observă că ea se întinde și se scoate peste capul coteiului.

Trăgând-o de pe cotei și ascunzând-o în sân, Bubîr, care uitase complet de baie, de puc, de dop și de neplăcerile care îl așteptau acasă, sărind peste trepte și strângând bine la piept câinele, alergă acasă.

Stătea la etajul doi și la jumătatea drumului dădu peste fata cea mai nesuferită, Ninka Fetisova, pe care Pașka a luat-o, nu se știe din ce cauză, sub ocrotirea sa.

— Încotro te rostogolești, Gogoșelule? întrebă ea, legănând în fața nasului lui Bubîr servieta ei de piele.

Leonea nici nu băgă în seamă porecla jignitoare.

— Uite, ai văzut? i-l arată el triumfător pe coteiul care tremura. E al meu!

El își dădu seama îndată că era mai bine să fi ascuns de fată, cățelul, dar era prea târziu.

— L-ai șterpelit, nu-i așa? Ochii Ninkăi se aprinseră, de curiozitate.

Ea întinse mâna ca să-l pipăie pe cotei, dar Leonea îi respinse mâna cu umărul:

— Jos labele! L-am găsit. A venit singur la mine, o lămură el cam confuz.

— L-ai șterpelit! L-ai șterpelit! Începu să strige Ninka, pentru ca să treacă apoi, îndată, la o șoptă, insinuantă: Hai să-l iau eu la mine, mai bine. Știi, am să-l ascund! Nu-l descoperă nimeni în vecii vecilor! Îl vom stăpâni împreună, înțelegi, în colectiv...

— Pleacă, pleacă... Leonea mergea cu îndărătnicie înainte.

— Mai bine dă-mi-l! Că de nu, am să le spun la toți că l-ai furat, că am văzut chiar eu cum îl furai dintr-o magazie.

— Din care magazie? Ce tot spui? se sperie Leonea.

Poate că l-ar fi dus până la urmă cu vorba șireata Ninka-sfârlează dacă în clipa aceea nu s-ar fi deschis cu zgomot ușa și nu s-ar fi auzit cunoscuta, cam supărata, dar foarte plăcuta voce a mamei, strigând:

— Marș acasă!

— Tanti Liza, el a furat un câțel! strigă îndată Ninka. Am văzut cu ochii mei, din curtea vecină...

Și se rostogoli în jos, pe scară.

Ca omul care urcă pe eșafod, așa a urcat Leonea cele cincisprezece trepte ce-i rămăseseră până la mama.

— Când se vor isprăvi toate astea? spuse mama, văzându-l pe Bubîr cu coteiul în brațe. La toată lumea copiii sunt copii... Aruncă imediat scârnavia asta!

— Este un cotei, spuse încet Leonea. Un soi de câine. E bolnav...

— Bolnav? E îngrozitor! Molipsitor, probabil! Începu să țipe mama, căutând să-i smulgă coteiul din brațe; pentru prima dată câțelul urlă cu adevărat, dovedind că are glas de câine. Te pomenești că mai și mușcă? Aruncă-l imediat!

— Pe mine n-o să mă muște, spuse cu îndărătnicia Leonea.

Toată discuția avu loc în prag. În sfârșit, mama, nemaiputând rezista, îl împinse pe Leonea, cu câțelul strâns la piept, în antreu.

— Ei bine, spuse ea hotărât, îl chem îndată pe tata.

Ca totdeauna în asemenea cazuri, Leonea se cutremura. El nu putea să-și dea seama care-i secretul. Că doar mama dispunea în casă de tot și de toate, tata asculta și el de ea. De câte ori însă trebuia întrebuințată amenințarea cea mai grozavă, ea îl chema pe tata. Și aceasta producea efect.

— Nu mai pot, declară mama, când tatăl scoase capul pe ușa bucătăriei. Domnul a adus în casă un câine bolnav și nu-l mai lasă din brațe.

Tatăl veni mai aproape.

— Dar cine ți-a spus că e bolnav? Întrebă el, examinând cu interes câțelul.

— El, chiar el singur! A venit și a declarat: câinele e bolnav.

— După părerea mea, câinele e sănătos tun, spuse tatăl, trăgând de urechea lungă a coteiului, iar acesta, întorcând capul după mâna lui, privea atât de inteligent și atent, încât mama tăcu și, încruntându-se, se uită uimită la ochii vioi și uimitor de inteligenți ai câinelui.

— Acum e sănătos, spuse Leonea cu un oftat.

Și, fără s-o privească pe mama, așteptându-se la un ghiont sau chiar la un pumn după ceafă, Leonea lăsa coteiul pe dușumea. Câinele dădu din coadă, se repezi la picioarele tatălui, la picioarele mamei și răsturnându-se supus pe spate începu să se răsucescă din tot corpul, mirosind capotul gazdei.

— Un câine absolut sănătos, spuse vesel tatăl. Și fără îndoială inteligent.

— Fleacuri... spuse mama, încurcată. Umiliința cotoiului o impresionase. E foarte bine dacă e sănătos, dar eu nu am nevoie de câini de furat.

Ridicând ușor sprâncenele, tatăl îl privi pe Bubîr al său.

— Eu stăteam lângă perete, începu Leonea să povestească cu multă pasiune, uite, stăteam așa, pe vine și scormoneam în zăpadă cu un băț... Nu era nimeni și, deodată, de undeva, a căzut acest gândac... Eu l-am botezat așa pentru că e negru tot și foarte vesel!

— Cum adică, l-a aruncat cineva pe fereastră? se interesă mama. După tonul și fața fiului, simțea tot timpul că pe el îl neliniștește ceva.

— Nu știu nici eu cum s-a întâmplat, numai că... nu era nimic și deodată... un câine... Este al nimănui.

— Ei vezi, spuse tatăl, gâdilând câinele pe burtă. E al nimănui.

— Atunci lasă-l să rămână al nimănui, spuse mama fără prea multă siguranță în glas și plecă la bucătărie. Numai câine îmi lipsea!...

Tatăl și Bubîr schimbă o privire plină de înțelesuri...

Și uite așa, în apartamentul Bubîrinilor a rămas un cățeluș necunoscut, căruia i s-a pus numele Gândac. El s-a obișnuit cam greu cu această poreclă.

Nu o dată în cursul serii mama, amintindu-și de apariția lui misterioasă, se oprea de la un lucru început și încerca să stea de vorbă cu Gândac:

— Ești un câine curios, spunea mama. E ceva straniu în tine. De unde ai apărut? Mai întâi cartoful, un OA-181-IFȘ oarecare și, poftim, acest câine acum... Nu pot să sufăr taine!

Leonea începea deodată să se sucească neliniștit. Gândac însă doar trăgea cu urechea la aceste discuții... Un ceas mai târziu, obișnuindu-se, la primul sunet al glasului mamei, dacă în el răsună întrebarea cunoscută, coteiul se răsturna pe spate și dădea vesel din coadă, așteptând să fie gâdilat pe burtă.

— În orice caz, încheia mama, tu pari într-adevăr sănătos...

Pe Bubîr îl neliniștea faptul că nu reușește să ascundă la loc sigur zgarda, un corp delict îngrozitor, după care se putea descoperi că el este acela care l-a capturat pe cotei. Leonea trăgea cu urechea la fiecare ciocănit, iar vederea

ferestrelor întunecate îl băga în sperieți: dușmanii cei vicleni vor pătrunde pe acolo, pe fereastră.

Să ascundă zgarda de privirile mamei și ale Oliei era imposibil. Bubîr hotărî să facă acest lucru după ce toată lumea se va culca. E adevărat că va trebui să rămână el însuși treaz, ceea ce nu-i un lucru tocmai ușor.

Vorbind cîstit, nu-și închipuia cum se va întîmpla aceasta. O singură dată în viața lui, când au fost anul trecut la bunica la Saratov, Bubîr trebuia sculat în timpul nopții și mama s-a căznit o jumătate de oră ca să-l trezească... Și atunci cum să se scoale el singur? Mai bine e să nu se culce, dar asta nu merge: îl vor băga în pat neapărat. Și e de ajuns să pună capul pe pernă că a și adormit. Bubîr își cunoaște foarte bine calitățile...

Totuși, el încercă să stea cât mai mult. Abia pe la ora zece se apucă să taie la traforaj o ramă cu un desen foarte complicat, unde, după fantezia desenatorului, doi elefanți trebuiau să susțină fotografia mamei. Mama se necăjea mereu că, începând de multă vreme, această ramă Bubîr o lăsase baltă și acum, apucându-se din nou de lucru, Bubîr calculase totul cu o precizie matematică. L-a mai ajutat și faptul că Olie dormea, tata lucra la o traducere din limba engleză, iar mama se apucase să facă curățenie generală în antreu.

Așa a trecut aproape un ceas și când mama și-a adus aminte, era unsprezece fără un sfert. Ea începu atunci să-l alunge cu zgomot în pat, dar, văzând la ce lucrează, îl lăsă în pace. A câștigat, e drept, puțin, doar vreo zece minute, pentru că până la urmă nici chiar rama nu putea s-o împace pe mama cu asemenea încălcare a programului. Atunci Bubîr începu s-o lungească. Scoaterea fiecărui ciorap dura aproape cinci minute, după care el îi examina cu atîta atenție și interes, de parcă aceștia ascundeau în ei o taină zguduitoare. Apoi el se urcă în pat fără să se spele. Doar câteva minute s-a mîngâiat cu gândul că mama n-a observat nimic. De altfel, până și-a dat ea seama ce s-a întîmplat și l-a dat jos din pat, au mai trecut câteva minute.

— Timpul lucrează pentru noi, mormăi Bubîr mulțumit, făcându-și singur cu ochiul.

— Ce-ai spus? strigă mama, împingându-l în cadă.

El însă nu catadicsi să-i răspundă.

Abia în cadă, Bubîr se cutremură de spaimă. N-o mai putea lungi! Calculase prost! Mai repede în pat! Și lasă să se culce toată lumea numaidecât! Altfel ei nu adorm până la ora douăsprezece și atunci totul e pierdut! Atunci va adormi și el, dar așa că nu se va mai scula!

El fu într-o clipă în pat, ceea ce stârni bănuielile mamei. Bineînțeles că nu s-a spălat pe picioare! Leonea începu să scâncească, prefăcându-se că adoarme din mers, dar nu reuși să stârnească compătimiri decât din partea

tatei. Mama nu știa ce-i mila. Ea îi spăla singură genunchii groși, plini de zgârieturi și vânătăi, apoi, uimitor de mult timp, îl șterse cu prosopul, așa încât Leonea, tropăind de nerăbdare pe covoraș, începu să pufăie revoltat. Complet indispus, el se afundă, în sfârșit, în pat și îndată ceru să se stingă lumina.

Tatăl se culcă ascultător, mama însă lăsa veioza să ardă în dormitor și continuă să trebăluiească. Bubîr se răsucea, scârțâia din arcuri, dădea din picioare, așa încât gema spătarul patului, dar până la urmă tot a făcut-o pe mama să se culce.

— Ce băiat nesuferit! mormăi ea, urcându-se în pat.

Veioza totuși n-a stins-o. Mai mult decât atât: a început să foșnească din ziare, pregătindu-se să citească.

Bubîr știa că aceasta nu prezintă niciun pericol, dar lui îi secaseră puterile. Chiar în clipa când era gata să scoată un geamăt, mama scăpă ziarul pe dușumea și sforăi ușor, parcă încercând o coardă nazală. Ca și când ar fi așteptat aceasta, tatăl lipăi grăbit din picioarele goale, stinse veioza și se culcă, tușind încetișor. Au adormit numaidecât.

Să stai culcat în întuneric, să nu dormi și să auzi sforăitul, fie el și al propriilor tăi părinți, nu-i o ocupație tocmai distractivă. Pentru a nu adormi totuși, Leonea începu să-și amintească unele versuri. Îi plăceau versurile despre război, marșuri și bătălii ori, în cazul cel mai rău, versuri distractive sau măcar cele despre bătaie și acum se străduia să-și amintească din acestea, dar nu se știe pentru ce, în capul său se învâртеbeau cu totul alte versuri, din acelea pe care le învățase pe când era mic de tot la grădinița de copii:

*„Șiretul iepuraș urecheat
sub un brăduț s-a pitulat...”*

Leonea l-a văzut pe acest iepuraș, veselii săi ochi roșietici, urechile lipite, semănând cu niște mânuși cu un singur deget și mustățile drepte, de cavalierist... Iepurele bătea cu labelle albe într-o tobă roșie și recita și el niște versuri oarecare, iar alături stătea un drac de categoria întâi și zâmbea ironic...

Apoi au dispărut, atât iepurele cât și dracul, iar pe Leonea parcă l-a înghiontit cineva. El ridică capul și privi în jur speriat, fără să fie în stare că priceapă pentru ce s-a trezit, dar simțind nelămurit că este dator să facă ceva. Leonea privi ceasul de perete, luminat slab de lumina felinarelor din stradă: era unu fără cinci. Și îndată își aminti totul.

Se sălta în pat și acesta scoase un geamăt jalnic care-l făcu să tresară și să arunce o privire spre patul părinților. Nu, dorm sforăind; scărpînându-se, el se îmbracă destul de iute, dar trăgându-și pantalonii își aduse aminte că a uitat să-și pună pieptărașul și ciorapii. După ce stătu puțin pe gânduri, el încălță păsării pe piciorul gol. Încă de cu seară, el hotărâse că a ascunde zgarda în apartament e periculos. Cel mai bine e s-o ascundă în magazie.

Ușa spre coridor era deschisă. El ieși, mândrindu-se de felul cum îi reușesc toate și regretând că n-are cine să-l admire. Își puse paltonul, căciula și pași către ușă, dar încremeni, simțind că va strănuta. Era ceva îngrozitor. N-a avut ce face și a strănutat... De spaimă, Leonea se așeză pe dușumea. Sforăitul din pat încetă. Leonea nu respira, i se făcu deodată așa de cald încât, cu un gest disperat, își scoase căciula. Arcurile scrâșniră; se răsucise în pat tatăl său. Se părea că trage cu urechea, dar peste o clipă începu din nou să fluiera din nas. Leonea își șterse sudoarea de pe frunte, se ridică greoi și ieși pe coridor, trăgând ușor ușa după ei. Făcuse aceasta tocmai la timp, deoarece Gândac, care dormea, în bucătărie, alergă cu un scheunat vesel pe coridor, cu intenția vădită de a lua parte la această plimbare neobișnuită. El se gudura cu atâta stăruință și dădea cu atâta umilință din codiță, încât Leonea hotărî să-i dea drumul mai repede și să-l ia cu el.

Scoțând fără zgomot lăntșorul, el întoarse cu greu butonul de la yale și trase de ușă. Gândac țâșni pe scară, strecurându-se între picioarele lui. Leonea ieși în urma lui și încuie ușa cu grijă. Asta era tot. Reușise să iasă.

Fluierându-l încetișor pe Gândac și bucurându-se că l-a luat cu el, Leonea coborî în holul adormit și, trântind ușa mai tare de cum s-ar fi convenit, ieși în curtea rece, întunecoasă și foarte liniștită. El se trezi complet și acum totul i se părea ușor și distractiv. În timp ce Gândac alerga pe undeva pe la magaziile vecinilor, Leonea deschise ușa magaziei lor și se opri, regretând că n-a luat lanterna. Strecurându-se printre lemnele așezate în stivă, el hotărî să ascundă zgarda în una din cutiile vechi ale măștilor de gaze...

Așezându-se și punând pe genunchi masca de gaze, Leonea scoase zgarda și începu s-o examineze din nou. Reflectând că la lumină ar fi reușit poate să descifreze și alte litere, Leonea hotărî să facă treaba aceasta a doua zi împreună cu Pașka, dar deocamdată vârf zgarda tocmai în fundul cutiei și zgribulindu-se de frig ieși iute din magazie. Încuind ușa, el îl fluieră încet pe Gândac. Acesta nu răspunse.

Atunci el fluieră mai tare, apoi îl chemă încetișor: Gândac!... Gândac!

Câinele nu era nicăieri. Leonea trecu de-a lungul magaziiilor, se uită după colț, fluieră și chemă mai tare, Gândac însă nu dădea niciun semn de viață... În curte era tot atâta liniște și întuneric, încât totul devenea mai misterios. Afundându-și capul între umeri, Leonea străbătu curtea. Îi făcea impresia că

de după fiecare colț îl pândește cineva. Bubîr îl strigă pe Gândac cu un glas tremurând de emoție și de frig. De sub o magazie i se rezezi în picioare ceva negru, dar nu era decât o pisică speriată. Gândac lipsea.

Doar nu putea să dispară! Și Bubîr, din ce în ce mai alarmat, alerga prin curte, chema, și îl implora pe Gândac să răspundă... Ce bine ar fi fost să-l fi văzut venind, scheunând duios și ajungând la picioarele lui, gata să se răstoarne pe spate! Pe cuvânt de cinste că el nu l-ar fi muștrat. Ar fi alergat cât mai iute în casă...

Bubîr a tot alergat într-o parte și alta, până când părinții, înnebuniți de îngrijorare, aproape dezbrăcați, au venit fuga în curte și, de bucurie că și-au găsit fiul, au început să-l palmuiască și din dreapta și din stânga. Mama îl înșfăcă pe Bubîr de ureche, iar tatăl, pufăind și tușind, își înghiontea odorul din spate fără să-i pese de urletele lui.

— Gândac a dispărut!...

La aflarea dureroasei știri – uimire! – părinții rămaseră aproape indiferenți. Mama spuse că dispariția lui Gândac n-o miră. Un câine care s-a priceput să apară într-un chip așa de misterios, trebuia să dispară tot într-un chip neobișnuit. Pentru Leonea era lucru lămurit că Gândac nu va fi căutat. El își aminti de zgardă și gemu chiar de supărare că a scos-o. Să fi dispărut barem odată cu Gândac!

— Ce mai e? strigă mama, furioasă, trăgându-l de ureche.

Ce putea să-i răspundă?

— Mi-e frig, gemu Bubîr la întâmplare. Sunt fără ciorapi...

— Doamne Dumnezeule! Disperată la culme, mama îl ridică în brațe, iar tatăl alergă în urma ei și caută s-o asigure că-și va rupe spinarea...

Nimeni, bineînțeles, nu știa că pe dispărutul Gândac îl chemase înainte Detka, că a trăit o viață extraordinară, că e un personaj foarte important, și că e căutat și... vânat.

CAPITOLUL X CĂUTĂRILE

În Orașelul Academic, în noaptea aceea toți erau în picioare. Dispăruse Detka!

Lui Andriuhin, la început, nu i s-a îngăduit să facă nicio cercetare fățișă. Prea era serios tot ce era în legătură cu experiența efectuată, ca să i se poată difuza rezultatele sau măcar modul de organizare.

Nu era însă nimic de făcut: sleit de puteri, semănând cu un nebun, profesorul Paverman în două zile și două nopți cercetase fiecare tufă pe traseu, însă fără niciun rezultat.

Coteiul trebuia căutat în oraș. Începând de la ora șapte dimineața, crainicul postului de radio local îi înștiința din oră în oră pe locuitori despre dispariția câinelui și făgăduia o bună recompensă aducătorului, care urma să fie înmănată pe stadion. Maiskul luă îndată aspectul unei uriașe expoziții de câini. Nimeni n-ar fi crezut că în oraș sunt așa de mulți. Fotografiiile cu imaginea coteiului dispărut au fost publicate abia pe la ora douăsprezece din zi, dar și după ora aceasta erau aduși câini de toate culorile. Tot orașul răsuna de urlate. Probabil că printre câini se răspândise vestea unui măcel general al câinilor și aceștia, mârâind și arătându-și colții, refuzau să meargă. Erau duși aproape târâș, transportați în autobuze, în camioane; băieții au adus atâția căței, încât orașul fu îmbibat de mirosul dulceag de câine și de lapte.

Întreg bâlciul acesta de câini a avut loc pe marele teren de fotbal. În timpul iernii terenul de hochei devenise mic, și în jurul lui rămase destul loc pentru câini, pentru stăpânii lor și pentru brigada Institutului de cercetări fantastico-științifice care conducea lucrările de căutare a coteiului dispărut.

Brigada era condusă de profesorul Paverman, care avea și acum capul bandajat. Prin lentilele tari ale ochelarilor, ochii lui păreau mici și răi. El alerga pe tribuna improvizată prin dreptul căreia erau trecuți câinii, sărea mereu pe teren și striga mereu apucându-i pe stăpânii câinilor de mânecă și de reverele paltoanelor.

— Dumneata ce faci? Îți bați joc, nu? Ăsta-i câine? Ăsta-i vițel. Ce nevoie am eu de câinii voștri ciobănești? Cotei! Pricepi? Un cotei mic, negru, vesel, bun, inteligent!

Nimeni nu se supăra pe el: își dădeau seama că omul e supărat. Iar pe câini i-au adus doar așa, ca să dea și ei o mână de ajutor, poate că vor fi buni la ceva, mai știi?

La radio a fost transmis un scurt apel al academicianului Andriuhin adresat locuitorilor orașului Maisk și al colhozurilor din împrejurimi.

— „Dragi tovarăși! În numele întregului colectiv al savanților noștri, vă rog să dați un ajutor multilateral la căutarea câinelui dispărut! De el este legată o descoperire importantă pentru țara noastră. Câinele trebuie găsit urgent, în caz contrar căutările nu-și vor atinge scopul...”

Pe la miezul zilei deasupra stadionului s-a oprit un elicopter. Deasupra tribunii pe care se agita Boris Mironovici Paverman, a fost lăsată o scară. Pe ea, ca un bondar uriaș, schimbând repede treptele, coborî un om necunoscut pentru cea mai mare parte a asistenței, având o barbă superbă și ochi veseli, luminoși. Era Andriuhin.

— Nimic?

Paverman dădu cu disperare din ambele mâini, aproape atingându-i căciula interlocutorului său:

— ...În general niciun cotei!

Erau, desigur, și cotei, cam puțini, e adevărat. De fiecare dată, când printre dulăii care schelălăiau, mârâiau și căutau să apuce pe cineva de picior, apărea câte un cotei turtit, cu urechile atârând până la pământ – o adevărată caricatură de câine – întreaga brigadă de savanți cobora în fugă de pe tribună și alerga în întâmpinarea lui, călcând pe felurite labe și cozi... În frunte, totdeauna, era Boris Mironovici. Deși avea mâinile bandajate de mai multe ori, atât cu tifon cât și cu simple batiste, din cauza mușcăturilor câinilor nerecunoscători, el era primul care lua coteiul în brațe. Dar totul era zadarnic!

Făcând un cerc deasupra stadionului, elicopterul urcă vertical în aer și dispăru.

Profesorul Paverman nu arunca și nu lăsa jos coteiul care venea la rând: el îl scăpa jos cu atâta neglijență și în același timp cu atâta disperare încât, chiar auzind schelălăitul câinelui, proprietarului nu-i părea rău decât că nu animalul adus de el e cel căutat.

Tatăl plecase încă pe întuneric într-o misiune la o fabrică de cărămidă, mama însă află totul dis-de-diminează, când a fost la prăvălie după lapte. La prăvălie, toată lumea vorbea de dispariția câinelui învățat. Mama se bucură că Bubîr al ei e la școală și hotărî în gând să-l prevină cu asprime că ea nu are nevoie de niciun fel de câine! Lasă-i să-l caute unde or vrea, la ei n-a fost și nu este niciun câine. N-are rost să se amestece în toată povestea aceasta... și să asculte nesfârșitele întrebări, fiindcă de ajutat tot nu putea să-i ajute! Mama nu știa ce suferințe a avut de îndurat în aceste ore de diminează Bubîr al ei. Apelul lui Andriuhin, textul afișelor lipite prin oraș, toate acestea fuseseră comunicate școlarilor în timpul orelor. Ce e drept, nimeni n-a observat cum s-a roșit Bubîr, deși lui i se părea că toți l-au fixat numaidecât și chiar îl arătau acuzator cu degetul...

Pașka și încă vreo câțiva băieți au fugit de la ore, ferm convinși că, până nu se apucă ei de această treabă, câinele nu va putea fi găsit. Bubîr ar fi dorit și el foarte mult să fugă, dar încotro? Unde să fugi de zgardă?

A fost o zi îngrozitoare, care, pe lângă toate celea, nu i-a îmbogățit cunoștințele lui Bubîr, deși el, tremurând, nu-i vorbă, a ascultat – smerit – toate lecțiile. Apoi a rătăcit îndelung prin curtea școlii numai ca să nu mai audă toate acele discuții despre Gândac și, în sfârșit, a plecat nehotărât acasă.

Uitase de tot de întâlnirea lui pe scară cu Ninka Fetisova... Când Bubîr se apropia de casa lui, Ninka a alergat în întâmpinarea lui în fruntea unor băieți cunoscuți. Bubîr înlemni. Ea alerga spre el cât o țineau picioarele, strângând în mână afișul smuls de pe gard cu fotografia câinelui negru. Detka părea mai matur, mai mare, dar Bubîr îl recunoscuse numaidecât.

— Gândac! gemu el cu amărăciune, smulgându-i fotografia.

— Dar unde e? Începu să turuie îndată Ninka. Unde? Eu am văzut totul, țin minte totul! Nu mai scapi acum! Eu tot n-am să te las niciodată în pace!... Hai mai bine să-l predăm împreună noi amândoi. Chiar așa îl și ducem. Mai întâi tu, apoi eu. Vrei? Știi ce cunoscuți vom deveni? Pe întreg orașul! S-ar putea să scrie chiar și la ziar: „Pionierii frunțași Bubîr și Fetisova i l-au înapoiat academicianului Andriuhin pe extraordinarul său câine științific...”

— Tacă-ți gura! zbiră cu o voce sălbatică Bubîr, nemaifiind în stare să îndure mai mult. Nu-l am!

Ninka n-a crezut la început că Gândac nu e la el. N-au crezut nici Pașka, nici ceilalți copii. Bubîr a fost nevoit să spună toată povestea, dar toată lumea s-a convins că spune adevărul abia după ce el, smiorcăind și ștergându-și pe neobservate lacrimile, a deschis magazia aducând dintr-un colț îndepărtat cutia cu masca de gaze din care a scos zgarda.

Leonea presupusese în mod just că ziua va putea descifra toate literele. El a citit cel dintâi: „Rugăm a da de știre despre câine pe adresa: Regiunea Gorki, c/p 77”.

Pașka controlă cu un aer posomorât și, fără să-l privească pe Bubîr, se informă:

— Ai comunicat?

— Noaptea... nu se vedea nimic, pronunță Bubîr cu buzele tremurânde.

— Proștilor! Vai ce proști sunteți! Începu să strige Ninka, aruncând priviri disprețuitoare când lui Bubîr, când lui Pașka. „Noi, băieții! Suntem cei mai deștepți! Putem orice!” Ptui! Prostănacilor! Ați scăpat un câine ca acesta...

— Și ce se va întâmpla acum? îi întrebă pe toți, cu amărăciune, Bubîr. Vai, ce mai încasăm.

— Dar tu ce ai crezut! Sigur că încasăm, i-o reteză Pașka. Ei și ce? Haidem!

El sări de pe bancă și trase după el pe Bubîr, care se opunea.

— Așteptați-ne.

— Încotro alergăm? chițcăi speriat Bubîr.

— Pe stadion! Ai auzit, ei sunt acolo... ei, aceia, savanții... Le spunem tot ce știm. Să-l caute!... Fii sigur că îl vor găsi.

— O pășim... gemu Bubîr, strâmbându-se.

— Pentru așa ceva nu-i nimic. Face... Pașka își suflă nasul din mers. Chiar dacă ne bat cu nuiele, nu te supăra. Ce mai! Te vei simți chiar ușurat. A avut dreptate Ninka să te beștelească. Ea n-ar fi scăpat câinele, cu toate că e fată... S-ar putea să fie un câine prin care oamenii vor trăi veșnic. Pavlov, un academician din trecut, pe ce credeți că-și făcea experiențele? Pe câini! Și în Cosmos primii care au zburat au fost câinii. Savanții au încredere în ei. Și Andriuhin de asemenea. Dacă rezistă câinele, experiența e încercată și cu omul...

— Dar poate că nu trebuie, Pașka? spuse Bubîr rugător. Ce ar fi să nu spunem nimic. Sau să spunem mai târziu pe ascuns... Cine știe cum pot să se întoarcă lucrurile...

Fixându-l cu privirea pe Bubîr care tremura, Pașka se strâmbă, scuipă energic și demonstrativ, îl împinse pe Bubîr în zăpadă și scoțând din buzunarul acestuia zgarda, o luă și mai iute la fugă pe stradă. Bubîr stătu puțin în nămeți, era un nămete grozav de plăcut! Se șterse la nas și, posomorât și solemn, porni încet spre stadion.

Trecând printre batalioanele de dulăi care urlau și printre stăpânii acestora care, deși degenerați, se încăpățâneau să nu plece, Leonea ajunsese la tribună chiar în momentul când Pașka, încruntându-se cu un aer vinovat și arătând cu degetul zgarda, răspundea unui unchiaș roșcovan și foarte înalt, cu ochelari:

— N-a fost la mine. La unul de acolo din curte... Bubîrin îl cheamă.

— Cum... Bubîrin? Iarăși? țipă roșcovanul de parcă l-ar fi călcat cineva pe picior. Acel Bubîrin la care a nimerit cartoful?

— Chiar acela, confirmă Pașka oftând.

— Stai! Stai! strigă profesorul. Atunci înseamnă că pe voi v-am oprit eu atunci pe stradă? Voi ați fugit! Pe mine m-a oprit milițianul! Ce nerușinare!

Pașka lăsă capul în pământ în tăcere.

— Du-mă numaidecât acolo, exclamă nerăbdător Paverman. Arată-mi-l imediat pe acest Bubîrin!

Oftând și cu ochii lăsați în jos, Leonea se strecură până la Pașka. Odată ce tot îl aștepta pieirea, apoi să pieri în doi parcă nu-ți era așa de frică.

— Uite-l! strigă bucuros Pașka, gata să-l îmbrățișeze pe Leonea, de parcă nu el era acela care cu numai două minute înainte îl îmbrâncise în nămete.

— Cine? Întrebă roșcovanul, aplecându-se.

— Bubîrin! Acela la care a fost câinele dumneavoastră!

— Acesta e Bubîrin? spuse roșcovanul, dându-se cu un pas îndărăt și bătând din palme. Pregătindu-se pentru cazul cel mai rău, Leonka își făcea socoteala dacă e timpul să înceapă să plângă sau e încă devreme. Dar e doar un băiat! Un copil! O, doamne...

— Hm!... pufăi cu dispreț Leonea. Ați găsit, un copil...

— Nu e nimic... Pașka îi aruncă o privire severă lui Leonea. Pricepe.

— Scuză-mă, ce? Ce anume pricepe? vorbi impetuos Boris Mironovici Paverman. Pricepe el oare pentru ce tocmai în această casă numărul trei din strada Karl Marx au nimerit în două rânduri razele de pe platformele noastre fotonice? Cartoful! Apoi Detka! Și el tot în casa voastră, în ciuda tuturor calculelor de cea mai mare precizie. Care e chestiunea? Un fenomen extrem de interesant și deocamdată absolut enigmatic... De altfel, toate acestea vor fi lămurite până la urmă. Unde aveți pe aici, în casa cea mai apropiată o încăpere unde să fie o masă și unde să se poată încuia cineva?

Iura Sergheev, care era și el de față („Uite-l pe Tăuraș!” îi făcu Pașka semn cu cotul lui Bubîr) îi duse sub tribună, în încăperea unde înainte de meciuri se schimbau de obicei hocheiștii. Apoi Tăurașul plecă și Pașka se luă după el. Leonea rămase la o discuție „între patru ochi” cu savantul. Ei stăteau la masă față în față și Paverman, bătându-și capul în ce fel să-l ia pe acest tânăr, ascutea energic creionul așa cum ai ascuți un cuțit. În același timp el vorbea fără întrerupere, întinzând în direcția lui Leonea când creionul, când briceagul cu un gest atât de hotărât, încât sărmanul Leonea sărea fără voie într-o parte.

— Tu trebuie să-ți amintești tot ce știi despre câinele nostru. Totul! Orice amănunt poate avea o importanță formidabilă... Acum eu îți voi pune întrebări. Pregătește-te să răspunzi. Ține minte că, dacă vei uita ceva, știința nu te va ierta! Nu te va ierta!... Dar va fi și mai rău dacă tu vei mai născoci ceva de la tine. Că tu doar ești cam mincinos, ce zici? Desigur!

Doar revolta extremă îi mai susținea puterile lui Bubîr. El nu-i răspunse bătrânului, ci doar scoase un sforăit. Însă Paverman nu observă nimic.

— Numai adevărul! Numai adevărul! Profesorul izbi cu creionul ascuțit în masă. Atențiune!... Ascultă prima întrebare: Unde, când, în ce împrejurări l-ai întâlnit tu pe Detka al nostru?

— Adică pe Gândac, nu-i așa? mormăi fără tragere de inimă Leonea.

Paverman își îndreptă cam nervos ochelarii și mai bătu o dată cu creionul în masă:

— Băiatule, noi trebuie să ne înțelegem asupra terminologiei. Câinele despre care este vorba purta numele de Detka. Uneori în clipe de bună

dispoziție i se spunea Marele Câine Negru Fioros, dar aceasta era o poreclă neoficială. Tu puteai să-i spui Muscă, Țânțar, Libelulă sau Lăcustă, aceasta nu schimbă deloc lucrurile. El e Detka!... Precizie!... Precizie!... Așadar?

— Ce anume? Întrebă Leonea, neînțelegând despre ce anume întreabă.

— Eu te întreb, unde, când și în ce împrejurări l-ai văzut tu pe câinele nostru?

— Seara...

— O noțiune cu totul imprecisă! Ce îi învață oare în școlile noastre? La ce oră?

— Nu știu... Ce, parcă eu am ceas la mână? Leonea se cam supără. I se făcuse foame după toată zarva aceasta. Poate la șase și jumătate, poate la șapte. Mama venise să mă cheme în casă.

— Da! Da! Da! Profesorul Paverman sări pe neașteptate de pe scaun și strângându-și tâmplele cu palmele începu să alerge în trap mărunț din colț în colț. Coincide! Coincide!... Coincide!... Tu l-ai văzut pe acest câine în ziua de optsprezece februarie, la ora optsprezece patruzeci și șase de minute și șapte secunde! Ține minte acest lucru, băiatule! Va sosi clipa când vei fi învidiat de omenirea întreagă! Tu ești primul și unicul dintre oameni... Aici el se trase puternic de cârlionții roșcați și se întoarse brusc spre Leonea. Așadar?

Leonea îl privi nedumerit, dar teama dispărea încetul cu încetul.

— Eu întreb, unde a avut loc acest eveniment istorico-mondial?

— La noi în curte... pronunță nehotărât Leonea, urmărind cu atenție dacă savantul nu cumva își bate joc de el.

— Mai precis! mai precis!... În locul acela va fi ridicat un monument.

— Eu ședeam la perete, lângă ușa de intrare a casei noastre... Mă plictiseam. Și deodată ceva căzu peste pâslarii mei!...

— Nu te grăbi! Nu te grăbi! Gândește-te bine!... Adu-ți aminte! În clipa aceea era o liniște deplină sau...

— Parcă a trosnit ceva, spuse Leonea dus pe gânduri. Sau poate a pocnit... Și a clipit așa luminos!

— Aha! Aha! Creionul savantului începu să alerge iute pe hârtie. Zgomotul a fost puternic?

— Nu... Chiar m-am gândit că la bătrâna de la parter a ars siguranța.

— Nu mă încurca! Bătrâna nu are niciun amestec aici... Amintește-ți acum cât mai bine, în ce stare se afla câinele în clipa în care l-ai văzut. Este un lucru de extremă importanță. Este lucrul cel mai important!

— Eu nu l-am văzut, recunosc cinstit Leonea. Era un întuneric de nu mă vedeam eu pe mine. E complet negru! Înțelegeți? Când s-a lipit de pâslarul meu, eu, de frică, mi-am retras pâslarul și el a căzut ca mort...

— Doamne Dumnezeule... Sărmanul câine! Paverman se ridică de pe scaun și își pironi ochii asupra lui Leonea. Și apoi?

— Eu l-am pipăit... Știți, am crezut de la început că e un cățel. L-am pipăit urechile, lăbuțele, apoi i-am nimerit în nas și deodată el m-a lins! Pe cuvânt de cinstel!

— Asta e foarte important! Savantul se grăbea să noteze orice cuvânt al lui Bubîr. O comunicare extrem de importantă, senzațională chiar! N-ai putea să-ți amintești, încearcă! Gândește-te, nu te grăbi! N-ai putea să-ți amintești cât timp a trecut din clipa când ai văzut câinele, până în aceea când el te-a lins?

Cu un gest brusc el își smulse ochelarii de pe nas și îl fixă pe Leonea cu ochii liberi, cu gura întredeschisă de nerăbdare. Fără ochelari, ochii săi erau mari, foarte blânzi și speriați.

El îl privi rugător pe Leonea. Acesta surâse, prinzând și mai mult curaj.

— Cât timp?... Puțin de tot! Poate cinci, poate zece minute.

— Cinci sau zece? Savantul își puse din nou ochelarii firoși și ochii cei blânzi dispărură dincolo de ei.

— Nu știu... Poate și zece.

Paverman aruncă disperat creionul:

— Ești imposibil! Tu te aflai în chiar centrul evenimentelor! Pe întreg globul pământesc tu ești singurul care poți să-i oferi științei declarații foarte importante! Dar tu n-ai făcut niciun fel de observații! Ce neglijență! Aici sunt necesare date precise! De tine depinde un triumf colosal al științei!

Bubîr lăsă capul în pământ încurcat.

— Nu am triumful științei... mormăi el cu glas pierdut.

— Prost! Foarte prost, dragă tovarășe! Paverman sări din nou de pe scaun și începu să alerge prin cameră. Din cauza lipsei tale de spirit de observație, în mișcarea progresivă a științei se va produce o foarte nedorită întârziere! El se trânti pe scaun, în fața lui Leonea. Așadar?

Leonea ridică la el o privire rugătoare:

— Nu știu...

Paverman bătu hotărât din creion:

— Mai departe! Mai departe! N-ai pentru ce să-ți morfoleşti neștiința... Ce s-a întâmplat mai departe?

— Eu l-am luat pe Gândac în brațe...

— Pe Detka! îl întrerupse supărat Paverman.

— Fie și Detka!... L-am luat în brațe și am fugit în casă. Și a mai apărut și Ninka. Mi-a propus să împărțim câinele pe din două...

— Adică cum vine asta, pe din două? Savantul încetă să mai scrie și îl fixă pe Bubîr: Ce sunteți voi? Hingheri?

— Vai de mine! Leonea zâmbi cu un aer protector. Bineînțeles nu ca să-l rupem în două, ci să-l stăpânim în colectiv, în comun... Deodată a ieșit mama, iar Ninka a turnat niște minciuni și a fugit...

— Toate astea nu au nicio legătură cu Detka.

— Tocmai că au! Ninka a spus că eu am furat câinele dintr-o magazie străină! Cică a văzut ea cu ochii ei!

— Din care magazie?... Băiatule, nu mă încurca! În timp ce îl duceai pe Detka, el se mișca?

— Da! Era viu de tot. Doar că părea bolnav. Mama nici nu voia să-l lase în casă.

— Cum adică, nu voia să-l lase? E revoltător! Se putea oare admite ca un câine să fie lăsat să înghețe în stradă?

— Tata însă a spus că s-a făcut bine. Și într-adevăr, cât am discutat noi, el s-a înveselit. Poate că se jena la început? Asta se întâmplă chiar și la oameni!

— Posibil! Posibil! aprobă distrat Paverman. Înseamnă că ție și părinților tăi vi s-a părut că la cel mult o jumătate de oră după ce ai văzut câinele, acesta își revenise complet? Și n-a mai fost bolnav?

— Nu, la noi s-a simțit bine! Până și mama s-a împăcat cu el și i-a dat de mâncare.

— I-a dat de mâncare? Admirabil! mormăi, dus pe gânduri, savantul. Dar din ce cauză oare atât Detka cât și cartoful s-au abătut la voi în curte? Și, notează, până atunci razele noastre nu nimereau la voi!

— Noi n-am făcut nimic asemănător, ridică din umeri Bubîr, respingând cu hotărâre acuzația.

— Probabil că aici a luat naștere un câmp întâmplător, cugetă savantul. Spune, la voi nu trece pe aproape vreun cablu?

— Ba trece! se bucură Leonea. Doar că e adânc, nu ajungi până la el...

— Atunci se poate presupune că cablul a fost rupt...

— Rupt sigur! îi luă vorba din gură Leonea. Mai repară și acum la el.

— Toate acestea trebuie verificate, mormăi Paverman, gândindu-se iarăși la altceva. Ascultă, începu savantul prevăzător, privindu-l pe Leonea dintr-o parte și tușind nehotărât. Dar tu n-ai observat pe urmă în purtarea lui Detka așa ceva... neobișnuit?

— Nu, spuse Bubîr înviorat. Ce să observ?

— Și nici părinții tăi? De altfel am să-i întreb eu. Detka te recunoștea totdeauna?

— Sigur că da! Leonea se simți chiar jignit. El scheuna de după ușă îndată ce mă apropiam de bucătărie. Și s-a cerut singur la plimbare cu mine.

Împrejurarea aceasta Leonea o accentua cu multă expresivitate. Din păcate însă, savantul o lăsă să treacă neobservată.

— Dar nu i se întâmpla să latre, așa, fără niciun motiv? Sau să rupă sau să ronțăie ceva? Recunoștea hrana, apa?

— Dumneavoastră credeți că, dacă cineva e bolnav, e și nebun? De revoltă, Leonea se sculă în picioare. El înțelegea orice pe lume!

Paverman își scoase ochelarii și Leonea se miră ce ochi duioși are.

— A fost un câine neobișnuit, spuse el mișcat. O inteligență fină, analitică. Dacă printre câini ar exista savanți, Detka ar ocupa un loc de frunte... Pe cuvânt de cinste, uneori îmi făcea impresia că el e mai inteligent decât unii dintre colaboratorii noștri. De fapt asta nu are de-a face cu chestiunea, își aminti profesorul. Așadar?

Leonea ridică posomorât din umeri.

— Ei, ei! Paverman îl înghionti nedibaci cu creionul. Ei, ei!... Ești bărbat doar! Spunând acestea, savantul încercă să-și scoată pieptul slab în afară și să-și îndrepte umerii uscați. Un voinic! Pe Detka, adică pe Gândac al tău îl vom găsi... Iar tu ești un băiat de treabă, ești mai inteligent decât pari. Ia te uită ce bine a memorat totul! Ne-ai ajutat! Înțelegi? Ai ajutat știința. Aceasta e o mare cinste. Și dacă vei deveni vreodată savant, apoi biografia ta științifică poți s-o începi cu ziua de astăzi!

Leonea nici nu apucă să se entuziasmeze de această strălucită perspectivă, când ușa, nepăzită de nimeni, se deschise cu zgomot și în cameră năvăli Ninka-sfârleaza:

— El va deveni un savant? Ha! Ha! El va deveni bucătar! El va mânca totul singur. Uite ce burdihan are! Cu asemenea burdihan nu există niciun savant! Și pe câine el l-a furat! Nu-i deloc al vostru, de la niciun institut, ci a fost acolo o javră rea la o bătrânică de la parter și făcea murdărie prin toate camerele. Da, da! Ninka dădea cu disperare din mâini, se lăsă chiar pe vine pentru a fi mai convingătoare și ridica vocea mereu, nelăsându-l pe Bubîr, care se intimidase, să spună și el măcar o vorbă. Și bătrâna l-a aruncat în magazie. Iar acest Bubîr nenorocit a cules de pe jos o astfel de comoară, de care nimeni nu voia să-și murdărească mâinile și a început să se laude, să se laude: am un câine extraordinar, a căzut din cer și sunt și eu un om extraordinar!

Uimit de această apariție și de acest torent de cuvinte, savantul nu observă cum Bubîr, împingând cu putere masa, se repezi spre Ninka, cum, chițcăind subțirel, a dispărut parcă nici n-a fost, Ninka-sfârleaza, și cum ușa s-a închis, trântită cu zgomot de Bubîr.

— Ce nerușinare! spuse savantul părăsit așa, pe neașteptate. Acesta e tineretul de astăzi! Lipsit de orice simț de răspundere!

Nu se știe la ce pedeapsă cumplită ar fi fost supusă Ninka, dacă Bubîr ar fi reușit s-o ajungă din urmă, dar în timp ce trecea în goana mare prin dreptul

halei, de undeva de după berărie țâșni un câine mic și slab cu o codiță veselă, îmbârligată... Câinele sări într-un nămete cu toate patru labele și privi înapoi peste umăr ciulindu-și urechile. Și îndată după el apărură și Gândac. Avea și el codiță îmbârligată, iar ochii îi luceau de bucurie.

— Gândac! urlă Leonea cât îl ținea gura.

Cățelul roșcat sări într-o parte și Gândac se luă și el după cățel, dar deodată se opri, lătră scurt și întoarse capul spre Leonea. Leonea se repezi spre el. Gândac se depărtă la câțiva pași și se așeză jos. Leonea se apropie mai mult de el, alunecând, gata-gata să cadă. Gândac mai făcu câteva salturi, dând din codiță și zâmbind drăgălaș.

— Gândac, Gândac... se ruga Leonea, aproape plângând și făcându-i semne cu mâna să se apropie.

Gândac își aplecă capul spre dreapta, apoi spre stânga. Urechile lui groase, calde, atârnavă până la pământ. În sfârșit, el zâmbi amabil și se apropie în trap mărunț de Leonea. Leonea era cât pe ce să cadă, în timp ce îl luă în brațe. Acum trebuia să alerge la stadion și să înmâneze de urgență savanților acest câine atât de neobișnuit și necesar pentru știință. Așa a și făcut. O luă la fugă spre stadion. Îndată însă aproape că îi tăie calea o mașină lată, neagră. În ea se aflau câțiva inși printre care și omul cu barbă care a coborât din elicopter și, culmea, profesorul Paverman.

Leonea strigă ceva, întinzându-le coteiul, mașina însă trecu în viteză pe lângă el. Leonea alergă în urma ei.

După periferia Maiskului urma pe nesimțite câmpia care despărțea orașul de satul cel mai apropiat – Vîsokovo. Mașina însă, după ce trecu de ultima casă, în loc să cotească pe drumul umblat spre Vîsokovo, coti pe un drum de țară, care, trecând prin păduricea apropiată și peste câteva coline, ieșea în șoseaua Maisk-Gorki...

CAPITOLUL XI ÎN PĂDURE

Cărarea urca la deal. Sub zăpadă foșneau uscat frunzele moarte. Picioarele se afundau mereu în gropile acoperite cu un strat de zăpadă afânată. Era o liniște profundă. O liniște care devenea neplăcută. Luminile orașului au rămas departe, în vale. Cărarea era acum un drum adevărat, care se târa în sus, răsucindu-se, serpentină cu serpentină, iar rădăcinile noduroase ale pinilor și brazilor se apropiiau tot mai mult. Îți făcea impresia că ele îl priveau țintă pe Bubîr, pândind ceva, în tăcere.

Leonea ținea minte că principalul este ca Gândac să ajungă de urgență la destinație, altminteri descoperirea științifică putea să se piardă în zadar. Și el mergea pe urmele mașinii, în Orașelul Academic.

Curând, scoase zgarda. Gândac o salută cu bucurie, o linse chiar și permise cu plăcere să-i fie pusă la gât.

— O recunoști? mormăi Bubîr. El își făcu socoteala că orice s-ar întâmpla, zgarda îl va ajuta să ajungă la profesorul Paverman.

Bubîr ar fi trebuit demult să facă un popas și cu acest prilej să își îndrepte ciorapul care îl rodea la călcâi, dar el tot nu se hotăra să se oprească. Era aproape ora șase, se întunecase; și Bubîr deosebea cu greu tufele de copacii apropiați. Leonea nu ajunsese niciodată atât de departe, în pădure. Ajung oare oamenii până aici? La început el îl ducea pe Gândac în brațe, apoi îl lăsă jos. Gândac alerga înainte, întorcând deseori capul, parcă întrebând încotro să meargă. Leonea se lăsă pe vine, cercetând fâgașul. Nu, pe aici se pare că s-a trecut de curând... Uneori i se părea că cineva se furișează tiptil pe urmele lui. Întorcea capul: nu era nimeni. Tot mai des simțea prezența amenințătoare și nelămurită a cuiva în tufe. Dar Gândac ar fi mârâit, dacă ar fi fost cineva necunoscut... Ca să controleze îi era frică și Bubîr se asigura că toate acestea sunt prostii și că în tufiș nu se află nimeni. Bine că alături alerga Gândac. Ca să se mai distreze, el făcu socoteala cât timp a trecut de când au ieșit ei din oraș. Trecuseră vreo două ore.

De câteva ori i s-a părut că au rătăcit drumul. Mersul devenea tot mai anevoios. Drumul parcă se lătea, se confunda cu locurile pleșuve pe zăpadă și nu știa unde să calci. Picioarele alunecau, rămâneau prinse în capcanele rădăcinilor. De vreo două ori Bubîr a căzut chiar, apucându-se cu mâinile de grămezile negre de frunze putrede. Gândac stătea alături și, dând din codiță, îl privea. Asta îl mai ușura puțin.

Gerul se întărea, genunchii îi înghețau. Când pâlcurile de copaci se răreau, se făcea frig de tot; vântul bătea trist, răutăcios. Apoi copacii se făceau mai deși, vântul înceta să mai bată. Bubîr observa că în desiș e mult mai cald și

aruncă priviri recunoscătoare copacilor. „Arborii absorb acidul carbonic și emană oxigen, își aminti el și pentru prima dată simți că toate acestea sunt bine alcătuite. Bravo, copacilor! Răsufală. De aceea, probabil, e mai cald...” Zâmbi cu precauție copacilor care erau mai aproape și porni mai sigur, la drum, cu mai multă hotărâre, de parcă era înconjurat de prieteni.

Auzi un șuierat, o voce nedeslușită și afundându-se în zăpada adâncă de lângă tufe, se așează în spatele unui brad cu cetina neagră, deasă. O creangă îi atinse fața, acoperindu-l cu fulgi țepoși de zăpadă.

Ciocăniturile surde, fluieratul și strigătul trist, monoton se auzeau tot mai aproape și iată că în dreptul lui, săltându-se, prin gropi, derapând către brăduții de lângă drum, apăru în goană, ca la un alai de nuntă, o sanie. Ajunse până la Leonea un miros de paie, domestic... Un flăcău stătea în genunchi, în sanie, așezat pe călcâie; luminița plăcută a țigării se aprinse pentru o clipă, iluminând o față slabă îngândurată. Leonea nu îndrăzni să-l strige. Îl îmbrățișă pe Gândac și se piti pe după brad; nu știa nici el de ce nu l-a strigat pe flăcău. Leonea așteptă până amuți șuieratul încet și bocănitul tălpicilor de sanie care se izbeau de rădăcinile copacilor și de bolovani și porni din nou la deal.

Bubîr traversă o poiană mică, argintie și tristă în lumina metalică, rece, a lunii și era cât pe ce să se prăbușească într-un șanț, unde zăceau niște cioturi enorme, ruginii, cu rădăcinile acoperite cu bulgări de lut înghețat.

Dincolo de șanț se întindea panglica albă, netedă a șoselei, pierzându-se în întunericul nopții.

Liniștea de aici era mai apăsătoare decât în pădure. Panglica îngustă a șoselei se depărta grăbit de pădurea neagră care se înălța ca un zid de ambele ei laturi. Luna cerceta tufele cu privirea ei împietrită, glacială.

Pe neașteptate, începu să ningă mărunț. Zăpada se cernea din ce în ce mai des... Leonea însă stătea lângă brad și nu se mișca, așteptând să treacă vreo mașină salvatoare. Gândac obosise și el, probabil: codița îi atârna în jos, își scutura mereu urechile, alungând fulgii de zăpadă și îl privea nedumerit pe Leonea.

Șoseaua parcă murise; nu trecea nicio mașină.

Bubîr nu-și mai simțea de multă vreme genunchii înghețați; zăpada îl acoperise într-atâta, încât se confundase aproape cu buturuga...

Nici lumini de far, nici uruitul cunoscut al mașinilor! Nimic! Și Bubîr, plângând fără zgomot, amărât de soarta Gândacului, dar și de a lui, o porni, în sfârșit, încetișor, pe cărăruia îngustă ce trecea paralel cu șoseaua, prin pădure...

Drumul se dovedi a fi lung. Noaptea intrase demult în pădure, stelele reci tremurau, încercând să se desprindă din vârful pinilor. Bubîr abia își mai

trăgea picioarele. Îl durea tot trupul și îi era frică. El se temea că va degera împreună cu Gândac. Îl dureau genunchii și toate oasele. Luna se rostogolea iute pe cer. Gândac își târa și el coada pe zăpadă și, din când în când, scotea câte un lătrat jalnic.

Leonea căuta acum să nu calce, ci să alunece pentru ca pâslarii să nu-i apese călcâiele roase. Și totuși, îndată ce ridica piciorul, tocul pâslarului i se înfigea în călcâi, iar glezna parcă nu-i era frecată de păslă, ci de șmirghel. Se părea că, dacă te-ai culca oriunde, chiar direct în zăpadă, vor trece toate și va fi atât de bine, încât îți va veni să cânți de bucurie. Bubîr însă nu-și îngăduia nici să se culce și nici să cânte. Nu mai plângea. Căuta doar să se convingă singur că trebuie să rabde. „Țin-te bine, Bubîr!” șoptea el cu un glas tremurat. Apoi născoci un joc. Își spunea că nu e singur, și că, de fapt sunt doi Bubîri: Bubîr-ofițerul și Bubîr-soldatul. „Fii gata de luptă, ordona ofițerul: să rabzi orice, să nu-ți numeri rănile, să mergi cât va fi nevoie, iar de va trebui, să te târăști și pe burtă, dar să-l duci pe Gândac la destinație...”

„Am înțeles, să-l duc la destinație!” răspundea soldatul. Și mergea. „Atenție! striga Bubîr-ofițerul, când Bubîr-soldatul se poticnea, gata-gata să dea cu nasul în zăpada aspră. De nu, te trimit la curățat cartofi...” Dar n-ar fi deloc rău acum să guste din niște cartofi fierți, calzi! Chiar fără nimic și fără sare... Și Leonea își aminti cum ei s-au dus astă-toamnă la colhoz ca să ajute la scosul cartofilor, cum îi coceau în cenușa fierbinte a unor ruguri care mocneau, scoțând un fum iute și cum, frigându-se, îi apucau cu palmele înnegrite. Era să-l înece tusea din cauza salivei groase... „A doua sarcină! se supără ofițerul. Să cureți latrina!”... În schimb, devenind mai atent, Bubîr-soldatul se strecură cu agilitate printre șubele negre ale brazilor, fără să „deranjeze” pe nimeni și căpătă laude.

Dar după alți zece pași, trecând cu greu un șanț („să se cucerească prin atac granița inamicului!”), Bubîr se opri complet dezorientat. Gândac stătea alături de el, tremurând ușor, fie de frig, fie de frică.

...În fața văzu un câmp negru, argintiu, un câmp nemărginit, în care drumul parcă se mistuise cu totul. Leonea nu știa în ce parte s-o apuce. De buimăceală, el se lăsă chiar jos și pipăi terenul de sub picioare. Da, aici mai era încă drum. Dar de aici încolo dispărea.

Parcă dându-și seama de încurcătură, Gândac ieși de după pâslarul lui Leonea și porni înainte, în trap mărunț, adulmecând ceva. Leonea mergea după el, lăsându-se din când în când pe vine și pipăind pământul. Nu, totul era în regulă, ei mergeau pe drum. Ce mai Gândac! Bravo lui!

Câmpul, care păruse fără sfârșit, a fost străbătut. În pădure se făcu și mai întuneric și lui Leonea i se făcu deodată așa de somn, încât îl apucă durerea

de cap. El scoase căciula, își scutură părul, dar capul continua să-i vâjâie surd.

Au mers prin pădure mai mult de o oră. În fața începu să se lumineze și lui Leonea i se păru că adormise. Nu, pur și simplu în fața lor era o altă câmpie...

Un sunet tăios, alarmant, umplu toată pădurea. Gândac sări îndată înaintea, înecându-se în zăpadă și schelălăind cumplit.

Leonea ridică fără voie capul. Ceea ce văzu îl sperie mai întâi, în schimb îi rămase în inimă pentru toată viața ca o lumină a bucuriei...

Pe deasupra scunzilor arbori golași, pe deasupra mestecenilor albi cu pete negre, la o înălțime de vreo cincisprezece-douăzeci metri, în aer, fără niciun fel de aparate sau dispozitive, mergea un om!...

Purta o flanelă simplă, neagră, pantaloni căptușiți cu vată și pâslari, iar pe cap avea o căciulă cu urechi. Uneori el se ajuta, lopătând cu mâinile, prin aer. Pâslarii săi negri păseau, siguri, ca peste niște uriași, înnegurați nămeți de zăpadă. Avea fața cunoscută, dar neobișnuită.

Leonea nu-și lua ochii de la omul din basme.

Observându-i pe Leonea și pe Gândac, călătorul aerian se opri puțin în loc deasupra brăduleților și apoi, vârând mâinile în buzunarele pantalonilor, se lăsă repede jos.

Văzând că omul vine spre el, călcând sigur zăpada cu pâslarii lui negri, Bubîr, nemaiputând rezista, se repezi în întâmpinarea lui, hohotind de fericire. Cel ce venea era lura Sergheev, Tăurașul, însăși Tăurașul, iar cu el nu-ți era teamă de nimic!

— Bubîr!? exclamă lura uimit. Cum ai ajuns tu aici?

Și fără să aștepte vreun răspuns, se așeză lângă Gândac care, întinzându-și trupul ca o armonica, de fericire, se aruncă în brațele lui, fără să latre, ci numai scâncind ușor, de parcă ar fi vrut să-i povestească ceva.

— Păi ăsta e Detka! strigă lura. E câinele nostru! Tu l-ai adus?

Leonea dădu din cap, oftând din greu. De oboseală el nu mai știa dacă stă în picioare sau este culcat. Niște scântei se învălmășeau în fața ochilor săi. Ca prin vis, auzea glasul lui lura:

— Ești un adevărat erou! A dracului de reușită chestie! Stai, stai, tu vii dinspre șoseaua Gorki?

— Nu, din Maisk... oftă Bubîr.

Atunci lura făcu o mișcare cu totul inexplicabilă și cu totul nebărbătească. El îl apucă pe Bubîr, îl ridică ușor, așa încât ochii lui Bubîr ajunseră în dreptul ochilor săi și îl fixă îndelung, încât Leonea, neputând rezista, începu să dea din picioare. Lura îl lăsă încet, jos. Lui Bubîr i se părea că zâmbește

sau că râde chiar: atât de mulțumit era! El nu simți cum corpul îi deveni greu, cum lura îl prinse în brațe și cum zbură brusc în sus...

Mai târziu, Bubîr nu-și putu aminti multă vreme, fără să se înfurie pe sine însuși că n-a putut pricepe cum de a putut el să leșine și să zboare cu lura pe deasupra pădurii, ca un mort, fără să vadă și să simtă nimic.

...S-a trezit într-un obișnuit salon de spital, unde se aflau două paturi și două dulăpioare. Cel de al doilea pat, aranjat cu grijă, era gol. Leonea încercă să se întoarcă și se strâmbă: avea dureri în tot trupul, iar în picioare niște înțepături de parcă ar fi mers pe miriște. Avea însă capul limpede și îi era grozav de foame. El nu știa cum ar putea să cheme pe cineva și îi era cam rușine că el, un om bolnav, vrea totuși să mănânce. Iarăși pofta asta de mâncare! Apoi el hotărî să arunce o privire în dulăpior. Acolo se afla o sticlă cu chefir, iar pe o farfurioară erau două mere. Un minut mai târziu, Bubîr strânse în dulăpior vesela goală. El se simțea ceva mai bine, dar n-ar fi obiectat nimic împotriva unei mâncări adevărate. În acest timp ușa se întredeschise și o voce nesigură de femeie șopti:

— Doarme...

Era Jenea. Alături de Jenea stătea lura.

— Dar dumneata ai mers într-adevăr în aer? Întrebă, zâmbind nesigur, Leonea. N-am visat?

— E adevărat, confirmă cu seriozitate lura.

Leonea vru să spună ceva, dar a oftat doar...

CAPITOLUL XII

REGELE ȘI PRIMUL MINISTRU AL BISSEI ÎL VIZITEAZĂ PE ACADEMICIANUL ANDRIUHHIN

În afară de colaboratorii Orășelului Academic, în frunte cu Ivan Dmitrievici Andriuhin, Kregs a fost întâmpinat pe aerodrom de câteva zeci de ziariști sovietici și străini.

Avionul apăru fără zgomot departe, în înaltul cerului, iar peste o clipă ateriză, uruind, deasupra aeroportului. În curând au apărut pasagerii. În frunte pășea, zâmbind forțat, costelivul, lungul Kregs, iar în urma sa, silindu-se să păstreze un aer maiestuos, venea cu pași mărunți Hegges. El șchiopăta ușor, sprijinindu-se pe umărul unui tânăr uriaș cu pălăria pusă pe-o parte. Pe acest serviabil atlet rus, de pe fața căruia nu dispărea surâsul, Hegges îl remarcase încă din barul aeroportului din Praga. Ei s-au plăcut îndată reciproc și în avion s-au așezat alături. În orice caz, Hegges era foarte mulțumit de noua sa cunoștință care purta, e adevărat, un nume al dracului de complicat: Stepan Stepanovici. La întrebarea referitoare la profesia sa, Stepan Stepanovici răspunse scurt: „Matematician-calculator” și zâmbi foarte amabil, arătând un șir de dinți de un alb neverosimil.

Coborând pe scară, Hegges făcu un pas greșit și atât de nedibaci, încât noul prieten abia reuși să-l prindă pe nenorocosul prim-ministru al Bissei. Agățându-se de tânărul atlet, Hegges bănuie de prima dată că ceva nu e la locul lui. Fața lui Stepan Stepanovici se transformă: o grimasă luă locul surâsului, buzele începură să-i tremure și toată lumea auzi niște sunete jalnice, stranii, semănând de departe a plânsete.

— Ce ți s-a întâmplat? bâlbâi Hegges, vădit speriat.

— Ah, dracu' să-i pieptene! Academicianul Andriuhin se apropie repede de tânărul uriaș și îi atinse cu mâna mărunțelul lui Adam; plânsetele încetară. Vă rog să mă scuzați. Conform programului, automatul acesta, revenind pe pământ, trebuia să-i salute vesel pe cei ce urmau să vă întâmpine. Nu se știe din ce cauză însă el a început să se poarte ca la plecarea oaspeților... Programatorii noștri au încurcat lucrurile. La dracu'!

— Permiteți! bâlbâi Hegges. Dumneavoastră vreți să spuneți că acest tip, dându-se îndărăt el îi arată cu degetul pe prietenul său, nu este un om?...

Andriuhin întinse brațele în lături a compătimire:

— Este din seria de Stepan Stepanovici...

— Dar am discutat cu el politică... El a băut bere!...

— Și de ce nu? ridică din sprâncene Andriuhin.

Protocolul stabilit pentru întâmpinarea oaspeților nu permitea o tratare mai amplă a acestei chestiuni, cu atât mai mult cu cât tânărul uriaș dispăruse.

Acum, spre Kregs și Hegges venea, printre rândurile de ziariști și savanți, care se dădeau la o parte, un băiat gras, cu obrajii rumeni, de vreo doisprezece ani, cu un buchet mare de flori în brațe.

— Dragi oaspeți... bolborosi el, cu glas tremurând, și oprindu-se la aproape doi stâneni. Dragii noștri oaspeți...

— Dar acesta din ce-i făcut? strigă Hegges și, apropiindu-se de băiatul cel gras, îl apucă fără prea multe fasoane de umăr.

— Ia mai lăsați-vă de astea! Băiatul se dădu cu un pas înapoi, apărându-se cu buchetul. Eu sunt Leonea Bubîrin, omul cel mai veritabil. Dumneavoastră sunteți profesorul Kregs?

Kregs îl dădu la o parte pe Hegges, luă buchetul, făcu o încercare să-l ridice în aer pe Leonea, dar nu-și calculă puterile.

— Numai Tăuraș ar putea așa ceva... îl informă Leonea, îndreptându-și posomorât căciula.

El îl fixa cu atâta insistență pe Kregs, încât acesta, după ce își verifică discret îmbrăcămintea și negăsind nimic suspect, îl rugă să-i explice de ce îl privește astfel.

— Dumneavoastră nu sunteți pirat? îl întrebă Leonea pe Kregs.

— Nu. Kregs îl examinează cu o plăcere ce nu-i era deloc proprie pe Bubîr și, ceea ce e cu totul curios, avu o sinceră părere de rău că devenise savant și nu pirat. Nu, dar eu locuiesc pe una din insulele Oceanului Sudic și fac broaște țestoase...

— Le-ați adus aici? Ochii băiatului sclipiră, plini de curiozitate.

Mr. Kregs se indispușe chiar puțin, observând cum își pierduse tot farmecul în ochii noii sale cunoștințe...

Vorbind în fața microfonului, Kregs declară, între altele, că, deși totul de pe lume este, în esență, inutil, la întoarcerea sa din Uniunea Sovietică el va vizita neapărat și Statele Unite. Reprezentanții agențiilor americane, zâmbind de plăcere, începură să dea din cap. Lui Hegges i se păru că cei doi care dau din cap sunt niște Stepan Stepanovici și întoarse capul cu groază...

Fără să mai zăbovească în Maisk, savanții se urcară în câteva mașini și o porniră spre Orașelul Academic, iar Leonea cu băieții plecară fără grabă, cu sentimentul datoriei împlinite, pe jos, prin tot orașul, până acasă.

Înapoierea sa în Maisk, după călătoria anevoioasă până în Orașelul Academic, n-a fost triumfală.

Băieții cunoscuți tușeau semnificativ când el le povestea câte ceva, iar Pașka, după ce a ascultat bolboroseala extaziată a lui Bubîr, a spus scurt:

— Ne torni gogoși...

Doar Ninka, în prezența lui Leonea și mai neîncrezătoare și ironică decât ceilalți, când el nu era de față nu vorbea decât despre extraordinarele fapte eroice ale lui Bubîr.

— Voi credeți că pe el poate să-l ducă cineva? turuia ea, bătând din palme și făcând ochii mari. Aha, aha, încercați! Bubîr a observat totul demult. El a mers pe urmele lui Gândac. Ninka dădea ochii peste cap. El l-a salvat cu riscul vieții sale. Veți vedea că i se va da și o medalie pentru extraordinarul lui curaj. Numai că el e modest. Eroii așa sunt totdeauna, modești... Închipuți-vă, să mergi noaptea prin pădure! Și voi poate credeți că lui Bubîr îi era frică? Dar de unde! Voi știți cât a făcut Bubîr? O sută de kilometri! Aproape o sută de kilometri și jumătate le-a făcut, târându-se pe burtă! Am încercat și eu! Uite cât sunt eu de... sportivă, să spună toată lumea, dar nu m-am târât decât până la jumătatea curții școlii!... De ce credeți voi că tace Bubîr? Pentru că el cunoaște un secret grozav... un secret de stat!...

Iar Bubîr, după sfatul lui Pașka, într-adevăr tăcea și se răstrea chiar la cei ce îl plictiseau prea mult. Și aceasta, mai mult decât orice, începu să-i convingă pe copii de seriozitatea faptelor sale eroice.

În general, Leonea nu prea era în toane bune. Ieri, după antrenamentul hocheiștilor din curtea lor, Pașka i-a spus:

— E ultimul sezon când mai joci.

— De ce? se informă, timid, Bubîr.

— Ai făcut o burtă de elefant... Ești gras, greoi...

— Și atunci ce să fac?

— Trebuie să slăbești. Gimnastică faci?

— Cum să nu!... Sparg lemne, mă spăl cu apă rece până la brâu, mă plimb cu schiurile, numai că, după toate astea, îmi crește grozav pofta de mâncare.

— E rău, spuse Pașka. Eu îți cunosc pofta de mâncare. Cu asemenea poftă n-ai să slăbești tu...

Leonea zâmbi cu amărăciune:

— Se vede că sunt anormal... Își zgândărea rana, bietul Bubîr. Toată lumea râde de mine, doar mama se bucură. Iar mătușile, atât cele cunoscute, cât și cele necunoscute, caută să mă ciupească, parcă n-aș fi un om viu. Așa n-am să pot răbda mult... Dar de ce? Cât e ziua de lungă mănânc. Cum să mă opresc, nu știu! Mai ales că totul se întâmplă de la sine, eu nici nu observ ce mănânc. Când însă nu mănânc îmi dau seama numaidecât...

— Atunci uite ce-i, spuse Pașka gânditor: declară greva foamei...

Cuprins de melancolie, Bubîr tăcea, scobind ceva cu degetul la patină. Ca să facă foamea nu prea îi venea la socoteală, dar ca să se lase de hochei de aceasta nici nu putea fi vorba.

Puteai oare să nu joci hochei, când „Chimia” din Maisk tindea către victorie în campionatul republican, când pe băieți îi antrenau jucătorii cei mai buni, cei mai renumiți de la „Chimia”? Iar de curând s-a aflat că în întâlnirea de mare importanță cu „Torpedo” Kirov va juca însuși Tăurașul, lura Sergheev. În secret se spunea că acesta e ultimul său joc, deoarece s-a consacrat definitiv la munca științifică...

*

Chiar în macină, după primele cuvinte amabile și schimbul de complimente, Kregs începu să vorbească rusește:

— Dragă Ivan Dmitrievici, eu n-am uitat încă de tot limba dumneavoastră.

— Vorbești aproape fără accent, răspunse zâmbind prietenos Andriuhin.

— Îmi pare foarte bine! Atunci hai să vorbim și mai departe fără accent! Cu o sinceritate deplină. Și să nu te jeneze, se grăbi să adauge Kregs, aproape fără să-și coboare vocea, ignoranța și familiaritatea tovarășului meu de drum. Sunt legat de el prin obligații pecuniare...

— Retrăgându-te pe insule, dumneata, după cât se pare, tindeai către o independență deplină, către eliberarea de sub orice influență, spuse Andriuhin.

— Dar e totuna, se încruntă Kregs. Eu am timp prea puțin. Mie, într-adevăr, mi-e frică de război. Mă tem de surprize, de orice prostie care ar putea să-l dezlănțuie. Un războinic beat a văzut pe ecranul radarului în loc de grauri o serie de rachete care se apropie, a apăsât pe butonul de lansare a rachetelor veritabile, cu focos nuclear și lumea se duce dracului!

— Am avut ocazia să mă întâlnesc cu mulți oameni din Europa apuseană și din America, spuse Andriuhin, dus pe gânduri. La o parte însemnată din intelectualitatea dumneavoastră observ această teamă de război, spaimă față de bombă. Ei, dacă această spaimă i-ar transforma pe toți în luptători pentru pace, aș fi putut să vă salut. Dar nu... Panica voastră nu face decât să lase cale liberă dușmanilor omenirii. De spaimă, din cauza coșmarului care vă urmărește, voi vă retrageți fără putere în gaură de șarpe, cedând de bună voie locul fabricanților de armament, aventurierilor politici, războinicilor cu cap de tuci...

— Dar voi de ce nu vă temeți? Întrebă, direct, Kregs. Acesta e lucrul principal pe care vreau să-l înțeleg. El îl apucă pe Andriuhin de genunchi. De ce nu vă temeți?

— Răspunsul meu te va dezamăgi, răspunse, cam sec, Andriuhin. Dar cugetă asupra lui... Noi nu ne temem deoarece fiecare dintre noi se simte în siguranță... Eu am citit destule romane foarte bine scrise și foarte mișcătoare ale scriitorilor voștri contemporani cei mai buni. Și aproape în fiecare din

ele eroul, dacă e un om cumsecade, este, neapărat, singuratic... Noi trăim cu totul altă viață. Când un savant de al nostru scrie că făurește și trăiește împreună cu poporul, acestea nu sunt fraze, Kregs. Este un adevăr tot atât de simplu ca și cum dacă el ar fi spus că dejunează în fiecare zi... Iată pentru ce nu ne temem noi.

— Iartă-mă, dragă Ivan Dmitrievici, spuse Kregs posomorât, toate acestea sunt vorbe. Sunt, ceea ce noi în Occident numim propagandă...

Hegges, care se plictisea să stea tăcut, își închipui că savanții s-au certat. El se grăbi să-i spună ceva amabil lui Andriuhin:

— Atletul acesta metalic al dumitale e superb! Aș vrea să-l cumpăr.

— Mă tem că nu mă voi putea despărți de el.

— Jur că e al dracului de drăguț! E cu mult mai interesant decât blestematele noastre de broaște țestoase. Este un tânăr foarte corect. Aveți mulți din aceștia?

— O, nu! O mică serie de automate cibernetice, pentru scopuri experimentale. Tineretul nostru constructor a introdus în programul dumneavoastră și câte-o glumă, pur și simplu pentru a vă distra.

— Asta-i foarte drăguț din partea lor, foarte drăguț. Hegges rânji, arătându-și dantura de aur în toată strălucirea ei. Ascultă, mister Andriuhin! Văd că ești un om foarte activ. Maiestatea sa... (aci Hegges se uită la Kregs), maiestatea sa privește prea sumbru viitorul. Bineînțeles, are dreptate, întreaga turmă omenească se va transforma fără doar și poate în pulbere atomică, asta așa e. Dar noi, oamenii inteligenți și cu posibilități, noi vom putea scăpa, ce zici? Știi, profesore, eu voi fi foarte bucuros dacă dumneata vei dovedi că din această harababură se poate ieși teafăr. Eu n-aș precupeți nicio sumă! Acest nebun însă nu știe altceva decât să-și făurească broaștele lui țestoase! Arată cu capul în direcția lui Kregs. O ține una și bună că în primul ceas al războiului va pieri jumătate din omenire, iar cea de a doua jumătate, atinsă de boala produsă de radiație își va găsi și ea sfârșitul în curând, în chinuri groaznice... Poate că acestea sunt baliverne, ce zici? Și atunci, îmi irolesc capitalul degeaba.

Îi aruncă o privire chinuită lui Andriuhin. Acesta ridică tăcut din umeri.

— Dracu' să le ia, mă dezorientează unele calcule... Hegges încercă să zâmbească fără să reușească însă. Eu sunt un bancher, îmi plac cifrele. Și iată că prin calcule matematice am stabilit că omenirea se înmulțește prea repede. Populația pământului crește anual cu aproape cincizeci de milioane de oameni. Încercați s-o cântăriți! Ce greutate! Pământul n-a fost calculat pentru asemenea greutate. Dacă se oprește la un moment dat? Ce zici dumneata? Atunci chiar că nu mai scapă nimeni!

— E cumplit, e cu totul înspăimântător, aprobă cu amabilitate Andriuhin, reținându-și cu greu râsul.

— Imaginea pieirii omenirii, începu Kregs pe un ton de prorocie, mi se pare înspăimântătoare numai pentru că pierim și noi, neînsemnații atomi... Scuză, te rog, ignoranța primului meu ministru. El, știi, în tinerețe a fost băcan și de aceea privește Universul ca pe un taler de balanță dintr-o băcănioară... Dar nu în aceasta stă cheștiunea... Eu consider că o coexistență a oamenilor și a reacțiilor termonucleare lansate este imposibilă. Războiul oricum tot va preface în cenușă tot ce e viu. Tocmai de aceea nu are rost să ne liniștim cu fantezii și să încercăm să amânăm inevitabilul...

— Dumneata ești sinucigașul cel mai periculos din câți mi-a fost dat să văd, spuse Andriuhin repezit, nemaiputând interpreta rolul de gazdă ospitalieră.

Kregs ridică sprâncenele în tăcere.

— Sinucigașii își rezolvă problema de obicei de unii singuri, alegând pentru aceasta un colțisor retras, continuă Andriuhin. Dumneata însă îți strigi intențiile ca să audă lumea întreagă și încerci chiar să bagi în laț odată cu dumneata omenirea întreagă. Din fericire, aceasta nu depinde de dumneata. Dar să vorbim despre fantezii... Andriuhin arată cu capul spre dreapta: ne apropiem îndată de Institutul de cercetări fantastico-științifice.

— Fantastic? Cuvântul acesta părea să depășească limitele răbdării lui Kregs. Așadar, pentru aceasta am venit eu aici! Da, îmi amintesc, dumneata și acum, douăzeci de ani te deosebeai de alții prin această înclinație copilărească.

— Înclinația asta nu-i tocmai copilărească, răspunse pe un ton pașnic, Andriuhin. Institutul nostru este chemat să însuflețească știința, s-o cheme înainte, în depărtări. Lenin spunea că fantezia este calitatea cea mai de preț a cercetătorului. Și Andriuhin cită cu plăcere: „Chiar și în matematică ea este necesară, până și descoperirea calculelor diferențiale și integrale n-ar fi fost posibilă fără fantezie...” Noi avem un grup de savanți tineri care cred că nu este de ajuns să studiezi și să utilizezi forțele pe care ni le-a dat natura, gata fabricate. Trebuie create noi combinații de forțe, noi fenomene, cu totul necunoscute naturii... Mie mi-e simpatică îndrăzneala lor...

Mașina s-a oprit în piață, în fața unui mic obelisc. În jurul unei săgeți de aur se roteau două bile luminoase de rubin, copii miniaturale ale primilor sateliți ai Pământului, creați pe vremuri, de către savanții sovietici.

Trecând pe lângă obelisc, Hegges se strâmbă și mormăi:

— Dracu' să-i știe, Kregs... Ei ne-au făcut totdeauna surprize.

Andriuhin îi făcu vesel cu ochiul posomorâtului Kregs, șoptind:

— Prin gura pruncilor grăiește adevărul...

CAPITOLUL XIII

„MAREA MISIUNE” A LUI KREGS

Ana Miheevna Șumilo dorea să prepare pentru oaspeți un prânz neobișnuit, compus din felurite atomovitamine. Cu o zi înainte de sosirea lui Kregs, ea îi invită pe toți acei ce aveau timp liber la degustare. După ce musafirii luară loc, ea îi rugă să respire adânc. După ce au stat în laboratorul său, al bunilor microbi numai o jumătate de oră, invitații s-au simțit atât de sătui de parcă ar fi fost la un adevărat festin. Nimeni nu putea să-și dea seama cu ce fuseseră ospătați.

— Ce importanță are? spunea cu asprime Ana Miheevna.

— S-ar putea să fie o barbarie, spuse unul dintre bătrâni, zâmbind, dar omului îi face plăcere să-și privească mâncarea, să dea din maxilare, să știe unde e supa, unde e friptura, unde e desertul...

— Ești un om înapoiat! mormăi Ana Miheevna.

Cu toate acestea, conform indicațiilor lui Andriuhin, oaspeților li s-a servit o masă obișnuită – și nu din atomovitamine. După-masă, oaspeții fură conduși să se odihnească în camera ce le-a fost rezervată. Îndată ce au rămas în doi, Kregs se repezi la Hegges:

— Nu știu de ce te-o fi târât după mine? Te-ai îmbătat, ești un palavragiu, toată lumea a râs de dumneata! Dumneata nu poți fi introdus într-o societate de savanți!

— Savanți! Savant ești dumneata? strigă cu glas ascutit de om beat Hegges. Fără mine, știința dumitale nu face nici doi bani! Până și ultimul nasture de la fracul dumitale e făcut din banii mei! Întreg regatul Bissa, începând cu broaștele țestoase mecanice și până la porci, a fost creat cu dolarii mei! Dumneata ai fi stat și astăzi cu mașinuțele dumitale în curțile dosnice ale Quebecului, la fund...

— Încetează! Kregs se lăsă greu pe divan. Dacă m-am asociat cu dumneata apoi am făcut-o numai de dragul broaștelor țestoase.

— Broaște țestoase! Brr!... Ce scârboșenie! Puțin îmi pasă de ele. Am acceptat teoriile dumitale aiurite în speranța că știința dumitale mă va salva într-un fel pe mine, pe Hegges. Uite, mister Andriuhin, acesta mi-a insuflat încredere în viață, drăcia dracului! Dacă omenirea va trăi, apoi odată cu ceilalți voi trăi și eu! Așa e?

După toate acestea, s-ar părea că ei ar fi trebuit să ajungă la o ruptură definitivă, dar glasurile lor răsunau, nu se știe din ce cauză, tot mai surd și, în sfârșit, oaspeții au ațipit, culcați la capetele opuse ale divanului larg.

După un timp, în cameră intră Ana Miheevna urmată de credincioasa ei Jenea. La un semn al Anei Miheevna, Jenea întinse niște furtunuri elastice ce

fuseseră camuflate pe sub rezemătoarea de la fereastră. La capetele acestor furtunuri, care se legănau ca niște trompe de elefant, tremurau ușor niște discuri albe. Zâmbind, Jenea așează discurile în fața lui Kregs și a lui Hegges.

Oaspeții au dormit mult. Nu i-au trezit nici claxoanele mașinilor, nici orchestra mixtă a bătrânilor, care, pregătindu-se să plece la Maisk, executau cu multă însuflețire un marș.

Apoi, în cameră apăru din nou Jenea și strânse trompele de gumă. Câteva minute mai târziu Kregs și Hegges deschiseră aproape simultan ochii, holbându-se unul la altul.

— Ho, ho, ho!... Începu să cânte timid Hegges, zâmbind.

Îi venea să facă tumbe prin cameră, ori să-l tragă cel puțin de nas pe Kregs. El își dădea seama că nu se cade să facă așa ceva, dar se abținea cu mare greutate...

— Am fost tratați cu ceva... spuse Kregs, mirosind aerul, fără să-și poată ascunde zâmbetul. Dumneata nu simți nimic?

— Simt o dorință grozavă să bat step, să mă dau de-a rostogolul și să te sărut pe dumneata!

— Oricât de straniu s-ar părea, dar cu mine se petrece același lucru... Și folosind prilejul că Hegges se aplecase să-și strângă șireturile la pantofi, Kregs își făcu vânt fără zgomot și sări peste primul său ministru, ca și cum ar fi jucat capră.

Hegges se luă după el și făcură un tărăboi grozav, uitând de importanța lor misiune și de groaznicul sfârșit care amenința omenirea.

Chiar în toiul jocului lor vesel, ușa se deschise fără zgomot și în cameră intră încetișor Ana Miheevna.

— Am ciocănit mult timp la ușă, se scuză ea. Nu vă deranjez?

— Nu, nu, vai de mine! bolborosi Kregs roșind ca un puști. Ne face mare plăcere...

Stăteau amândoi alături, suflând din greu și zâmbind.

— Îmi face și mie plăcere, spuse Ana Miheevna. Ați ghicit, desigur?

— Am fost tratați cu ceva, spuse Kregs, silindu-se din răsuputeri să pară supărat, fără să reușească însă.

— Noi, ca niște gazde ospitaliere, suntem datori să ne îngrijim și de buna dumneavoastră dispoziție... Virusologia, după cum știți și dumneavoastră, este o știință tânără, spuse Ana Miheevna. Noi am numit laboratorul nostru – laborator al bunilor microbi sau, mai precis, al virușilor buni... Chiar Ilia Mecinikov, genialul savant rus, pe vremea când omenirea era înspăimântată de marea putere a microbilor, considerându-i drept niște dușmani îngrozitori, a declarat cu îndrăzneală că există microbi răi, dar există și alții buni... Vă amintiți? Oamenii au pierdut ani îndelungați luptând împotriva

microbilor. În cursul acestei bătălii aprige, ei au uitat aproape cu totul de microbii buni, de aceia de care depinde sănătatea noastră, buna dispoziție, longevitatea... Institutul nostru încearcă să recupereze ceea ce s-a pierdut. Și știți, spuse ea zâmbind cu bucurie, ne-a ajutat mult studierea copiilor. Un copil sănătos la vârsta de zece-doisprezece ani prezintă un fenomen foarte curios. Studierea minuțioasă a biochimiei neuronilor și a proceselor electronice și cuantice din organismul copiilor, precum și calculele complexe făcute de mașinile noastre, ne-au ajutat să rezolvăm problema propusă: dacă un om deprimat, ori un om cu psihicul întrucâtva deranjat, irascibil, ipohondru, contaminat de bacilul melancoliei, poate fi făcut vioi, vesel, plin de o energie fără margini.

Kregs și Hegges se priviră în același timp, zâmbind cu neîncredere.

— Desigur, continuă Ana Miheevna, fără să fi observat ceva, omul adult nu coboară la nivelul unui puști de zece ani. El își păstrează în întregime inteligența, cunoștințele, experiența. Noi însă putem să restabilim ascuțimea perceperii, pitorescul impresiilor, curiozitatea, optimismul sănătos...

— Protestez cu hotărâre! spuse Hegges, ridicând vocea. Dacă se va afla vreodată că am fost transformat în copil, voi fi îndepărtat de la administrarea capitalurilor, voi fi pus sub tutelă...

— Nu vă alarmați, surâse, cu un zâmbet luminos, Ana Miheevna. Noi v-am tratat doar cu o porție mică de înviorin. Am dori pur și simplu să vă odihniți bine și să petreceți plăcut restul serii. Înviiorinul va avea efect timp de câteva ore, el nu e cu totul inofensiv. De altfel, dacă la înapoiere vă veți prezenta medicului dumneavoastră, acesta va crede că v-ați recreat timp de câteva luni într-o stațiune de odihnă. Dar iată-l pe Ivan Dmitrievici!

— Bună seara, domnilor! În glasul lui Andriuhin nu mai era acea rezervă cu care îi întâmpinase dimineața. Vă simțiți bine, nu-i așa?

Kregs se simțea admirabil. Totuși, îndată după apariția lui Andriuhin, el se socoti dator să spună:

— Avem de purtat discuții serioase și eu, domnule Andriuhin, sunt împotriva glumelor dumitale stranii... Dumneata încerci să exerciți o presiune asupra psihicului nostru.

— Prostii! E o datorie a ospitalității, spuse Andriuhin. Vă previn însă: ceea ce veți vedea și veți auzi, va avea fără îndoială asupra dumneavoastră o acțiune mult mai puternică decât nevinovatul înviorin.

— Fleacuri! mormăi Kregs. Oamenii au ajuns la marginea prăpastiei. Chiar dacă se poate rezolva neînțelegerea între cele două tabere ale omenirii, într-un mod rațional, fără vărsare de sânge, apoi aceasta se poate realiza numai cu ajutorul mașinilor cibernetice.

Andriuhin își ridică brusc fruntea, fixându-l cu uimire pe Kregs, care continuă cu pasiune:

— Dumneavoastră doriți pacea, profesore, nu-i așa? Dumneata dorești ca rațiunea să triumfe?

Andriuhin aprobă tăcut.

— Eu cred că atât prietenii dumitale, cât și milioanele și milioanele de oameni din toate țările doresc cu aceeași ardoare pacea. Până și Hegges visează și el la pace, e adevărat, numai pentru că se gândește la propria lui piele... Atunci, hai să-i dăm omenirii pacea, profesore!

— De acord, se învoi, bucuros, Andriuhin.

— Dumneata ai întrebat de misiunea mea. S-ar putea să fie de vină înviorismul dumneavoastră, dar acum dumneata vei auzi totul! Misiunea mea e foarte simplă. Ea poate fi exprimată în două cuvinte: să ne încredem în geniul mașinilor create de noi. Oamenii sunt mărginiți, pe ei îi apasă simpatii și antipatii, lăcomia de bani, înapoierea, fanatismul, și-ar mai putea fi enumerate și alte câteva zeci de deprinderi respingătoare, necunoscute, din fericire, mașinilor. Omului îi este peste putință să țină seama de toate plusurile și minusurile existente în organizarea socială a voastră și a noastră. Mașinile însă pot să prevadă totul! Ele sunt obiective, sunt în afară de politică, în afară de toate piedicile de care ne împiedicăm noi. Ele vor lua o hotărâre pe care va fi datoare s-o urmeze omenirea întreagă. Ele vor decide: capitalism sau socialism!

Spune-mi, te rog, poporul vostru, guvernul vostru ar accepta o asemenea experiență? Dumneata însuși ești gata să o susții?

— Iartă-mă, spuse Andriuhin fâstâcit. Dumneata vorbești serios?

— Niciodată n-am vorbit mai serios! spuse Kregs solemn. Mașinile noastre rezolvă problemele cele mai grele, inaccesibile minții omenesti. Discuția aceasta este o problemă cu un mare număr de necunoscute, cu date inițiale foarte complexe, dar e o problemă. Lasă ca o mașină neutră să hotărască de partea cui este dreptatea.

Glasul lui suna cu atâta convingere, încât Andriuhin îl privi pe Kregs cu o oarecare compătimire, așa cum se uită medicul la un bolnav nevindecabil.

— Da, da, mormăi Andriuhin, gândind cum să procedeze ca să nu-l jignească prea tare pe Kregs, da, da... Cândva, pe vremea cavalerilor medievali, înainte de bătălie ieșea la luptă câte un voinic din rândurile fiecărei armate și victoria era atribuită acelei armate al cărei reprezentant își biruia adversarul...

— Așa joc mai zic și eu! strigă Hegges. Joc mare! Mizați, domnilor!

— Dumneata să taci! îl repezi Kregs, mânios.

— Și totuși, el a înțeles... m-m... latura slabă a planului dumitale, răspunse încet Andriuhin. Aceasta într-adevăr nu-i decât o grandioasă ruletă, un joc. Și încă un joc inutil, după cum îți place să spui...

Kregs se apropie de cei doi. Cicatricea cea lată de pe obrazul său se făcu purpurie.

— Pentru ce? întrebă el scurt.

— Iartă-mi presupunerea bizară, spuse Andriuhin, dus pe gânduri, neobservând parcă cele ce se petrec cu Kregs, dar uneori se creează impresia că dumneata față de mașinile dumitale ai o atitudine ca față de niște ființe conștiente...

— Ele reprezintă ceva mai mult decât așa-zisele ființe conștiente! îl întrerupse, cu vehemență, Kregs.

— Vezi! Chiar ceva mai mult... Iar noi, cei de aici, suntem convinși că aceste extraordinare mașini, care îndeplinesc o muncă rațională, întrecând puterile omului, mașini capabile nu numai să rezolve probleme, ci chiar să perfecționeze și să complice termenii lor, adică într-o măsură oarecare să-și pună ele înșile, în chip independent, noi probleme, ei bine, aceste fabuloase mașini, fără intervenția omului, sunt moarte... Mașinile nu au experiență socială, ele nu pot să aibă un țel social, tendințe, lor nu le este dat să viseze. Mașinile sunt o creație a geniului uman. Omul le-a creat și el e stăpânul lor. Și dacă-i așa, atunci cum se poate vorbi de rezolvarea cu ajutorul acestor mașini a diferendului dintre socialism și capitalism? Scuză-mă, nemaiputându-se abține, Andriuhin zâmbi vesel, aceasta e caraghios.

— Caraghios? mormăi Kregs.

— Da! Să încredințăm istoriei, omenirii, popoarelor, sarcina de a hotărî ce e mai bine... De fapt, aceasta s-a și dovedit... Modul în care va trebui să trăim mai departe pe pământ nu va fi hotărât nici de către mașini și nici chiar de către un grup de savanți, ci de către popoare, de rațiunea lor colectivă...

— În cazul acesta, spuse Kregs cu o grimasă care îi crispa fața, șederea mea aici devine lipsită de orice rațiune...

— Te rog să nu te pripești! Andriuhin zâmbi cu atâta bunătate, cu atâta convingere, încât sprâncenele lui Kregs se ridicară în semn de mirare. Până acum n-am examinat decât propunerile dumitale. Poate că merită să fim și noi ascultați...

După ce plecă Andriuhin, Kregs dădu frâu liber mâniei sale:

— Pentru mine e destul! Chiar mâine părăsim țara asta! Aici nu avem ce face.

— Ascultă, Lyonel... spuse Hegges, apucându-l de un nasture de la haină. Acest Andriuhi ne-a făcut o propunere prețioasă. El vrea să ne arate lucrările

sale. După părerea mea ar fi o neghiobie să plecăm fără să aruncăm o privire spre minunile lui tănuite.

— S-ar putea să ai dreptate... răspunse meditativ Kregs, după un timp.

— Ascultă, Lyonel. Fără să-l privească, Hegges continuă să-i răsucescă cu sânguință nasturele. Eu tot timpul am fost alături de dumneata. Nu, eu nu vreau să te conving de dezinteresul meu, de dragostea mea pentru știință. Eu am mers alături de dumneata pentru că aceasta era convenabil, interesant și pentru că alături de dumneata eu speram, totuși, să rămân în viață.

— Asta e cu neputință, spuse Kregs cu un aer obosit.

— Da, e cu neputință. Hegges reuși să desfacă până la urmă nasturele, dar Kregs nici nu băgă de seamă. Dar ceea ce nu ți-a reușit duminică, poate că le-a reușit lor?

— Dumneata speri să te salvezi totuși?...

— Dar cine dorește oare să crape, vârandu-și mâinile în buzunar? Hegges dădu hotărât din umeri. Dumneata? Nu cred.

Kregs rămase mult timp tăcut.

— Nu, spuse el blând, eu nu vreau să mor. Dar aș dori să trăiesc cu oameni, nu cu voi. Ori aceasta este ceva imposibil. Mai bine e să întâmpin moartea alături de broaște mele țestoase.

— Baliverne! zbieră Hegges. Baliverne prostești...

Nu reușiră să ajungă la nicio înțelegere. Fură invitați să viziteze unele laboratoare. Hegges mergea în urma lui Kregs, copiindu-i expresia feței, zâmbetul, până și mișcările corpului. Kregs era amabil, dar rece. Cele ce i-au fost arătate nu-l impresionară prea mult. El se așteptase să întâlnească aici o tehnică ultramodernă, un utilaj de prim ordin. În principiu însă, Kregs nu descoperi nimic nou.

— Toate acestea sunt complet inutile, apucă el să-i șoptească lui Hegges, după terminarea vizitei.

CAPITOLUL XIV

NOAPTEA

Seara au fost invitați la un concert; apoi au cinat. S-au întors în camera lor destul de târziu, osteniți, și au adormit destul de repede, anunțând din timp că nu doresc nici înviorin, nici altceva.

Noaptea, Hegges se trezi timp de câteva minute și trase cu urechea, întorcându-se de pe o parte pe alta... Ei, fir-ar al dracului, va trebui să se scoale! Deschise, fără tragere de inimă, ochii. Ceva se schimbase.

Abia în minutul următor își dădu seama că de ambele părți ale patului a apărut ceva ca o plasă. Plasa aceasta difuza o lumină slabă.

Apoi, Hegges văzu că plafonul luminat de o slabă lumină albăstruie atârna acum atât de jos, încât, de-ar fi vrut, îl putea atinge cu mâna.

Ceea ce și făcu, mai mult din curiozitate.

Hegges se lovi destul de tare la degete și timp de un minut întreg îl pomeni pe diavol. Din cauza larmei pe care o stârnise, se trezi și Kregs, ridicându-se în capul oaselor în patul său încadrat de asemenea de o plasă luminoasă.

— Ce s-a întâmplat? Întrebă Kregs, căscând.

— Dracu' știe! răspunse Hegges, lingându-și degetele care continuau să-l doară. Se pare că a fost un cutremur...

Kregs deschise ochii mari și, deodată, sări în sus apucându-se de plasa scânteietoare:

— Alte scamatorii, drăcia dracului! Atârnăm sub tavan!

Uitând îndată de degetele sale, Hegges privi în jos. Sub pătură era un gol: atârneau în aer la vreo doi metri și jumătate de podea.

— Încetați! urlă Hegges, cu chipul acoperit de sudoare lipicioasă. Ne prăbușim îndată!

Ridicându-se în genunchi, Kregs se uita cu curiozitate în jos.

— Am impresia că, într-adevăr, atârnăm în aer. Adevărat circ...

— Nerușinare! se agită Hegges. Niciun fel de respect față de un rege și de un prim-ministru! Niște glume nesărate...

Apucând perna, el o aruncă în ușă. Ușa nu se deschise, dar se auzi un sunet melodic și, în același timp, ei simțiră câteva ușoare zguduituri.

— Spuneam doar... E cutremur... spuse, nu se știe pentru ce, în șoaptă, Hegges îngălbenind de spaimă. Ori a început războiul?

— Privește! strigă Kregs.

Apucându-se cu picioarele de plasa patului, ei se lăsară cu capul în jos, privind spre fereastra care se lumina și se întuneca, de parcă ar fi trecut prin dreptul ei cavalcade de nori.

Dar nu era vorba de nori. Erau coroanele arborilor care licăreau. Clădirea zbura prin aer.

Hegges începu să chicotească:

— Dar unde e lampa lui Aladin? Unde sunt duhurile pădurii? Acesta e cinematograful, nu-i așa?

— Nu, acesta nu-i cinematograful, spuse încet și foarte serios Kregs.

În clipa aceea ușa de sub ei se deschise și în încăperea intră Andriuhin, alarmat.

— O, o! exclamă el și apăsă în grabă pe butonul de lângă fereastră. Paturile se lăsară lin, dar destul de repede, pe podea. Vă cer scuze. Din neglijența personalului, sistemul de servire al acestei camere n-a fost pus la punct. Măine îi voi pedepsi aspru pe cei vinovați. Ce deranj! Îmi închipui ce prost v-ați simțit!...

În acest timp, el îi examina pe neobservate pe Kregs și Hegges, abia ascunzându-și plăcerea.

— Da, sir! zbieră Hegges, lăsând cu băgare de seamă picioarele jos și pipăind cu neîncredere podeaua. Asta-i prea de tot! Cerem să se facă cercetări și să se pedepsească vinovații! E un caz fără precedent în practica internațională...

— Fără precedent, aprobă Andriuhin.

— Scamatoria cu paturile, dacă este vorba într-adevăr de o scamatorie, se poate într-un fel explica, spuse încet Kregs, dar clădirea... S-ar părea că suntem pe cale de a ateriza?

— Adevărat, confirmă vesel Andriuhin.

— Aș vrea să pricep câte ceva din toată povestea aceasta, mormăi Kregs, fără să-l privească pe Andriuhin.

— E ora trei noaptea, spuse Andriuhin, dând din mâini a regret. Măine vă stau la dispoziție. Dormiți liniștiți, în noaptea aceasta nu se mai petrece nimic.

Și ieși repede din cameră.

Cu toată asigurarea lui, nici Kregs, nici Hegges n-au închis ochii până dimineața...

Dimineța răsunară bătăi scurte și hotărâte în ușă. Hegges se holbă speriat la Kregs. După o scurtă ezitare, Kregs spuse:

— Intră!

Ușa se deschise și, lăsându-l să treacă înaintea pe lura, intră academicianul Andriuhin.

— Vă rog să ne iertați pentru năvălirea aceasta timpurie, spuse Andriuhin, înclinându-se de câteva ori. Consider drept o datorie a mea să-mi exprim încă o dată regretul cu privire la cele întâmplăte în timpul nopții. Faceți cunoștință, vă rog: tânărul acesta, Sergheev, este unul din lucrătorii Institutului de cercetări fantastico-științifice. Dacă doriți, vă putem prezenta câte ceva. Numai că vă previn dinainte, domnilor: veți vedea rezultate finale, fapte, cât despre rest, vai... Doar fapte! Sunteți gata, domnilor?

Parcurgând un coridor lung, ei ajunseră în seră. Oaspeții n-au observat la început că este vorba de o seră neobișnuită. Nici pereții, nici plafoanele nu separau splendorii trandafiri și aromatele tufe de iasomie de covorul de zăpadă afânată, aflat la numai zece metri de acolo... Cerul geros de deasupra capetelor lor îi privea cu asprime parcă pe cei doi oameni îmbrăcați în pijamale ușoare care, cu capetele neacoperite, se uitau cu nedumerire în toate părțile.

— Ce-i asta? Întrebă Kregs, arătând spre un curios lichen cărunt care și-a întins larg ramurile uriașe, alături de florile cu miros astringent.

— Ni l-au adus din Lună. Aplecându-se, Andriuhin alintă buclele masive ale lichenului. S-a adaptat bine. În general, toată sera aceasta face parte din gospodăria Institutului bunilor microbi. Sunt rezultate ale lucrărilor în legătură cu microclima. Așa-zisul fapt numărul unu. Pe dumneavoastră, de altfel, aceasta nu poate să vă intereseze. Până își face tovarășul Sergheev pregătirile, să stăm aici.

Ei se așezară toți trei sub o tufă bogat înflorită de liliac. Aruncând priviri piezișe nămeților de zăpadă aflați la câțiva pași de ei, Hegges aplecă o ramură și mirosi ciorchinele de flori aromate. Andriuhin se întoarse spre Kregs:

— Așadar, misiunea dumitale constă în a trece mașinilor cibernetice dreptul de a hotărî asupra formelor societății umane?

— Dumneata tratezi chestiunea cu prea multă ușurință. Kregs vorbea fără să se aprindă, de considerentele lui cu privire la întrebarea pusă. Cine va alcătui programul mașinilor, cine, ca să zicem așa, va formula întrebările, de toate acestea trebuie, bineînțeles, să se țină seama, desigur...

— Să se țină seamă? zâmbi Andriuhin.

— Da... Experimentele pot fi făcute cu o mașină care urmează să fie construită prin eforturile comune ale savanților celor mai capabili ai Apusului și Răsăritului... Acum, de altfel, toate acestea nu mai au niciun rost. Triumfă nonsensul...

— Punctul nostru de vedere este extrem de limpede, răspunse, încet și calm, Andriuhin. Există întrebări la care oamenii nu pot căpăta un răspuns convingător și absolut decât în urma propriei lor experiențe istorice, cu prețul, poate, a unei lupte, a unor neajunsuri, a construcției inspirate și nu pe calea unei experiențe științifice, oricât ar fi ea de extraordinară. Un astfel de experiment nu-i va convinge pe oameni.

— Și atunci ce-i va convinge? întrebă Kregs, cu un surâs indolent.

— Dorința bună și sinceră a oamenilor de a salva pacea, eforturile lor unite, între care și strădaniile oamenilor de știință... De altfel, aceasta e o discuție lungă. Mai bine priviți...

În fața lor, în aparență chiar sub picioarele lor, s-a produs o explozie și a țâșnit înspre nori un stâlp de foc albastru. În limitele lui ferme, strict conturate, se învolburau fulgi rari de zăpadă. Cerul se făcu negru și tot ce era dincolo de limitele stâlpului albastru începu să pară străin.

În dunga de lumină ieși un om în costum negru, de schi, având un coif pe cap. Ochii îi erau acunși de lentilele unor ochelari de protecție.

— Este lura Sergheev pe care îl cunoașteți, spuse Andriuhin. Atențiune! El ridică mâna.

Lura, cu un gest voit solemn, mută încet tija metalică de pe cingătoarea lui lată. Desprinzându-se de la pământ, el începu îndată să se ridice lin, în aer. Trupul lui mare, negru, se ridica tot mai sus, mereu mai sus și părea ireal în raza albastră, în mijlocul jucăușilor fulgi de zăpadă. El urcă la aproximativ treizeci de metri și porni într-o parte. Raza mergea și ea pe urmele lui. Apoi lura coborî încet, stătu puțin în loc, deasupra capului lui Heggess, care sări speriat într-o parte și la un semn al lui Andriuhin coborî fără grabă la pământ.

— Pogorârea lui Hristos. De altfel, așa ceva nici Hristos nu știa să facă, spuse zâmbind Andriuhin și continuă, de data aceasta serios: este o probă a costumului antigravitațional. Puteți să vă uitați... (Heggess se repezi numaidecât spre lura, Kregs îl urmă.) Trebuie însă să vă dezamăgesc, spuse Andriuhin, examinarea costumului nu vă va spune, din păcate, nimic...

Totuși, cei doi oaspeți, vreme de vreo zece minute pipăiră cingătoarea, examinară paftalele, iar Heggess cercetă, în grabă, și ghețele, pantalonii, și vestonul lui Sergheev.

— Aceasta se poate repeta? întrebă el cu neîncredere.

Aruncându-i o privire lui Andriuhin, lura se înălță atât de brusc spre cer, încât Hegges se aruncă iarăși într-o parte. Accelerând mereu viteza zborului, lura când se înălța la cincizeci-o sută de metri, când era pe pământ. Era greu de urmărit. Până la urmă, gâfâind ușor și ștergându-și sudoarea de pe fruntea-i înaltă, el ateriză definitiv și își desfăcu cingătoarea... Raza se stinse numaidecât și lura nu se mai văzu.

— N-am cuvinte!... Glasul lui Kregs răsuna surd și nesigur. Iată ce înseamnă, așadar, zborul nostru de astă-noapte! Cu aceasta nu se poate compara decât descoperirea energiei nucleare. Ați pus stăpânire pe forța de gravitație!

— Deocamdată învățăm... interveni Andriuhin. Dar toate acestea au un sens, nu-i așa? Îți amintești când ți-am scris de niște duhuri ale pădurii care într-o singură noapte transportau un palat de la un capăt al Pământului la altul? Apoi aceasta nu e o chestie chiar așa de grozavă, în cazul când palatul este adus în stare de imponderabilitate. Nu i se pare oare lui Lyonel Kregs că a început prea devreme să-și pună la conservat cunoștințele în braștele sale țeptoase?

— Cer iertare, se informă politicos Hegges, dar eu aș putea să repet ceea ce a făcut acum acest tânăr?

— Mă rog, răspunse Andriuhin, privindu-l cu coada ochiului pe Hegges. Dar mai întâi să-ți faci testamentul.

— Pentru ce?!

— Nu ne-a costat puțin nici acea mică învingere a forței de gravitație, pe care ați văzut-o acum. Câțiva din tovarășii noștri au pierit. S-a stabilit că pentru a lucra cu costumul antigravitațional omul trebuie să fie absolut sănătos și să treacă printr-o fază de pregătiri serioase... Dumneata, domnule Hegges, riști să te urci direct în cer...

— Mă plec în fața dumitale și a colegilor dumitale, spuse Kregs, venindu-și puțin în fire. Și totuși, gândindu-mă puțin, eu ajung la concluzia că lucrul cel mai inteligent pe care îl puteți face este să vă folosiți de conservele mele de broască țeptoasă... Da, da! Oricât ar fi de trist! Că doar dirijarea forței de gravitație în limitele care vă sunt deocamdată accesibile nu poate să salveze lumea de bomba atomică. Pieirea este totuși inevitabilă!

— Vă rog să vă depărtați unul de altul, domnilor, spuse, pe un ton preocupat, Andriuhin.

Ascultând de glasul lui, Kregs și Hegges se așezară tăcuți și nedumeriți la cele două capete ale băncii.

— Acum la bătrânețe sunt nevoit să mă fac și scamator, zâmbi Andriuhin. Nu vă speriați, domnilor...

El apăsă pe pivotul care ieșea în afară, deasupra rezemătorii de sus a băncii. Explozia de lumină puternică fu atât de scurtă, încât ei nu avură timp să se convingă de realitatea ei. Și îndată, Kregs și Hegges văzură că între ei se află o tavă cu un serviciu de cafea și o sticlă cu lichior. Căpăcelul ibricului de cafea se săltă, supărându-se parcă pe nourașul de abur care se depărta.

— Aceasta seamănă cu ceea ce se face la circul chinezesc, spuse Hegges cu un surâs amabil, depărtându-se pentru orice eventualitate cât mai mult de tavă.

— Pot să afirm că un chinez are un amestec serios în ceea ce v-am prezentat eu mai devreme și ceea ce vă pot prezenta acum. Andriuhin luă ibricul: Îmi permiteți?

— Mă rog... spuse nehotărât Kregs, încercând să-și dea seama de ceea ce se întâmplă.

— Ana Miheevna prepară admirabil cafeaua! Glasul lui Andriuhin suna calm, ochii însă nu erau în stare să-i ascundă emoția. Și această emoție îl cuprinse tot mai mult pe Kregs. Doriți cu lichior, domnilor?

— Vă rog să-mi iertați intervenția cu totul inoportună, bolborosi super amabilul Hegges. Dar nu va binevoi mister Endriuhi să ne explice totuși cele ce s-au întâmplat aici?

— Deh, poate că mister Kregs îmi va ierta nevinovata glumă, dacă va afla, aici în glasul lui Andriuhin răsună un triumf reținut, că a asistat la funcționarea primei noastre instalații astăzi învechită, de inter transformare a energiei și a materiei în forme strict determinate.

Mișcând din buze și holbându-și ochii ca un smintit, Hegges se întoarse către Kregs. Dar acesta, fără să-i dea cea mai mică atenție bancherului său, se ridică încet de pe bancă:

— Dumneata ai spus... abia reuși el să rostească. Dumneata mi se pare că ai spus ceva...

— Eu am spus, glasul lui Andriuhin tună cu toată puterea, am spus că dumneavoastră ați văzut cum tava, ibricul și toate celelalte, la semnalul dat de mine, au fost transformate într-o clipă în rază și trimise aici, adică la circa o sută de metri, pentru ca energia radială să se reintegreze apoi în forma sa materială... Dumneavoastră beți cafea, nu-i așa, domnilor? E o cafea obișnuită... Iar de curând, dumneavoastră ați văzut o bucățică de Rusie pe insulele voastre cu banani. Mesteceni, ciuperci... Le-am trimis împreună cu un strat considerabil de pământ chiar de aici de pe malurile Irgei! La aceasta trebuie să adăugăm – ia aminte, domnule Hegges! – că cele văzute de dumneavoastră țin de domeniul istoriei pentru noi, sunt o etapă demult depășită. Noi ne-am însușit o metodică foarte complexă, care ne permite să facem cu materia vie același lucru pe care l-ați văzut adineauri cu materia

moartă... Noi am învățat să proiectăm o asemenea rază la zeci de mii de kilometri... Îmi face impresia că nici chiar dumneata, Kregs, nu te vei apuca să afirmi că toate acestea nu au niciun rost...

— Iertați-mă, vă rog foarte mult să mă scuzați... Hegges scutură din cap pentru a se asigura că nu doarme, înseamnă că orice, chiar și pe mister Kregs, sau să zicem... pe mine, ați putea să ne transformați într-o rază de lumină?

— Da, spuse scurt Andriuhin.

— Dar îndărăt, întoarcerea, ca să zic așa, la starea, pardon, inițială? Are loc neapărat?

— Sigur că nu, îi răspunse, în silă, Andriuhin. Dar este posibilă.

Hegges își șterse pe neobservate fața de sudoarea care îi curgea șiroaie.

— Dar, având în mână această armă, rosti el forțat, dumneavoastră puteți să cuceriți lumea întreagă.

— „Cucerirea lumii!” exclamă Andriuhin revoltat. Nu există nimic mai absurd decât „a cuceri lumea”. Istoria o dovedește cu o constanță uimitoare. Dumneata degeaba ai numit instalația noastră o armă, domnule Hegges. Numai sinucigașii pot să dorească astăzi războiul. Nu există o concepție mai criminală și mai neroadă, mister Hegges...

— Iertați-mă, sir, începu să vorbească, încurcat, Kregs care tăcuse până atunci, eu nu pot să-mi vii în fire. Cele ce ne-ați arătat au fost considerate de către savanții din lumea întreagă ca ținând de domeniul purei fantezii și chiar a acelei fantezii care nu se va putea realiza niciodată. Mă mângâi cu speranța că veți socoti posibil să ne împărtășiți cel puțin o schemă de principiu...

— Newton spunea, câtă vesel Andriuhin: „Cauza proprietăților gravitației eu n-am putut s-o deduc din fenomene, iar ipoteze nu nascocesc...” Noi am avut norocul să înaintăm ceva mai mult decât Newton, dar nu mă siliți să nascocesc ipoteze. Deocamdată, nu pot să vă ofer nimic mai mult.

Kregs își plecă iarăși capul, în semn de respect. Andriuhin îl privi îngrijorat:

— Dumneata râzi vreodată, Kregs? Nu pot să te mai tratez o dată cu „înviorin”, pentru aceasta nu-mi ajunge salariul! Dar cele realizate sub ochii noștri ne dau dreptul, la dracu’, să afirmăm că războiul nu e tocmai așa de înspăimântător. Iată ce înseamnă știința cea nouă, știința noii societăți. Nu mai este departe acea clipă în care războiul nu va mai amenința omenirea! Oare dumneata nu te vei bucura odată cu noi?

— Dragă profesore, glasul lui Kregs suna cam răgușit, eu am săvârșit o faptă lipsită de tact, de neiertat, când la întâlnirea noastră am încercat să neg un lucru foarte scump mie, faptul că sunt elevul dumatăle... Dumneata m-

ai învățat să respect știința! Acolo, la mine, eu am pierdut respectul față de ea... Tragedia lui Einstein, a lui Fermi... Chiar și inteligențele superioare, până și descoperirile cele mai mari alimentau nesățiosul pântec al războiului. Și, știi, nu-mi venea să lucrez. Îmi era teamă să gândesc. Astăzi însă, am văzut din nou știința, o știință măreață. Mi-e rușine, profesore, de trădarea mea. Astăzi, dumneata mi-ai redat încrederea. Eu nu vreau să fac sociologie cu dumneata, asta nu-i treaba mea, dar eu vreau să fiu savant. E bine să fii savant, când pe lume există oameni ca dumneata, ca elevii dumitale... Acum eu nu îndrăznesc să mă numesc nici chiar elevul dumitale. Eu am conservat știința, dumneata ai împins-o înainte... Eu însă vreau să mă întorc în rândul oamenilor de știință.

— Și îmi vei da o mână de ajutor, se grăbi să spună Andriuhin, căutând să-i ușureze situația. Măine plec la Moscova, cu un raport special. Peste o zi sper să mă întorc și atunci vom începe, amândoi, pregătirile pentru o experiență în fața căreia va păli tot ce a existat vreodată în știință...

Noaptea, târziu, pe când Kregs, care nu reușea să adoarmă, trecea în revistă în gând, clipă cu clipă, toate întâmplările de peste zi, deasupra lui se aplecă deodată mutra uscățivă a lui Hegges.

— Ține-te de acest Endriuhi, îți spun! Îl sfătui el cu căldură, din toată inima. Cu el n-ai să pieri, chiar de s-ar alege praful de lumea întreagă!

Kregs nu răspunse.

— Am vrut să te rog ceva, continuă Hegges. Aici există un institut de longevitate în care trăiesc oameni care au atins vârsta de aproape două sute de ani. Și în aparență nu au nici cincizeci! Știi, eu n-aș avea nimic împotriva să stau un timp în acest institut, cu condiția ca acesta să adauge vreo sută de ani la norma ce mi-a fost repartizată. Ce ar fi să-i sugerezi această idee lui Endriuhi?

— Dormi, Hegges, spuse Kregs întorcându-se cu fața la perete. Nimeni nu are nevoie de longevitatea dumitale.

Hegges se simți ofensat și plecă, dar se mai răsuci multă vreme în pat, simțindu-se neobișnuit de singur și părăsit de toată lumea.

*

În noaptea aceea, pentru prima oară în viața lui probabil, n-a dormit nici lura. El știa cu ce proiect pleacă în zori Andriuhin la Moscova și știa în ce măsură acest proiect îl privește pe el, pe lura Sergheev. Tot ceea ce urma să se petreacă avea un straniu aer de neverosimilitate. Chiar atunci când încerca să-și închipuie în ce fel se va comporta în cazul când călătoria lui Ivan Dmitrievici va fi încununată de succes, lui i se părea că el nu se gândește la sine însuși, ci la altcineva.

În ajun, ei au stat mult timp amândoi cu Ivan Dmitrievici în cabinetul său de lucru. Niciodată însă, Andriuhin nu vorbise cu el atât de deschis, din tot sufletul și încetul cu încetul admirația față de marele savant, față de marile lui fapte științifice, extazul față de acel ceva măreț care era făurit de către colectivul Orășelului Academic, înlăturară complet emoțiile și neliniștile lui lura.

Nu, el nu se simțea deloc liniștit. De curând a citit amintirile lui Konstantin Potehin, primul om care a fost în Lună. Potehin își descria senzațiile din ultimele zile de dinainte de startul rachetei și lura găsea că aceasta amintește foarte mult propria lui stare de spirit: era și teamă și mândrie, și o chinuitoare așteptare și nerăbdare, dar deasupra tuturor acestora dăinuia conștiința că totul este hotărât și că așa trebuie să fie. Se pare că lucrul cel mai neplăcut îl constituia necesitatea de a tăcea. El se obișnuise să se sfătuiască despre toate cu băieții, iar aici nu avea voie să sufle o vorbă. Cu Jenea, deocamdată, nu reușise să schimbe niciun cuvânt.

Toată ziua, cât Andriuhin a stat la Moscova, lura a rătăcit prin pădure, străbătând cu schiurile câteva zeci de kilometri și căutând să nu întâlnească pe nimeni.

S-a înapoiat când a început să se întunece. Schiurile alunecau pe zăpada albastră. Ar fi dorit foarte mult să se repeadă până la Andriuhin care se întorsese, probabil, dar el nu se putea decide să-l caute. Lui lura i se părea că aceasta e ceva nepotrivit și nedemn.

Mergea încet către clădirea bătrânilor, când de după o tufă împodobită de zăpadă răsări Jenea.

— O, lurka! Ea era cât pe aci să-i cadă în brațe. Andriuhin a sosit, te caută peste tot... Pe unde ai umblat?

Fără să-i răspundă, el cuprinse obrajii fetei între palmele sale și își apropie încet buzele de buzele ei. Voise, desigur, s-o sărute. Dar n-o sărută. O înlătură cu gingășie și, ridicând bețele schiurilor căzute, plecă la Andriuhin.

Jenea privea, fâstăcită, în urma lui.

CAPITOLUL XV

EXPERIENȚA

Când, cu o săptămână în urmă, academicianul Andriuhin atinse de departe, cu precauție, chestiunea atitudinii Jeniei față de lura, ea își ridică ochii negri, ca de cărbune și, privindu-l cu severitate, spuse fără ocol:

— Doriți să știți dacă îl iubesc? Ei și ce-i cu asta? Îl iubesc.

Apoi, întorcând capul, plecă... Academicianului, la drept vorbind, îi păru chiar bine că a plecat, neștiind cum să se poarte mai departe. S-ar fi simțit și mai încurcat, dacă ar fi știut că, în gând, Jenea a continuat fraza: „Îl iubesc... El însă, nu mă iubește. O poveste veche, care a plictisit pe toți... Pe mine însă faptul acesta nu mă ușurează”.

Dar când lura îi luă obrazii în palmele lui calde, mirosind a zăpadă și cetină și ea văzu la o apropiere de numai un centimetru, ochii lui serioși, rugători și triumfători, s-a simțit dintr-odată foarte matură, iar pe el l-a simțit neobișnuit de bun, duios, gata să cadă în zăpadă, la picioarele ei. Jeniei i se păru că vâlvătaia fericirii a ridicat-o deasupra pământului fără niciun fel de dispozitive antigravitaționale... Dar lura plecase... Ea continua să-i zâmbească din urmă, dar inima i se strânse... De ce n-a sărutat-o?

Mâhnirea însă trecu într-o clipă, iar fericirea rămase. Iurka o iubește, o iubește! În ziua aceea și în zilele următoare, totul cânta în sufletul ei, de peste tot auzea melodii cântate de orchestre nevăzute; toți cei pe care îi întâlnea râdeau și-i întindeau, prietenoși, mâinile; soarele strălucea ca niciodată, în aer plutea un miros amărui de cetină... Jenea se mira că oamenii umblă pur și simplu și nu dansează, că vorbesc și nu cântă, și că ea se poartă atât de firesc stăpânindu-se cu greu, e drept, când în suflet îi cânta fiecare fibrișoară.

Neobservând, probabil, ce se petrece cu Jenea, Ana Miheevna o trimise la Maisk. Jenea nu dădu nicio atenție cuvintelor Anei Miheevna că i se dă voie să rămână în Maisk timp de două-trei zile. Nici vorbă nu putea fi să întârzie la Maisk nici măcar o secundă. Pentru Jenea, centrul universului era acum Orașelul Academic.

Autobuzul plecă dimineața devreme. Lura nu se vedea nicăieri. „Ce mai somnoros!” gândi Jenea, dar toate cele din jur îi vorbeau de el, de marile și blândele lui mâini, asemenea acestor brazi ieșiți la drum, probabil ca să caște ochii la autobuz, de capul lui cu frunte mare, cu ochii atenți, fermi, așezați departe unul de altul și de zâmbetul lui...

Autobuzul parcurse repede cei treizeci de kilometri până în centrul Maiskului și Jenea coborî într-o piață, unde totul îi zâmbea, unde fiecare casă

o invita să intre, iar bruma din copaci strălucea, ca lumina unor festive ghirlande multicolore.

Ana Miheevna îi poruncise să lămurească o serie de chestiuni cu un tânăr medic, care începuse, de curând, să aplice într-o policlinică de uzină, atomovitaminele, în scopuri curative. Aceasta avea o legătură directă cu noile rații de hrană ale lui Iura și Jenea dorea să stea cât mai curând de vorbă cu medicul. Dar acesta lipsea de la policlinică. Surâzând tuturor celor întâlniți în drum, Jenea se hotărî să-l caute acasă.

Intrarea era prin curte. În fața uneia din ușile principale se agitau, nivelând terenul, niște copii. Mai mult decât toți se frământa, poruncea, trăgea de toți și țipa, o fetiță slăbuță cu pâslari uriași, din care aproape că îi săreau afară picioarele subțiri. Nici nu apucă Jenea să se apropie, când din ușa principală cea mai apropiată ieșiră în fugă doi băieți. Unul dintre ei, un băiat gras și rumen la față ducea în mână o rangă groasă.

— Tu de ce-ai ieșit fără scule? întrebă, bătaios, posesorul răngii.

— Dar pentru ce?

— Cum, nu știi nimic?

Băiatul fără rangă ridică fâstâcit din umeri.

— Ehei! dar înapoiat mai ești! Toți copiii curăță terenul. Îndată va avea loc dezvelirea monumentului lui Gândac al meu! Pașka a făcut unul de nu-l deosebești de cel veritabil!

— Dar tu nu te mai lăuda atâta cu Gândac al tău! A făcut burtă și face pe grozavul! Și pentru ce-l pregătește, pentru expoziția agricolă, cumva?

— Mie îmi spui asta? întrebă amenințător grăsunul.

— Ție! Dar ce? Ia te uită, cine s-a găsit! răspunse celălalt.

Se părea că ostilitățile sunt gata să înceapă, când fetița cea pirpirie țipă ascuțit:

— Bubîr!

Băiatul cu ranga îi aruncă o privire piezișă, disprețuitoare, interlocutorului său:

— Vezi, mă cheamă! Că altfel...

— Ce-ai fi făcut?

Fără să-l onoreze cu un răspuns, vechea noastră cunoștință Bubîr prinse să alerge mai departe, ca un om care nu are timp să se ocupe de fleacuri. Celălalt însă nu considera convorbirea ca terminată. El îi puse o piedică reușită și Bubîr se întinse pe cărăruie; Jenea abia reuși să prindă ranga. Când întoarse capul, băieții se tăvăleau prin zăpada murdară, iar o femeie venea în fugă spre ei, plesnind din palme. Jenea surâse, simțind cât de bine s-ar fi împăcat cu acești băieți și, cu o mișcare precisă, îl smulse din învâlmășeală pe acela pe care îl chema Bubîr...

— Vrei să te sugrum? întrebă Jenea, ridicându-l puțin în aer și holbând la el furios ochii ei mari de cărbune.

— Nu! chițcăi Bubîr, dând din picioare în aer. Ia te uită, ce voinică e...

— Ce mai e? întrebă Jenea pe femeia care venise în fugă, continuând să-l țină pe băiat în aer, de parcă ar fi vrut cu adevărat să-l sugrume...

— Dă-i drumul odată! țipă femeia, apucând-o pe Jenea de mânecă. Nu vezi că s-a învinețit?

Băiatul nici gând să se învinețească, dimpotrivă, era gata să se arunce iar în luptă, dar femeia era mama lui.

— Dar ce vrei să faci cu el, se miră Jenea, vrei să-i ștergi nasul?

— Ah, dacă ar fi numai asta! exclamă mama, plesnind din palme cu o expresie nostalgică, de parcă i se făcuse tare dor de o asemenea ocupație. Nu de nasuri e vorba, știi. Capul să-l aibă întreg...

Atenția Jeniei fu distrasă de cele ce se petreceau la intrarea vecină. Tot acolo alergase, târând ranga după el, și Bubîr, scăpat din brațele mamei sale, iar în urmă-i, fostul său adversar. Pe cuvânt de cinste, Gândac, modelat din ceva care semăna a turbă, semăna foarte mult cu cel adevărat! El fu așezat pe un bloc de beton, procurat nu se știe de unde, așezat pe platforma necurățată cu totul. Un monument! Cineva se apucă să sune triumfal dintr-o goarnă sonoră, dar Ninka, prezentă peste tot, îi apucă pe copii de mânecă, îi aranjă pe toți lângă statuia lui Gândac și îi porunci lui Bubîr să țină o cuvântare. Bubîr încerca să se descotorosească de Ninka, dar fata se înfipsea în el ca o căpușă. Era limpede că discursul trebuia rostit.

— Tovarăși! strigă Bubîr. Tovarăși! repetă el aproape în șoaptă. Câinii științifici... Marii câini științifici Laika, Belka, Strelka, Gândac și alții...

Râzând, Jenea urcă în fugă la etajul doi și sună la ușa medicului. Ea îl luă la policlinica uzinei, stătu acolo toată ziua, iar seara se întoarse în Orașelul Academic.

Pe drum, a privit tot timpul pe fereastră. Afară era un întuneric fără mișcare și îți făcea impresia că autobuzul stă și el pe loc. Strângând mânios din dinți, Jenea privea, încordată, înainte, parcă împingând din urmă autobuzul. Uneori dincolo de geam, chiar la nasul Jeniei se agita scurt câte o ramură de brad și Jenea surâdea de bucurie: înseamnă că autobuzul se mișcă totuși!

Iura o va aștepta, probabil. Jenea simțea că tocmai în acea seară trebuia să se petreacă ceva hotărâtor.

Era târziu când coborî din autobuz, în fața casei bătrânilor. Pulberea de zăpadă se învoldura în jurul felinarelor galbene ca niște mere coapte... Ea se întinse din tot corpul, așa că îi pârăiră toate oscioarele și, izbucnind în râs, alergă la ea acasă. Peste tot era întuneric: academicianul Andriuhin nu

dădea voie să se lucreze noaptea și până și profesorul Paverman, care protestase mult timp, spunând că o astfel de interdicție constituie o manifestare a bunului plac, o teroare și o constrângere a personalității, se resemnase demult și se obișnuise să doarmă noaptea.

Dormea, bineînțeles și Iura Sergheev, renumitul experimentator... Jenea se necăji. Iura știa că ea se va grăbi să vină acasă și totuși se culcase. Își păzește sănătatea. Cam prea mult se menajează! Când cineva iubește, nu se gândește numai la sine. Dar, de fapt, ce a făcut ea să-și închipuie că el o iubește? Și apoi, parcă poate în general să iubească un om așa de îngrijit, verificat ca un cronometru, atât de pedant, atât de indiferent pentru orice nu ține de muncă...

Ea alergia ca vântul pe cărările somnoroase ale Orășelului Academic, înlăturând cu mâna ramurile țepoase ale brazilor și cuprinsă de furie. Semăna acum cu un arc întors până la refuz. Și când ajunse la punctul medical nici nu observă, la început, că pe băncuța de la intrare stă un om.

— Noroc! auzi Jenea.

Ea nu-și reveni numaidecât.

— Tu? spuse ea în sfârșit.

— Da, uite că te aștept. Am dorit, știi, să mai stăm de vorbă...

Ea se așeză în tăcere. Iura tăcea și el. El încercă să-i ia palma, dar ea își retrase mâna.

— Iată care-i povestea... Iura o privea cu un surâs încurcat. Înțelegi, singur nu mă simt prea bine... Am venit să mai stau de vorbă cu tine. Iar tu lipsești.

— Iată-mă, spuse Jenea. Ei, ce mai, haide să te tratez cu un ceai.

— Hai mai bine să mai stăm aici, la întuneric.

— Aici nu vom avea ceai.

— Știi, eu mă gândesc la omul invizibil. Ți-l amintești pe acela din Wells? Doar avea și el o fată. Ce crezi, ar fi putut o fată să iubească un asemenea om invizibil?

Jenea îl privi fără voie mai atent. Nu, Iura arăta ca totdeauna și nu se transformase în omul invizibil. Doar fața îi era gânditoare, chiar solemnă.

— Ei, uite ce e, spuse Jenea, sculându-se în picioare, toate astea sunt fleacuri. Eu vreau să beau ceai.

Trăgând-o de mână nesigur, el o sili să stea jos. Apoi, scoase cu băgare de seamă din mâinile Jenei mânușile, încercă să-i încălzească cu duiosie degetele subțiri în palmele sale aspre, calde. Tulburat, el își apropie buzele de degetele ei, dar nu le sărută, ci începu să sufle în ele, desfăcându-și caraghios buzele. Jenea își smulse mâinile și îl atinse cu degetele, ușor, peste buze. Apoi își cuibări mâna în palma lui Iată.

— Vai, dar ce labă ai!

El își privi curios mâna, de parcă o vedea pentru prima dată.

— Solidă, nu-i așa? mormăi lura. Cum poate să fie asta: uite o mână și uite că nu mai e?

El flutură mâna în aer, dar nimic nu se întâmplă, mâna rămase la locul ei. Jenea începu să râdă:

— Nu-ți fie teamă, că nu dispare!

După ce tăcu un timp, lura spuse:

— Dar în general asta e adevărat: omul reprezintă în sine un acumulator mobil de energie concentrată până la stare de materie. Că doar materia vie, ca fi orice altă materie, înseamnă miliardele de atomi, miliardele de particule încărcate cu electricitate, aflată într-o continuă mișcare și legătură între ele. Iată și mâna mea...

Jenea holbă ochii la el, apoi, nemaiputând să se abțină, izbucni în hohote de râs.

— Tocmai despre aceasta voiai să-mi vorbești? Ei, ajunge. Am plecat să beau ceai. Ea se sculă cu hotărâre. Vii?

El, fără să ridice ochii și fără s-o privească, făcu un semn negativ din cap.

— Dar ce ar fi să intrăm totuși? I se păruse că l-a jignit.

— Mulțumesc, Jenea. Continuând să n-o privească, lura surâse: Tu, ca totdeauna, m-ai tămăduit. Acum cred că voi putea să mai stau și singur...

Jenea îi întinse iute mâna; el o luă ca un obiect fără viață, o ținu un timp, apoi o lăsă să cadă, zâmbi și plecă.

Ea ar fi dorit grozav să-l facă să se întoarcă; era cât pe ce să înceapă să plângă. Apoi intră la ea, aprinse lumina și rămase în picioare, căutând să-și amintească ce anume s-a întâmplat. Nimic. Își reamintea cuvânt cu cuvânt întreaga convorbire. Numai fleacuri... Și totuși nu putea să se liniștească.

Hotărî ca a doua zi să răzbată până la Ivan Dmitrievici și să afle totul.

Academicianul Andriuhin însă era din nou la Moscova, după cum se spunea, pentru a obține aprobarea pentru Experimentul central. Odată cu el au plecat și Kregs cu Hegges; se presupune că ei se vor înapoia pentru câteva zile în Maisk, iar la terminarea experimentului vor pleca îndată cu avionul la Bissa.

Dintre diversele zvonuri cu privire la caracterul experimentului inițiat de academician nu era, după cât se pare, niciunul verosimil. Jenea încercase să afle ceva de la lura. El promise că îi va povesti totul, îndată ce se va înapoia Andriuhin. Zilele care au urmat până la înapoierea lui Andriuhin și le-au petrecut cuprinși parcă de o ușoară somnolență. Nu se plictiseau însă. Puteau să stea ceasuri întregi de vorbă, era de ajuns numai să înceapă. Jenea,

vioaie, ironică, asculta cu plăcere replicile scurte ale lui Lura, dure, ca niște pietricele de mare.

Uneori, în mijlocul discuției, Lura rămânea deodată tăcut, se încrunta și chiar răspundea grosolan, dacă Jenea stăruia să continue discuția. Lura făcea parte din acei oameni care tot timpul se gândesc la munca lor. Putea să danseze, să joace hochei, să discute despre cinema sau să se entuziasmeze de proiectul tunelului de sub strâmtoarea Bering, dar creierul său continua zi și noapte să urmărească cu insistență țelul propus.

Academicianul Andriuhin s-a înapoiat mai curând decât a fost așteptat. Unele zvonuri nelămurite circulau deja înainte de sosirea lui Andriuhin. Lucrătorii științifici, înapoiindu-se de la laborator sau de la o plimbare cu schiurile, discutau emoționați: este posibilă oare reușita acelui experiment extraordinar pentru care cere aprobarea academicianul Andriuhin?

— Visuri! se înfierbântau unii. O aventură! Fantezie! Povești!

— Dar gibbonii din Siberia? răspundeau alții. Dar apariția ciupercilor, a melcului și a vrăbiei în insula Oceanului Sudic? În sfârșit, experiența cu Detka?

— Acum e vorba de un om! ripostau adversarii experimentului.

— Totuși, în Cosmos, de asemenea, au pătruns mai întâi câinii și maimuțele! conchideau entuziaștii.

Dar atât adepții experimentului cât și scepticii amuțeau, îndată ce apăreau Lura sau Jenea.

Lura și Jenea, preocupați cu de ale lor, nu observau iritarea care îi cuprinsese pe savanți. Lui Lura nu-i ardea de așa ceva. În sufletul lui, în aceste zile, sporea acel calm, mai întâi exterior, iar apoi interior, care mai târziu îi uimea pe cei din jurul său. Uneori însă pe Lura îl mira gestul vreunuia care exprima o cordialitate oarecum neobișnuită față de el, o atenție emoționantă, o dorință inexplicabilă de a-i ceda ceva, de a-i face un serviciu.

În ziua sosirii lui Andriuhin, Ana Miheevna a întrebat-o pe Jenea, privind-o neobișnuit de blând, pe deasupra ochelarilor:

— Spune, fetiço, între tine și Sergheev e ceva serios?

— Noi ne iubim, răspunse supărată Jenea, după ce rămase un timp tăcută.

Ana Miheevna își îndreptă ochelarii și, lăsând ochii în jos, mult timp desenă ceva nelămurit, pe masă, cu degetul. Fața îi deveni severă și duioasă. Parcă întinerise. Apoi, răsuflând adânc, se apropie de Jenea și o îmbrățișă puternic de umeri:

— Toate se vor termina cu bine, drăguțo! Fii tare! Ești doar un om curajos, un om adevărat...

— Ana Miheevna! strigă Jenea.

Profesorul Șumilo însă era în ușa și plecând, duse doar degetul la buze, cerându-i să fie tăcută.

După convorbirea cu Ana Miheevna, Jenea, emoționată și alarmată, se întoarse în laborator și stătea singură, pentru a termina experiența cu secreția culturii virusului enigmatic, care era descoperit cu ușurință în sângele copiilor, dar niciodată nu apărea la adulți. A sunat telefonul interior. Jenea a zăbovit o clipă, până să ridice receptorul.

— Chemați-o pe Kozlova, spuse cântat o voce blândă de femeie bătrână.

— Eu sunt Kozlova, răspunse ursuză Jenea.

— Sunteți invitată la academicianul Andriuhin.

— Cum? strigă Jenea.

Telefonul s-a închis brusc.

„Andriuhin? Apoi el trebuia să vină abia mâine!”

Jenea parcurse în fugă jumătatea de kilometru care despărțea laboratorul de corpul principal. În sala de primire ea intră în fugă, gâfâind.

— Eu sunt Kozlova! îi strigă Jenea secretarei, o bătrânică simpatcă.

Aceasta se sculă și deschise în fața Jeniei o ușa masivă.

Jenea trecu pragul și se opri în loc. Într-o cameră mică stăteau în fotolii, față în față, academicianul Andriuhin și lura. Amândoi se sculară în picioare, îndată ce intră ea.

— Bună ziua, Jenea, spuse cu bunătate Andriuhin. Se apropie de ea și o așază în cel de al treilea fotoliu, alături de el. Sunt foarte bucuros să te văd bine sănătoasă... Și ce vreme frumoasă!... spuse el vioi. Zici că e primăvară!

— Numai vă rog, n-o lungiți cu vorba, se rugă pe un ton plângător Jenea, strângându-și pumnii atât de tare, încât se auzi cum pârlăiau încheieturile degetelor.

Lura se sculă în picioare și îi puse mâna pe umăr.

— Nimic deosebit, spuse el, privind-o în ochi și roșind încet. O muncă obișnuită. Tu știi doar că riscul există oricând... Și în munca ta există riscuri...

Andriuhin se sculă și el.

— Nu-i tocmai așa, spuse el, încruntându-se. Nimeni și niciodată n-a trecut printr-o asemenea încercare... Ei, dar noi nu vorbim decât fleacuri! strigă el. Mai bine spune, Jenea, dumneata crezi în știință?

El puse întrebarea pe un ton atât de imperativ și serios, încât Jenea, privindu-l, răspunse îndată, cu naivitate:

— Da. Cred în știință foarte mult, Ivan Dmitrievici.

— Lura este primul care calcă pe un drum, pe care n-a umblat încă niciun om. La Moscova, la Academie, unii romantici au botezat ideea noastră cu numele de: „Omul-rază”...

— Omul-rază?! Jenea îi aruncă o privire speriată, întrebătoare lui Iura. Ce înseamnă aceasta?

— Toate au fost controlate, continuă fără s-o asculte, savantul, toate au fost prevăzute. Nereușita este exclusă!

— Ai pregătit doar tu însuși asemenea experimente, spuse Iura, ștergându-și sudoarea de pe frunte. Amintește-ți de Detka.

— Detka? Jenea se dădu brusc înapoi, strângând la piept pumnii tot atât de tare strânși. Iar acum, acela vei fi tu?...

— Eu! răspunse Iura. Cineva a fost primul care s-a înălțat cu balonul aerian... Cineva a fost primul care a încercat parașuta... Cineva s-a urcat primul, într-un avion cu reacție...

— Iurka! strigă, înăbușindu-se Jenea, aruncându-se în brațele lui și cuprinzându-i cu putere gâtul. Fața ei, aproape atingând fața băiatului, buzele ei încercau să surădă, iar din ochi i se rostogoleau lacrimi domoale. Iurka!

Ea îl sărută apoi, lipindu-și obrazul când de umerii lui, când de piept, începu să șoptească ceva nedeslușit, fie tânguindu-se, fie supărându-se.

— Ei, ei, Jenea... nu trebuie... mormăia Iura. Eu știam că tu vei înțelege, că vei înțelege totul... El se aplecă și îi sărută, încet și stângaci, părul. Iată cum ești. Îți mulțumesc...

El o alintă ca pe un copil, mângâindu-i zulufii negri, ciufuliți.

Zâmbind mulțumit, academicianul Andriuhin dădu din cap și se strecură pe neobservate pe ușă.

*

Spre seară în Orășelul Academic s-a știut sigur în ce constă esența experimentului pregătit de Andriuhin.

Omul-rază! În fața acestuia păleau atât tijele antigravitaționale, cât și atomovitaminele... Deși se știa că numeroasele experiențe cu diverse obiecte și organisme vii – cu maimuțele în Siberia, cu cartoful și cu Detka, în Orășelul Academic – dăduseră rezultate pozitive, uimea faptul că acum era vorba de un om! Acest om trebuie să fie Iura Sergheev.

Cu acest prilej se vorbea că se pregătește numai o repetiție, iar experimentul adevărat, Experimentul central va urma mai târziu. Cât privește repetiția, aceasta constă în aceea că Iura trebuia să se transforme într-un fascicol de energie, să parcurgă instantaneu o distanță de douăzeci de kilometri și din nou să redevină el însuși. Procesul însuși trebuia să dureze doar câteva fracțiuni neînsemnate de secundă. Pregătirile pentru experiență au durat însă ani de zile...

Și totuși, pentru Andriuhin și Paverman era clar că mai sunt încă multe de făcut până ce totul să fie gata...

...Întreg aparatul Institutului de cibernetică muncea zi și noapte. Zecile de mașini electronice de calculat-rezolvat, fiecare ocupând câte un etaj întreg, calculau, memorau, analizau milioane de probleme și condiții.

— Sunt formidabile... formidabile! Nu sunt mai prejos de broaștele mele testoase! exclamă Kregs, cuprins de încântare. Atât numai că ele nu pot să se înmulțească... Alături de aceste uimitoare ființe, eu am același simțământ de uimire pe care l-am avut în copilărie, în fața străvechiului ciocan cu aburi! Puterea neînsemnată a omului, brațele lui de pigmeu și forța uriașă, înspăimântătoare a ciocanului cu aburi! Același lucru e și aici. Nici omul cel mai puternic nu va putea opri prin forța lui, ciocanul cu aburi. Nici chiar un creier genial nu se poate compara cu creierul mașinilor noastre.

— Și totuși, fără noi, ele nu reprezintă nimic, clipi din ochi, vesel, Andriuhin. Nici unei mașini, niciodată, nu-i va „veni în cap” o idee cu totul nouă, înțelegi? Una care în aparență să fie în contradicție cu cunoștințele precedente... Iată, Ana Miheevna Șumilo, directoarea Institutului nostru de longevitate, a dorit ca oamenii „să se hrănească cu aer”. În continuare, când a trebuit să lămurească cum trebuie rezolvată cutare sau cutare chestiune, mașinile i-au acordat un ajutor de neprețuit, dar ideea de a găsi o nouă metodă de alimentare nu putea să-i vină în cap decât omului...

Pregătindu-se pentru istorica experiență, Institutul de longevitate lucra și el cu un interes sporit. Lura a fost internat pentru zece zile într-un salon special și mai târziu, după mult timp, el își amintea de aceste zece zile ca de cele mai nesuferite din viața sa. Îi făcea impresia că este întors pe dos. I se făceau injecții, radioscopii, era silit să înghită tuburi subțiri și groase de cauciuc cu plăci metalice la capăt, ori fără plăci, era frământat, pipăit, i se pretindea de un număr infinit de ori să se scoale, să se culce, să se lase pe vine, să sară în sus, trebuia să înghită prafuri luminescente și mixturi ciudate, prin trupul lui erau trecuți curenți de frecvențe diferite, era supus acțiunii a nu se știe căror raze și nu mai rămânea decât să fie pisat în piuliță și prefăcut în... praf...

Pe neașteptate, lura descoperi că atitudinea multor oameni față de el s-a schimbat într-un fel. Într-o dimineață, când tocmai fusese scos din pânțele mașinii medicale de cercetare (stătuse în acest dulap vreo patruzeci de minute, înfășurat în cabluri, cu ace înfipite în tot corpul, ca un arici) în salon intră Boris Mironovici Paverman. El îi vârî în mână lui lura o portocală enormă și se așeză pe pat, la picioarele lui. Sora care trecu pe acolo îi porunci profesorului să treacă numaidecât pe scaun și confiscă portocala.

— O, afurisită de medicină! se revoltă Paverman. Magilor! Vrăjitorilor! Cutare nu e voie, cutare e voie! Trăiești, fir-ar al dracului, și astăzi ca pe vremea lui Paracelsius!

După ce își ușură întrucâtva sufletul, el începu, pe neobservate, să devoreze portocala și, fără să-l privească pe lura care-l cerceta surâzător, întrebă:

— Ei, cum e?

— Normal!

— Vrei portocală?

— Păi dacă nu e voie...

— Dă-i încolo! Uitându-se hoțește în toate părțile, profesorul Paverman îi vârî repede în gură o feliuță. În general, ei îți dau de mâncare?

— Atomovitamine. Miros atmosfera saturată cu nu știu ce vitamine și microbi alimentari.

— Mare scârboșenie trebuie să fie! Paverman făcu o strâmbătură.

— Nu, merge. Sunt sătul!

— La tine toate merg. Ei, dar cum e așa, în general?

— Normal.

— Da? Ascultă, tu mai gândește-te totuși... Eu am venit să-ți spun că încă nu-i târziu să-ți schimbi gândul.

— Să mă răzgândesc? se miră lura.

— În general, eu nu pricep nimic! Paverman sări în picioare și începu să alerge prin cameră. Rochman, studiind fulgerul, a murit, dar a murit el însuși fără să-l interpună pe altcineva! Mendeleev s-a înălțat singur cu balonul aerian! Piccard a zburat el însuși cu stratostatul! Ron și Pavlovski și-au inoculat ei înșiși primii, noile seruri! Beebe a coborât el însuși cu batisfera! Potehin a zburat singur în Lună. Și atunci pentru ce eu trebuie să cedez riscul și onoarea primului experiment? Am scris la Comitetul Central! Aceasta e o încălcare a eticii științifice!

lura îl privea în tăcere și zâmbea. Zâmbetul lui îl scoase din sărite pe Paverman.

— Aha, dumneata zâmbești... Dumneata nu vrei să stai de vorbă cu mine! Pe neașteptate, el trecu la „dumneata”. Vine un tânăr, nu știu de unde și nu știu pentru ce tocmai el trebuie să facă ceea ce am pregătit eu o viață întreagă. E just? Te întreb eu pe dumneata, e just?

Încurcat, lura spuse cât se poate de blând:

— Dar e nevoie de un experimentator tânăr și foarte sănătos, Boris Mironovici... Iar dumneavoastră nu vă potriviți, nu vă potriviți deloc...

— Desigur, eu sunt pur și simplu un nătărău bătrân, spuse Paverman, se aplecă iute, strânse tare umerii lui lura și plecă, aproape fugi...

Apoi au venit câțiva înși din echipa de hochei a bătrânilor, având în frunte pe acela care cu atâta îndemânare îl ajutase pe Iura să introducă pucurile în celebrul meci cu Stepanii. Se numea Smelțov, mergea pe o sută douăzeci și opt ani, dar așa bondoc, domol, cu un păr des ondulat, abia atins de un început de încărunțire cum era, părea de patruzeci de ani.

— Spune, dumneata reprezinți viața noastră, viața așa-zișilor bătrâni? spuse Smelțov. Conform convențiilor pe care le-am încheiat, noi suntem obligați să ne aflăm permanent pe teritoriul Orașelului Academic. Dumneata, de pildă, în câteva zile te-ai plictisit de nesfârșitele analize și cercetări, dar închipuie-ți cât ne-am săturat noi de ele în atâția ani? Printre noi există, bineînțeles, și unii care pur și simplu se bucură de anii trăiți și își lungesc viața dintr-un oarecare interes sportiv. Majoritatea însă ne-au însărcinat pe noi să discutăm cu dumneata și cu Ivan Dmitrievici... Spune și dumneata, nu-i mai logic ca experiența să fie efectuată folosindu-se de unul dintre noi? În caz de eșec, pierderea nu va fi mare... Noi te rugăm să te mai gândești, să lași deoparte orice considerente personale și să-l ajuți pe Ivan Dmitrievici să rezolve chestiunea ca pe o problemă de stat...

Iura îi povesti despre aceste vizite Jenei, încercând s-o distreze. În ultimele zile însă Jenea era posomorâtă, veșnic grăbită și răspundea grosolan până și la observațiile Anei Miheevna.

— Aceasta te miră? întrebă ea, ridicând spre Iura enormii ei ochi supărați, sau te face să râzi?

— Mai curând mă face să râd, recunosc el.

— Sunteți prea încrezut, tovarășe Tăuraș! declară Jenea. Adică nu, mă scuzați, Omul-rază... Că doar așa te numești acum. Și ție, bineînțeles că îți place grozav...

— Dar de ce? E frumos, aprobă Iura.

El nu putea s-o asculte fără să zâmbească.

— Priviți numai la această mutră mulțumită de sine. În salon erau numai ei doi, așa că apelul Jenei era adresat mobilierului. „Frumos”!... Dar spune-mi, te rog, de ce numaidecât tu? De ce nu eu? N-am nevoie de sănătate de împrumut, sunt tânără și eu!

— Nu fi tristă, îți va veni și ție timpul, spuse Iura zâmbind, dar băgând de seama că Jenea e bosumflată, încercă să schimbe vorba: Pe vremuri visam ca echipa noastră de hochei să cucerească primul loc în lume. Iura încercă să prindă mâna Jenei, dar acest lucru nu-i reuși. Noi mai trebuie să cucerim primul loc pe Uniune, iar pentru aceasta să dispunem de „Torpedo”. Mă gândesc la aceia, cum îi vom bate, după ce voi putea să joc. Ivan Dmitrievici mi-a promis... Vei vedea că vor lua campionatul pe Uniune, iar apoi și cel

mondial! Îți dai seama, echipa unui orașel sovietic, neștiut de nimeni, campioană mondială!

— Tu poți să te gândești acum la toate astea? se miră sincer Jenea.

— De ce nu? se miră la rândul-i. Parcă viața se oprește în loc?

— Nu, desigur, mormăi ea grăbit. Și deodată simți cum vine spre ea un val tulbure de groază și o acoperă cu totul... Pentru prima oară și-a dat ea seama cu toată claritatea ce anume se va petrece. Lura va dispărea, nu va mai fi, se va transforma în ceva asemănător unei raze de soare, ceva ce nu poate fi luat în mână, nici pipăit și toate acestea sunt pregătite de sute de oameni, sute de mașini și sunt pregătite intenționat. El se va transforma într-o pulbere luminoasă oarecare și chiar nici în pulbere, ci în altceva... Cum poate, din nimic, din lumină, să renască iarăși un om? Aceasta e ceva imposibil, aceasta e o adevărată crimă, pe care nimeni n-o recunoaște din încăpățănare, dintr-un respect prostesc față de știință.

— Asemenea problemă trebuie rezolvată de medici, spuse Jenea deodată. În ea trăia permanent sentimentul de profund respect față de profesiunea sa. Doar ei au dreptul...

— Eu aș dori ca atunci, în afară de tine și academician, să asiste și băieții noștri de la Combinatul chimic, spuse lura. Dar aceasta nu este posibil. Ar fi bine să fie chemați cel puțin acei copii la care a nimerit cartoful, apoi să fie de față Bubîr, Pașka, fetița aceea nostimă și – neapărat – Detka. Dar dacă voi nimeri în ghearele lor? Și lura râse vesel.

— Nimeni nu-i va lăsa, mormăi Jenea. Prostii!

Sentimentul de groază n-o părăsea...

*

În dimineața zilei de 10 februarie, Orașelul Academic avea un aspect neobișnuit. Doar cincizeci de inși căpătară permise pentru teritoriul pe care era montată instalația de pe care urma să se facă lansarea Omului-rază. Și doar treizeci de inși au fost admiși pe aerodromul unde raza trebuia să se materializeze din nou în lura Sergheev. Dar toți acei ce locuiau și munceau în Orașelul Academic au plecat în dimineața aceea în pădurea care înconjura aerodromul și își scoteau cu nerăbdare capetele de după fiecare tufă, de după fiecare buturugă acoperită cu zăpadă.

Jenea era și ea pe aerodrom, cu Ana Miheevna. În apropierea lor se afla academicianul Andriuhin, însoțit de vechii săi prieteni: generalul Semliakov, academicianul Sorokin și profesorul Potehin, primul cosmonaut în Lună, venit special pentru marea sărbătoare a științei din ziua aceea. Mai de o parte stăteau, împreună cu profesorul Paverman, Kregs și Hegges.

— Dumneata ai spus că experimentele cu transmiterea materiei vii le-ai început doar cu vreun an și jumătate în urmă? Întrebă deodată Kregs, trăgându-l de mânecă pe Paverman, care tocmai voia să-l caute pe profesorul Van Lan-și.

— Da, da, de curând, mormăi grăbit Paverman. Dar de ce vă interesează?

— Mă interesează pentru că dintre toate enigmaticele, aceasta e cea mai... enigmatică. Știința voastră a obținut niște rezultate zguduitoare, fabuloase! Eu cred că și după câteva veacuri transformarea organismului omenesc în rază și reîntruparea lui din rază, va cere mult timp. Trebuie studiat organismul și încă după un program al cărui volum e atât de vast, încât e greu până și de sesizat. Trebuie făcute calcule. Mașinile cele mai rapide nu le vor putea efectua în mai puțin de câțiva ani. Mai precis, mașinile ar fi putut să facă fața, dar va trebui timp pentru programare... Organismul trebuie pregătit pentru transmisiune timp de ani de zile. Dumneavoastră v-ați început pregătirile cu mult mai devreme...

Kregs mai continuă să mormăie ceva, vorbind parcă de unul singur. Profitând de moment, Paverman a șters-o. Trecând în fugă pe lângă Van Lan-și, Paverman clipi din ochi arătând spre Kregs.

— Nu poate deloc să creadă că mașinile noastre sunt mai bune decât broaștele lui țestoase...

Alături de Van Lan-și se afla secretarul Comitetului raional care stătea de vorbă cu președintele Academiei de Științe a U.R.S.S. Acesta privea tot timpul îngrijorat când la câmpul de zăpadă, când la ceas.

Cât despre Jenea, ea parcă se prefăcuse într-un sloi de gheață. Nu-și mai lua ochii de la ceas. Mișcând din buze, număra fără întrerupere:

— Cincizeci și șase... cincizeci și cinci... cincizeci și patru...

Mai rămăsese mai puțin de un minut până la unul din cele mai mărețe momente din istoria științei...

Acum nimeni nu mai vorbea, nimeni nu mai mișca, se părea că nimeni nu mai respiră. Văzându-i, unui om neinițiat i s-ar fi părut stranie atitudinea acestor oameni. Nemișcați, ei stăteau cu privirile ațintite spre câmpul înzăpezit de iarnă...

După dezgheț se lăsase un geruleț; zăpada neatinsă, argintie, imaculată, se acoperise cu o pojghiță albăstrie pe care se învolbura acum, scânteind cu luminițe verzi, colbul zăpezii. Andriuhin, cu barba scoasă în afară, stătea cu degetele înfipite în brațul vecinului său, Zmeleakov, care nici nu-l simțea. Întredeschizând puțin gura lui mare, întinzând gâtul, Kregs privea cu atâta încordare, încât cicatricea i se făcu liliachie.

— Douăzeci și opt... douăzeci și șapte... douăzeci și șase, număra în șoaptă Jenea, dar șoapta ei era acum auzită de toată lumea.

Deodată, un pin uriaș, aflat la marginea câmpului, se cutremură și un întreg nămete se prăbuși fără zgomot de pe ramurile lui în zăpadă.

— Iată! strigă cu o voce sălbatică Paverman, strângând ca într-un clește brațul lui Hegges. Iată-I! Priviți!

În locul unde arăta Boris Mironovici, se zărea încet, lăsându-se jos, stâlpul alb de zăpadă. Trăgându-și cu greu răsuflarea, cu toții întoarseră capul, supărați, spre Paverman, iar acesta, începând să-i explice cu căldură ceva lui Kregs, dădu din mână și înlemni din nou.

— Zece... nouă... opt... număra Jenea și deodată tăcu. Mai mult nu putea să numere.

Aproape în același timp, niște scântei mari licăriră pe covorul de zăpadă, la cincizeci de pași de ea. Deasupra zăpezii în acel loc se ridica un nor gros de abur.

— Abur! Va arde! strigă, cu un glas disperat, Andriuhin.

Iar lura, apărând pe neașteptate în centrul norului de abur rărit, mișcând slab din mâini, ca un orb căuta parcă ceva în jur, parcă încerca să iasă dintr-o căldură înăbușitoare...

În fruntea tuturor, afundându-se până la genunchi în zăpadă, alerga ca vântul către lura, academicianul Andriuhin. Cu o forță cu totul neobișnuită el îl smulse pe lura din norul fierbinte și, aproape prinzându-l în brațe, îl târî undeva într-o parte, respingând cu furie pe toți aceia care încercau să-l ajute.

— Ivan Dmitrievici... mormăia mișcându-se slab, lura. Lăsați... Ivan Dmitrievici...

— Mașina sanitară! zbieră Andriuhin, deși mașina era doar la zece pași, iar Jenea și sanitarul, înarmați cu targa, stăteau alături.

Fără să țină seamă de lura care încerca să se opună, Andriuhin îl trânti pe targă.

— Vrei să ne ții un discurs? îi strigă Paverman lui lura, alergând pe lângă targă. Vrei să prezinți un scurt referat?

Lacrimile îi curgeau șiroaie și el nu apucă să le șteargă.

Andriuhin sări din mers pe scara mașinii care pleca și, strângând dureros capul Jeniei de rama metalică, îi porunci în șoaptă:

— Du-l singură. Ascunde-l. Să nu știe nimeni unde e. Răspunzi cu capul! Când voi veni, îmi vei raporta.

Autoșenileta sanitară, afundându-se ușor în nămeți, pluti peste câmp, către drumul ce ducea în Orășelul Academic.

Jenea ședea alături de lura și nu reușea să îndrăznească să-l privească. Ea nu putea să creadă că acesta e el, același lurka, că totul a rămas în urmă, că

el, el de acum nu mai e Omul-rază... Adică nu, acum el este într-adevăr Omul-rază. Îl privi abia când el se mișcă.

— Parcă a trecut cineva peste mine, mormăi lura. Ca după un joc greu când te-ai ostenit la maximum... Și capul mi-e străin.

— Cum adică, străin? se cutremură Jenea.

— Ba e al meu, e al meu capul! El încercă să surâdă, dar o grimasă îi schimonosi fața.

O milă ascuțită o înțepă pe Jenea, ea îi cuprinse umerii, susținându-l.

— Poate să-ți fac ceva?

— O, nu. Mi-e cam frig. Și nu mă simt în apele mele... Ce părere ai, sunt eu, tot eu? Totul e normal?

— S-ar părea că toate sunt la locul lor... Ea zâmbi cu precauție ca să nu înceapă să plângă și își trecu mâna, în glumă, pe umerii lui largi, grei, pe gâtul fierbinte. Nu te-ai opărit?

— Se pare că nu. Ochii nu văd...

— Nu văd? Ea privi cu groază în ochii lui, larg deschiși.

— Văd totul, dar uneori parcă totul plutește... El zâmbi. Era zâmbetul lui drag, cunoscut.

Neputându-se reține, Jenea îi zâmbi și ea, deși ochii îi erau înecați în lacrimile care-i curgeau fără să vrea.

— Dar ce curios e, Jenicika! Știi cu ce seamănă? Uite, e ca atunci când atingi cu mâna goală contactele de la televizor. Îți face impresia că prin tot trupul trec scânteii electrice, că te gâdilă chiar... Ascultă, mie mi-e foame. Aș vrea să mărim, dar ceva obișnuit. Salam. Academicianul mi-a dat voie, îți amintești?...

— Ți-e foame? Ea privi fâstăcită îndărăt, dar în mașină nu era nimic. Dar se va găsi oare ceva acasă? Mi se pare că se va găsi...

Ea hotărî să-l ducă la dânsa, în camera ei de lângă punctul medical. Acolo avea telefon, de unde putea să-i telefoneze lui Andriuhin, dar mai ales, liniște...

Când mașina se opri lângă căsuța aflată în crângul de mesteceni, Jenea îi preveni cu strictețe pe șofer și pe sanitar să nu care cumva să scape vreo vorbă despre locul unde l-au transportat pe Sergheev.

Acum trebuia să-l încălzească într-un fel pe lura și să-i dea de mâncare. Ea se convinge cu bucurie că el se mișcă singur și încă destul de sigur.

Intrară în camera întunecoasă, luminată doar de zăpada albastră de afară. Jenea întoarse butonul și în timp ce lura, zgribulindu-se și clănțănind din dinți, sărea în sus și se lăsa pe vine, ea puse ceainicul în priză și, vârandu-se sub pat, scoase de acolo pâslarii ei.

— Încălzește-te! Îndată vom bea ceai.

lura părea că începe să-și vină în fire. El luă cu mare precauție pâslarii, îi întoarse, îi puse lângă picior, dar, parcă sperându-se, vârî mâinile în ei și începu să bată pâslar de pâslar. Jenea întoarse capul la auzul acestei muzici:

— Ce faci tu acolo?

— Mă încălzesc, răspunse lura zâmbind.

— Nu te încap?... Atunci știi ceva? Bagă picioarele sub calorifer! Sărind în picioare, ea arătă în chip practic cum se face aceasta. Uite așa.

— Ajunge...

lura aranjă cu grijă pâslarii și se aplecă să-i bage sub pat. Jenea se repezi să-l ajute și își ciocniră, sonor, frunțile. Timp de un minut stătură pe vine unul în fața celuilalt, frecându-și frunțile și, după cât se pare, nu prea își dădeau seama de ce se întâmplase.

— Ești întreagă? întrebă grijuliu, în cele din urmă, lura. Pentru o singură zi, cam multe încercări...

Jenea fu cuprinsă deodată de un râs irezistibil. Înconjurându-și genunchii cu brațele, plângea, ștergându-și ochii cu pumnii, fără să fie în stare să scoată o vorbă. Doar mânia ceainicului care a fiert, o făcu să-și vină puțin în fire.

— Du-te încolo! spuse ea dând din mână spre lura, care stătea cuminte, continuând să plângă și să râdă cu sughituri. Hai să bem ceai.

— Genial! o susținu numaidecât lura. Îmi face impresia că niciodată nu mi-a fost așa foame!

Așezând ceainicul, care bolborosea, supărat, pe masă, Jenea începu să cotrobăiască prin dulăpior. Curios, lura se așeză în grabă lângă ea:

— Ce ții tu aici?

Ea îi puse în brațe două pachete.

— Salam. Brânză.

— Zguduito! Un vis! Salam obișnuit?!

— Obișnuit... Glasul Jeniei suna cam surd, deoarece capul i se afla în dulăpior.

Negăsind nimic substanțial, Jenea scoase zaharnița, untiera, dându-le lui lura, împreună cu un borcan pe jumătate golit de dulceată și o singură ceașcă.

— Ceașcă n-avem decât una singură, spuse Jenea, posomorâtă. Și, în general, vesela lipsește.

— În schimb există salam! lura nu avea de gând să se întristeze. Dar ce anume lipsește?

— Nici cuțite, nici furculițe...

— Vom încerca să trecem peste aceasta...

El scoase din buzunar un briceag și se apucă să taie salamul și brânza în felii enorme, căutând să încheie cât mai curând aceste operațiuni pregătitoare.

— Dar cum vom bea ceai? întrebă Jenea continuând să țină în mână singura ceașcă.

— Tu bei cu dulceață? întrebă lura, adunând în palmă fărâmiturile aproape invizibile de brânză și aruncându-le în gură.

— Ei și ce-i cu asta?

— Totul e colosal de simplu.

Luă borcanul cu dulceață, turnă jumătate din conținut în ceașca Jeniei și lipind lama briceagului de borcanul de sticlă, îl umplu cu apă fierbinte din ceainic.

Frigându-se, ei se apucară să bea ceai cu niște sandvișuri enorme. Pe Jenea o apucă foamea. Îi făcea mare plăcere că lura stă, bea ceai și mănâncă salam, ca un om cu totul obișnuit, de parcă nimic nu s-ar fi petrecut cu el. S-ar putea ca totul să treacă într-adevăr cu bine și el să rămână sănătos?

— Ei, cum e? întrebă ea, mestecând și neluându-și privirea de la el.

— Foarte bine!

— Zău? Te simți bine? Nu putea să-și întoarcă ochii de la fața lui...

O privea și el și zâmbea.

— Să fie oare așa, întrebă Jenea, după ce tăcu un timp, că oamenii vor uita, cu timpul, cuvântul „război”?

lura își linse cu grijă degetele de dulceață.

— Da, spuse el. Tocmai la asta m-am gândit eu urcându-mă pe platforma fonică. Într-un asemenea moment omul trebuie să se întărească. Dacă ar fi fost împușcături, explozii, sau măcar muzică, ori să fi mers cu cineva împreună... Dar așa, de unul singur. Și-o liniște! Eu mă tot gândeam: barem dacă ar cânta cu toții! Și când colo, am auzit numai un vuiet parcă venind de sub pământ. Eu îl priveam pe profesorul Van Lan-și. Are o față plăcută. Și, știi, mi-am amintit cum, încă înainte de a ne fi născut noi doi, țara lor, mână în mână cu țara noastră, unindu-și pumnii, strângând din dinți, se apărau împreună cu prietenii lor contra forțelor războiului, salvând omenirea, salvând planeta.

Mi-am amintit de îndepărtatul război, când erau nimiciți fasciștii... Toate acestea mi-au străfulgerat creierul ca un singur gând, dar, probabil, au fost mai puternice decât orice fascicol de energie, deoarece m-au ajutat să birui frica. Mi s-a părut că pornesc la atac. Pricepi?

— Dar acum, asta-i tot? întrebă Jenea, împingând pâinea mai aproape de el.

— N-a fost decât o repetiție. El rădea untiera de ultimele rămășițe de unt, pe care le întindea pe o jumătate de franzelă. Ea a arătat doar că toate calculele sunt juste și se poate efectua experimentul principal.

— Principal? Ea dădu la o parte mâncarea și îl privi cu groază.

— Sigur că da. Același lucru, atâta doar că e pe o arenă mondială... Nimic deosebit. „Chimia” joacă, fie pe stadionul din Maisk, fie undeva la Stockholm, în meciul pentru campionatul mondial.

— Dă-l încolo de hochei! Ochii Jeniei sclipiră amenințător. Înseamnă că tu vei mai fi o dată Omul-rază?

— Mă tem că aceasta va deveni profesiunea mea. El vârî o bucată enormă de franzelă în gură și mușcă din ea cu poftă, lingându-se pe buze. Iar tu, ca o soție credincioasă, de fiecare dată vei trăi clipe de emoție. Obișnuiește-te!

— Nu mai am nimic. Ea se prefăcu că n-a auzit și vede doar că lura cercetează cu ochii masa. Dar nu se putu abține: Vezi să nu plesnești, bărbățele...

— E tocmai bine. El se întinse cât pe ce să răstoarne masa. Pardon!... Acum știi, n-ar fi rău să ațipesc nițel...

— Culcă-te, dacă-i așa...

Ea trase în grabă, de pe patul ei alb ca zăpada, cuvertura, de sub care ieși la iveală o pătură galbenă din păr de cămilă, strânsă militarăște.

— Dacă vrei, culcă-te peste ea, dar scoate-ți ghetete.

— Dar tu ce faci? Întrebă el aproape adormit.

— Eu mai stau în fotoliu. Voi începe să mă obișnuiesc, din nou, nu se putu ea abține, el însă nu observă nimic.

lura se sculă cu greu de la masă, pipăi patul, se săltă pe arcuri și ridică brațul:

— S-a făcut propunerea de a sforăi nițel... Cine e pentru? În unanimitate.

Îndată ce scăpă de bocancii de schi, el se întoarse pe o parte în pat și într-o clipă adormi... Jenea, după ce stinse lumina plafon, lăsând aprinsă numai veioza de sub ciuperca maro, se instalează, confortabil în fotoliu.

Stătu mult timp așa, privindu-l... Avea fața palidă, părul i se încălcise și se lipise de frunte. Acum, când dormea și nu avea nevoie să se prefacă, grimasele de durere îi zbârceau mereu fruntea și obraji. Jenea nu simțea că acum și fața ei zvâcnește... Deodată ea sări cu groază în sus și, așa cum era, în ciorapi, ieși în fugă în camera de alături, unde se afla telefonul:

— Ivan Dmitrievici? bolborosi ea, nerecunoscându-și glasul și tușind.

— O admonestare severă prin ordin de zi! Îl dau chiar mâine! bubuia în receptor Andriuhin. Dumneata ce faci, îți bați joc?

— Toate sunt în regulă, Ivan Dmitrievici, se grăbi ea să comunice. A mâncat. Acum doarme.

— A mâncat? Doarme? Glasul lui se muie într-o clipă. Apoi atunci e foarte bine! Admirabil! Unde-i?

— La punctul sanitar, spuse ea bâlbâindu-se.

— Aha! Așa-așa. Ei, ce să-i faci... Să rămână acolo. Nu te deranjează? Jeniei i se păru că îl vede pe Andriuhin clipind din ochi cu șiretenie.

CAPITOLUL XVI

ULTIMUL MECI

Locuitorii Maiskului n-au reușit să afle ce s-a petrecut pe aerodromul părăsit al Orășelului Academic. Cei mai inițiați spuneau că acolo fuseseră experimentate, fie din nou modelul de parașută, fie un aparat special de zburat. La probe a luat parte lura Sergheev care a fost transportat de pe teren cu mașina Salvării. Locuitorii din Maisk au crezut că experimentul n-a reușit și, cu toate că faptul acesta îi mângâia mult, și mai mult îi mângâia accidentul lui lura. Că doar se apropia cea de a doua întâlnire dintre „Chimia” și „Torpedo”-Kirov. După pierderea de către „Chimia” a primului meci, echipele totalizaseră un număr egal de puncte. Suferințele și nerăbdarea simpatizanților ajunseră la culme.

Până ce lura să se întoarcă în Maisk, semnalizatoarele instalate la toate hotarele Orășelului Academic anunțau zilnic încălcări de graniță și paza nu mai putea de picioare, alergând de la un capăt la altul al teritoriului orășelului, pentru a prinde la timp pe infractori. Toți aceștia făceau parte dintre simpatizanții cei mai aprigi și mai admirativi ai talentelor lui Tăuraș – adică lura Sergheev.

Stând în cabinetul șefului pazei și încasându-și porția de morală, ei dădeau aceeași explicație: că au dorit să-l vadă cu ochii lor pe Sergheev, să-i transmită salutări, să afle cum o duce cu sănătatea.

— Pe Sergheev!... Pe tovarășul Sergheev! Șeful pazei făcu o pauză semnificativă. Iar te uită ce le-a venit!... Suferiți de o curiozitate nesănătoasă, prieteni... Ce nevoie aveți de el?

— Păi... e meci peste o săptămână! se văitau infractorii, aduși sub escortă. Finala!

— Meci! Șeful devenea tot mai inaccesibil. Nouă aici nu ne arde de joacă... Tovarășul Sergheev s-ar putea nici să nu se mai apropie de stadion...

În Maisk începu panica. Tot mai larg se răspândeau zvonurile că Tăuraș a refuzat să ia parte la ultimul meci. Telefoanele zbârnâiau fără întrerupere la Consiliul orășenesc al asociațiilor de cultură fizică, la organizațiile regionale de cultură fizică... Simpatizanții porneau la atac. Primele telegrame cu lamentările celor din Maisk au ajuns la birourile C.C. al Uniunii chimiștilor, ajungând chiar și la Consiliul Central al Sindicatelor profesionale din Uniunea Sovietică. De acolo, la rândul lor, glasuri nedumerite telefonau la Maisk.

„Ce s-a întâmplat? Ce-i cu Sergheev?” Nimeni nu știa nimic.

În toiul acestei învălmășeli, lura apărui la Maisk. El sări liniștit din autobuz, agitându-și în aer valijoara lui de hocheist, fără să bănuiască măcar

că simpatizanții lui din oraș au scornit în jurul persoanei sale o grămadă de aiureli de tot soiul. În colțul străzii, lura se izbi de Pașka Aleev, care, văzându-l, se opri încremenit.

— Nu mă recunoști? întrebă lura.

Fața lui Pașka se întinse într-un zâmbet.

— Iar eu mă uit și mă gândesc, începu el cu o vioiciune neobișnuită, să fie oare cu puțință?... Bună ziua! adăugă el pripit și tăcu, luându-și obișnuita înfățișare aspră, bosumflată.

Din magazin alerga spre ei, răcnind de răsună toată strada, Ninka:

— Bună ziua, bună ziua! Îndată însă, ea se sperie de propriile ei țipete și, privind pe sub sprâncene în toate părțile, începu să mormăie: Să fii prevăzător. Ascunde-te... Să nu te recunoască... Că de nu... ce o să fie!

Între timp prin oraș se și răspândise zvonul că Tăuraș a sosit și se îndreaptă de la stația de autobuze către Combinatul chimic. Mulțimea din jurul lui lura creștea cu o iuțeală nemaivăzută. El nu mai prididea să răspundă la salutul unor oameni cunoscuți, puțin cunoscuți, ori complet necunoscuți. Mai întâi, Pașka încercă să se înghiontească, apărându-l pe lura de simpatizanții cei mai aprigi, dar fu în curând împins la o parte. Mulțimea continua să crească, dar cu și mai mare impetuoșitate îi creștea entuziasmul încălzit de zvonurile confuze cu privire la faptele eroice ale lui lura în Orașelul Academic și bine cunoscutele lui victorii reale de pe terenurile de hochei. lura se gândea să intre în prima clădire întâlnită, când cineva strigă:

— Aruncați-l în sus!

— Ce vreți, tovarăși! mormăia lura, respingând zecile de brațe și supărându-se de data aceasta de-a binelea. Ia lăsați-mă! Dar lăsați-mă în pace, ce dracu'! Unde te bagi?

Dar aici ori trebuia să te iei la bătaie, ori să te predai. Și, pentru prima dată în viață, lura a trebuit să se predea.

— Eu am nouăzeci de kilograme, iar cu paltonul cred că trec de o sută, îi preveni el pe simpatizanți.

Îl ridicară totuși pe umeri și îl transportară în triumf până la căminul hocheiștilor.

A doua zi, lura împreună cu toată echipa, plecă la casa de odihnă a uzinei. Acolo, ei, după ce au curățat terenul, au construit pe gheață niște porți ușoare, care se deosebeau de cele obișnuite, deoarece la orice șoc se depărtau la aproape o sută de metri, și au început antrenamentul.

Andriuhin îi permisesese lui lura să facă pregătirea pentru meci, considerând că aceasta va constitui o admirabilă verificare a coordonării mișcărilor, a stării de spirit generale și că, dacă marele efort pe care îl

depune un hocheist nu-i va dăuna cu nimic lui Iura, aceasta va fi încă o dovadă a strălucitei reușite a experimentului.

Simpatizanții nu-l lăsau în pace pe Iura nici la casa de odihnă. Malurile iazului erau negre de spectatori și îngrijitoarele trebuiau să le amintească celor veniți la odihnă când de dejun, când de cină.

Jenea își făcea acum observațiile și cercetările după un nou program mai complex, alcătuit în mod special de Ana Miheevna și lui Iura nu-i mai rămânea nicio oră liberă. Ei, Iura și Jenea nu reușeau nici să se plimbe cu schiurile, iar de rămas singuri nu rămăneau decât atunci când tânărul era supus la mereu alte experiențe.

— Asta ai născocit-o tu singură? întrebă neîncrezător și fără deosebit entuziasm Iura, când, chiar în prima zi, Jenea scoase o garnitură întreagă de ace mici pentru efectuarea punției.

— Nu, Ana Miheevna... Profesorul Van Lan-și a sfătuit-o. Ridică tonusul general al organismului. Jenea scoase un ac mai lung.

— „Tonus”! mormăi Iura, aplecând docil gâtul.

Ei, puteai oare în asemenea situație să stai de vorbă serios despre viață?

În rest, totul mergea bine. Iura se simțea pe zi ce trece tot mai bine, iar tovarășii de echipă îl asigurau că demult n-a mai fost în asemenea formă sportivă. Analizele, cercetările și măsurătorile, pe care Jenea le făcea fără să-și dezdoaie spatele, au arătat că Iura *trebuie* să se simtă bine. Nu era totuși clar dacă academicianul Andriuhin îi va permite lui Iura să participe la ultimul meci, în lupta cu cei de la echipa „Torpedo” Kirov.

Ivan Dmitrievici a fost în toate aceste zile foarte ocupat. El, Paverman, Van Lan-și și uneori Ana Miheevna Șumilo duceau cu Kregs tratative minuțioase, la care nu era admis nimeni, nici chiar Hegges. Primul ministru al Bissei era afară din cale de necăjit din cauza unei asemenea înjosiri. Mai întâi, el declară că-l va părăsi numaidecât pe nerecunoscătorul Kregs și această țară uitată de Dumnezeu și chiar începu să-și facă geamantanele. În curând însă, el renunță la această ocupație și rămase pe loc.

În schimb, Hegges începu să-l lingusească pe Kregs, să se plângă, să ofteze, ori să facă gălăgie. A încercat să-l îmbete și toate acestea numai pentru a scoate de la el măcar o vorbă cu privire la convorbirile secrete pe care savantul le ducea cu Andriuhin! Kregs însă, laconic și înaintea, era acum tăcut ca o mumie. Și ca înfățișare începu să semene a mumie, pierzându-și tot mai mult asemănarea cu un pirat. Obrajii i s-au tras, cicatricea s-a făcut albă de tot, nasul căpătă luciu și deveni și mai cartilaginos, așa încât își făcea impresia că e gata-gata să plesnească. Ochii adumbriți de gene stufoase aveau privirea tot atât de ageră, dar în ei licărea uneori ceva care aducea a jenă ori a regret.

În aceste zile, în viața lui Lyonel Kregs avuseseră loc două evenimente importante: fusese zguduit, luând cunoștință de lucrările academicianului Andriuhin și pentru prima dată în viață fusese cuprins de o afecțiune puternică față de doi copii străini: Bubîr și Ninka Fetisova... Kregs își avea ciudățeniile lui. Față de religie avea atitudinea ironică a omului care știe cu mult mai mult decât domnul Dumnezeu, iar de superstiții îi era greață. Totuși, el credea în senzațiile și presimțirile sale, într-o oarecare voce internă. Și această voce i-a sugerat deodată, că nostimii omuleți – Bubîr cel prea gras și Ninka cea prea slabă – îi vor aduce neapărat noroc lui Lyonel Kregs cel profund nenorocit, care își îndura cu greu eșecurile.

Pentru a-i vedea cât mai des, el începu să se ducă la hochei, sport de care era pasionat cu mult mai puțin decât contabilul reprezentanței comerciale de pe Faroo-Maró, Vasili Ivanovici... Și îndată ce Kregs, zâmbind oricum lingușitor și, neștiind despre ce să vorbească, se așeză pe bancă între Ninka și Bubîr, devenea un moșneag, un bunic blând, obișnuit. Când privea în ochii mari, de pasăre, ai Ninkăi sau în ochii strălucitori și umezi ai lui Bubîr, dispărea dorul după viața trăită în zadar, iar siguranța că lumea va trăi și va înflori îi devenea necesară ca aceste mâini calde de copii...

Andriuhin se interesa zilnic de lura. Odată, la sfârșitul obișnuitei consfătuiri cu Kregs, el le făcu semn, profesorului Paverman și Anei Miheevna, să mai rămână. Dispecerul le dădu legătura telefonică cu casa de odihnă a uzinei, chemând-o pe Jenea.

Ea, în acest timp tocmai îi făcea un masaj lui lura.

— Trebuie să fie Ivan Dmitrievici, spuse lura, auzind că Jenea este chemată la telefon.

El se îmbrăcă și fugi după ea.

Jenea raportă amănunțit, zi de zi, rezultatele cercetărilor sale. Andriuhin se vede că îi cedase receptorul Anei Miheevna. Lura asculta fără să priceapă ceva. Abundența de termeni medicali, precum și faptul că despre el se poate vorbi atât de mult timp în limba latină, îl îngrozi.

— Ascultă, de ce minți? șoptea el cu amărăciune, trăgând-o pe Jenea de halat. Ei, zi-i, zi-i, distruge-mă...

Ea însă, fără să-i dea cea mai mică atenție, își vedea de ale ei, cu un glas sever, chiar solemn, întrucâtva. În sfârșit ultima filă albă, mângălită cu abracadabra medicală, a fost întoarsă și lura răsufală ușurat.

Apoi Jenea îndepărtă receptorul de ureche.

— Ce-i cu tine? se sperie el.

— Mi-au poruncit să aștept, șopti Jenea. Ana Miheevna se consultă cu Ivan Dmitrievici...

— Dar tu ce crezi?

— Lasă-mă în pace! Îl rugă Jenea.

Era și ea emoționată. Receptorul rămase tăcut un timp destul de îndelungat, apoi în el se auzi un glas mormăitor și ochii posomorâți ai Jeniei se aprinseră de fericire.

— Da? spuse ea cu o voce sonoră, cu totul altfel de cum vorbea de obicei. Da? Îi voi transmite! Mulțumesc! Mulțumesc mult!

Privindu-l pe lura care zâmbea nesigur, Jenea apăsă încet cu degetul pârghia și, deodată, aruncând cât colo receptorul, i se aruncă de gât.

— Ești sănătos! Înțelegi, prostule? Ea râdea și plângea și lacrimi străvezii atârnavu pe genele ei lungi. Complet sănătos... Du-te la naiba!

Și ea ciocănea spatele lat al lui lura, cu pumnișorul ei destul de greu...

În seara aceea, ei evadară cu schiurile în pădure. Zăpada era grea, se lipea de schiuri, picura ca primăvara și când ei se sărutau sub bătrânul și bunul brad mișos, zăpada afânată cădea de pe ramuri pe după guler, se topea și se scurgea într-un firicel subțire, între umeri, gâdilându-i. Lura îi lua fața în palmele-i calde, aspre și, aplecându-se spre ea îi căuta buzele și totuși, fata ca să poată să-l sărute, trebuia să se ridice în vârful picioarelor. Ei însă se înțeleseseră ferm să se împace cu toate dificultățile. Apoi au încercat să meargă pe schiuri, îmbrățișați. Nu voiau să se despartă nici pentru o clipă. Brazilii tineri îi apucau cu brațele lor negre cu manșete argintii, parcă rugându-i în tăcere, să rămână...

Și ei au rămas. Strângând cetină, ei făcură un foc în poiană și stătură mult timp tăcuți, îmbrățișați, privind flăcările.

— Bună treabă e rugul! ofta lura.

— Îmi pare rău că nu mă pricep să vorbesc; glasul Jeniei suna răgușit, ca prin somn. Dacă m-aș pricepe, aș găsi niște cuvinte despre oameni, despre soare, despre aer și copaci, uite, despre rugul acesta și despre noi, încât le-ar fi priceput oricine... Că doar noi acum înțelegem totul, nu-i așa?

— Îhî, spuse lura.

— Pricepi, eu știu... ei, în general eu simt că toți oamenii pot să trăiască neobișnuit de fericit. Toți! Nu-i așa, lura?

— În general, desigur.

Lura mai zvârli, cu un aer preocupat, câteva uscături pe foc.

— Da, așa e!... Iată zăpada, focul... cât sunt de frumoase! Probabil că dragostea aceasta pentru foc o avem moștenită de la oamenii primitivi sau de la maimuțe.

— Strămoșul tău a fost un macac, spuse, înviorându-se lura.

— De ce?

— Nu știu, dar așa este.

— Dar cum erau ei?

— Buni băieți, hotărî lura. Atât doar că le plăcea să filosofeze...

După ce tăcu puțin, Jenea întreabă:

— Dar să visezi îți place?

El o cuprinse încet și o strânse așa de tare, încât era s-o înăbușe.

— Tu nu mă înțelegeți, spuse el încet.

Ea râse fericită:

— Rugul, mirosul de cetină, zăpada...

— Și tu, spuse el, grav.

— Și tu, răspunse ea, tot așa de grav, punând mâna pe umărul lui.

El își trecu palma încet, abia atingându-i zuluții reci, pudrați cu pulbere de zăpadă, negri și noaptea...

— Ce păr ai... Mereu îți vine să-l atingi, să-ți îngropi fața în el...

— Știi ce aspru e? Ea îi apucă mâna, ținând-o în palmele ei. Eu sunt rea...

— Când vorbești, fiecare cuvânt îmi ajunge la inimă...

— Iurka, asta nu-i cinstit! șopti ea, înăbușindu-se...

Zorile de bronz se prevesteau în spatele crengilor argintii ale brazilor, când ei pleară din pădure. Soarele, care prin ceața cărunță semăna cu o mandarină, apărea la orizont, prevestind o zi geroasă.

Cum a trecut ziua aceea și a început următoarea, o zi de duminică, ei n-au băgat de seamă. Iar la ora douăsprezece era fixată întâlnirea finală la hochei...

Este puțin probabil ca la ora douăsprezece, în Maisk să fi rămas măcar un singur om neatins de virusul hocheiului.

Stadionul putea să cuprindă treizeci de mii de oameni. Astăzi, acolo s-au înghesuit cincizeci de mii, dar aceasta era doar o parte din cei ce doreau să știe cum va decurge jocul, cum se va tranșa rivalitatea sportivă dintre „Chimia” și „Torpedo”.

Cu mult înainte de începerea meciului, tribunele erau ticsite în așa măsură încât, dacă un om, plătind tributul gerului, se legăna într-o parte și alta, se legăna tot șirul în întregime. Acela care reușea să scoată o mână, își ajuta vecinul să-și scoată țigara. Băieții ședeau pe acoperișul de deasupra lojii și în copacii care se ridicau deasupra gardului stadionului. Acolo stătea și Pașka. Iar Leonea Bubîrin și cu Ninka s-au urcat pe statuia aruncătorului de disc și Ninka se certa cu cineva nevoind să-l lase pe postament. Unul din obrajii lui Bubîr avea o umflătură suspectă și, când Ninka era prea ocupată cu cearta, el mesteca iute, de câteva ori.

Era una din acele sclipitoare zile de iarnă, când torentele de aur, pe care le revarsă cu dărnicie soarele, sclipesc ca niște nestemate multicolore pe argintul zăpezii, iar gheața și patinele jucătorilor stârnesc mici explozii de lumină care parcă îți iau vederea. În asemenea zile îți face impresia că nu

există oameni cu priviri stinse, cu mers molatic și dorințe timide, că aici toată lumea are sângele fierbinte, nimeni nu se teme să trăiască și oamenii sunt capabili mai curând de fapte necugetate decât de vreun calcul meschin.

Jucătorii au ieșit la ultimul antrenament, salutați cu uralele de bucurie ale spectatorilor degerați. Lura nu se afla printre cei ieșiți pe gheață. Jenea întoarse capul și îi zări, la intrare, pe academicianul Andriuhin, profesorul Paverman, profesorul Van Lan-și, Kregs și Hegges. Ei îl opriseră pe Lura și Andriuhin îi poruncea ceva cu un aer foarte grav, iar Lura dădea vesel din cap, zâmbind. Jeniei îi păru rău că n-a auzit această discuție. Oare Andriuhin mai are cumva temeri în privința lui Lura?

— Barba afară de pe teren! zbieră un simpatizant nepolitic.

Și Andriuhin, întrerupându-și în grabă povețele, își strânse barba în pumni și urcă în fugă scărița spre lojă.

Căutând ca apariția să nu fie de prea mare efect, Lura lunecă iute pe gheață și se afundă în grupul cel mai compact al jucătorilor.

Dar puteai oare scăpa privirilor a o sută de mii de ochi care așteptaseră cu nerăbdare această clipă? S-a dovedit că totul era pregătit pentru clipa când Tăurașul va păși pe gheața stadionului natal. Fanfara scoase niște urlete teribile din gâtleurile-i de aramă. Urletele a cincizeci de mii de oameni însă o acopereau:

— Tăura-aș!

Băieții, nerăbdători, dădură drumul la primii porumbei.

Apoi răsunară semnale de clopot, invitând la terminarea încălzirii și eliberarea terenului. În tribună se făcu liniște, se aprinseră țigările. Pe gheață ieșiră doi oameni în negru; unul din ei ridică mâna la gură și triful sonor al fluierului arbitrului, excitând nervii suporterilor, invită echipele pe teren.

Între picioarele jucătorilor care ieșeau pe teren, ca totdeauna, se vârau fotografi, deoarece un adevărat fotograf trebuie să fotografieze, nu se știe de ce, numai stând pe vine, ori stând aproape culcat pe gheață. Fetele, pe care iarăși nu se știe de ce, le critica Ninka Fetisova, le-au oferit căpitanilor flori. Căpitanii și arbitrii își strânseră mâinile și traseră la sorți pentru poartă. Spectatorii comentară îndată acest fapt important, comunicându-și unul altuia că în repriza a doua „Chimia” va juca împotriva vântului. În sfârșit, portarii, plecați îndată la porțile lor, luară o atitudine mai încordată și arbitrul, salvându-și picioarele de crosele gata de atac, aruncă pucul în joc... Anunțând cele șazeci de minute de luptă, șazeci de minute de speranțe și deziluzii, șazeci de minute de încordare pasionantă, fluierul răsună solemn și chinuitor.

„Chimia” porni vijelios un atac furibund, irezistibil. Spectatorilor cutremurați de extaz, li se păru că jucătorii echipei lor nu sunt doar cinci la număr, ci cu mult mai mulți. Apărarea celor din Kirov se fâstâci și neputând rezista la asemenea furtună, fu dată peste cap chiar din primul minut. Simțind cu bucurie că acum va putea răsplăti cel puțin într-o mică măsură dragostea pe care i-o purtau miile de pasionați ai hocheiului, lura înscrisă primul gol. Ochiul roșu al becului clipi – 1:0. Conduce „Chimia”! Urletele care zguduiră stadionul speriară stăncuțele din copacii învecinați, care își luară zborul alarmate. Băieții, cățărați pe crengi, strigând cât îi ținea gura, se agățară mai puternic, temându-se să nu fie măturați de acest urlet formidabil...

Echipa din Kirov a trebuit să înceapă de la centru... Tribunele au avut timp să facă cu acest prilej câteva zeci de glume și cu toate că glumele nu se deosebeau nici prin noutatea, nici prin varietatea lor, toți râdeau cu hohote de parcă le-ar fi auzit pentru prima dată... Se părea însă că eșecul nu-i descurajase deloc pe oaspeți. Kirovienii năvăliră în zona „Chimiei”. Încercările lui lura de a relua atacul nu reușiră... Printre scânteile reci stârnite de patine și printre tăieturile proaspete din gheață, se izbeau, cădeau, săreau, goneau, manevrând din crose jucătorii de la „Torpedo” și de la „Chimia”...

În unul din momentele de joc din zona kirovienilor portarul, făcând o socoteală greșită, sări în fața lui lura care înainta cu pucul. lura împinse pucul într-o parte și unul din coechipierii săi trimise pucul, de la mare distanță, în poarta goală. Scorul deveni 2:0. Stadionul jubila! La acest scor, echipele se retraseră pentru întrerupere...

Începu repriza a doua, chiar aceea în care chimiștii trebuiau să joace contra vântului. Acum, parcă simțind puternicul sprijin al vântului, cei din Kirov dezlănțuiră un atac energic. Portarul „Chimiei”, celebrul Vasin, respinse câteva dintre cele mai grele pucuri, stârnind aplauzele întregului stadion. Jucătorii „Chimiei” însă nu reușeau să evadeze din zona lor. Pe deasupra se întâmplă o nenorocire: ricoșând din crosa lui lura, intervenit la momentul inoportun, pucul zbură pe neașteptate în poarta „gazdelor”. Pentru întâia oară, deasupra porții lor se aprinse becul roșu...

Scoțând un strigăt fără voie, Jenea privea cu ură când la puc, când la lura care, apucându-se de păr, se depărtă încet de la poartă. Colegii căutau să nu se uite la el.

Eșecul acesta însă parcă a dat noi forțe „chimiștilor” care începuseră cam lent cea de a doua repriză. Țăcănitul sec al croselor, izbiturile surde ale pucului de mantinelă, luciul scânteietor al gheții, costumele viu colorate ale hocheiștilor, dansul portarilor, care făceau niște pași cum nici la balet nu se

pot vedea, toate acestea constituiau o imagine splendidă până și pentru spectatorii neinițiați. Cunoscătorii însă, cu răsuflarea reținută, urmăreau combinația îndrăzneată pe care o efectua, superb, „Chimia”. Cel de al doilea cinci, încă tânăr, fără prea multă experiență, fără lura și alți jucători consacrați ai hocheiului, care însă, își însușise bine măiestria, atacă poarta adversarilor și încheie reușita combinație, cu un frumos gol. Pentru a treia oară, deasupra porții celor din Kirov se aprinse becul roșu.

De data aceasta până și băieții care îl înconjurau pe Pașka, niște simpatizanți vechi, n-au rezistat, dând drumul la porumbeii care palpitau. În urma porumbeilor era cu pe ce să zboare și Bubîr, care dădea din mâini cu atâta frenezie, pe pedestalul său, încât a fost nevoie de efortul unit a cel puțin zece băieți și fete urcați și ei acolo, ca să-l poată opri!

— Dă-i drumul!... urla cu o singură răsuflare întregul stadion.

Smulgându-și căciulița, Jenea o agita bucuroasă deasupra capului, dar treptat, mișcările căciuliței se încetiniră și Jenea o așeză iarăși pe zulufi, deoarece pe gheață se petrecu ceva de neînțeles.

Era limpede că hocheiștii din Kirov nu vor să cedeze. Uneori, cunoscătorilor începea să li se pară că ei, kirovienii, joacă tot mai sigur, tot mai presant, și că, întrucâtva, exagerează. Echipa „Torpedo” era compusă din flăcăi înalți, lați în umeri, pe măsura lui lura; ceilalți jucători de la „Chimia” alături de ei, păreau cam pirpirii. Kirovienii aplicau tot mai des metode de forță, înaintau tot mai insistent către Vasin care sălta în poartă și iată că, în ciuda încercărilor disperate de a salva poarta, deasupra se aprinse din nou becul – 3:2. Aproape în aceeași clipă răsună fluierul arbitrului: se terminase și cea de a doua repriză...

— Joacă excelent! îi spuse Kregs, lui Andriuhin, ținându-l, în loja directorială. Îi voi povesti despre aceasta compatriotului dumitale de la Faroo-Maró... Dumneata ai avut dreptate, băieții aceștia pot să joace cu succes în Canada...

— Apoi eu mă gândeam la cu totul alți băieți! râse Andriuhin. Eu, știi, am format și la mine o echipă... Dar am pierdut în mod rușinos în fața, uite a acestui Tăuraș, adică Sergheev...

Cea de a treia repriză a început cu o neplăcere serioasă. Pentru joc periculos, arbitrul elimină pentru două minute perechea lui lura – pe Savosin. Vina lui însă, nu prea era clară, din același motiv putea fi eliminat și kirovianul cu care avusese ciocnirea. În timp ce stadionul își exprima prin fluierături, strigăte și chiar prin bulgări de zăpadă nemulțumirea față de decizia arbitrului, jucătorii „Chimiei” se retrăseseră în apărare... Atacurile kirovienilor se succedau unul după altul, chimiștii însă reușeau să respingă toate încercările lor de a egala. Cele două minute se scurseră, Savosin ieșea

pe gheață și în clipa aceea, după câteva secunde de învâlmășeală în fața porții „Chimiei”, cineva dintre kirovieni reuși totuși să strecoare pucul... Vasin își puse mâinile în cap, însă aceasta nu putea să împiedice modificarea scorului – 3:3.

Toată lumea știa că această situație îi avantajează pe deplin pe cei de la „Torpedo”. Golaverajul lor era mai bun decât al chimiștilor și rezultatul egal le asigura victoria în campionat.

Ei însă nu voiau o asemenea izbândă! Kirovienii porniră valvârtej, la atac. Până și primul cinci, în frunte cu lura rezista cu greu presiunii lor. Ei se apropiau impetuos de poarta în care, pregătindu-și crosa, împietrise Vasin... O trimitere! Gol! Nu, printr-o mișcare acrobatică, Vasin respinse pucul. Și totuși „Chimia” nu câștiga, ci pierdea întâlnirea!...

Jucătorii ambelor echipe înaintau încet unii spre alții, schimbând locurile. Rămâneau ultimele zece minute!

Și abia începuse jocul, când, dintr-o scăpare din vedere de neiertat a lui Vasin, cel de al patrulea gol intră în poarta „Chimiei”.

Stadionul înlemni într-o tăcere tragică. Totul era limpede: „Chimia” de data aceasta își pierduse definitiv toate speranțele, toate visurile... Restul jocului nu mai prezenta interes. Kirovienii trecuseră în apărare: aveau un gol avantaj. Jocul chimiștilor, care încercau să atace, nu se închea deloc. O bătaie surdă de gong dădea de știre că până la sfârșit nu mai rămăseseră decât cinci minute...

Se pare că gongul i-a trezit pe hocheiști! Iar stadionul, simțind acest lucru și căpătând deodată încredere în echipa care părea pierdută, fără speranțe, începu să strige, încurajator:

— Haide!

Interceptând o pasă greșită a unui kirovian, și pătrunzând apoi în mare viteză în zona adversarului, lura trimise pucul lui Savosin, iar acesta îl împinse în colțul porții: 4:4!

Parcă trecuse o rafală de furtună pe deasupra stadionului. Râzând în hohote, oamenii se înghionteau cu înverșunare între ei. Unii se sărutau, alții țipau... Iar Bubîr se prăbușise până la urmă de pe pedestalul său și acum nu reușea să se cațăre la loc...

Nu, prea devreme au trecut kirovienii în apărare! E drept că n-au rămas decât două minute de joc, ba, chiar aproape un minut și jumătate... Ce poți să faci într-un minut și jumătate?

— lurka! răsună peste stadion un țipăt disperat.

În aceeași clipă toată lumea a văzut cum, sărind de la tribună într-o grămadă de zăpadă, o tânără necunoscută se apropie de teren.

Era Jenea. Părul ei negru era răvășit de vânt, ochii îi ardeau. Ea strigă așa de tare încât întreg stadionul întoarse capul spre ea:

— Iurka!

— Tăuraș! zbierară cei din tribune.

Milițianul aflat prin apropiere, ducând mâna la cozoroc, încercă s-o domolească pe Jenea. Ea însă nu auzea nimic. Tușind, discret, el o luă de braț. Jenea, însă, fără să se uite, îi dădu brânci și milițianul, care nu se așteptase la un gest atât de violent, se așază mirat în zăpadă. În clipa aceea însă, urletul de extaz al întregului stadion îl sili până și pe milițian să uite de îndeplinirea obligațiilor de serviciu...

Lura străbătuse până în fața porții! Întreaga echipă „Torpedo” rămăsese cu câțiva pași în urmă. În fața lui se agita un singur apărător. Făcând o mișcare ca și cum ar vrea să dea peste el, lura se repezi spre dreapta și se trezi față în față cu portarul... Un șut! Lumina roșie! 5:4! Conduce „Chimia”!

Și, în timp ce stadionul părea că și-a pierdut mințile, în timp ce muzicanții, ridicând spre cer gurile urlătoare ale tunurilor lor muzicale, încurajau această nebunie, în timp ce Jenea dansa pe balustradă și chițcăia chiar de încântare, în timp ce Bubîr, gemând pe lângă pedestal, implora să i se povestească ce s-a întâmplat și nimeni nu-l băga în seamă, Pașka vârî încet mâna în sân și își scoase porumbelul... Acum îi va da drumul... Acum se poate...

Porumbelul însă, după ce tresări pregătindu-se să-și ia zborul, rămase în palmele lui Pașka...

Jocul continua și cu toate că se scurgea ultimul minut, kirovienii, dejucând apărarea „Chimiei” ieșiră în fața porții. Pentru o clipă Vasin sări nesocotit din poartă. Pucul zbura în poarta goală. Tot stadionul închise ochii îngrozit...

De aceea nimeni nu observă cum lura, apărut de după poartă, se trânti cu abnegație jos, întinzând departe, mâna cu crosa... Academicianul Andriuhin, care se cutremurase de ciudă, auzi un pocnet sec.

Pucul trimis de kirovieni în poarta goală se izbise de crosa lui lura...

Niciodată încă modestul stadion de uzină n-a văzut asemenea babilonie! Ca un zid compact se prăvăleau simpatizanții din tribune, strigând, fluturând din căciuli, fulare, batiste, poșete. Băieții jucau pe balustrade... Bubîr se cățăraseră, în sfârșit, pe pedestal și plin de entuziasm îl săruta pe imperturbabilul aruncător de disc din gips. Muzicanții amorțiți, tropăind ca niște cai, scăpară pe gheață și alergară către învingători, alunecând, căzând și totuși apucând să cânte cu bravură, un fel de marș al victoriei... Răsucindu-se, săreau din toate părțile fotografi. Fetele o aruncau în sus pe Jenea, până ce aceasta reuși să scape, evadând pe gheață. Spectatorii îi ridicaseră pe brațe pe biruitori și țipând cât îi ținea gura îi duceau, nu se știe

unde. În fața enormei gloate, deasupra căreia se legănau bieții hocheiști, cânta fanfara... Mijindu-și ochii de fericire, muzicanții suflau din răspuțeri în goarne, iar Leonea Bubîr, mărșăluind în fruntea lor, îi imita cu succes.

Și deasupra acestei vesele învălmășeli, zbura, în cercuri, porumbelul lui Pașka... Pașka îl urmărea cu o privire fericită.

Așa s-a terminat acest celebru meci de hochei, marele duel care constitui începutul nemaivăzutului avânt al echipei „Chimia”.

CAPITOLUL XVII

L. BUBÎRIN, CU PRIETENII, ÎL VIZITEAZĂ PE REGELE BISSEI

Ultima consfătuire secretă Andriuhin-Kregs a avut loc între patru ochi.

S-a aflat că regele Bissey a primit în dar din partea savanților sovietici câteva lăzi voluminoase bine ambalate care au fost expediate la aerodrom, în ziua plecării lui Kregs. Acestea erau însoțite de patru flăcăi vânjoși. Erau Băieții, ultima creație, oferiți de asemenea în dar lui Kregs.

Kregs îl rugă pe Andriuhin ca odată cu expediția care trebuia să plece în curând pe Bissa, să vină în calitate de oaspeți personali Bubîr, Ninka și Pașka.

— Îmi este tare rușine, spuse Kregs în această ultimă seară, neîndrăznind să ridice ochii la Andriuhin, dar am hotărât să-ți mărturisesc... Timp de mai multe decenii am acumulat forțe și mijloace pentru experimentul meu cu broaștele țestoase. De oameni m-am scârbit, mi-am pierdut încrederea în orice, am devenit aspru, nesuferit. Oamenii se simțeau prost alături de mine, iar eu mă simțeam și mai prost alături de ei. Cu copiii aceștia însă mă simt bine. Uit de multe, când ei sunt cu mine... Să vină să petreacă un timp pe Bissa!

La despărțire, vorbind în fața diplomaților, reprezentanților presei și savanților sovietici, Kregs declară:

— Timp de douăzeci de ani i-am fost elev academicianului Andriuhin. Apoi m-am întors în patrie și am reușit să fac câte ceva. N-a fost tocmai ușor, pentru că eu am refuzat categoric să lucrez pentru război! Starea de deznădejde care a cuprins Occidentul m-a cuprins și pe mine. M-am gândit că este de datoria mea să conserv, într-un fel oarecare, cunoștințele acumulate de oameni. Abia acum am înțeles nu numai că mi-am pierdut cumpătul, ci că am și capitulat în fața forțelor războiului. Pe om îl cuprinde amărăciunea și teama, când își dă seama că o parte din viață și-a trăit-o în zadar. Pe un savant, acest lucru îl înspăimântă în chip deosebit. Pe mine mă susține un singur gând: astăzi sunt iarăși elev al lui Ivan Dmitrievici Andriuhin, cel mai mare savant al timpului nostru. Eu plec pentru a lua parte la cel mai grandios experiment...

În aceeași zi, în cabinetul academicianului Andriuhin s-au întrunit colaboratorii săi cei mai apropiați.

— A sosit timpul, spuse Andriuhin, după ce invitații luară loc în mijlocul unei tăceri încordate, să luăm asupra noastră o sarcină de mare răspundere. Guvernul cere un răspuns clar la o întrebare cu totul limpede: garantăm o reușită neîndoielnică a experimentului? Ana Miheevna, ai cuvântul.

— Toate experiențele din urmă, experiențe cu animale, au avut o reușită de sută la sută, începu profesorul Șumilo, bătând meditativ cu degetele ei tari în speteaza fotoliului. Au fost încununate cu deplin succes transmisiunile în Asia Centrală și Orientul Îndepărtat... O însemnătate deosebită are pentru noi reușita experienței cu Detka. Starea sănătății lui Sergheev nu prezintă niciun fel de temeri. Nu există abateri. Desigur, una este o distanță de zece-douăzeci de kilometri și cu totul alta o distanță de peste zece mii de kilometri! Dar aceasta nu mai e chestiunea mea.

Andriuhin îi aruncă o privire tăcută profesorului Van Lan-și.

— Niciunul din experimentele din întreaga existență a Orașelului Academic n-a fost atât de minuțios pregătit, vorbi reținut, Van Lan-și. Comportarea tuturor elementelor razei de-a lungul traseului a fost verificată și confirmată prin calcule de înaltă precizie. În ceea ce privește institutul nostru, noi garantăm succesul și insistăm asupra experimentului.

— Un răspuns clar! Andriuhin zâmbi mulțumit. Ce are de spus profesorul Paverman?

— Eu nu pricep un singur lucru, începu cu înverșunare Paverman. Profesorul Pavlovski a făcut experiențe pe propria sa piele cu căpușe, profesorul Potehin a zburat el însuși în Lună, iar profesorul Paverman...

— La chestiune, la chestiune, îl întrerupse supărat Andriuhin.

— Vasul expediționar, atomonava „Ilici”, spuse mohorât, Paverman, după o pauză serioasă, va fi gata de plecare în raid peste două săptămâni. Cu conducerea expediției am fost însărcinat eu. Reprezentantul nostru comercial de pe Faroo-Maró a luat asupra sa grijile administrative în legătură cu instalarea expediției pe litoral. Noi vom fi în regiunea Bissei cel mai târziu la douăzeci martie. Cred că proba trebuie făcută între cinci și zece aprilie, fapt despre care trebuie înștiințat guvernul.

— Este un termen potrivit, spuse Andriuhin, notând ceva în carnetul său.

El se sculă și se apropie de Sergheev care stătea în fundul camerei. Acesta îl întâmpină cu un zâmbet încurcat.

— Dumneata ai ultimul cuvânt, prietene, spuse Andriuhin cuprinzându-i cu putere umerii. Eu știu ce vei spune, dar nu te pripi. Ca să trimit o rază la zece mii două sute optzeci de kilometri...

— Zece mii două sute optzeci și șapte kilometri, patru sute treizeci metri, șaiszeci și trei centimetri, preciză cu glas scăzut Van Lan-și.

— Ei vezi, și mai departe... este cu totul altceva decât să trimiți raza la douăzeci de kilometri... Andriuhin îl apucă pe lura de păr, îi depărtă fața și timp de câteva secunde îl fixă cu atenție...

lura suportă calm privirea savantului și Andriuhin, îndepărtându-l, începu să alerge prin cameră.

— Experimentul acesta noi îl facem în văzul întregii lumi. Cu o săptămână înainte de efectuarea experimentului, toate țările lumii vor fi prevenite pe cale oficială... Avem o răspundere uriașă! În același timp, trebuie luate tot timpul în considerație acele dificultăți speciale care iau naștere la transmiterea celulelor care determină activitatea nervoasă superioară a omului... Pentru reușita experimentului este absolut necesar ca, în pătratul stabilit, cu dimensiunile de cincizeci pe cincizeci kilometri, să nu se afle niciun vas și, ceea ce e mai important, niciun avion să nu îndrăznească nici să se apropie de limitele pătratului... Altminteri se poate produce o ireparabilă catastrofă... Tu vei fi în costum antigravitațional și în clipa restaurării din rază te vei afla la o înălțime de cinci sute de metri deasupra oceanului...

— La o înălțime de cinci sute metri, patruzeci centimetri, douăzeci și trei milimetri, preciză cu voce blândă Van Lan-și.

— Dar de ce vă neliniștiți, Ivan Dmitrievici? întrebă lura, apăsându-și, pentru a fi mai convingător, pumnii pe piept. Toate vor fi în ordine.

— Tu să taci! strigă Andriuhin, fulgerându-l în așa fel din ochi, încât lura lăsa brațele jos buimăcit. Știm că ești un flăcău îndrăzneț, gata să te sacrifici... Dar cine dintre noi n-ar fi făcut același lucru? Profesorul Paverman mi-a devenit dușman pentru că pleci tu și nu el!... Nu este vorba numai de viața ta. Noi trebuie să verificăm totul și o dată și încă o dată, deoarece în caz de reușită nimeni nu va mai îndrăzni nici să se gândească măcar la război! Lumea va înțelege ce forță deținem noi, iar noi nu vom folosi niciodată această forță în scopul distrugerii vieții... Eșecul nostru însă îi va încuraja pe războinici... Nereușita și moartea lui Sergheev nu vor însemna numai moartea lui Sergheev... Ești gata? îl întrebă Andriuhin pe Sergheev, întrerupându-se brusc.

— Sunt gata de mult, Ivan Dmitrievici... lura se rezemă calm de brațul fotoliului, nelăsându-l din ochi pe Andriuhin, parcă vrând să-i amintească ceva.

— Da, da, da, dădu din cap tot atât de supărat Andriuhin. Asta m-a rugat și Kregs și îmi pare bine că aceasta îți va face plăcere și ție. Am transmis

rugămintea ta lui Paverman. El o va satisface. E de mirare ce persoană populară e acest Bubîr!

— Și Nina Fetisova și Pașka Aleev, zâmbi lura. Jenea este aceea care m-a rugat foarte mult! De fapt voi fi și eu bucuros dacă pe acele insule, în nu știu ce regat, voi da de copii de-ai noștri.

— Este un lucru hotărât! interveni Paverman. Ei merg cu mine! Eu voi face din Bubîr un savant! Are stofă de observator.

— Iar eu îl voi face savant pe Pașka, zâmbi profesorul Van Lan-și.

— Iar eu pe Ninka-sfârleaza! declară cu voce de bas Ana Miheevna, sculându-se în picioare.

Așa a fost hotărâtă soarta copiilor, deși despre acest lucru nu știau deocamdată nu numai ei, dar nici părinții lor. N-a știut despre acest lucru nici Pașka, deoarece în dimineața aceea a dispărut. Copiii erau convinși că el și-a realizat visul și a fugit la Flota Baltică. Erau mândri cu toții că flota s-a întărit cu o achiziție atât de valoroasă.

Prima știre despre Pașka a sosit abia peste o săptămână. El îi scrisese mamei sale și lui lura Sergheev, că a intrat la școala de meserii, că o duce bine și roagă să nu fie îngrijorat nimeni pentru el. Pe cărțile poștale era ștampila orașului Vâșni Volociok. Băieții nu crezură niciun cuvânt din aceste cărți poștale.

— Unde-i Vâșni Volociok? strigă Ninka. Pe drumul spre Leningrad. E clar? Acolo trebuie căutat Pașka!

Dar, cât timp era căutat Pașka, se apropia termenul plecării expediției de sub conducerea profesorului Paverman.

Neliniștea cea mai mare o stârnea acest fapt în familiile Bubîrinilor și a Fetisovilor.

La Bubîrini se nelinișteau tatăl și mama, călătorul însuși păstrând calmul cel mai desăvârșit.

Pe el îl preocupa un singur lucru: Gândac. Celebrul cotei negru al academicianului Andriuhin, după o studiere minuțioasă în toate laboratoarele, i-a fost dăruit lui Leonea.

— Pentru totdeauna? întrebă el încet în timp ce îi era înmănat Gândac.

— Pentru totdeauna, răspunse cu un oftat adânc Andriuhin.

Nici gând nu putea fi să plece în Mările Sudului fără Gândac. Dar va putea el oare rezista la clima tropicală? Că doar e atât de negru...

— Ar putea fi lovit de insolație, mormăia Bubîr. Din păcate toate încercările de a-l deprinde pe Gândac să umble cu băsmăluță albă pe cap au dat greș.

— Poate că îi trebuie o pălărie? se întreba nedumerit Bubîr. Ia te uită ce mofturos e!

În gând el hotărî să şterpească de la Ninka vreo pălărie, ori vreo umbreluţă.

Tatăl alerga pe la toate librăriile şi bibliotecile procurând felurite cărţi în legătură cu regatul Bissa şi celelalte ţări din Mările Sudului. Erau cărţi cu privire la floră şi faună, la istorie şi descoperiri arheologice, la starea economică şi obiceiuri, în sfârşit, cărţi despre călătorii celebre, însă în niciuna din ele nu se vorbea despre felul cum trebuie să fie îmbrăcat un băiat de doisprezece ani care pleacă pe malurile Volgăi pe insula Faroo-Maró.

— Chiloţi de sport, spunea mama slăbită de alergătură, asta e sigur. Pantofi de tenis, două perechi. Ghetе. Costumul de gală pentru cravată.

— Poate că va trebui să se prezinte la curte, adăugă tatăl, cu o mutră foarte serioasă.

Mama însă nu era în stare nici să audă pe altcineva decât pe sine, darmitе să sesizeze o glumă.

— O duzină de batiste. Dacă te ştergi la nas măcar o singură dată cu mâna am să-ţi rup urechile!... Dar ce va pune pe cap?!

— Tibeteica², spuse tatăl şi, pentru prima dată, sfatul său fu considerat inteligent.

— Dar să ştii că tu răspunzi dacă băiatului i se întâmplă ceva, se grăbi să adauge mama.

Şi tatălui îi părea rău că a amintit de existenţa tibeteicii.

În apartamentul Fetisovilor, dimpotrivă, părinţii păstrau un calm desăvârşit, în schimb Ninka făcea gălăgie şi se agita cât trei.

— Ce aşezi tu acolo? strigă ea la mama sa, făcând ochii mari şi bătând din palme. Ce pui în valiză?

În acest timp unul din ochii Ninkăi privea în oglindă. În rochia cea nouă se arăta ca o adevărată călătoare.

— Sarafanul, răspundea domol mama, păstrând un calm desăvârşit.

— „Sarafanul”! Ninka avea o faţă de parcă era gata s-o apuce apoplexia. Dar cine în regatul Bissa şi cu atât mai mult pe Faroo-Maró poartă sarafanele tale?

— Fetele de-acolo şi le poartă pe-ale lor, iar tu pe ale tale, răspundea mama zâmbind şi fără s-o asculte pe fiica sa ajunsă la disperare. Apoi se sfătuiră dacă nu e cazul să pună şi pâslarii şi galoşii. Se spune, e drept, că în ținuturile acelea e foarte cald, dar mai întâi trebuie să ajungi acolo şi apoi, azi e cald, iar mâine te pomeneşti că se lasă ger.

² Tibeteică – tichie brodată.

— Dar nu există geruri acolo! Țipa Ninka. Acolo e vară mereu! Sunt tropice! Acolo oamenii umblă complet goi!

— Dar dacă plouă? Întrebă mama și puse totuși galoșii.

În aceleași zile, Jenea care nu se putea hotărî ce să facă, de două ori își făcuse geamantanul, pregătindu-se de plecare și de două ori îl desfăcuse, ajungând la concluzia că este mai bine să rămână.

— Eu aș dori ca tu să fii și aici și acolo, spuse lura.

Dar cum să facă așa ceva, era greu de știut.

Ar fi dorit și ea acest lucru! Putea oare să-și închipuie că ultima privire a lui lura, înainte ca el să dispară de pe platforma fonică și înainte să lucească raza orbitoare, să nu se întâlnească cu privirea ei? Dar tot atât de barbar și inadmisibil e să nu se afle acolo, în ocean, când raza, întunecându-se instantaneu și comprimându-se, va redeveni lura. Ea își amintea bine fața lui, când el adormise după acea repetiție de zbor, pe aerodromul cel vechi... Și aceasta era numai la douăzeci de kilometri! Iar acum trebuia să biruie peste zece mii! Boris Mironovici Paverman îi explicase de câteva ori că pentru lura acest lucru nu are importanță și ceea ce va simți el după parcurgerea a zece mii de kilometri va fi aproape asemănător cu ceea ce a simțit după cei douăzeci de kilometri... Ar trebui! Toate acestea sunt în teorie, în viață însă nimeni n-a făcut ceea ce trebuie să săvârșească lura...

Cu două zile înaintea plecării expediției din Maisk la Leningrad, a chemat-o pe Jenea academicianul Andriuhin. Savantul o întâmpină cu atâta blândețe, încât Jenea se porni deodată pe plâns, cu glas tare, hohotind și neapucând să-și șteargă ochii și nasul urâtit...

— Aha! Foarte bine! se bucură pe neașteptate academicianul. Știi, uneori e o treabă minunată să plângi pe săturate! Cea mai bună descărcare a organismului! În general, e mai bună ca orice, atunci când omul nu-și biruie emoțiile și le manifestă imediat pe de-a-ntregul...

Se pare că el era gata să vorbească foarte pe larg pe această temă, dar Jenea, blestemându-se pentru lipsa ei de curaj, își șterse și lacrimile și nasul și, smiorcâind supărată, aștepta să vadă pentru ce a fost chemată.

— Dar să poți să te stăpânești, știi, nici asta nu e rău! spuse de data aceasta vesel de tot Andriuhin. Apoi, iată, n-ai niciun motiv să plângi. Hotărâm așa: rămâi aici cu mine. Îl conducem împreună pe lura la drumul său anevoios. Și îndată, cu un „TU-150” plecăm spre Bissa. După cinci-șase ore îl vedem pe lurka al dumatăle... S-a făcut?

Și iată că academicianul Andriuhin, care văzuse pe lume destule minuni, mai văzu un miracol... Jenea, care cu câteva clipe înainte părea așa de urâtă, cu ochii umflați, decolorați, întunecați de durere, cu nasul umflat, diform, butucănoasă, nu numai că se schimbă, dar deveni cu totul alta... Se

deschiseseră ochii ei mari, sclipindu-și diamantele negre, zvâcniră într-un zâmbet nesigur buzele roșii, fața întunecată se coloră în roz... Și, cu un gest plin de nețărmită recunoștință, Jenea îl îmbrățișă pe academicianul Andriuhin, ascunzându-și fața luminată în desigurul splendidei lui bărbi.

Maiskul a condus cu pompă expediția profesorului Paverman. Tunau fanfarele, ceea ce îl emoționa foarte mult pe Boris Mironovici. El se apleca mereu către cineva, întrebând alarmat:

— Ascultă, dar ce rost are muzica?

Lui i se părea că aceasta încarcă expediția lui cu niște sarcini suplimentare.

Ninka Fetisova era cât pe ce să rămână în urmă, luându-se la bătaie, în fața frizeriei de lângă gară, cu o fetișcană care se apucase s-o maimuțarească în timp ce se admira într-o oglindă enormă. În schimb, Bubîr, căpătând la despărțire un pachet de înghețată de la mama sa și unul de la tata, era pe deplin mulțumit de soarta lui și mușcând când dintr-un pachet, când din celălalt, pornea cu inima ușoară spre Mările Sudului... Lipsea doar Pașka, pe care până acum nu reușiseră să-l găsească...

Trenul Maisk-Leningrad sosea noaptea, de aceea la traversarea orașului și sosirea pe atomonava „Ilici” copiii fie că au dormit, fie că nu au văzut cine știe ce.

Deschizând ochii, dimineața, Bubîr văzu cum profesorul Paverman, numai în chiloți de baie, pufăia fericit, făcând gimnastică în fața luminatorului deschis. Învădit, Bubîr o împinse cu cotul pe Ninka și ei începură să-l examineze încântați pe profesorul cu părul roșu ca focul, pe nasul căruia se săltau ochelarii, când el, aruncând brațele în lături, își expunea pieptul uscățiv în adierea vântului de mare.

Profesorul se rușină grozav, își trase iute pe el pantalonii și maioul și plecă să se spele.

În curând, copiii aflară că „Ilici” va mai rămâne în port două zile, dar că pe mal nu vor mai fi lăsați.

După ce se spălară și luară micul dejun, ei porniră în recunoaștere. Nici Bubîr și nici Ninka nu și-au putut închipui că se poate alerga atât de mult timp prin diferite înfundături ale atomonavei și pe coastă, fără a vedea nici marea nici orașul... Atomonava era așa de mare, încât ei n-au putut să ajungă nici până la bordul propriu-zis al vasului.

Rătăcind prin coridoare, saloane, încăperi de serviciu și temându-se să se gândească dacă vor putea să găsească drumul spre cabina lor, Bubîr și Ninka, în timp ce treceau printr-o săliță semiîntunecoasă, auziră deodată un glas atât de cunoscut, încât picioarele le înțepeniră de la sine pe podea.

Ei stătura așa, uitându-se unul la altul în tăcere ca la vreun minut și apoi mai făcură un pas, în întâmpinarea glasului.

— Nu, Vasili Mitrofanovici, spunea glasul. Scrisoarea o voi pune la cutie, când vom fi gata să ieșim în larg... Iar îndărăt nu mă întorc! Secundul mi-a promis că, la întoarcere din raid, mă va înscrie la școala navală...

— Pașka! țipă Ninka, repezindu-se le ferăstruica prin care se auzea glasul.

— Pașka! urlă ca un bas sălbatic și Bubîr.

Peste o clipă, o ușă neobservată de copii se dădu în lături și ei văzură un om uriaș, foarte gras, cu fața roșie, lucind de transpirație, cu veston alb și scufie albă. În spatele lui, într-un veston tot alb și cu scufie pe cap, ținând într-o mână un cartof, iar în cealaltă un cuțit, stătea Pașka. Unchiașul cel gras îi prinse în brațe pe Bubîr și pe Ninka. Mirosea a ceva foarte cunoscut, aproape drag... „Aha, borș!” ghici Bubîr.

— Țștia ai cui sunt? zbieră amenințător unchiașul cel gras.

— Suntem de ai noștri, uite cu el, cu Pașka, bolborosi pripit Ninka, suntem de pe aici...

— Cu Pașka?... Dar eu de mai mulți nu am nevoie la bucătărie! spuse unchiașul, dându-i la o parte.

Mirosul ațâțător de borș se risipi...

— Ei sunt cu expediția, se dumiri posomorât Pașka.

— Paș, apoi și tu ești cu noi, se grăbi să spună Ninka. Știi cât te-a căutat toată lumea? Haide! Unchiule, dumneata ai să-l lași?

— Nu, eu rămân aici, spuse Pașka, începând să curețe cartofi.

— Paș, ce să faci tu aici? Ninka n-avea de gând să cedeze. Atunci mai bine să-l repartizăm aici pe Bubîr... El e de acord (ea îl ciupi dureros pe Bubîr de picior și acesta se grăbi să-și dea aprobarea.) Nu vrei?... Hai atunci să facem cu rândul. Unchiul se va învoi. Te învoiești, nenișorule?

— Nu, eu singur, spuse hotărât Pașka, aruncând cartoful perfect curățat, într-o gamelă lucioasă, arătoasă.

Și oricât au căutat ei să-l convingă pe Pașka, acesta nu se învoi. Chiar atunci când a intervenit chiar profesorul Paverman în persoană și, împreună cu el, căpitanul lui „Illici”, care au încercat să-i explice lui că de el vrea să se ocupe profesorul Van Lan-și, că îl așteaptă o carieră de savant strălucită, Pașka rămase de neînduplecat.

— Nu, eu rămân aici, spuse el, făcând nedibaci, dar hotărât, un semn cu mâna și ocolind vasul...

Căpitanul tuși și, fără să-l privească pe profesorul Paverman, îi permise lui Pașka să plece. Nu se știe în ce fel s-au înțeles profesorul și cu căpitanul, dar în decursul întregului raid chestiunea n-a mai fost pusă în discuție.

Nu este nevoie să descriu întregul drum al lui „Ilici”... Ultimul port mare, în drum spre insulele lui Kregs, a fost Sidney-ul pe țărmul sud-estic al Australiei. De aici, „Ilici” se îndreptă, direct, către regatul Bissa.

Era o noapte întunecoasă deosebit de umedă după ploaie, când de pe atomonavă fură zărite luminile de pe Faroo-Maró.

La orizont se topea dungulița verde-pală a amurgului. Din cauza fluxului puternic au fost nevoiți să arunce ancora departe. Dinspre țărm veneau mirosuri dulcegi de parcă acolo, într-un lighean enorm, se făcea dulceață.

Apoi o rafală de vânt aduse până la bord un țipăt sălbatic. Lui Bubîr parcă i se târâse un șarpe rece pe spinare...

— Semnalizează, suflând într-o scoică, spuse un marinar.

Bubîr nu pricepu nimic, dar dădu grav din cap.

Depart, de-a lungul țărmului s-a întins un lăntșor abia vizibil de lumini.

A trecut mai puțin de o jumătate de oră și, când se auzi, în imediata apropiere a bordului, același țipăt, Bubîr era cât pe ce să cadă de pe punte.

— Ehe-hei! ajunse la ei îndată glasul cunoscut al lui Kregs. Alo-o-oha! Alo-o-oha!

Un minut mai târziu, deasupra bordului apăru capul său, semănând mai mult ca oricând cu acel al unui pirat...

CAPITOLUL XVIII

L. BUBÎRIN, CU PRIETENII, ÎL VIZITEAZĂ PE REGELE BISSEI (continuare)

Pe Kregs nu avură timp să-l salute. El nici nu apucă să pună piciorul pe punte, când deasupra bordului mai apăru un cap...

În globul galben-deschis al unei coafuri complicate era înfiptă o floare mare roșie, iar pe umăr avea un papagal domesticit. Pe mână necunoscutului se vedea un ceas obișnuit cu brățară metalică, iar ochii îi erau ascunși în dosul unor ochelari de culoare închisă... În urma lui pe punte mai săriră încă trei frumusei din ăștia, ale căror costume erau compuse dintr-o singură legătură de stambă pe coapse, în schimb coafurile, când în formă de glob, când în formă de triunghi, sau evantai, ori din pene colorate în diferite culori, erau minuni ale artei. Unul avea atârnată de codița argintie o clanță metalică de ușă. Toți trei scoteau răcnete de bucurie, într-o limbă de neînțeles, privind curioși în jur.

— Filmează! chițcăi încântată Ninka și era gata să se repeadă spre cei trei necunoscuți.

Pașka însă o ținu de umăr.

— Sunt veritabili, spuse el încet. Locuitori băștinași.

— Dar pentru ce strigă? șopti Bubîr.

— Se bucură văzând vaporul nostru... Ei i-au alungat pe colonizatori de puțină vreme. Pașka se uită cu o oarecare îndoială la Bubîr, apoi la Ninka. Voi să faceți aici o politică justă... Nu-i nimic că au atâtea fleacuri agățate de urechi și în nas, de muncit tot ei muncesc, ei, obijduiții...

Între timp unul din insulari, acela care avea pe umăr papagalul, se urcă pe platforma pentru șalupă, își aranjă cu un gest obișnuit coafura în formă de sferă galbenă, își îndreptă ochelarii și, pe neașteptate, spuse în rusește:

— Dragi prieteni! Numele meu este Tobuca. Noi suntem foarte bucuroși. Azi e o zi mare. La noi au venit oameni foarte buni. Faroo-Marō și toate insulele vă strigă: „Aloha! Bine ați venit!”

Nu vorbea prea bine rusește, dar se putea înțelege ce vrea să spună. Lui Bubîr i se strânse chiar inima de emoție: iată unde au ajuns, dar și aici este cunoscută limba lui Lenin!... Bubîr și Ninka priveau încântați la pasărea alb-roză ca un trandafir extrem de fin și cu un moț roșu ca focul. Tobuca le observă privirile și dându-l jos de pe umăr pe papagalul care începuse să trăncănească, îl întinse copiilor. Ninka pusese mâna pe pasăre, dar calculatul Bubîr îi dădu mâinile la o parte și refuză politicos. Că doar trebuie să răspunzi și tu cu un dar și dacă lui Tobuca îi vine în gând să-l ceară pe Gândac?... Pe Gândac, Bubîr nu l-ar fi dat nici pentru o sută de papagali.

Tobuca îi lămuri că el îi va întovărăși pe tinerii prieteni ai marelui savant Kregs. Tobuca le comunică că și el speră să devină un mare savant.

— Veți fi și voi savanți, nu-i așa? El îi privi vesel pe Bubîr, Pașka și Ninka.

Ei lăsară capul în pământ și abia după un minut se hotărâră să se privească.

— Deh, îi șopti Bubîr, Ninkăi, se vede că va trebui să devenim savanți. Și eu care am vrut așa de mult să ajung portar la hochei.

Dimineața a început debarcarea.

Un marinar de pe „Ilici” o luă pe Ninka la subțioară și coborî cu ea de-a lungul bordului exterior al vasului, până aproape de apă și deodată o azvârli ca pe un piscoi. Ninka nici nu apucă să scoată un țipăt. Niște brațe puternice, prietenoase, o prinseră jos și o așezară pe o băncuță. Nina căscă gura de uimire. Se afla în luntrea lui Kregs, alături de Tobuca, pe umărul căruia se frământa nerăbdător moțatul papagal.

Bubîr, care observa toate acestea, strângându-l pe Gândac la piept, încercă să mormăie: „Eu, singur”, dar marinarul îl și aruncă în luntre... Spuma albă a valului albastru-verde, izbind lotca, îi udă pe Bubîr, pe Ninka și pe marinari, dar niște brațe negre îl prinseră din zbor pe Bubîr și îl așezară aproape de Kregs. Gândac când sforăia și strănuta, când lătra fără tragere de inimă la valuri, dându-și parcă seama că este puțin probabil ca oceanul să se sperie.

Aproape buimaci de spaimă, Bubîr și Ninka n-au văzut când luntrea se desprinsese de bordul înalt cât un bloc cu mai multe etaje al lui „Ilici” și începu să se salte pe valuri, către țarm.

Aerul fierbinte, cu miros dulceag îi cuprinse puternic, parcă voind să-i liniștească. Înpumând apa, peștii zburători săreau cu aripioarele lipite, sclipind cu culori de curcubeu, izbeau furios din cozi, parcă voind să zboare până la steagul roșu al lui „Ilici”. Oceanul lucea sub soarele tropical, sclipind ca niște grămezi de nestemate, copiii însă, deocamdată, nu vedeau nimic...

În față urlau valurile fluxului și Bubîr, înfigându-și degetele în bordul luntrei, își amintea de tot ce avusese ocazia să citească despre naufragii. Pentru orice eventualitate, el controlă dacă pachetul cu pesmeții uscați ca iasca este la locul lui, în buzunar... Fluxul se aruncă cu un răget asurzitor asupra luntrii, Bubîr, strângându-l la piept pe Gândac își aplecă înspăimântat capul și în aceeași clipă o forță necunoscută îl smulse de pe bancă, îl aruncă în sus și nici nu apucă să scoată un țipăt, când se văzu călare pe niște umeri lați, negri; mâinile lui se înfipseră cu nădejde în splendida frizură a unuia din marinarii lui Kregs, care străbătea în fugă linia fluxului... Alături, pe umerii lui Tobuca se sălta, cu ochii holbați de curiozitate, Ninka...

Cel de al treilea marinar îl ducea de ceață pe Gândac și, râzând cu hohote, privea în ochii lui melancolici.

Erau deja pe țărm, când apăru Kregs. Mergea aproape în patru labe, iar fața i se colorase într-un roz aprins din cauza febrei.

— Să fie blestemate frigurile! rosti el cu greu, clănțănind din dinți.

O căldură insuportabilă vibra în torente unduioase prin aer. Bubîr și Ninka priviră în jur, parcă făcându-și socoteala unde ar putea să se ascundă de această căldură, dar nu aveau unde. Pe cerul sclipitor de alb, incandescent, fremătau crengile de culoare negru-verde ale palmierilor...

— Puneți-vă numaidecât pălăriile pe cap! mormăi Kregs, tremurând.

Și Bubîr cu Ninka, ascultători ca niciodată, își traseră numaidecât pe cap, Ninka panamaua albă ca zăpada, iar Bubîr tibeteica lui neșifonabilă, a cărei culoare roșie și fluturașii lucioși stârniră interesul marinarilor lui Kregs. Lui Bubîr îi veni să le dăruiască tibeteica și, smulgând-o din cap, îi oferă acest giuvaer marinului care îl trecuse printre valurile fluxului. Marinarul scoase un țipăt de bucurie, trase tibeteica pe triumghiul albastru al frizurii și, vârand mâna în sacul său, scoase de acolo o enormă scoică roșie. Zâmbind și mormăind ceva, el îi oferă lui Bubîr scoica.

— Culoarea roșie e culoare frumoasă, tălmăci Tobuca. Tu mi-ai dat o pălărie roșie, iar eu ție o scoică roșie.

Ninkăi îi părea foarte rău că panamaua ei nu se bucură de un asemenea succes.

De-a lungul țărmului, se întindeau niște depozite lungi, acoperite cu tablă ondulată; în vârful dealului, în aerul fierbinte, tremura antena stației de radio, iar pe povârnișuri se zăreau, prin verdeța deasă, căsuțe albe... Tot acolo, pe deal, se afla o casă mai mare, care acum era ocupată de maiestatea sa regele Bissei.

Bubîr și Ninka aproape că nu au văzut orașul, deoarece drumul către reședința lui Kregs era lăaturalnic. Drumul era străbătut de tufișuri, iar deasupra lor se înălțau spre cer mii de cocotieri. Mașina lui Kregs, de culoare oliv-închis, în formă de țigară de foi, cu capota de pânză ridicată, prin care soarele trecea tot așa de ușor cum trece apa prin sită, alerga pe nisipul orbitor de alb, ca de mărgean; pe el, unduind, dansau umbrele palmierilor care se legănau. Nu puteai să respiri; până și în tunelul de verdeță prin care trecea mașina era zăpușeală...

Casa lui Kregs era plină de miracole! Din toate colțurile odăilor, spre Bubîr și Ninka rânjeau, amenințătoare, fețele întunecate ale unor figuri sculptate din lemn, imagini desenate pe scuturi și tobe, niște măști enorme și înspăimântătoare. Trei camere mari erau pline cu arme indigene, podoabe și obiecte de uz casnic. Aici erau arcuri și săgeți, sulite și veșminte

vrăjitoarești, precum și multe alte obiecte atât de ciudate încât până și Kregs, privindu-le, ridica din umeri și se scărpină nedumerit, în țeasta golașă.

De altfel, Kregs se ocupă în curând, împreună cu profesorul Paverman și ceilalți savanți, de treburile urgente în legătură cu pregătirea întâmpinării lui Iura Sergeev, iar copiii fură dați în grija lui Tobuca, în care Kregs avea o deosebită încredere. Tobuca cel musculos, cu piele maro-închis, zâmbea până și în somn; Bubîr și Ninka aveau o completă încredere în el.

Tobuca avea un singur defect: își vopsea zilnic părul, așa încât îl avea când roșu ca focul, când albastru, când verde, când galben; în primele zile, copiilor le venea greu să-l recunoască. În schimb, după ce s-au obișnuit, la culcare, încercau să ghicească ce culoare va avea părul lui Tobuca, a doua zi dimineăta.

Observând că părul, îmbrăcămintea și papagalul său stârnesc interesul permanent al copiilor, Tobuca îi lămuri, îndreptându-și ochelarii:

— Eu cunosc trei limbi: malaeză, rusă și engleză. Eu am locuit în Djakarta și Sidney, am păscut vitele în Australia de Sud, am urmat Universitatea din Melbourne, până m-au dat afară... Totdeauna însă eu mi-am purtat costumul meu, mi-am purtat numele meu și m-am gândit la poporul meu! Există și printre noi unii care se grăbesc să-și schimbe numele în Harry sau Jack, să-și pună pantaloni ca oamenii albi și să se tundă ca niște gentlemeni. Eu însă, și prietenii mei purtăm înadins frizura noastră străveche, și legătura noastră de pe coapse... Cu ce e mai rea decât pantalonii? E mai comodă chiar...

Bubîr și Ninka au fost entuziasmați de acest discurs. Ninka îl sărută pe Tobuca, iar Bubîr se apucă îndată de chiloții săi și propuse lui Tobuca să facă schimb cu legătura lui. Tobuca promise că va face schimbul, îndată ce pielea lui Bubîr se va obișnui puțin cu clima tropicală.

După părerea lui Bubîr schimbul se putea face imediat. Toți: Pașka pe „Ilici”, Bubîr și Ninka pe uscat, se simțeau admirabil. Până și Gândac suporta cu destulă voie bună căldura; de altfel limba îi atârna până la pământ și la orice ocazie, el se refugia la umbră.

A doua zi după debarcare, pe înserate, Gândac dispăru.

— Uimitor câine! se revolta Bubîr. Veșnic dispăre! Până și aici, la tropice, unde suntem în vizită...

Era limpede că el consideră aceasta drept culmea necuviinței.

— Poate că s-a dus să facă o baie din cauza căldurii și l-a înghițit un rechin sau un crocodil?

Ninka spuse aceasta șoptind, șuierător, cu ochii holbați de spaimă. Leonea se cam sperie, dar veni în fugă unul din prietenii lui Tobuca și îi spuse ceva acestuia, plesnindu-se mereu cu palmele pe coapse.

— El spune, îi lămuri Tobuca, că veselul vostru câine se plimbă pe pământul rusesc.

Copiii nu pricepură nimic, dar Tobuca îi invită, cu un gest, să-l urmeze. După câteva minute Bubîr și Ninka se opriră, privindu-se nedumeriți. În locul nisipului de mărgean, sub picioarele lor, era iarbă moale. Din ea își scoteau capul florile galbene-albastre de soră și frate, clopoței, romanițe. Alături, între mesteceni, se întindea o fâșie galbenă de ovăz. Și prin iarbă, lunecându-și brusturii negri ai urechilor, alerga după o vrabie, înnebunit de bucurie, Gândac.

— Toate acestea le-au trimis aici savanții voștri, îi lămuri Tobuca.

— Cum au făcut ei asta? Întrebă Bubîr, mângâind cu plăcere un clopoțel. Pentru nimic în lume n-ar fi rupt el o floare din acest crâng.

— Nu știu, răspunse Tobuca râzând. Și eu aș dori foarte mult să știu! Voi afla!

Ziua următoare era duminică, când pe Faroo-Maró ca și pe toate celelalte insule, nu se obișnuia să se lucreze. În ziua aceea au continuat să lucreze doar savanții sovietici și reprezentanța comercială sovietică.

După ce luară micul dejun, Bubîr cu Ninka se duseră să se plimbe, sub supravegherea lui Tobuca, al cărui păr era, de data aceasta, de culoare portocaliu aprins.

La umbra barăcilor muncitorești ședea odihnindu-se indigenii, după cum spunea Pașka, acei oameni sălbatici, despre care în cărțile vechi se povestesc tot felul de grozăvii. Nu, ei nu fierbeau carne de om, nu se jucau cu cranii, nu ungeau vârfurile săgeților cu esență de otrăvuri tainice... Șezând direct pe pământ, strângând între genunchi niște oglinjoare de proastă calitate, ei se bărbiereau cu mult curaj cu scoici, enorme cuțite-macete, iar cei care erau mai răsfățați, cu lame de bărbierit, uzate, pe care le țineau între degetul mare și arătător... Alții cu ajutorul unui pieptene cu trei dinți din lemn de betel, își pieptănau părul, pregătindu-se să alcătuiască din el o frizură și mai bizară. În sfârșit, alții, după ce terminau cu bărbieritul și cu fixatul unei coafuri formidabile, își încheiau toaleta înnegrend cu cremă de ghetă părul îngălbenit din creștetul capului... În acest timp, discutau vesel, fără întrerupere, se jucau, râdeau în hohote. Dintre toți se remarca un om vesel, cu cercei din cutii de chibrituri, trecuți prin câte trei găuri a lobului (acum deformat) al urechii. Cutiile de chibrituri atrăgeau privirile entuziasmate ale tovarășilor săi. Bubîr era și el invidios: așa poze nu avea nici el...

Apoi Bubîr și Ninka nimeriră la o plantație de cocotieri, unde uriașele trunchiuri cenușii cu dungile inelelor în locul frunzișului căzut se înălțau în sus, la aproape douăzeci de metri... Ciorchinele de nuci maro, de mărimea

unei mingi de fotbal, cu cozi de un roșcat aprins, din fibre lemnoase, amenințau să se prăbușească. O astfel de nucă nu numai că putea să-ți facă un cucui, dar putea să-ți spargă chiar capul! De altfel, teama aceasta îl părăsi numaidecât pe Bubîr, deoarece el își aduse aminte că sucul și miezul nucilor de cocos sunt neobișnuit de gustoase, iar dejunul, deloc substanțial, servit după moda englezească, nu-l satisfăcuse deloc pe călătorul nostru.

Tobuca se străduia din răputeri să vorbească bine rusește, dar copiii nu totdeauna îl înțelegeau. Dar ceea ce era mai rău era că Tobuca nu-i pricepea deloc pe ei. Oricât vorbeau Bubîr cu Ninka, oricât poceau cuvintele, șopteau sau zbieau, Tobuca doar zâmbea și, sclipind din uimitorii lui dinți, repeta:

— Yes, baby... Yes, boy...

Era ceva îngrozitor! Îndată însă s-a dovedit că gesturile și mimica pot să înlocuiască atât limba rusă cât și cea englezească sau malaieză... Un minut mai târziu, Tobuca a procurat două nuci splendide, a făcut în ele câte o găurică și le-a întins una lui Bubîr, cealaltă Ninkăi. Bubîr observă cu părere de rău că nuca Ninei e mai mare, dar din gaură picura zeamă și grăbindu-se ca să nu se piardă nimic, Bubîr gustă acest lapte neobișnuit.

Curând însă, copiii schimbă priviri nedumerite. Aveau impresia că au înghițit săpun, chiar din acea spumă de săpun care îți intră neapărat în gură și în ochi în timp ce te speli pe cap... Poate că e mai gustos miezul? Când însă Tobuca tăie cu îndemânare, cu ajutorul cuțitului-macete, câteva felii groase de coajă de nucă și ei gustară din bucățile albe de miez, deveni limpede că ei încercau să muște dintr-un lemn moale...

În schimb veselul Tobuca le arătă, râzând în hohote, cum se joacă cu nucile, aruncându-le sub picioarele altuia. Pentru ca nuca să nu-ți strivească picioarele, trebuia să sari în loc cât mai sus și să strigi ceva... Bubîr și Ninka învățară repede jocul și s-au distrat de minune până când Ninka, ferindu-se de nucă, nimeri peste o pânză de păianjen ce atârna ca o perdea între frunzele de palmieri. Pânza era atât de rezistentă și de lipicioasă, încât, mai întâi Tobuca, timp de o jumătate de oră s-a muncit s-o elibereze pe Ninka din ea, iar apoi, în casa lui Kregs, Ninka fu frecată timp de două ceasuri de firele lipicioase și groase ca niște funii, ale pânzei de păianjen.

Copiii afluă în curând că în ocean nu se poate face baie, că de teama țânțarilor nu se poate dormi decât sub o plasă, că musca de nisip găurește cu ușurință orice piele, în afară de pielea de crocodil și că un crocodil trăia în apele pârâiașului deasupra căruia se afla toaleta. Toate acestea, de altfel, nu-i prea speriau. Dar nici nu apucară să facă cunoștință cu toate minunățiile acestea, când într-o zi, în fața verandeii casei albe ca zăpada a lui Kregs opri o „Ceaika” destul de veche. Din mașină coborî un om tânăr, dar cam gras,

semănând foarte mult cu Bubîr și lărgindu-și într-un surâs fața plină de pistrui, strigă:

— Noroc, copii!

Era contabilul reprezentanței comerciale de pe Faroo-Maró, Vasili Ivanovici. Venise ca să-i ducă pe copii în casa directorului. Înainte de aceasta însă, el nu renunță la plăcerea de a se ține un timp după Kregs ca să afle de la el ce mai crede că este inutil astăzi și cum se rezolvă acum problema pieirii omenirii și a haosului general...

Miss Nugu și soția directorului reprezentanței comerciale întâmpinară cu atâta entuziasm pe copii, încât inima lui Bubîr se strânse dureros: el își aminti deodată de cunoștințele mamei sale, cărora le plăcea, nu se știe de ce, să-l apuce de obraji, de bărbie și chiar de urechi, să-l strângă și să-l mototolească așa încât el după aceea mult timp nu putea să-și vină în fire. Toate temerile sale se adevăriră pe deplin. Miss Nugu o aruncă în sus pe Ninka, foarte îngrijorată să nu scape jos poșeta primită cadou de la Kregs, iar soția directorului reprezentanței comerciale se năpusti ca o tigroaică flămândă asupra lui Bubîr. În vreme ce era strâns în brațe, frământat și pupat, el se gândea cu groază dacă va trebui să rămână mult în această casă și își amintea de Tobuca cu care o ducea așa de bine!

Nici chiar Gândac, oricât se vânzolea și lătra, n-a putut să-l salveze pe Bubîr.

L-a salvat Vasili Ivanovici. Cât timp femeile se jucau cu gălăgioasa Ninka, îmbrăcând-o în felurite costume indigene, Leonea trebui să-i dea un raport cât se poate mai detaliat cu privire la formidabilele performanțe ale Echipei „Chimia” și în legătură cu toate meciurile mai importante ale campionatului de hochei. Miss Nugu, care asista uneori la aceste discuții instructive, până acum nu putea să priceapă ce este zăpada, ce sunt patinele, crosa, pucul și observațiile sale aduceau variație în convorbirile academice despre hochei.

N-au apucat copiii să stea în casa consulului nici două zile, când apărură mister Hegges. El se plictisea de moarte din lipsă de activitate și începu să implore pur și simplu cerând ca Bubîr și Ninka să fie lăsați cu el, ca să admire celebrele broaște țestoase ale lui Kregs.

— Eu nu pot să le sufăr, se grăbi el să declare. După părerea mea nu există nimic mai scârbos! Dar nu se poate să vii în regatul Bissei și să nu vezi scârboșeniile acestea. Cu atât mai mult, spuse el în timp ce urcau în mașină, cu cât veți fi însoțiți de însuși primul ministru al Bissei...

Conducând mașina către stația de radio, el începu să se plângă că nu este admis în niciun joc.

— Kregs, de dimineață până noaptea este ocupat cu Paverman și ceilalți savanți ai voștri, iar eu sunt alungat ca un câine. Deh, asta e just: în toată

viața mea eu n-am învățat decât să fac bani, iar de aceasta se pare că nimeni nu are nevoie. Reprezentantul comercial nu-mi dă voie să-l ajut la cumpărarea instalațiilor și a proviziilor. Ei m-au înlăturat până și de la construirea aerodromului pentru avioanele care sunt așteptate din toate părțile lumii.

— Dar pentru ce vor veni ele? se interesă Bubîr.

— Flăcăule! exclamă Heggess, uimit. Tu nu te pricepi deloc la bussines!

Era cu totul limpede că tainele bussines-ului le erau necunoscute atât lui Bubîr cât și Ninkăi. De aceea, Heggess binevoi să le dea lămuriri.

— De ziua în care va fi fixat Marele Experiment, apropo – nu cumva ați auzit, mi se pare, de 2 aprilie?

Copiii nu auziseră. Heggess tuși nemulțumit, dar continuă:

— În ziua asta, în regatul Bissa, în care astăzi locuiesc circa două sute de albi, se așteaptă sosirea unor oaspeți de pe toate cele cinci continente, cel puțin șazeci de mii de oameni! Vă imaginați asta? În diferite regiuni ale insulei Faroo-Maró, precum și pe alte trei insule, sunt amenajate aeroporturi, hoteluri ușoare, demontabile, case mici, separate, restaurante... S-a calculat că guma de mestecat care se va consuma aici va costa zece mii de dolari! La aceasta se poate câștiga enorm, dar eu nu sunt lăsat să mă desfășor! Numai de whisky va fi nevoie de peste douăzeci de mii de lăzi! Vă voi spune în secret că eu am închiriat două vapoare și dacă ele nu vor întârzia, Heggess va deveni și el celebru!

Pe fondul închis al junglei copiii zăriră niște construcții mici, deasupra cărora atârnavă la întâmplare, franjurile noi ale acoperișurilor de palmier. Se părea că aici nu există nicio ființă vie. Când însă mașina se opri în fața clădirii către care construcțiile convergeau ca razele unei stele, pe veranda ieși glonț un indigen cu o scoică roz în mână. El se întoarse către răsărit și umflându-și vinele de pe tâmpile și de la gât dădu semnalul. Sunetul asurzitor semăna cu chemarea prelungă a cornului de vânătoare. Undeva, în vale, de sub vârfurile resirate ale palmierilor, îi răspunse o tobă...

— Acum priviți, șopti Heggess, oprind motorul.

Fața i se desfigura într-o grimasă de dezgust; el nu coborî din mașină. Uitându-se la el, Bubîr și Ninka strânseseră picioarele sub ei și, cu fețele îngrijorate, priveau în toate părțile. Gândac mârâia, îndesându-se în Bubîr.

La început nu se văzu nimic... Apoi lui Bubîr i se păru că nucile de cocos ce se tăvăleau în desișul ierbii începură să se miște de la sine. În clipa următoare atât el cât și Ninka văzură cu groază că spre ei vin șiruri compacte de broaște țestoase. Nu erau o sută, nici o mie, nici zece mii... Îți făcea impresia că pământul însuși, zbârcindu-se, se târăște undeva... Răpăitul tobei se apropia și broaștele țestoase se târau mai iute. Foșnetul

sec, produs de ele, copleșea uneori bătaile tobei... Ele se aflau numai la cincizeci metri când toba amuți brusc. Șirurile de broaște țestoase se opriră îndată.

Bubîr și Ninka îl priviră speriați pe Hegges. Acesta ridică degetul, cerându-le să tacă. O clipă mai târziu, răpăitul tobei reîncepu, iar bătaile răsunau cu o repeziciune febrilă. În șirurile nesfârșite ale broaștelor țestoase se produse o mișcare. La început, nu se putea înțelege ce se petrece. Un minut mai târziu însă, broaștele țestoase se împărțiră în cinci coloane. Fiecare din coloane, supunându-se răpăitului tobei, se mișcă spre una din cele cinci clădiri. Ușile largi se deschiseră singure, parcă supunându-se și ele ritmului tobelor și șirurile de broaște țestoase începură să fie absorbite de semiîntunericul verzui, dispărând în clădiri...

— Ele construiesc aerodromuri, assemblează case, explică Hegges cu glas scăzut, parcă temându-se să nu-l audă broaștele țestoase. După ce s-a înapoiat de la voi, Kregs a încetat să le mai îndoape cu cunoștințe. Cu toate acestea, fiecare dintre ele cunoaște grozav de multe, mai multe decât orice om...

În clădirea cea mai apropiată de ei dispărură cu aceeași viteză cu care se scurge fără zgomot un torent, ultimele șiruri de broaște țestoase. Convoiul îl încheia o broască de statură uriașă, cu un cap mic, mobil, pe un gât de șarpe...

— Dobitocul de Kregs, nu se putu abține Hegges, a botezat-o pe broasca asta țestoasă cu numele meu... Ea răspunde la chemare, când o strigă cineva „Hegges”.

Auzind acest nume, broasca țestoasă făcu ceva uimitor, cu totul impropriu broaștelor țestoase adevărate. Ea se ridică pe labelle de dinapoi, așa încât prin masa plastică, groasă, de pe pântec, se vedeau licărind piesele complicatului ei mecanism, duse laba la carapace, și se înclină ceremonios.

— Dar poate ea să rezolve probleme? întrebă Ninka, murind de curiozitate.

— Ea? Hegges zâmbi disprețuitor. E cea mai mare matematiciană. Față de ea, Kregs e un simplu zevzec!

— Dar nu pot să-i pun o întrebare?

Hegges deschise fără plăcere portiera.

— N-am încotro, zise el strâmbându-se, va trebui să fac toată procedura, altfel nu mă ascultă.

Copiii săriră în urma lui.

— Mai bine o întreb eu! căuta s-o convingă, în șoaptă, Bubîr. Tu ai să încurci totul!

— Tot nu pricepe ea limba noastră! se întristă Ninka. Nu iese nimic.

— Mister Hegges, spuse Hegges cu glas tare, englezește, și scuipă într-o parte cu năduf, poftiți, vă rog până aici.

Legănându-și capul pe gâtul de șarpe, ea se apropie cu demnitate.

— Se ține bine, drăcia dracului! rânji Hegges. Cred că acolo, printre ai săi, e și ea prim-ministru. Ei, ce ați vrut s-o întrebați?

Ninka se cam codea și, profitând de aceasta, Bubîr se grăbi să vorbească el.

— În livadă sunt cinci sute optzeci și șase meri. Înseamnă că sunt cu o sută treizeci și opt mai mulți decât peri și cu nouăzeci și cinci pomi mai puțini decât vișinii. Câți pomi fructiferi sunt în total în livadă?... S-o rezolve pe aceasta, adăugă el, privind cu neîncredere fâțișă spre broasca țestoasă.

— Numai atât? Hegges fluieră. Nici n-am să apuc s-o traduc că ea va și da răspunsul.

— Dar cum se va întâmpla aceasta? întrebă Ninka.

— Ea are acolo un rulou cu hârtie... Panglica pe care e scris răspunsul îi va ieși din gură... Atențiune, spuse solemn Hegges, încep!

Și, bâlbâindu-se din când în când, el reuși totuși să traducă destul de repede problema.

Broasca țestoasă continua să-i privească fix, fără nicio mișcare, nicio panglică însă nu apărea de nicăieri...

— Poate că n-a înțeles? întrebă Bubîr. Eu de fiecare dată trebuie să citesc de câteva ori...

— „N-a înțeles”! mormăi Hegges. Este exclus...

Strâmbându-se cu dezgust, el trecu iute cu degetul pe corpul broaștei țestoase de la cap până la carapace, dar acționând probabil la întâmplare. Nu se petrecu nimic. Atunci Hegges, ridicând din umeri, repetă totuși datele problemei. Broasca țestoasă tăcea, neluându-și ochii de la ei.

— Am spus eu că e o problemă grea, oftă compătimitor Bubîr.

— Bubîr, nenorocit ce ești! Toate la el sunt ca la neoameni! se revoltă Ninka și, simțind o undă de duioșie, se așează în fața broaștei țestoase. Vai, ce drăguță broscuță!

Hegges însă nu se putea împăca cu asemenea lovitură. El se repezi în casă și peste o secundă auziră cu toții cum striga el în receptor, chemându-l pe Kregs.

Profitând de absența lui, Ninka încercă s-o ia pe broasca țestoasă de gâtul ei lung, moale, dar Bubîr îi dădu mâinile la o parte.

— Ce faci? întrebă el, speriat. Broasca țestoasă este toată electrică!

Ninka nu-l crezu, dădu din umeri, dar mâinile, pentru orice eventualitate și le retrase, cu atât mai mult că din casă apăruse, iradiind de bucurie, mister Hegges.

— Broasca țestoasă nu se ocupă cu aritmetica. Matematica superioară, iată hrana ei! Iar la aritmetică ea nici nu vrea să se uite!

Bubîr și Ninka, de câte ori erau în vizită la cineva nu uitau să fie politicoși și de aceea n-au încercat să-l contrazică.

Cu prilejul sosirii lor, fu pregătită o gustare. Lui Heggese însuși îi plăcea să mănânce bine și de aceea masa fu grozavă. E drept că la început fețele lui Bubîr și Ninka se cam lungiră, ei aflară că mîncarea principală o vor constitui nucile de cocos, cu care făcuseră cunoștință, și banane. Când însă, în fața fiecăruia dintre ei fu așezat câte un pui umplut cu nuci de cocos rase și copt în aluat de cocos, când în mijlocul mesei se înălță o tortă de cocos, când ca băutură fu servit lapte de nuci de cocos răscoapte, când la desert fură servite banane coapte, tocate, și rumenite într-o crustă din nucă de cocos, rasă, totul s-a dovedit să fie cu totul altfel și neobișnuit de gustos.

După-masă, suflând din greu, Bubîr și Ninka ieșiră din casă și după ce se ciondăniră nițel, se culcară pe o buturugă mare, sub un cocotier. Acum, Leonea privea la palmier, cu multă stimă și simpatie.

— Cum le face el oare? întrebă Bubîr, examinând nucile atârînd nemișcate deasupra lor. Cum face el nucile?

— Cine? întrebă Ninka mirată.

— Ei cine, palmierul... la te uită. Nimeni nu l-a învățat, iar el face, face mereu la nuci.

După ce mănca bine, lui Bubîr îi plăcea să filosofeze.

— La fabrică sunt fel de fel de mașini, ingineri, muncitori... iar el e singur. Produce.

— Eu aș mănca acum un măr, declară Ninka. Știi, unul acrișor, din soiul Antonovka...

— Iată! se entuziasma Bubîr. Și mărul! Cum fabrică el merele? Uite, că nu greșește, nu face, să zicem, fasole!

— Sau un castraveci murat! Se vede că Ninka mîncase prea mult ulei de nucă de cocos. Aș mănca de asemenea...

— Deștept palmier, spuse Bubîr, căruia niciodată nu i se părea că a mîncat prea mult. Înțelept copac...

...Pregătirile începute pe insulele regatului Bissa erau imposibil de ascuns. Informațiile cu privire la construcțiile nemaivăzute pentru acele locuri, cu privire la vapoarele închiriate, cu privire la cumpărarea de mari stocuri de produse alimentare și diverse obiecte de uz casnic, ajunseră mai întâi în Noua Guinee, apoi în Australia, iar de acolo în toate colțurile lumii, stîrnind uimire, interes, și în multe părți scrîșniri din dinți.

Chemările la telefon, torentul de telegrame, sutele de turiști și gazetari curioși, necesitatea de a răspunde la atacurile prea obraznice ale ziarelor și, mai ales, febrilitatea cu care se construia, când în două săptămâni trebuia să pregătești, pe un loc gol totul, pentru a primi cincizeci-șaizeci de mii de oameni, toate acestea i-au silit pe Kregs, pe directorul reprezentanței comerciale, pe Vasili Ivanovici, chiar și pe miss Nugu, să uite ce-i somnul. Ei se culcau pe rând ca pe front și dormeau cei mult patru ore pe zi.

Tot cu atâta încordare lucrau și savanții din expediția profesorului Paverman.

Aici, pe loc, trebuiau făcute o serie de măsurători, să se precizeze datele privind câmpul general bipolar magnetic al pământului. Trebuiau studiate amănunțit condițiile locale, spre a nu admite abaterea razei. Rezultatele erau transmise prin radio direct lui Van Lan-și și supuse unei prelucrări imediate. Interceptările radiofonice produceau învălmășeală în spionajul occidental. Ce aveau de gând să facă bolșevicii? Să strămute polii geomagnetici ai pământului? Dar pentru ce? Și cum?...

Toată lumea făcea tot felul de presupuneri. Între timp, sosi luna aprilie.

CAPITOLUL XIX

ZIUA HOTĂRÂTOARE

În ziua de 5 aprilie, la ora douăsprezece dimineața toate posturile de radio ale Uniunii Sovietice transmiteau declarația agenției TASS. În declarație se spunea:

«În timpul vizitei neoficiale a maiestății sale regelui Bissei, s-a ajuns la o înțelegere între maiestatea sa și reprezentantul Academiei de Științe a U.R.S.S., tovarășul I.D. Andriuhin, cu privire la efectuarea unei experiențe speciale în scopul dezvoltării științei și contribuirii la instaurarea unei păci definitive.

În esență, experimentul amintit constă în următoarele: Oamenii de știință sovietici și-au însușit metoda extrem de complexă a dezagregării cuantice a oricărui corp material. În cadrul acestui experiment, niște instalații speciale (analizatoare) fie că emană întreaga energie, legată de masa corpului material, în formă, de explozie haotică, ori dau o rază energetică strict organizată. În cel de al doilea caz, este posibilă o transformare sistematizată a energiei în masă, până la completa reintegrare a corpului material.

Numeroasele experiențe au fost efectuate mai întâi pe așa-zisa materie moartă, iar apoi și pe materie vie. Au fost dezagregate până la energie radială și apoi reintegrate în stare materială naturală mai întâi reprezentanții cei mai simpli ai naturii vii (diversele specii de plancton), iar apoi și animale superioare (un câine, niște maimuțe și altele).

Probele au dat rezultate strălucite. Perfecționând treptat metodele, savanții sovietici și-au însușit tehnica extrem de complexă a experimentului, O însemnătate hotărâtoare pentru deplina reușită au avut-o noile mașini și instalații cibernetice, create sub conducerea profesorului Van Lan-și. Verificarea aparatelor, la câini și maimuțe a dat siguranță pentru efectuarea etapei finale a experimentului.

În ziua de zece februarie, pe teritoriul orașelului științific condus de academicianul I.D. Andriuhin, experimentul a fost efectuat pentru întâia oară cu un om.

Primul om transformat în rază dirijată de energie organizată a fost luri Sergheev, secretarul Comitetului de Comsomol la Combinatul chimic din Maisk. Transmisia razei dirijate s-a făcut la o distanță de douăzeci de kilometri.

Experimentul a reușit pe deplin. Aflându-se, după reintegrare, sub controlul permanent al medicilor, I. Sergheev n-a prezentat niciun fel de abateri sau de încălcări de norme, în starea sănătății sale.

În aceste condiții, Academia de Științe a U.R.S.S. a considerat posibilă aprobarea repetării experimentului. Tovarășul I. Sergheev și-a dat asentimentul să parcurgă, în formă de rază, o distanță de zece mii două sute optzeci de kilometri și să fie reintegrat deasupra oceanului, la o altitudine de circa cinci sute metri în regiunea insulei Faroo-Maró, care face parte componentă din regatul Bissa.

Lansarea razei va fi efectuată în ziua de 10 aprilie, la ora douăsprezece (după Greenwich) de pe o platformă fonică specială aflată pe teritoriul Orașelului Academic. Parcurgând instantaneu distanța dintre raionul orașului Gorki și regatul Bissa, raza va apare la o sută cincizeci și șapte grade longitudine estică și șapte grade treizeci și doi latitudine sudică trecând pe deasupra teritoriilor Uniunii Sovietice, Pakistanului, Indiei și Indoneziei.

Harta anexată indică drumul pe care îl va parcurge raza.

Având în vedere importanța excepțională a experimentului pentru întreaga omenire, Academia de Științe a U.R.S.S. roagă guvernele tuturor țărilor lumii și în primul rând, statele deasupra teritoriilor cărora va trece raza, să-și dea concursul pentru reușita experimentului.

Este extrem de important ca în coridorul indicat pe hartă, în drumul trecerii razei în decurs de o oră, de la 11.30 până la 12.30 (după Greenwich), să nu apară niciun avion sau alt aparat de zburat.

Este absolut necesar ca, în pătratul însemnat pe harta alăturată cu litera „M”, de la ora 11 până la ora 13 (după Greenwich) să nu se afle absolut niciun fel de vas, cu excepția bărcilor locale indigene.

Academia de Științe a U.R.S.S. își exprimă speranța că guvernele, asociațiile științifice și organizațiile sociale, călăuzindu-se de dorința de a contribui la fericirea oamenilor și la progresul științei, vor depune toate eforturile pentru a facilita reușita experimentului.

Pentru lămuriri în legătură cu efectuarea experimentului scrieți pe adresa: Regiunea Gorki c/p 77, academicianului I.D. Andriuhin (cu indicația „experimentul” pe plic) sau cu același marcativ pe adresa: Regatul Bissa, insula Faroo-Maró, profesorului B. M. Paverman.»

După încheierea emisiunii, textul comunicatului TASS a fost repetat de către toate posturile de radio din lume. Pentru prima oară în istoria S.U.A. a fost întreruptă transmisiunea meciului de baschet dintre flotă și armată, pentru a se transmite textul comunicatului TASS. Primele comentarii apărură imediat.

Cunoscutul ziarist Peelman scria în „Times Dispech”:

„De la centrele științifice ale Uniunii Sovietice ne parveneau adesea știri cu privire la unele descoperiri cu caracter supra-senzațional. Sensul lor va fi perceput de mintea omenească abia după un anumit timp. Dar să nu ne grăbim. Dacă Moscova dorește ca lumea Occidentală să creadă că învățații sovietici au reușit să ajungă la asemenea rezultate formidabile, apoi pentru aceasta este nevoie ca savanții lumii libere să recunoască toate aparatele folosite la efectuarea experimentelor. Afară de aceasta, delegații largi și reprezentative trebuie admise atât în Orășelul Academic, cât și în zona de activitate a expediției profesorului Paverman...”

Majoritatea savanților serioși este de părere că academicianul Andriuhin a devenit, probabil, victima unor erori fatale și a unor greșeli de calcul. Părerea unanimă a lumii științifice este că, deocamdată, mai multe secole despart știința de rezolvarea acelor probleme despre care este vorba în declarația TASS. O serie de savanți afirmă că asemenea probleme, în general, nu vor putea fi niciodată rezolvate, că ele se află dincolo de limitele posibilităților omenești...”

Începură să se audă, brusc, strigătele iritate ale unor savanți. Unul predica din vila sa că sacrilegiului și ateismului trebuie să i se pună capăt. Există limite și pentru știință! Acestuia îi cânta în strună un confrate de la Madrid, care afirma că există mistere care nu pot fi dezlegate de om, deoarece ele sunt de natură divină.

Ziarele de seară au publicat primele comentarii ale militarilor și ale specialiștilor în diverse probleme economice. Exprimându-și neîncrederea cu privire la posibilitatea realizării experimentului anunțat în declarația TASS, economiștii și comentatorii militari dădeau să se înțeleagă cu prudență că, dacă o asemenea descoperire se va afla într-adevăr în mâinile bolșevicilor, acesta va provoca în lumea occidentală zguduituri ale căror urmări sunt greu previzibile astăzi...

Încă din aceste prime ore au început să apară și alte ecouri. O serie de savanți de seamă, cum ar fi Gobble și Marley în S.U.A., Morrow și Bew Tom în Anglia, Cardière și Sichen în Franța, Pahl și Graffind în Germania Occidentală și încă mulți alții, au declarat că pentru ei va fi o mare cinste dacă Academia de Științe a U.R.S.S. și stimatul coleg I.D. Andriuhin vor dori să se folosească de posibilitățile și cunoștințele lor în orice etapă a efectuării Marelui Experiment. Tuturor acestor savanți, precum și altora care ar fi dorit să li se asocieze, le-au fost trimise din partea Academiei de Științe a U.R.S.S. invitații de a asista la efectuarea experimentului fie pe teritoriul Orășelului Academic din U.R.S.S., fie de a lua parte la expediția profesorului Paverman. 2.060 de savanți au înștiințat Academia că au plecat, sau că urmează să plece după câteva zile pentru a lua parte la Marele Experiment.

Ziarele liberale, engleze și franceze au publicat declarația celebrului doctor Șlim, care și-a închinat viața luptei contra mortalității infantile și al cărui nume se bucura de un uriaș prestigiu în toate țările lumii. Doctorul Șlim spunea: „Îmi este rușine pentru omenire, sau, mai precis, de lumea pe care noi o numim liberă. O organizație științifică cu autoritate, Academia de Științe a celei mai mari țări de pe glob, anunță o descoperire nemaivăzută, uimitoare și în locul unui entuziasm în fața triumfului rațiunii umane, în locul admirației în fața forței spirituale a omului care se urcă pentru a doua oară pe platforma fonică pentru a fi transformat în rază, noi facem în mod înjositor pe paiațele, sperăm că această comunicare este falsă, adică suntem gata înainte de vreme să ne bucurăm de înfrângerea științei, dar nu vrem să ne bucurăm de triumful ei. Dacă lumea a ajuns la asemenea decădere, înseamnă că ea este într-adevăr putredă. Din mijlocul unei mări de ignoranță, teamă și mizantropie, eu îmi ridic glasul odată cu aceia care nu și-au pierdut chipul de om și o fac pentru a-mi exprima o admirație nemăsurată față de Marea Descoperire a academicianului Ivan Dmitrievici Andriuhin și de Marea Faptă Eroică a tânărului Iuri Sergheev...”

Și iată că tocmai în aceste zile de încordare neobișnuită, când torentul de cereri contradictorii, rugăminți, propuneri inunda Orășelul Academic, cu academicianul Ivan Dmitrievici Andriuhin se petrecu ceva straniu. Pentru prima oară de mai mulți ani, savanții, tovarășii săi de luptă, remarcară o înclinație neobișnuită, improprie academicianului, spre izolare, eschivându-se de la orice obligații, și căutând să rămână numai cu lura...

Pe zi ce trecea se înmulțea numărul oaspeților având permise de intrare în Orășelul Academic și toți aceștia doreau în primul rând să-i viziteze pe Ivan Dmitrievici Andriuhin și pe lura Sergheev. Tocmai acest lucru nu le reușea... De aceea au fost organizate, una după alta, două conferințe de presă, la care au asistat nu numai reprezentanții ziarelor, televiziunii, cinematografului, radioului, sovietici și străini, nu numai oameni de știință, dar până și personalități religioase și reprezentanți ai cercurilor de afaceri.

Iată câteva extrase din darea de seamă asupra acestor conferințe de presă, publicate în ziarul „Izvestia” din 8 aprilie:

„Deschizând conferința de presă, academicianul I.D. Andriuhin le-a expus celor prezenți, pe scurt, conținutul și scopul experimentului ce urmează să aibă loc, precum și lucrările institutelor de cibernetică, de cercetări științifico-fantastice și de longevitate, care au permis pregătirea experimentului. În același timp, I.D. Andriuhin a atras atenția celor prezenți asupra faptului că reușita acestui experiment va face ca, în mod practic, războiul să nu mai fie posibil.

Correspondentul ziarului londonez „Times” l-a rugat să se oprească mai mult asupra acestei probleme și să explice pentru ce reușita în această extraordinară chestiune ar putea să lichideze pericolul războiului.

Academicianul Andriuhin: Pentru aceasta mărturia cea mai vie este istoria. Socialismul a dat naștere științei care lucrează pentru pace. Înainte de lansarea sateliților noștri și a rachetelor noastre, situația era foarte încordată. Succesul științei sovietice a ajutat să se împingă înapoi amenințarea războiului, le-a dat posibilitate popoarelor să înainteze pe drumul progresului, iar realizările popoarelor au ajuns la un nou succes: oamenii de știință sovietici au fost primii care au debarcat în Lună. Această victorie a împiedicat din nou dezlănțuirea războiului, arătând lumii întregi forța noastră. Astăzi, însușirea de către noi a forței de gravitație și succesele capitale în domeniul ciberneticii ne-au permis să rezolvăm o problemă care părea de domeniul fanteziei: putem să dirijăm, după voință, transformarea energiei în materie și viceversa. E o izbândă care ne va înzeca forțele și va îndepărta războiul. În afară de aceasta, trebuie să se aibă în vedere că războiul, în împrejurările actuale, nu numai că nu prezintă șanse de victorie, ci îl lipsește chiar pe eventualul nostru inamic de speranța că ne va produce nouă, sau prietenilor noștri, vreo pagubă oarecare. Instalațiile noastre apără astăzi cu nădejde lagărul socialist și orice corp străin se va transforma într-o pulbere plasmatică înainte de a fi trecut de granița noastră.

Correspondentul ziarului „News”: Permiteți-mi să continui paralelele dumneavoastră istorice. În urma sputnicilor sovietici, după cum vă amintiți, au fost lansați cei americani, iar în urma lui Constantin Potehin și a colegilor săi, cu trei ani mai târziu, a coborât pe Lună racheta americană. Se poate oare presupune că acele succese la care astăzi a ajuns știința sovietică, după un timp oarecare vor înceta să reprezinte o taină pentru savanții americani?

Academicianul Andriuhin: Fără îndoială că da. Statele Unite, Anglia și alte țări dispun de cadre științifice de prim ordin. Dumneavoastră însă veți rămâne totdeauna în urmă și cu cât mai departe, cu atâta va crește intervalul de timp.

Correspondentul ziarului „Sun”: Din ce cauză?

Academicianul Andriuhin: Pentru că noi construim comunismul, iar voi vă mai bălăciți în mocirla capitalistă.

Correspondentul lui „Figaro”: Ei, dar asta e curată propagandă!

Academicianul Andriuhin: Desigur. Eu fac propagandă pentru comunism. Doar n-am să fac propagandă pentru capitalism!

Correspondentul lui „Morning Post”: Cum ați reușit să-l prelucrați pe Kregs? Din ce cauză a devenit el bolșevic?

Academicianul Andriuhin: Vă mulțumesc pentru această noutate plăcută: eu n-am știut că Kregs e bolșevic. După cele văzute în ziua de 10 aprilie, mulți oameni vor deveni bolșevici... Mister Kregs a văzut acest lucru înaintea altora.

Correspondentul ziarului „Times”: Eu aș dori să-i pun o întrebare domnului Sergheev. Spuneți, ce ați căpătat dumneavoastră, personal, în urma celui prim experiment despre care se spune că ar fi avut loc în ziua de 10 aprilie? Cum ați fost recompensat?

Sergheev: Am băut un ceainic întreg de ceai, am mâncat o jumătate de kilogram de salam, un borcan de dulceață și m-am trântit în pat.

Correspondenții (în cor): Și asta e tot?

I. Sergheev: Sper că la Bissa va fi la fel.

Correspondentul ziarului „Messagero”: Ce ați simțit urcând pe platforma fonică?

I. Sergheev: Îmi amintesc că mă simțeam acolo mai bine decât la o conferință de presă...”

...În seara acelei zile, academicianul Andriuhin luă legătura prin radio cu Bissa și îl chemă pe profesorul Paverman.

— Cum merg treburile? Întrebă Andriuhin.

— Excelent! Până mâine-seară, totul va fi gata. Sperăm că la noapte să putem dormi.

— Ești sigur că totul e în ordine?

— Da.

Atât la Bissa, cât și la Maisk, febra așteptării creștea clipă de clipă.

Platforma fonică pentru lansarea lui lura a fost montată de data aceasta în centrul vechiului aerodrom, aproximativ pe locul unde nimerise lura după prima încercare. Orașelul Academic dispunea de cele mai puternice uzine electrice termonucleare din Uniune și din lumea întreagă, uzine care produceau peste cincizeci miliarde kilovați.

Aproape întreg fluxul acesta monstruos de energie, în clipa experimentului, urma să alimenteze platforma fonică. Accesul pe teritoriul aerodromului era strict oprit, iar în noaptea din ajunul lui 10 aprilie, complet interzis.

În noaptea aceea vegheau cinci oameni: Andriuhin, Van Lan-și, Ana Miheevna, lura și Jenea, trei vârstnici și doi tineri, cinci oameni de care depindea acum atât de mult! Ei au rămas după ora de dispecerat, organizată pentru ultima oară de Andriuhin. Interogarea tuturor posturilor se făcea prin teleselector și iată că totul a fost lămurit, verificat și totuși ei nu puteau să se despartă.

— Dar ce ar fi să cântăm ceva! Ce mai încolo, încoace! spuse deodată Ana Miheevna și flutură cu avânt din mână, de parcă toată viața n-a făcut altceva decât să cânte cuplete vesele, pe estradă. Să cântăm cu glasuri sălbatice cântecele preferate ale lui Iura! E bună ideea?

— Grozavă! se învioră Andriuhin, iar Van Lan-și zâmbi ușor, era însă gata să cânte și el. Ei, Omule-rază, ai cuvântul! Spune-ne care e cântecul tău preferat și ascultă ce vom face noi din el.

— Îmi place cântecul „Negustorii ambulanți”, mărturisi Iura jenat.

Ei cântară „Negustorii ambulanți”, „Serile de lângă Moscova”, „Katiușa”, „Prin văi și pe dealuri” și hotărâră ca, în cazul în care – pentru vreo poznă – ar fi dați afară din viața științifică, să formeze un ansamblu de cântece și dansuri...

— E ora zece, spuse Andriuhin sculându-se în picioare. Ține minte că tu trebuie să dormi bine. Ei, mâine nu vom avea timp să ne luăm rămas bun și apoi, în public parcă e nu știu cum...

El îl strânse puternic în brațe și îl sărută de câteva ori pe Iura, gâdilându-i fața cu minunata sa barbă.

— Am vrut să am un fiu, îi spuse el Jeniei, așa, deodată. Fiică am, nepoate am, niciun fiu, nici nepoți nu am...

Când însă și ceilalți, emoționați și ei, începură să-l sărute pe Iura care, zâmbind mirat, răspundea cu bunătate la salutările de rămas bun, Andriuhin se supără și începu să-i dea afară din cameră:

— la aminte, spuse el cu severitate, îmbrățișând pentru ultima oară cu o mână pe Iura, iar cu cealaltă pe Jenea, ia aminte: orice s-ar întâmpla mâine, nu te mira. Să nu te miri de ceea ce se va întâmpla la start. Să nu te miri de ceea ce se poate întâmpla la finis...

Rămânând singuri, Iura și Jenea se priviră.

— La ce s-a referit? întrebă Jenea, alarmată.

— Nu știu. Iura era mirat și el.

— Veșnicele secrete! Ea era gata să se supere, dar, îmbrățișându-l pe Iura, spuse doar: Ei, fie și așa...

...Era o vreme groaznică. Toată noaptea au căzut fulgi mari, apoși, care se prefăceau în apropiere de pământ în picături de ploaie, udând totul din jur. Cerul de un cenușiu-închis, fără viață, tănuise, undeva, stelele și luna și odată cu zăpada cobora tot mai jos spre pământ. Vântul umed risipea pe geamuri picăturile ploii și se mira trist, cum de se poate râde în hohote pe o asemenea vreme. Iar ei stăteau și râdeau până la lacrimi...

— Iurka, încetează! țipă cu glas subțire Jenea, nemaiaivând putere să râdă. Nu mai pot!

Iura însă continua să povestească, ridicând din sprâncene, cum va lua el și o undiță și în timp ce va atârna deasupra oceanului se va apuca să pescuiască rechini, cu picioarele strânse sub el, greutatea cea mare fiind procuratul râmelor, și cum balenele, în cinstea lui, vor arunca tone de apă, iar el va face un duș strașnic...

Jenea însă nu mai râdea, ci, alintând cu palmele obrajii lui Iura, parcă încerca să șteargă râsul de pe fața lui.

— Mie mi-e frică, spuse ea. Dar ție ți se face frică? Întrebă ea privindu-l în ochi. Cred că nu, niciodată! Ești un om curios, Iura! Când te aflai atunci, prima dată, pe grătarul acela blestemat, arătai așa, ca și cum ai asculta ceva interesant... Zâmbeai chiar, iar peste o clipă ai dispărut... Ea scutură din umeri, înfrigurată.

— Să zâmbești e mai ușor, spuse el, dus pe gânduri. În jur sunt oameni, nu știi ce să faci cu mâinile. Doar nu sunt artist.

— Ce artist? Tu ești erou!... Ești un erou oare? Ea îl cercetă cu ochii ei strălucitori și-n semiîntineric. Sigur că ești un erou... Cum au fost Korceaghin sau Matrosov... E ceva groaznic, Iurka!

— Asta așa e, aprobă el. Ce erou sunt eu? Lasă astea...

— Ba ești un erou... Dar tu n-ai să te superi dacă te întreb ceva?

— Dă-i drumul!

— Uite, în clipa aceea... înțelegi?... ei, când tu nu mai ești, când dispăreai, tu mai simțea ceva?

— Nu. Nimic.

— Cum adică, nimic?

— Nu știu. Totul s-a petrecut instantaneu. Iată-mă aici și iată-mă pe aerodrom... Numai mai târziu nu m-am simțit așa bine. Pe tine te-am văzut bine abia când eram în mașină...

— Iurka! Tu n-ai spus nimic despre aceasta!

— Da' pentru ce? Doar văd bine din nou! De ce era să vorbesc?

— După aceea tu ai văzut tot timpul bine?

— Sigur că da. Da, Jenika. Lasă-mă să te sărut!

După ce Iura a adormit, ea îi privi nasul cârn, fruntea lată, buzele strânse și începu să-și amintească, fără voie, cum s-au întâmplat toate acestea, unde s-au întâlnit. Ea îl revăzu pe Detka, blândul cotei negru, prima ședință de punție, hocheiul, pregătirile pentru experiență și primele lor ore împreună, apoi retrăi groaznica încercare a primului experiment, senzația incomparabilă, când un stâlp de abur, avându-l pe Iurka în mijlocul lui, viu, așa cum era, a apărut pe zăpada acoperită cu o pojghiță de gheață, a revăzut drumul lor cu mașina sanitară, cina, somnul, plimbarea cu schiurile, noaptea de iarnă petrecută în pădure... Oare nu-l cunoaște decât de patru luni? Ea

hotărî să calculeze exact, de câte zile se cunosc ei. Au ieșit o sută zece zile... O sută zece zile și o viață întreagă.

A adormit, nici ea nu știe cum, ușor, fără de veste...

Când se trezi, era ora opt. Andriuhin promisese să vină la ora zece și jumătate. În timp ce se îngrijea de micul dejun, compus dintr-o garnitură de atomovitamene, ei i se părea că toate acestea sunt de prisos și nu-i venea să facă nimic. Privea neîncetat când la ceas, când pe fereastră, deasupra perdelei, trăgând cu urechea dacă nu s-a trezit lura...

De la ora șase dimineața posturile de radio ale Uniunii Sovietice și ale tuturor țărilor socialiste, transmiteau la fiecare jumătate de oră:

«Către toți! Către toți! Către toți! Asigurați trecerea razei! Controlați pătratul „M”! Țineți minte că de la ora unsprezece până la ora treisprezece, după Greenwich, pătratul trebuie să fie liber!»

Zecile de mii de oameni care au invadat Maiskul, odată cu sutele de milioane de locuitori ai întregului glob pământesc, așteptau comunicate din Orașelul Academic. Aceia care aveau permise pentru zona aerodromului, stăteau de la ora opt dimineața în ninsoare, ridicându-și gulerele, călcând resemnați, în băltoace, cu picioarele înghețate.

Mitingul a fost deschis de președintele Academiei de Științe a U.R.S.S., un uriaș cu o claie de păr cărunt în care nu se distingeau fulgii de zăpadă...

— Dragi oaspeți! Prieteni! Tovarăși! Își începu el scurta cuvântare. Cu milioane de ani în urmă, omul, pe vremea aceea încă pe jumătate fiară, a făcut primul pas, a pornit pe drumul său, separându-se de lumea animală! Cu mai puțin de o sută de ani în urmă, în zilele lui Octombrie în anul 1917, omul a făcut cel de al doilea pas, a respins cu hotărâre forțele ce îi erau dușmane și a luat fericirea în mâinile sale... Astăzi, omul face cel de al treilea pas, situându-se deasupra naturii! Omenirea abia începe să meargă pe picioare, ea are în fața ei un drum nemăsurat de lung, de care noi nu putem să ne dăm pe deplin seama. Sunt niște pigmei neînsemnați aceia care năzuiesc la distrugerea omenirii! Pentru viitorul omenirii!... Pentru pașii săi următori!

Privind la marea de capete din fața sa, ascultând emoționantele cuvinte ale omului de știință sovietic, imaginându-și în chip limpede ce se petrece pe Bissa, dându-și seama că milioane și milioane de oameni s-au strâns acum în jurul aparatelor de radio, numărând ultimele minute, luri simți, năvalnic, sentimentul măreției, al mândriei și al bucuriei, încât uită cu totul de sine și de rolul său. „Eu sunt acela? gândea el. Eu voi urca acum scărișica albă, de pe platforma fonică, eu, trimisul tuturor, eu, reprezentându-i pe toți oamenii noștri?... Acum va trebui să pornesc. Hai, lurka!...”

Și cu surâsul care i se ivea pe față, necăutat, ca întotdeauna când era nevoit să apară în fața lumii, el era acum gata să pornească spre scara scânteietoare, ducând spre platformă, dar se opri fâstâcit.

Era douăsprezece fără un sfert. Era timpul să se urce pe platformă. Și, într-adevăr, lura Sergheev urcă fără grabă treptele, zâmbind stângaci celor din jur. Dar nu mai era el, ci un alt Sergheev, e drept, uluitor de asemănător cu cel veritabil... El, acest al doilea Sergheev, era de asemenea îmbrăcat într-o salopetă ușoară din nailon auriu, de fabricație specială. Purta cingătoare tot așa de frumoasă, cu o garnitură din plăci de argint. Pe cap purta o căciuliță aurie, tot din nailon, semănând cu caschetele pe care și le pun pe cap înotătorii, iar în picioare avea pantofi de sport, de culoare violet-deschis. Lui lura i-a trebuit mult timp ca să se deprindă cu acest costum, creat de cei mai mari meșteri de la casa de modele din Moscova: lui lura i se părea absurd, bun doar pentru balet; a fost nevoie de amestecul lui Andriuhin însuși ca să-l convingă să-l îmbrace! Acest flăcău însă, care s-a urcat acum pe platforma fonică, își purta cu ușurință și calm, elegantul costum...

— Dar ce-i asta? Au hotărât să trimită pe altul?

Această jignire părea că îi sfâșie inima. El observă fără voie privirile nedumerite ale celor din jur și făcându-se roșu de rușine, era gata să sfâșie nailonul auriu sau să declanșeze cingătorea și să se înalțe în înaltul cerului, când academicianul Andriuhin urcă în fugă scara și se opri alături de dublura lui lura, punându-i mâna pe umăr. Pe stadion se făcu liniște, încât lura auzea limpede bătăile repezi ale inimii sale.

— Aveți în fața voastră, declară cu glas puternic Andriuhin, o dublură cibernetică a lui Sergheev!

El desfăcu salopeta, dezgoli burta și pieptul de o asemănare uimitoare cu cele naturale, omenești, apăsă pe una din coaste și, în fața privirilor mulțimii uimite, ceea ce reprezenta pielea de pe piept și burtă se făcură sul și în locul intestinelor însângerate cu toții văzură o rețea complexă de aparate electronice.

— Închide-te! spuse nepăsător Andriuhin.

Cu o mișcare cu totul omenească, mașina ridică mâna, „pielea” se lăsă la loc, iar salopeta se închise. Andriuhin continuă:

— În scopul securității maxime, el va pleca primul! În urma lui va pleca adevăratul Sergheev! Și el îi făcu semn lui lura să urce scara.

Mulțimea năvăli cu strigăte de bucurie, salutând cu mâinile strânse deasupra capului, către platforma fonică, dar se opri la cel puțin cincizeci de metri, lângă un șanț despărțitor, larg și adânc.

Enormul postament de beton, înalt de circa zece metri, licărea, înveșmântat în scânteii galben-violete și vibra ca o coardă întinsă.

Difuzoarele numărau ultimele secunde. Toată lumea amuți, neluându-și privirea de la dublura cu zâmbet melancolic. Deodată, fața îi zvâcni, zâmbetul dispăru; el ridică mâna; gongul răsună strident. Și îndată, o rază luminoasă, aprinzându-se instantaneu, dispăru spintecând cerul iluminat de ninsoare și de ploaie... Pe platforma fonică nu mai era nimeni.

Cu ochii sclipind, în urma razei, Andriuhin se întoarse cu fața la măsuța masivă, de marmură, instalată pe palierul scării. Două aparate de radiotelefon legau platforma de lansare direct cu Moscova și Bissa.

Nimeni n-a făcut nicio mișcare până a sunat subțirel aparatul, făcându-i pe toți să tresară.

Andriuhin se repezi la receptor.

— Paverman? Ascult! Și cu un glas care răsuna peste tot câmpul, el începu să repete ceea ce îi spunea Boris Mironovici Paverman, de la celălalt capăt al lumii: „Succes deplin! Detectoarele au semnalat apariția dublurii în pătratul stabilit deasupra oceanului! Dublura a stabilit legătura telefonică cu Faroo-Maró! Gata!” Strigă voios și ultimul cuvânt și apoi întreabă din nou nedumerit: „Gata?”

Și, trântind îndată receptorul, se întoarse cu fața la mulțimea care plângea, se îmbrățișa, urla de bucurie și, scuturând din cap, ridică brațele în sus și barba spre cer, și strigă așa încât toată lumea îi repetă fără să vrea strigătul:

— Ura!... Ura!... Ura!...

Când trecu primul acces de extaz, privirile se îndreptară către lura. De la el își luau rămas bun acum reprezentanții delegaților, savanții, activiștii culturali, invitații. Luând parte pentru prima oară la o asemenea ceremonie, lura, la început, nu și-a calculat forțele și strângându-i mâna, l-a făcut să urle de durere pe un preot budist din Tibet, dar apoi s-a adaptat și luarea de rămas bun a decurs fără piedici și schilodiri.

Femeia coreeană, îmbrăcată toată în alb, o bătrânică micuță, aceea care cu mai mult de un sfert de veac în urmă și-a apărat cu curaj Phenianul care ardea în fumul bombelor de napalm, femeia pe care o slăveau cântece în aproape toate graiurile de pe pământ, l-a sărutat pe lura așa cum îl săruta, probabil, pe vremuri mama lui, pe care el n-o cunoscuse... lura oftă, fără să observe că lacrimile se rostogolesc demult pe obrajii săi.

Un negru uriaș îi apucă mâna și o legănă, spunând ceva tare și repede, iar lura l-a înțeles. Deschizându-și brațele larg, el îl strânse puternic, bărbătește pe tovarășul îndepărtat, simțind la rândul său brațele lui viguroase.

Un profesor japonez spunea ceva, sau chiar cânta, după cum se pare, alintând mâneca lui lura, zâbind voios; în jur se mai înghesuiau alte zeci de persoane, el le deosebea cu greu fețele, urcându-se tot mai sus pe scară,

acolo unde se afla ultimul om de la care urma să-și ia rămas bun, Ivan Dmitrievici Andriuhin.

Ei se sărutară în tăcere, de trei ori.

Andriuhin își ridică întrebător și poruncitor barba în sus.

Iura dădu din cap și trecu pe platforma fonică.

Parcă trimițând tuturor un ultim salut, privirea lui Iura alunecă pe fețele celor de jos...

Cineva, care stătea pe ramura groasă a unui stejar desfrunzit flutură cu disperare dintr-un șal pestriț. Jenicka! El voi să se înalțe în vârful picioarelor spre a o vedea mai bine.

Dar nu avu timp.

O rază neobișnuit de luminoasă alunecă pe deasupra pădurii ude și dispăru în pâcla cenușie a norilor... Sergheev se făcu nevăzut.

Și îndată, murmură subțire, telefonul:

— Paverman! zbieră voios Andriuhin deasupra oamenilor care se temeau să respire. Ei nu-și dădură îndată seama că glasul său scăzuse cu tristețe. Cum?... Cum?... În zona „M” detectoarele au semnalizat un submarin... S-a petrecut ceva cu dublura... Dar Sergheev?... De la Sergheev deocamdată nu sunt știri.

El așeză încet receptorul și îi privi pe toți, cu atâta gravitate, astfel încât cei ce se aflau mai aproape se dădură fără voie la o parte, când el ridică receptorul telefonului:

— Moscova? Comitetul guvernamental? Andriuhin... Dublura lui Sergheev a suferit un accident în pătratul „M”. Cauzele sunt necunoscute. Informațiile au sosit în momentul lansării lui Sergheev însuși... Da, de la el deocamdată nu sunt știri...

CAPITOLUL XX DEASUPRA OCEANULUI

Printr-un decret al maiestății sale regele Bissei, ziua de 10 aprilie a fost declarată zi de sărbătoare pe întreg teritoriul regatului. Deoarece multora dintre insulari nu li se putea explica ce anume se va petrece, autoritățile s-au mărginit la comunicarea că niște oameni albi vor zbura deasupra oceanului. Locuitorii insulei Faroo-Marō mai văzuseră avioane și înainte, cei de pe celelalte insule le-au cunoscut în zilele din urmă, când pe aerodromurile construite în grabă soseau unul după altul avioanele din Sidney, Hong-Kong, Djakarta, Singapore și chiar din Tokio și Manila...

De la ora unsprezece până la ora treisprezece, în pătratul „M” a cărui latură cea mai apropiată trecea la douăzeci de kilometri de insulă, aveau voie să circule numai bărcile indigene și cel ce nu avusese grijă să-și procure o barcă din timp, plătea acum sume colosale și nu pentru o barcă, ci pentru un loc într-o barcă.

În semn de respect față de directorul reprezentanței comerciale sovietice, primarul satului Vangum i-a trimis barca sa veche, de război.

— Această probabil că e singura barcă de pe urma căreia Heggēs n-a câștigat niciun ban, spuse directorul, cedând-o ajutorului său, Vasili Ivanovici. Heggēs a închiriat, în schimbul unui pachet ori două, de tutun, toate bărcile indigene și acum încasează câte trei guinee pentru un loc.

Vasul de luptă al satului Vangum semăna cu o gondolă cu prova înaltă și pupa împodobită cu numeroase stegulețe viu colorate, pentru a alunga duhurile rele. Treizeci de vâslași, de culoare maro-închis, conduși de Tobuca, o mânau în ocean, sclipind veseli din dinți, la fiecare izbitură de vâsle, iar pe perne se săltau, fără să se poată opri din hohotele de râs, Ninka și Bubîr, pe care Vasili Ivanovici în zadar îi ruga să fie mai serioși...

Niciuna din sutele de bărci care goneau în dimineța aceea prin lagună spre ieșirea în ocean, nu se putea compara cu vasul de luptă al satului Vangum! El își întrecea cu mult adversarii. Împrăștiind cu vâslele pulberi de diamante, Tobuca și vâslașii săi zâmbeau, veseli, până ce au trecut de o insuliță, de unde Faroo-Marō abia se mai zărea la orizont.

Ninka și Bubîr se mutară la prova bărcii și cu pleoapele pe jumătate închise din cauza luciului insuportabil al apei, se certau: cine îl va vedea primul pe lura Sergheev și cum se va întâmpla aceasta. Vasili Ivanovici ducea mereu un binoclu puternic la ochii lui roșcați, curioși, dar în afară de nesfârșitele sclipiri de pe crestele valurilor nu vedea nimic.

— Oricât m-aș gândi, oftă Bubîr, scoțând din sân o turtă și împărțind-o cu vecinul-vâslaș, nu pot să-mi dau seama cum fac ei aceasta.

— Ce nu pricepi iar, Gogoșelule? întrebă ironic Ninka, încercând să-și vadă imaginea în luciul undelor oceanului.

— Cum fac ei aceasta? se întreba ronțăind din turta uscată și holbându-și ochii, nedumerit, Bubîr. Îți amintești cât timp ne-a trebuit ca să ajungem aici. Chiar și avionul cel mai ultrarapid „TU-150” ca să ajungă aici, are nevoie de șase... hai să zicem, cinci ore. Iar Iura Sergheev la ora douăsprezece va fi în Maisk, în Orașelul Academic și – pac! – ceasul e tot douăsprezece, iar el acum e aici!

— Un avion! strigă Vasili Ivanovici și, necrezându-și ochilor, șterse repede binoclul și îl ridică din nou. Un avion, zău! Se îndreaptă direct către pătratul „M”. El reglă lentilele. Sau poate că a ieșit din pătrat... E de neînțeles... Parcă ar patrula...

El întoarse capul spre vâslași, regretând că vasul de luptă al satului Vangum nu poate să înainteze cu viteza unui avion.

— Se depărtează!... De unde o fi apărut, la naiba?

Era ceva imposibil de lămurit. Bubîr îl privea tăcut pe Vasili Ivanovici, puse la loc turta, iar Ninkăi îi tremurară buzele:

— Poate că lui Iura... Poate că i s-a întâmplat ceva!

Insulița, sau mai precis, reciful care se ridica la câțiva metri deasupra apei, dispăru demult în urmă... Ei pluteau între două oceane, unul albastru, care revărsa torente de lumină solară, sus, și altul când albastru, când verde, înspumat, sub ei. Vasili Ivanovici se uită la ceas: era unsprezece fără un sfert. Se blestemata de mama focului pentru faptul că n-a luat cu el un aparat emițător și nu putea să ia legătura cu uscatul. „Să se întoarcă? Dar până la țarm sunt două ore de mers și până atunci totul se va sfârși într-un fel sau altul... Afară de asta, cum poate să afirme cu precizie, dacă avionul a fost în pătratul „M” sau că se îndreaptă într-acolo? În sfârșit, detectoarele tatonează neîntrerupt întreg pătratul și, dacă avionul a fost acolo, ele l-au descoperit demult. Dar ce altceva pot să comunic eu?”

Și Vasili Ivanovici hotărî să meargă înainte.

— Ce i s-ar putea întâmpla lui Iura? întrebă el, trăgând-o pe Ninka de cordonul sarafanului înflorat. Iura abia acum se îndreaptă către aerodromul Orașelului Academic...

Timp de o oră, barca lor pluti în largul oceanului, dar se părea că ea nu înaintează, ci stă pe loc sau că se rotește, zburând în sus și în jos, printre stropii sărați, printre peștii zburători și cerul albastru. Obosită de apă și de legănat, Ninka ațipi pe genunchii lui Vasili Ivanovici. Gândac dormea demult, Bubîr însă fie speriat de nemărginirea oceanului, fie alarmat de presimțirea nelămurită, a unei nenorociri de neînălțurat, stătea culcat la prova sau controla în tăcere depărtările, folosindu-se de binoclul lui Vasili Ivanovici.

Deodată, Bubîr se ridică.

— Ce-i asta? Întrebă el, întinzând mâna spre cer.

Vasili Ivanovici duse repede binoclul la ochi: acolo nu se vedea nimic.

— Ei nu! auziți? spuse Bubîr emoționat. Uite iar...

Acum auzise și Vasili Ivanovici. Îngălbenind, el lăsă încet binoclul în jos. Se părea că o umbră i se lăsase pe față.

Sunetul subțire, pătrunzător, se părea că vine din cerul albastru. Era nemărginit și limpede. Sunetul amintea cântecul greierului.

— Acesta, frate, e semnalul de primejdie... spuse încet Vasili Ivanovici, strângându-și pumnii.

— De unde? mormăi Bubîr.

Vasili Ivanovici arătă cu capul spre cer, fără să lase jos binoclul.

— De la lura? șopti Bubîr.

— Nu știu, răspunse încet Vasili Ivanovici continuând să privească prin binoclu. Mi se pare că îl văd...

— Pe cine? Pe lura?

— Nu pot să deslușesc...

Era ora douăsprezece fix. După calculele pe care le făcea fără întrerupere Vasili Ivanovici, ei trecuseră de granița pătratului „M” de câteva minute. Pătratul era format din laturi de câte cincizeci kilometri fiecare. Ei nu aveau timp să ajungă acolo, de unde se auzea semnalul de alarmă. Și oare ce-ar fi putut face el cu ajutorul unor copii și fără niciun fel de arme?... Cu toate acestea, stabilind după sunet locul cel mai probabil unde lura sau dublura sa, suferiseră accidentul, Vasili Ivanovici îndreptă fără șovăială într-acolo vasul de luptă al Satului Vangum.

— Lasă să doarmă!... spuse grăbit Bubîr, când Vasili Ivanovici o privi cu coada ochiului pe Ninka.

„Să nu adormim noi cu toții aici!” îi trecu prin gând lui Vasili Ivanovici.

Ce s-o fi întâmplat acolo? Lura se află acum deasupra oceanului, el trebuie să ia legătura cu țarmul, pe cer, din minut în minut trebuiau să apară hidroplanele expediției, pentru a-l culege. Și atunci, ce s-a întâmplat oare?

În orice caz, ceea ce vedea el, sus, deasupra oceanului, la câțiva kilometri de acolo, nu aducea nici a nor, nici a pasăre.

Erau chiar acele secunde, când Paverman, înconjurat de tot efectivul expediției, recepționa în cabina radiofonică de pe „Illici” primele comunicări ale unuia dintre băieții lui Andriuhin, dublura lui Sergheev:

„Am sosit la destinație. Altitudinea patru sute nouă zeci opt metri. Aștept indicații...”

Încă nu se terminase pe „Ilici” furtuna de sărutări, îmbrățișări, exclamații de entuziasm, când radiofonistul, care nu se depărta de aparat, ridică poruncitor mâna. Dublura lui Sergheev transmitea.

El comunică imperturbabil:

— Atențiune! Cer ajutor!

Pentru o clipă toți cei din cabină amuțiră.

— Chemăți-l îndată pe Andriuhin! strigă, dârdâind ca de friguri, Paverman. Mai iute! Colaboratorii săi se repezică la radiotelefon, dar se opriă, deoarece dublura reîncepu transmisiunea.

El comunica pe un ton tot atât de măsurat:

— Rog ajutor. Conectez semnalul de alarmă... Iar peste o clipă: Am recepționat semnalul: Să cobor pe apa. Semnalul nu este conform codului. Rog ajutor...

— Trebuie lămurit ce-i cu el, șopti Paverman.

— Răspunde ce-i cu dumneata? repetă grăbit radiofonistul. S-a deranjat funcționarea mecanismelor?

— Da, confirmă Băiatul.

— Din cauza transmisiunii?

— Transmisiunea a decurs normal.

— Ai suferit avarii la sosire la destinație?

— Da.

— Poți să precizezi cauza avariei?

— Nu. Nu pot. Nu știu. Rog ajutor. Iar după o pauză: O rază din mare...

— Ai fost atacat?

— Nu. Nu știu. Rog ajutor...

— Dumneata vezi ceva?

— Nu văd nimic... Rog ajutor...

Colaboratorii profesorului Paverman de lângă radiotelefon fură din nou distrași de comunicarea detectoarelor care au transmis că, în pătratul „M”, a fost semnalat un avion...

Paverman se repezi la ei cu pumnii ridicați.

— Comunicați-i lui Andriuhin...

Din nou începu să vorbească dublura:

— Avionul a început să tragă... A tras o rafală pe deasupra capului. A doua rafală mi-a sfărțecat picioarele...

— Comunicați-i lui Andriuhin! strigă Paverman cu un glas înspăimântător, apucându-se de tejgheaua de marmură. Un avion în pătratul „M”, dublura lui Sergheev a fost atacat!

— El întreabă ce-i cu Sergheev... spuse încet, făcându-se alb ca varul, colaboratorul care luase legătura cu Andriuhin.

— Cum?... Oare și Sergheev... Paverman se rezemă fără putere de perete, privind cadranul enorm al ceasului din cabină. Comunicați: de la Sergheev deocamdată nu sunt vești.

S-a luat o hotărâre: să se trimită imediat, la mare înălțime, hidroplanele de serviciu.

...Pentru a doua oară, lura renăștea din rază. Lura nu povestise nimănui despre senzația chinuitoare, alarmantă, de durere acută și în același timp de o nemărginită fericire, care îl cuprindea în momentul renașterii din rază. Avea impresia că se trezește dintr-un vis chinuitor. Conștiința era încă tulbure; întreg trupul era zguduit de scurte spasme, ca de mușcăături. Mușcăturile acestea se simțeau peste tot, în creier, în inimă, în coloana vertebrală, în stomac... Pâcla deasă se subția treptat; el începea acum să aibă senzația a ceva luminos, cald, puternic și își dădea seamă că e vorba de soare. Atunci, pentru prima dată, pe aerodromul Orașelului Academic, nu era soare, dar pâcla se subția la fel și el văzu oameni, zăpadă, pe Ivan Dmitrievici care alerga spre el... De data asta, însă, el nu apucă să vadă nimic: inima i se făcu ghem, cuprinsă de un fior ciudat... Degetele își pierdură îndată puterea; lura puse mâna în mod mecanic pe catarama de pe cingătoarea antigravitațională. Nici nu simți că face un salt de vreo sută de metri în sus. Inima se liniștea încetul cu încetul. Doar capul îi deveni ca de plumb. Începu să răsuflă adânc. Începea să-și vină în fire. Ce a fost asta? Din ce cauză i s-a făcut rău? Așa ceva nu i s-a întâmplat la prima experiență...

Abia avu timp să privească în jur; fața i se luminează de un surâs slab, adresat stropilor verzui ai oceanului, albastrului cald din jur, aerului sărat... Din nou inima îi fu zguduită atât de tare, încât lura era cât pe ce să leșine. De data aceasta, pe jumătate conștient, el trase de tijă și se depărtă într-o parte și în sus...

Capul îi plesnea de durere insuportabilă, soarele, oceanul și aerul incandescent i se păreau dușmani și lura transmitea în grabă. Legătura cu „Ilici” începu să funcționeze instantaneu.

— Am ajuns în punctul stabilit, spunea lura. Transmiterea a decurs normal. Aici am dat de un fenomen inexplicabil. Seamănă cu accese de cord. La urcare în sus la o sută metri fenomenele dispăreau... După câteva secunde însă au reapărut... Nu, avionul nu l-am văzut. Transmiteți... O-o! Inima...

Cei de pe „Ilici” n-au mai auzit nimic de la Sergheev. Paverman, îngălbenit, în al cărui păr roșcat apărură o şuviță lată, albă, își înfîșea degetele osoase în umerii radiofonistului.

— Ei? Fața subțiată a profesorului era schimonosită de grimase dureroase. Ei?...

— A tăcut... spuse în sfârșit radiofonistul.

Între două nemărginite oceane, oceanul aerian străpuns de soare și vastitatea verde-albăstruie a Oceanului Pacific, atârna minuscule figură de culoare închisă a unui om... Ciudata stare de înconștiență nu-l mai părăsea pe lura. El tot mai ținea în mână catarama și zbură brusc în sus, când cădea ca o piatră în jos, aproape atingând cu picioarele apa. Trupul său însă se smucea ca lipsit de viață, ca trupul paiatei trasă cu ață, era puțin probabil ca el să-și fi dat seama de ce face... Sângele îi zvâcnea greu în tâmpile; răsuna fără încetare un glas surd, insistent:

— Coboară pe apă... Îți ordon să cobori pe apă!

Și el coborî spre apă, dar un sentiment neînțeles, de dezgust, îl aruncă printr-un șoc, iarăși în aerul albastru.

Glasul răsună mai aspru:

— Îți acord un minut. Jos imediat! Altfel ești pierdut... Pierdut! Știi că ești pierdut. Jos!

Ceva se opunea în el. Întunericul însă, îi cuprindea complet conștiința. Lura coborî în smucituri, aproape cădea. Era la câțiva metri de ocean; stropii aruncați de valurile care se ciocneau, îi atingeau picioarele... Cu vederea lui gata să se stingă el a zărit, sau poate a simțit ieșind din ocean, un gigant argintiu, în formă de țigară de foi... Ochiul periscopului se întinse în sus, ca un tentacul. Un ce mai tare decât voința unui om, l-a silit, în ciuda tuturor ordinelor, în ciuda asprei forțe care îi strivise voința, să mai tragă o dată de cataramă, către stânga. Și din nou zbură impetuos în sus. Acum își pierduse definitiv cunoștința. El n-a putut să vadă lămurit cum a dispărut ochiul periscopului, când un avion, trecând vijelios aproape de el, îi ciurui cu gloanțe trupul inert...

Avionul necunoscut se depărtă în mare viteză spre sud; submarinul dispăru. Cele trei hidroplane ale expediției profesorului Paverman intrau în mică viteză, la o înălțime de cinci mii de metri în pătratul „M”, fără să descopere deocamdată nici pe lura, nici pe dublura acestuia... Vasul de luptă al satului Vangum se afla cel mai aproape de locul catastrofei și Vasili Ivanovici deosebea acum clar prin binoclul său de mare, trupul lui lura și pe acel al dublurii sale în torentele fluide ale aerului incandescent. Bărcile în care pluteau totuși către pătratul „M” neastâmpărații corespondenți și operatori, erau încă departe, dar se apropiau și ele de locul unde avusese loc tragedia...

Radiofoniștii de pe hidroplane lansau fără încetare apeluri către lura și dublura sa. Nimeni nu răspundea la chemare. Ei interceptară doar ordinul de pe un avion necunoscut, în care se propunea escadrei să ocupe Bissa și să pună mâna pe „Ilici”.

— Eu am presupus aceasta, răspunse laconic Kregs, când i se transmise această știre.

Imediat posturile de radio de pe Bissa și „Ilici” aduseră la cunoștința omenirii întregi povestea crimei din pătratul „M”. „Care este poziția guvernelor occidentale? Întreba cancelaria regelui Bissei. Noi prevenim pe toată lumea că nu vom admite ocuparea insulei și ne vom apăra cu toate armele de care dispunem. Întreaga vină pentru urmările acestei nemaivăzute aventuri, aparține celor care au săvârșit-o premeditat...”

O serie de guverne occidentale s-au grăbit să comunice că nu știu despre ce fel de aventură este vorba în declarația regelui Bissei. Comandantul flotei din Oceanul Pacific a declarat că vasele celei de a șaptea flote participă la manevrele obișnuite, conform planului ministerului marinei și că nota transmisă de cancelaria maiestății sale, regele Bissei, cu tot caracterul ei neoficial, dușmănos și vădit propagandistic, este examinată cu atenție...

În timp ce diplomații făceau schimburi de amabilități, semănând cu săbiile scoase din teacă, profesorul Paverman, membrii expediției și întreg echipajul lui „Ilici” erau preocupați mai mult decât de orice de problema salvării lui Iura, în condițiile create. Se presupunea că atât el cât și dublura lui, ajungând la locul de destinație și adaptându-se mediului, vor da de știre despre ei prin radio și la apropierea vasului sau a hidroplanului, vor coborî pe apă, de unde vor fi culeși. Acum era limpede că nici Iura, nici dublura sa nu pot coborî pe apă. Descoperindu-l în sfârșit pe Iura, hidroavioanele au chemat un elicopter.

Nimeni nu cunoștea încă dimensiunile catastrofei; nu știau dacă Sergheev este ucis sau e numai rănit și fiecare știre din zona Bissei era ascultată cu aviditate de miliardele de oameni care nu se depărtau de aparatele lor sau de difuzoarele de pe stradă. Noutățile erau neclare și încurcate, însă uriașul succes al Marelui experiment și monstruoasa crimă a avionului necunoscut au zguduit inimile oamenilor. Peste tot aveau loc mitinguri uriașe; poliția își pierduse capul; oamenii politici descoperiră că este cu totul neclar, cum va proceda în asemenea situație, armata și, cu toate că în Occident, radioul, ziarele și televiziunea încă nu se decideau să transmită nota regelui Bissei și ocoleau cu grijă chestiunea apartenenței naționale a avionului care săvârșise atacul banditesc, totuși, în mulțimile electrizate din Anglia, Japonia și America tot mai des răsunau strigătele furioase:

„Pace! Pace! Să întindem mâna Sovietelor! La dracu' cu bombele!”

Între timp drama de lângă insula Faroo-Maró continua să se desfășoare.

Marinarii au coborât pe scara din elicopterul oprit deasupra lui Iura, ridicând cu greu trupul său greoi, lipsit de viață.

Medicul expediției, sosit cu elicopterul, dându-și seama cu câtă nerăbdare este așteptată comunicarea sa, în lumea întreagă, după ce îl examinează pe lura, spuse încet, privind mohorât:

— Trăiește! Dar poate să moară în orice clipă. Este străpuns pericardul, iar cel de al doilea glonte s-a înțepenit în plămâni... Afară de aceasta suferă de o intoxicație gravă... Nu pot să-mi dau seama despre ce e vorba. Nici pe „Ilici” nu sunt condiții pentru efectuarea unei operații atât de complicate...

Luându-l și pe dublura lui lura, elicopterul zbură greoi, ca un car funebru, spre „Ilici”.

Vasili Ivanovici știa că la tropice, furtuna începe pe neașteptate; totuși el n-ar fi apreciat sinistru semnificație a petei întunecate, apărute la răsărit, între veseli nori cumulus. Tobuca și toți ceilalți vâslași însă arătau cu îngrijorare spre acel micuț nor negru și de data aceasta, fără să aștepte încuviințarea lui Vasili Ivanovici își întoarseră vasul de luptă și porniră cu viteză spre insulă. Nici Vasili Ivanovici, nici copiii nu puteau să-și dea seama de gravitatea nenorocirii care îi pândea; ei se aflau pe de-a întregul sub impresia catastrofei care avusese loc sub privirile lor, și nu știau dacă Sergheev trăiește. Au văzut doar că a fost cules de elicopter.

Între timp, micuța pată neagră devenise un nor de ploaie uriaș. Un vânt rece, venit pe neașteptate, împingea barca, de pe un val pe altul. Ninka se învineți, clănțănă din dinți și până și lui Bubîr i se zbârci pielea.

Enorma umbră a norului înainta fără încetare spre barcă și până la urmă o acoperi. Nu o ploaie, ci torente compacte de apă se prăbușiră ca avalanșa unei cascade asupra bărcii. Iar la câteva zeci de metri, admirând această nostimă întâmplare, strălucea ironic soarele.

Barca era inundată cu apă. Niște valuri uriașe, încununate cu coame de spumă albă, veneau unul după altul, mugind. Scurgându-se apă sărată, uzi în așa măsură încât li se părea că apa le-a trecut și prin piele, Ninka, al cărei sarafan i se lipise de piele și greoiul Bubîr, scoteau apa din barcă, căzând mereu la picioarele vâsleșilor îngălbeniți de teamă. De cealaltă parte, acționa cu o găleată Vasili Ivanovici. În pălăria lui cu borurile lăsate trist, în jos, cu pantalonii suflecați pe picioarele păroase, el semăna, oricât de caraghios ar părea, cu un vilegiaturist apucat de ploaie, în timp ce se află la pescuit. Pe spinările negre ale vâsleșilor care se îndoiau, ritmic, se scurgeau torente de apă, barca trecea ca printr-o minune de pe un zid pe altul. Deodată, un uriaș val oblic, mare cât un bloc cu mai multe etaje, acoperi pe neașteptate barca... Vâsleșii dădură drumul înspăimântați la vâsle, barca fu luată de un val lateral și în clipa următoare se răsturnă, aruncându-i în ocean pe vâslași, pe Tobuca, pe Vasili Ivanovici și pe Bubîr cu Ninka și cu Gândac.

Înghițind apă, fornăind, simțind că piere, că sarea și apa i-au umplut fără milă nărilor, temându-se să deschidă gura, dar dând din mâini și din picioare, Bubîr, luat de valul următor fu aruncat la suprafață și înghiți cu lăcomie, odată cu stropii sărați și o bună rezervă de aer. „Naufragiu! Furtună! Rechini! În creierul aprins al lui Bubîr gândurile înspăimântătoare se perindau unul după altul. Dar unde e Gândac? El doar nu știe să înoate!”

El privi îndărăt și abia acum văzu că nu e singur. Valurile când împrăștiu, când apropiu din nou trupurile negre ale vâslașilor, printre care el l-a deslușit pe Tobuca; Vasili Ivanovici se ținea cu dârzenie de prora bărcii răsturnate; cu cealaltă mână el o susținea pe Nina, care striga ceva, ridicând în sus capul blond cu codițele atârânănd, jalnic, în jos... Se pare că ocăra oceanul. Bucuros că-i vede, Bubîr înotă spre ei și cu toate că era foarte greu și că apropiindu-se, el s-a lovit de câteva ori dureros de barcă, spintecându-și până la sânge coapsa, el a ajuns totuși până la Vasili Ivanovici și a apucat-o de cealaltă parte pe Ninka care scuipa de mama focului.

— Dar Gândac? strigă Leonea. Pe Gândac l-ați văzut?

Pe Gândac nu-l văzuse nimeni.

În acest timp, se apropiară de barcă Tobuca cu ceilalți vâslași. Tot mai încercând să zâmbească, Tobuca o urcă pe Ninka pe umerii săi și, ținându-se de barcă alături de Vasili Ivanovici clătina trist din cap. Știa că vor putea să se salveze numai dacă va înceta furtuna și dacă până atunci nu vor apare rechinii foarte numeroși pe aici.

Rechini! Leonea încetă să mai audă bubuitul oceanului, nu mai observă ploaia, nu vedea valurile înalte de mai mulți metri. El cercetă apele tulburi până îl apucă durerea de ochi; i se părea mereu că din adâncurile necunoscute apare un trup lung, puternic, cu gura deschisă și cu aripi strâmbe.

În loc de rechin însă Leonea îl zări pe Gândac! Era ceva de necrezut, dar el văzu clar, în creasta valului ridicat, în apropierea lui, botișorul lui Gândac. Încă necrezându-și ochilor, uitând de rechini și neluând în seamă strigătele lui Vasili Ivanovici și ale lui Tobuca, Leonea se repezi acolo, unde valurile aruncau în sus și răsuceau ghemotocul acela negru, lucios, lipsit de putere, dar încă viu. Gândac era aproape de tot, el îi vedea ochii lucioși, labele izbind cu încăpățănare oceanul furibund, nasul ridicat în sus. Dar, turbând de mânie și mugind răutăcios, valurile se rostogoleau într-o parte și din nou între Leonea și Gândac se căscă o prăpastie cărunță, de spumă...

L-a ajutat Tobuca. El a înotat în urma lui Bubîr și, înțelegând că trebuie să-l aducă pe câine, se rostogoli cu îndemânare pe creasta înspumată, drept peste Gândac, reușind să pună mâna pe blana lui tremurândă. În clipa următoare oceanul îl smulse din nou pe Gândac, dar acum Leonea era

alături. Gândac, zbatându-se din răputeri, tot mai încerca să sară din apă, lătra răgușit și, înecându-se cu apă sărată, îl lungea pe Leonea.

— Parc-ar vorbi totuși rusește... rosti cu greutate Bubîr, satisfăcut, când ajunseră la barca răsturnată, unde îi așteptau cu nerăbdare Vasili Ivanovici, Ninka și vâslașii.

Torente de apă tot se mai prăvăleau mugind asupra lor, iar vântul cel rece încerca cu răutate să-i smulgă de la barcă, sau să-i fărâme de ea, când Vasili Ivanovici, care nu-și lăsa privirea de la cer, scoase un strigăt de bucurie.

Deasupra lor se afla un elicopter.

În câteva minute, totul s-a terminat. În enorma burtă caldă a elicopterului s-au urcat pe scara ce se zbătea cu furie nu numai cei treizeci vâslași în frunte cu Tobuca, nu numai copiii și Vasili Ivanovici, ci și gloriosul vas de luptă al satului Vangum.

Legănându-se alene sub izbiturile ploii și ale vântului, elicopterul trecea pe deasupra valurilor înspumate ale fluxului, când dinspre răsărit, din partea opusă a insuliței, ajunse la ei bubuitul prelung al unei canonade de artilerie... Crușișătoarele, făcând parte din flota a șaptea, trăsese prima salvă asupra lui Faroo-Maró...

CAPITOLUL XXI MOARTE CLINICĂ

Salva fusese precedată de tratative.

De pe crucișătorul „Atlantida” i s-a transmis un ultimatum regelui Bissei:

„Revolta indigenilor ia proporții. În Raboul sunt sute de refugiați. Ținând seama de completa voastră inactivitate, sunt nevoit să mă amestec. Vă propun ca în decurs de șaizeci de minute să reflectați și să acceptați următoarele:

1. Veți reține, sub observație, vasul sovietic „Ilici”.

2. Flota de sub conducerea mea va ocupa Bissa.

În caz de refuz sau de întârziere, vasele vor începe să tragă asupra Bissei, Faroo-Maró, precum și asupra întregii zone de rebeliune.”

De cele șaizeci de minute era nevoie pentru ca vasele să-și poată ocupa pozițiile de luptă...

Posturile de radio ale Bissei și a lui „Ilici” dădură îndată de știre despre noua provocare. Dar presa și celelalte mijloace de difuzare ale lumii occidentale, ascultând de indicații din umbră, au tănuit populației țărilor lor, ultimatumul crucișătorului.

După treizeci de minute de la primirea ultimatumului, postul de radio al Bissei declara:

— «Rebeliune nu există. Pe insulele Bissa și Faroo-Maró e liniște. Îl previn pe comandantul Flotei a șaptea și pe comandantul escadrei compusă din vasul purtător de avioane „Ocean”, crucișătoarele „Atlantida” și „Columb”, că intrarea în apele teritoriale ale Bissei este oprită. Încălcarea apelor teritoriale va atrage după sine evacuarea prin forță a escadrei. Kregs.»

Amiralul râse în hohote la primirea acestui răspuns. După douăzeci de minute, vasele escadrei au pătruns în apele teritoriale ale Bissei, ocupând poziții de luptă. Gurile tunurilor erau îndreptate ca niște degete arătătoare spre Faroo-Maró și „Ilici”, aflat de cealaltă parte a insulei.

A urmat o nouă radiogramă a comandantului de escadră:

„Peste cinci minute, încep tragerea.”

Postul de radio al Bissei răspunse îndată:

„Călăuzit de spiritul de umanitate, vă previn pentru a doua oară: orice acțiune dușmănoasă va provoca nimicirea escadrei. Kregs.”

După trecerea celor cinci minute a urmat salva.

Era chiar salva pe care au auzit-o cei din elicopter.

Se părea că s-au cutremurat nu numai corpurile uriașe ale vaselor, ci întreaga insulă și oceanul, până la orizont... Exploziile palide-sângerii începură să joace pe valuri, în sclipiri purpurii...

O salvă simultană a tunurilor crucișătoarelor „Atlantida” și „Columb” era îndestulătoare ca să șteargă de pe fața pământului zece insule ca Faroo-Maró.

Pentru a isprăvi cu Bissa și cu „Ilici”, comandantul escadrei porunci să se pună în funcțiune artileria atomică...

Proiectilele de pe „Atlantida” și „Columb” aveau nevoie doar de zece secunde pentru a parcurge distanța până la Faroo-Maró. Au trecut însă zece, douăsprezece, cincisprezece minute de la salvă, însă pe insulă nu se observă nicio urmă a acestei lovituri de foc. Nici clădiri care se prăbușesc, nici palmieri arzând. Nici limbi de flăcări care să se contopească într-un incendiu grandios. Nici locuitori, rămași încă în viață, alergând de colo-colo. Nimic. Nici chiar explozia n-a fost auzită... Pe malul lagunei ieșiră fără grabă niște femei indigene, care nu știau probabil că crucișătoarele începuseră bombardamentul și, sporovăind vesel, se apucară să clătească rufe.

Pentru prima dată, radiograma lui Kregs fu primită, ascultată și studiată pe „Atlantida” cu atenția cuvenită și cu teamă: „Crucișătoarele au efectuat un bombardament cu artilerie nucleară. O singură salvă ar fi fost mai mult decât suficientă pentru a nimici complet Faroo-Maró. După cum vedeți, sunteți neputincioși. Vă previn pentru ultima oară. Îi previn pe comandanții flotei și escadrei, pe ofițerii și matrozii lor. Încetați nebunia. Încă o salvă și escadra va fi redusă la zero. Kregs.”

— Îmi face impresia că e o chestiune serioasă, declară comandantul de escadră, căpitanul „Atlantidei”. Se vede că acolo – arată el peste umăr insula, unde, parcă bătându-și joc de crucișătoare, vreo zece femei râdeau în hohote, clătind rufe – există într-adevăr o armă complet necunoscută nouă. Salva a două crucișătoare și niciun fel de urmări! Căpitanul își ștergea mereu fruntea, lucind de sudoare. Dacă salva de pe „Atlantida” și „Columb” se pierde ca o lovitură de pumn într-o pernă, apoi înseamnă că s-a sfârșit într-adevăr cu războiul! Noi nu putem risca pieirea fără rost a trei vase de război de prim rang.

Amiralul stătea în picioare în cabina de luptă; la picioarele sale, răsuflând din greu și scoțându-și limba purpurie, stăteau întinși doi câini uriași. Într-o jachetă pestriță, deschisă la pieptul acoperit cu fire groase de păr, cărunt, în pantaloni albi, scurți până la genunchi, din care ieșeau niște picioare groase pline de vinișoare sclerotice, amiralul avea o mutră de bețiv ordinar. Din nările largi ieșeau smocuri de perișori negri și albi. Amiralul adulsemea aromele care veneau de pe insulă.

Mirosea a dulceață și asta îl irita grozav pe amiral.

— Trei vase! Amiralul rânji cu o expresie stranie, care îl făcu pe căpitan să se dea îndărăt. Aici sunt eu! Înțelegi dumneata? Iar unde sunt ei, acolo e țara noastră! Și eu, riscându-mi viața, căpitane, riscând totul, îți ordon: Foc! Foc!

Lăsând capul în pământ, căpitanul nu se hotărî să nu execute ordinul, dar nici nu se putea decide să poruncească continuarea bombardamentului.

— Dar știi că ești un fricos, căpitane! Amiralul își șterse încet degetele tremurânde cu care se atinsese de vestonul căpitanului. Ești un laș mizerabil, care își închipuie că, împreună cu cei treizeci sau patruzeci mii de voinici ai lui este într-adevăr foarte necesar țării noastre! Dacă eu îmi risc viața, atunci a dumitale ce contează?

Căpitanul, palid ca un cadavru, făcu un pas către amiral:

— Dumneavoastră nu aveți voie să mă insultați!

— Atunci trage! răspunse amiralul.

Crucișătoarele traseră a doua salvă. Pe insulă nici aceasta nu avu niciun efect. Femeile, ca și cum n-ar fi auzit nimic, continuau să facă gălăgie și să clătească rufele.

— Încă o salvă! Încă! Amiralul își agita pumnii în fața obrajilor căpitanului. Până dăm de breșă...

Vârându-și capul pe ușa cabinei, radiofonistul, alb ca varul de spaimă, îi întinse, tăcut, o radiogramă.

— Ce-i acolo? strigă amiralul, smulgându-i radiograma din mână. Alte amenințări?

El citi: „*Către toți, către toți, către toți. Comunic că escadra care a atacat Bissa a fost aruncată afară din zona insulelor. Kregs.*”

— Propagandă... rosti amiralul, aruncând hârtia, dar acesta a fost ultimul său cuvânt și ultimul gest.

Femeile, care își clăteau vesele rufele pe țărmul lagunei, au observat cum a fulgerat ceva în locul unde cu o clipă în urmă se aflaseră acele teribile vase care aruncau flăcări. Explozia, care întunecase soarele, sclipi peste ocean și dispăru. Vasele dispărură și ele. Privind la oceanul care își rostogolea, liber până la orizont, valurile azurii, femeile se apucară cu și mai multă stăruință de spălatul rufelor...

*

În acea luminoasă zi cu soare, toate plajele aurii ale Marelui Istm erau presărate de înotători care se odihneau și cu amatori de vânatoare subacvatică. Zarva veselă a mulțimii care se distra, acoperea nu numai strigătele ironice ale pescărușilor, ci și mugetul puternic al oceanului. Bubuiau orchestrele improvizate; gemeau banjourile și ghitarele; strigau,

glumind, vânzătorii de înghețată, sucuri și crenvurști calzi; un grup întreg de vânători subacvatici în costume bizare și mănuși cu membrane, încercau să prezinte pe marginea apei dansul lui Neptun, născocit chiar atunci de ei...

Totul decurgea ca într-o zi de duminică obișnuită. De aceea, când un reflex ciudat de rază întepea ochii tuturor cu o explozie instantanee, foarte luminoasă, aceasta a fost considerată drept o glumă a cuiva. Dar îndată plaja de mai mulți kilometri, vibrând de o veselă larmă, amuți; iar oamenii înteperiră în poziții cu totul nefirești. În clipa următoare, toți o luară la fugă, dar se opriră, de teamă, ori poate de curiozitate.

Doar la câteva zeci de metri de țărm, acolo unde doar petele de soare luceau pe crestele valurilor, unde pe fondul orbitor de albastru al cerului sclipeau ciocurile portocalii ale pescărușilor, căzând ca niște săgeți asupra peștișorilor zburători, zăceau niște nave uriașe. Aveau un aspect neobișnuit, sinistru... Cei de pe mal nu și-au dat seama la început că este vorba de niște vase de război, două crucișătoare și un port-avion, și că vasele se află într-o situație cu totul nefirească: zac pe nisip, lăsându-se încet, dar continuu pe o parte... Cei de pe mal nu i-au observat la început nici pe oamenii de pe nave, pe marinari. Se părea că marinarii fie că n-au dormit de mult timp, fie că au suferit un șoc oarecare, de pe urma căruia nu pot să-și revină. Oamenii de pe țărm și oamenii de pe vase și-au revenit aproximativ în același timp. În timp ce pe țărm, cunoscători ai evenimentelor politice, citind denumirea vaselor – „Ocean”, „Atlantida”, „Columb” – schimbau replici pline de nedumerire, spunând că vasele acestea fac parte din Flota a șaptea și că navighează undeva între Australia și Indonezia, pe vase se auziră comenzi nervoase, pripite...

Primii reporteri – punând mâna pe bărcile de lângă mal, sau înotând pur și simplu – se învârteau acum în preajma uriașilor de oțel, silindu-se, cu slabele lor glasuri, sau făcându-și palmele pâlnie, își strigară întrebările... Dar încă înainte de aceasta radiofoniștii vaselor, venindu-și în fire, s-au grăbit – legătura nu era încă întreruptă – să transmită în eter știri senzaționale.

Era ceva imposibil de crezut! Cum! Trei vase de război de primul rang, cu un tonaj total de aproape o sută de mii de tone, înzestrate cu artilerie atomică, având pe bord aproape treizeci de mii oameni și cincizeci de avioane cu reacție, au fost aruncate ca niște neînsemnate firicele de praf în aer și transportate la mii de kilometri! S-au trezit așezate frumos pe bancurile de nisip ale Marelui Istm. Și asta a făcut-o un neînsemnat rege al Bissei!

Lumea era zguduită. Atacul banditesc asupra lui Sergheev, pe care acum ziarurile tuturor continentelor îl numeau Omul-rază, agresiunea armată a

Flotei a șaptea împotriva Bissei lipsite de apărare și a unui vas științific neînarmat și, în sfârșit, miraculoasa și enigmatică înfrângere a Flotei, aruncată pe o plajă populată, la mai multe mii de kilometri de malurile Bissei, toate acestea au produs o tulburare neobișnuită în rândul oamenilor.

În ziare apăru un interviu al academicianului Andriuhin care, decolând chiar după primele radiograme conținând comunicări cu privire la soarta lui Sergheev, se afla în acel moment în apropiere de Singapore.

„Războiul nu este posibil. La țărml Bissei pot fi distruse întreaga flotă ori întreaga aviație, dar niciun proiectil și niciun soldat nu va ajunge pe acest țărml. Regele Bissei nu atacă. El se apără.”

În edițiile speciale ale ziarelor închinat acestei declarații, corespondenții mai îndrăzneți făceau aluzii malițioase, spunând că unele țări au pretins că domină lumea, dar nu sunt în stare să-i vină de hac unui regat ca Bissa, unde își au domiciliul permanent două sute de oameni albi, a căror întreagă flotă constă din câteva bărci indigene, a căror aviație sunt zmeele de hârtie, a cărei artilerie e compusă din focurile bengale cu care primului ministru Heggess, îi place să sărbătorească evenimentele mai importante...

*

În toate aceste ore de frământări, lura se afla între viață și moarte. Evenimentele se desfășurau cu atâta repeziciune, încât era imposibil de crezut că de la momentul apariției lui lura deasupra oceanului și până în clipa de față au trecut mai puțin de patru ore.

În spitalul de campanie a lui „Ilici”, unde se afla lura, nu răzbătea nimic din torentul vijelios al evenimentelor. Lura încă nu-și recăpătase cunoștința. Nici sfaturile medicale, care soseau acum din lumea întreagă, nici rugăciunile oamenilor simpli italieni, indieni, englezi și tibetani, se pare că nu-l mai puteau salva.

Fața medicului devenea tot mai mohorâtă: se temea chiar că nu va putea menține crâmpiul de viață care mai pâlpâia încă în trupul lui lura, până la sosirea lui Andriuhin.

— Poți să mori dumneata, să ucizi pe oricare din noi, să oferi vasul nostru, cu Faroo-Maró cu tot, în schimbul medicamentului de care ai nevoie, declară profesorul Paverman, cu ochii scânteind și izbind cu pumnisorul uscățiv în masă, dar Sergheev trebuie să trăiască, măcar până la sosirea lui Andriuhin!

Medicul, la fiecare jumătate de ceas, cu fața tot mai sincer alarmată, îi raporta lui Paverman că, deocamdată, ordinul său se execută.

— Nu de către mine, adăugă medicul, eu sunt neputincios... De către Sergheev însuși. Cum reușește el să trăiască, prin ce minune, nu știu!...

Bubîr și Ninka nu părăseau nici pentru o clipă cămăruța strâmtă a lui Pașka Aleev, cabina sa personală, cum îi spunea el. Stăteau tăcuți și îl strângeau în brațe, pe rând, pe Gândac. Acesta, însă, parcă înțelegând și simțind că alintările acestea erau adresate altcuiva, nu sărea, nu lătra, ci doar scâncea încetișor, privindu-i cu niște ochi uimitor de inteligenți și de triști.

— Dar poate că au nevoie de sânge? spuse deodată Bubîr. Știți cât am eu?

Pașka însă dădu din mână, declarând că s-a interesat și că nu-i nevoie de sânge...

— Născocesc savanții aceștia, născocesc mereu, bodogăni cu răutate Pașka, dar să născocească ceva ca în locul unui om de care este nevoie să moară altul care e de prisos...

— Dar poate că acel altul, mormăi cu spaimă Ninka, clipind din ochii plini de lacrimi spre Pașka, poate că va deveni și el odată un om foarte necesar?...

Omul-rază trăgea să moară. În salonul spitalului, medicul și asistenții săi nu se depărtau nici pentru o secundă de masa de operație pe care era întins trupul mare, nemișcat, al lui lura.

La ora 16 și 45 de minute un fior trecu prin tot corpul bolnavului.

El deschise încet ochii sticloși. Zvâcniră buzele lui arse. Medicul apropie urechea de gura lui, încercând să deslușească ce vrea să spună.

— S-a sfârșit? suflară abia perceptibil buzele negre.

Medicul crezu că el vorbește despre sine:

— Ți-ai revenit? Admirabil, începu el să vorbească grăbit, cu voioșia voită a medicilor care socotesc că au făcut totul pentru salvarea bolnavului. Acum vei trăi! Acum, frate...

— S-a sfârșit cu războiul? șoptiră buzele arse cu o expresie chinuitoare și dârză.

Și medicul, uitând de tot ce a învățat, uitând că este medic, făcu deodată „drepti” în fața acestui muribund. Cu mâinile lipite de o imaginară vipușcă, medicul voia să spună ceva, dar simțind că un suspin rău, inoportun îi va tăia glasul, începu să dea doar cu asprime și expresivitate din cap.

— Da! spuse el tare, biruindu-și, în sfârșit glasul. Da! S-a sfârșit cu războiul!

Asistenții medicului, profesorul Paverman care intrase în salon, Kregs, rămaseră nemișcați, acolo unde îi surprinsese această neașteptată scenă.

În ochii stinși, morți, ai lui lura, pentru o clipită parcă licări o scânteie. Degetele lui se mișcară. Medicului i se păru că lura le întinde după ceva. Făcând un pas înainte, medicul voi să-l ajute, dar nu apucă. Mâna grea a lui lura se întinse fără voință pe cearșaf și rămase împietrită.

A trecut probabil mai mult de un minut, minutul cel mai chinuitor din viață a celor prezenți.

Stând în picioare la capătul patului, bătrânul medic le spuse colegilor:

— Asta e tot. A sosit moartea clinică... Era atâta liniște, încât ei auziră niște pași grăbiți care înaintau, ezitând, pe coridor, îi auziră fără să-și dea seama, ca prin somn. Chiar după ce se deschise ușa, nimeni n-a întors capul.

— Unde e? șopti grăbită Jenea, intrând în fugă. S-a sfârșit?... Demult?...

Dându-i la o parte pe toți, ea se repezi spre pat și se aruncă la pieptul lui Iura.

— Jenea! strigă Paverman, apucând-o de umăr. Unde-i Andriuhin?

— N-a dat telefon? Fața ei își recăpătă cu greu expresia firească. Poate că mai este posibilă minunea...

Telefonul sună, abia auzit. Înșfăcând receptorul, Paverman înțepeni cu gura închisă.

— Da, spuse el în sfârșit. Da!

Și, întorcându-se spre colaboratorii înlemniți, ordonă scurt:

— Sergheev să fie dus imediat în camera fonică. Andriuhin și Șumilo îl așteaptă în clinica lui Sing Ceadr din Calcutta...

În clinică, printre piesele de argint, lângă masa de operație, alături de Sing Ceadr, stătea într-o poziție încordată Ana Miheevna Șumilo. Chirurgii, asistenții lor, garnitura cu instrumente, lumina orbitoare a becurilor, totul era gata, lipsea numai bolnavul.

O singură persoană străină a fost admisă în sala de operații, unde, pe masa goală, putea să apară în orice clipă cel așteptat. Această persoană era Ivan Dmitrievici Andriuhin. Stând de o parte, pe scaun, sub un ventilator fără zgomot el trăgea cu urechea la tic-tacul măsurat al metronomului și, parcă neavând încredere în el, își urmărea cronometrul...

Grupul de medici stătea în picioare încremenit. Răsfirându-și degetele strânse în mănuși uleioase, aplecându-și capul mare, cu părul cârlionțat, încununat cu o căciuliță de un alb strălucitor, marele chirurg Sing Ceadr, nu-și putea lua privirea de la albul sclipitor al mesei goale.

Metronomul tăcu brusc. Ridicându-se de pe scaun, Andriuhin închise cu zgomot capacul ceasornicului său. Niște scânteii se aprinseră pe marginile ascuțite ale mesei, deasupra ei se legăna un nours cețos, luminiscent! Medicii își îndreptară trupurile fără voie. Îndată însă făcură un pas înainte.

Pe masă, puțin pe o parte, într-o poziție incomodă, era întins trupul lipsit de viață, puțin îngălbenit, al lui Iura Sergheev.

— Începem, pronunță cu voce surdă Sing Ceadr, aplecându-se deasupra acestui trup uriaș, lipsit de putere și totuși minunat...

CAPITOLUL XXII LUMINĂ DEASUPRA PĂMÂNTULUI

*Patrie dragă! De ești în luptă
Pune goarna să mă sune...*

A. NEDOGONOV

Trecură multe zile până ce lura să-și vină în fire și să deschidă ochii.

Într-o noapte, Jenea, care dormita în jilțul de lângă patul lui, se trezi, cuprinsă de o senzație neliniștitoare.

I se părea că este privită și, deschizând ochii, dădu de ochii lui lura.

— Salutare... lura voise s-o spună vesel, dar reuși să scoată doar o șoaptă murmurată. Iarăși mă vei tortura cu punctiile tale?

— A vorbit!... Ea alunecă de pe fotoliu pe dușumea și stând în genunchi, își lipi pentru o clipă obrajii îmbujorați de mâna palidă a lui lura. A vorbit!...

Alergă spre ușă, dar, nehotărându-se să-l lase singur, apăsă pe butonul soneriei instalată în cabina Anei Miheevna.

— Unde suntem? rosti cu greu lura, privind în jur.

Într-adevăr camera enormă, patul de-a dreptul maiestuos, policandrelor de cleștar, splendidele goblinuri de pe pereți, toate acestea nu semănau deloc cu spitalul sobru de pe „Ilici”...

— Taci! Taci! Jenea se repezi spre el, dar se opri lângă pat, neîndrăznind să se aplece spre el. lura! Ai vorbit...

— Atunci ce să fac: să vorbesc sau să tac?

El simțea cu bucurie că trăiește, că forțele încep din nou să-i revină și chiar încercă să facă o mișcare, dar o durere ascuțită îl făcu să-și piardă din nou cunoștința.

— Taci! spuse încet Jenea și fața i se crispă de aceeași durere care îl străpunsese și pe el. Nu te mișca!

Încheindu-și halatul cu mișcări obișnuite și îndreptându-și boneta rotundă, albă ca zăpada, apărură în ușă Ana Miheevna, privind-o întrebător pe Jenea.

— A vorbit! spuse Jenea, depărtându-se în grabă de pat.

— Bună ziua, Ana Miheevna! șopti lura, privind cu bucurie fața aspră, plină de pistrii, peste care atârnavă cu încăpățănare niște zulufi de păr argintiu.

— Ei, ei... Îmi pare foarte bine. Se așeză pe scaunul de lângă pat, punând palma ei lată, moale, pe fața lui lura și dând la o parte cearșaful.

Și lura, care, pentru prima dată după atâtea zile, își văzu trupul, se simți jenat de slăbiciunea, de nemișcarea lui. El încercă din nou să facă o mișcare

și din nou un val de întuneric, datorită unei dureri îngrozitoare, îi inundă pentru o clipă creierul.

— Să stai culcat! strigă poruncitor Ana Miheevna. Ești într-adevăr un tăuraș... Un taur adevărat. Niciun fel de știință nu poate crea, deocamdată, o inimă ca a ta și asemenea plămâni. Lipindu-și de pieptul strâns bandajat urechea ei mare, încreșindu-și fruntea ca să-și ascundă zâmbetul, ea întinse mâna după stetoscopul pe care i-l întindea Jenea. Lasă gura! strigă ea din nou, văzând că lura are de gând să spună ceva.

După ce-l ascultă, ea strânse cu grijă stetoscopul și-l dădu Jeniei, continuând să-l examineze pe lura.

— Să fie hrănit cu atomovitamine. Vei începe cu numărul cinci... Dimineața îi faci perfuzie cu glucoza vitaminată...

— Perfuzie? lura o privi rugător pe Ana Miheevna.

— Ia aminte, spuse ea aspru, dumneata te afli pe vasul amiral al flotei noastre, vasul de linie „Uniunea Sovietică”. Patria și lumea întreagă te copleșesc cu cele mai mari onoruri. Dumneata ești Omul-rază. Erou al omenirii și... altele... Deocamdată însă ești bolnavul meu; uită, re rog, de celelalte. Dumneata nu vei face altceva decât să execuți ordinele mele. Acum eu îți ordon să dormi. Jenea, dumneata vei merge cu mine!

— Dar eu nu știu nimic! Încercă să mormăie lura.

— Foarte bine! spuse Ana Miheevna și, lăsând-o pe Jenea să treacă înaintea, închise bine ușa în urma lor.

El zăcu mult, cu ochii deschiși, zâmbind mirat, uneori posomorându-se, amintindu-și de tot ce i s-a întâmplat și gândind la vorbele Anei Miheevna. Cum a ajuns el pe vasul amiral? Ce înseamnă toate acestea? Ce rost au cuvintele ei despre onoruri și despre toate celelalte?

Profesorul Șumilo avea dreptate: lura, Jenea și academicianul Andriuhin, profesorii Paverman și Van Lan-și, precum și copiii Pașka, Ninka și Bubîr se întorceau acasă cu vasul de linie „Uniunea Sovietică”. Patria a trimis după eroi o escadră specială: vasul de linie, vasul amiral al Flotei Marine decorat cu Drapelul Roșu și două crucișătoare. Aproape toate țările lumii au cerut permisiunea să ia parte la escorta de onoare și acum, în urma vaselor sovietice, veneau cel puțin șaptezeci de felurite vase de război ale tuturor flotelor din lume. Aici era și un crucișător chinez și un purtător de mine de escadră italian, un purtător de avioane englez, un submarin suedez, vase de toate rangurile, cu pavilioanele tuturor țărilor... Până și noaptea, chiar pe vreme de furtună, vasele navigau iluminate, de la linia de plutire până la vârful catargelor-antene de radio, părând o pădure de uriași brazi de Anul nou.

Încă de la Bissa, vaselor sovietice li s-au alăturat crucișătorul chinez și cuirasatul purtător de mine indian. Fiecare dintre ele a salutat escadra sovietică cu douăzeci și unu de lovituri de tun, salutul națiunii; le-au răspuns crucișătoarele sovietice. Vasul de linie tăcea; toată lumea știa că acolo se luptă cu moartea lura Sergheev, Omul-rază. Vasele se alăturau marii caravane, de-a lungul întregului drum și de fiecare dată răsunau iarăși și iarăși saluturi solemne, singurele salve care bucură inimile oamenilor. De pe vasele purtătoare de avioane, vasul de linie și de pe crucișătoare, mereu își luau zborul în aer, ca niște stoluri de rândunele, avioanele. Executând figuri de pilotaj artistic, printr-o cascadă de amețitoare decolări și lupinguri, prin măiestria lor de virtuoși, ei ridicau un imn de slavă nemuritoare faptei eroice a lui Sergheev, un flăcău simplu, hocheist, secretar al organizației de Comsomol dintr-o lizină. Erau organizate parăzi, banchetele se succedau unul după altul; academicianul Andriuhin, slăbit și îmbătrânit, spunea că niciodată n-a trăit o viață așa de încordată ca în aceste zile, iar când rămânea singur cu Paverman, recunoștea chiar că începe să simtă uneori povara celor optzeci și șapte de ani. Acum, nu sute, ci mii de corespondenți încercau să pătrundă la Sergheev, sau să-l vadă pe academicianul Andriuhin ori, pur și simplu, să stea de vorbă cu membrii expediției. În timpul staționării vaselor în rada de la Singapore, când Bubîr și Nina, însoțiți de mister Kregs, au plecat în port cu speranța că se vor putea plimba puțin pe uscat, ei n-au reușit nici măcar să debarce. O mulțime imensă de bărci aștepta vești de pe vasul de linie „Uniunea Sovietică”. În întâmpinarea bărcii celor trei veneau iahturi, bărci de toate modelele și denumirile, ticsite cu oameni în așa fel încât mereu cădea câte unul în apă. Doi fotografi au înotat mult timp în apropierea bărcii și, susținându-se unul pe altul, îi fotografiau când pe Kregs, când pe copii. Apoi ei au început să implore să li se spună ceva, orice, măcar câteva cuvinte. Ninka n-a putut să reziste, i-a dat un ghiont lui Bubîr și, fără să poată fi împiedicați, amândoi au strigat râzând cu hohote:

— Ura! Ura! Ura!

Fotografiile au rămas foarte satisfăcătoare. Mai târziu s-a aflat că pe marginea strigătelor scoase de Bubîr și de Ninka, ei au improvisat un articol întreg în care demonstau că Omul-rază s-a vindecat singur sau că se însănătoșește pe zi ce trece... Deocamdată, barca cu Kregs și cu cei doi copii a fost nevoită să se salveze prin fugă pe vasul de linie și marinarul care comanda echipajul bărcii a fost foarte bucuros când s-a trezit în afară de orice pericol, pe puntea vasului natal.

Bărcile n-au slăbit vasul de linie în tot timpul staționării vaselor în Singapore. Era de ajuns să arunci ceva peste bord, ca sute de înotători să se afunde cu țipete de bucurie în apă. De cele mai multe ori se alegeau cu un

chiștoc de țigară sau cu vreo cutie goală de chibrituri, dar și acestea erau socotite niște lucruri de preț, deoarece veneau de acolo, de pe vasul pe care naviga Omul-rază, pe puntea căruia apăreau câteodată academicianul Andriuhin însoțit de prietenii săi. Milioane de oameni s-au adunat în zona porturilor în care poposea caravana păcii, compusă din vase de război ale tuturor țărilor. Oamenii se adunau numai ca să privească, fie și de departe, navele, să afle care din ele este „Uniunea Sovietică”, pentru ca, mulți ani mai târziu, să-și amintească de acest mare eveniment și să jure că l-au văzut cu ochii lor pe Omul-rază, care a ieșit pe punte și, vesel, le-a făcut semn cu mâna...

S-ar părea că lumea n-a văzut încă nimic asemănător! Nici nebunia care i-a cuprins pe americani, când în zorii aviației l-au întâmpinat pe eroul lor național Charles Lindberg, care a traversat pentru prima oară oceanul, din America în Europa, nici bucuria moscoviților care au transformat străzile orașului în adevărate florării, când cuceritorii polului, Cikalov și tovarășii săi, se înapoiau în patrie, nici zeificarea lui Tențing, tigrul zăpezilor, care a ajuns primul pe Everest, devenind pentru numeroși locuitori ai Orientului un simbol al posibilităților lor și al măreției viitoare, nici întâmpinarea astronautilor sovietici din echipajul condus de Constantin Potehin, primul om care a pus piciorul pe Lună, nimic nu se putea compara cu acea nebunie entuziastă care a cuprins pământul când oamenii au înțeles proporțiile grandioase ale descoperirii lui Andriuhin și ale faptei eroice a lui Iura Sergheev.

Două dintre seif-urile de pe vasul de linie erau acum pline cu ordine și cu diplome de onoare care soseau într-un torent neîntrerupt pe numele lui Andriuhin, Sergheev și pe numele celorlalți membri ai expediției din partea guvernelor, academiilor și organizațiilor de tot felul. Până și Pașka, Ninka și Bubîr au primit aproape o sută de medalii de onoare, trimise de organizațiile de copii din diferite țări. Pașka se mândrea în chip deosebit cu certificatul în care se spunea că este numit mus pe vasul amiral al flotei chineze.

Au avut și unele neajunsuri. Reporterii șireți aflaseră câte ceva despre caracterele și înclinațiile membrilor expediției, răspândind vești în lumea întreagă și, într-o bună zi, Bubîr află că a fost ales membru de onoare al clubului gastronomic francez „Stomacul”, iar Ninka a primit invitația să preia de urgență conducerea magazinului de mode din Bruxelles. Ea se sperie grozav.

— Ce să fac eu acolo? Îi întreba Ninka pe toți.

— Refuză, bodogănea mohorât Bubîr, revoltat el însuși de obrăznicia gastronomilor francezi.

— Ei au trimis un document cu ștampilă! Ce se va întâmpla acum! exclamă Ninka, speriată.

Zilele treceau. Copiii se mai obișnuiseră cu vasul de linie, de două ori l-au văzut pe amiral în persoană. Acum, nu numai Pașka, dar până și Bubîr, până și Ninka, deosebeau pavilioanele tuturor țărilor ale căror vase făceau parte din escorta de onoare... Ninka a reușit să umble o zi întreagă într-o uniformă de marinar cusută pentru ea special și a scos-o numai ca să scape de ironiile lui Pașka și ale lui Bubîr. Pașka a făcut o vizită grupei de tragere de pe vas, iar Bubîr a câștigat o partidă de șah la însuși contra-maistrul, din care cauză ambii jucători se simțiră foarte încurcați... În general, toate ar fi mers bine dacă n-ar fi fost o chestiune:

Din clipa când elicopterul a coborât pe vasul „Illici” și până în momentul de față, niciunul din copii nu l-a văzut pe lura Sergheev... Mai mult decât atât, ei n-au văzut-o nici pe Jenea! Deși fusese repartizată în aceeași cameră cu Ninka și Bubîr, ea nici n-a trecut pe acolo. Jenea a stat zi și noapte lângă lura, care la început se simțea foarte rău, iar acum se spune că se ridică în capul oaselor și că învață să șadă în pat.

Ei considerau nedrept și crud faptul că nu li se permite să-l vadă pe lura. Ninka încerca să demonstreze chiar că aceasta îi dăunează sănătății lui.

— Dar ce? căuta ea să-i convingă pe Pașka și pe Bubîr. Lura ne iubește? Ne iubește! Dorește el să ne vadă? Dorește! Iar dorințele bolnavilor trebuie satisfăcute, ei nu trebuie enervați...

Ea încercă să-și expună teoria Anei Miheevna, dar Jenea o dădu afară.

Acum Ninka era de părere că inamicul lor principal este Jenea.

— Așa e caracterul ei, explica ea. Ei îi place să se afle pe primul plan. Să comande. S-o vadă toată lumea...

Într-o zi, Paverman, rătăcindu-se pe vapor, dădu peste copiii care se plectiseau. Îndreptându-și ochelarii și zbârlindu-și părul și așa destul de răvășit, el se opri în fața lui Leonea și deodată își aduse aminte că trebuie să facă din el un savant.

— Ce faci tu? Întrebă el. Mi se pare că îți pierzi timpul de pomană.

— Nu, noi gândim, răspunse Leonea. Noi cugetăm.

— Așa! Și la ce anume?

— Să vedeți (Leonea își spuse că profesorul Paverman le-ar putea fi de folos), noi am dori foarte mult să-l vedem pe lura. Suntem doar prieteni vechi. Nimeni dintre dumneavoastră, nici chiar academicianul Andriuhin, încă nu-l cunoștea pe lura, când noi îl cunoșteam...

— Ești sigur că l-ai cunoscut pe lura înaintea academicianului Andriuhin? Întrebă supărat Paverman. Că tu l-ai cunoscut înaintea noastră?... Deodată, parcă aducându-și aminte, el adăugă: Dar tu știi ce e aceea familiaritate?

— Nu, recunosc Leonea.

— Și totuși tu o aplici în practică! Tu i-ai spus pur și simplu Iura, omului pe care îl însoțește, în drum spre patrie, o escadră de vase de război a Uniunii Sovietice și vasele de război ale tuturor țărilor! El e Omul-rază, mândria patriei noastre, iar tu...

— Și ce, dumneavoastră poate credeți că dacă el e Omul-rază, se amestecă în vorbă Ninka, nu va mai juca pentru „Chimia”?

— Pentru care „Chimia”? Voi nu pricepeți nimic! Paverman se apucă de cap. Copii...

Bubîr începu să se răsucescă pe scaun, privind în toate părțile.

— Pe cine cauți?

— Pe copii, zâmbi Bubîr. Nu, zău, Iura va juca pentru „Chimia” chiar dacă îl veți face de zece ori rază! Hai să mergem să-l întrebăm. Vreți?

— La el, declară solemn Paverman, au acces numai Jenea, Ana Miheevna și academicianul Andriuhin...

Se vede că profesorul Paverman i-a relatat cuiva convorbirea aceasta, deoarece seara, când copiii erau gata să se culce, veni să-i vadă, în chip misterios, însuși Ivan Dmitrievici Andriuhin.

El închise ușa în urma sa și, vârandu-și mâinile în buzunarele pantalonilor săi largi, începu să se plimbe între paturi, aruncându-le priviri șirete copiilor încremeniți de curiozitate.

— Dormiți? întrebă el în sfârșit.

— Aha! răspunseră râzând, în cor, Bubîr și Ninka.

— Admirabil. Burțile, nasurile, mâinile, picioarele sunt în ordine?

— În ordine! confirmă Bubîr și Ninka.

— Dar poate că sunteți niște purtători de microbi? întrebă el cu o voce firoasă, după un timp de gândire.

— Nu, nu, nu! țipă Ninka.

Bubîr nu știa pur și simplu ce ar putea însemna aceasta.

— Foarte bine, spuse Andriuhin, dându-i un bobârnac peste nas lui Bubîr și plecă.

Copiii se așezară în paturile lor, holbând ochii unul la altul.

— Vulturilor, să nu adormim! țipă Bubîr. Îndată vom merge la Iura.

— Și să mergi, cum de nu! nu se putu abține Nina, care credea din toată inima că Bubîr are dreptate și nu-și lua privirea de la ușă...

A trecut însă o jumătate de oră, o oră... A vârat capul pe ușă matrozul care avea grijă de ei și, mormăind, a stins lumina.

— Dormiți, vrăbiilor! spuse posomorât Pașka, întorcându-se demonstrativ cu nasul la perete.

A doua zi, fură treziți dis-de-dimineață. Jenea îi scoase pe copii pe dune, îi așază în niște fotolii de nuielă, le vârî în mână câte o franzelă cu unt și le porunci să stea acolo.

— Iar dacă va încerca cineva să vă alunge, spuneți că v-a ordonat însuși amiralul să stați aici.

Și plecă.

În curând apărură niște matrozi, cu contra-maistrul în frunte, și începură să întindă funii, îngrădind chiar acea parte a punții, unde se aflau copiii.

— Ia cărați-vă de aici! spuse mohorât contra-maistrul.

Pierzând partida de șah, el hotărâse în gând, ferm, că puștii nu au ce căuta pe un vas de război.

— Ne-a dat voie amiralul! declară Bubîr.

— Am să-ți arăt eu ție amiral! spuse contra-maistrul și punând mâna pe fotoliul de nuielă îl ridică în aer cu Bubîr cu tot, când de undeva de sus un glas poruncitor ordonă:

— Lasă-i în pace!

Grăbindu-se să așeze fotoliul la loc, contra-maistrul era cât pe ce să-l scape jos.

— Continuați-vă lucrul! rosti aceeași voce.

După toate acestea maistrul hotărî că Bubîr reprezintă cea mai serioasă încercare pentru un marinăr. Închizându-i pe copii într-o ogradă de funii, matrozii plecară, în schimb, curând începură să se adune pasagerii vasului de linie: savanți, scriitori, ziariști, reprezentanți oficiali ai guvernelor. Ei se înghesuiau de ambele părți ale spațiului îngrădit, lăsând liberă partea înspre interiorul vasului. Copiii începură să se simtă cam stingheriți. Aveau impresia că au fost băgați în cușcă, iar în jurul lor se adună spectatorii, e drept cu niște fețe foarte respectuoase, chiar bucuroase, dar așteptând ceva. Copiii începură să se frământă în fotoliile lor, ferindu-și privirile de oamenii mari care se înghesuiau în spatele îngrăditurii, cercetând cu atenție prăpastia verde de dincolo de bord. Nu se hotărau să discute între ei în fața lumii, ca să lămurească ce înseamnă toate acestea.

Deodată răsunară aplauze nezmotoase, prudente, mângâietoare. Toată lumea privea spre fundul punții, unde pe coridorul format de două șiruri de matrozi îmbrăcați în uniformă de paradă, venea un fotoliu, mare, pe roate.

Acolo stătea pe jumătate culcat cu o figură încurcată, alarmată și fericită în același timp, lura Sergheev.

Copiii îl recunoscuseră îndată, dar inimile li se strânseseră de tristețe, când văzură cât e de slab și de galben eroul lor. Cât de neajutorat a devenit! Parcă ocrotindu-l, fără să privească în lături, neluându-și privirea de la lura,

mergeau de o parte și de alta Jenea și Ana Miheevna, iar în urmă, academicianul Andriuhin.

Copiii se sculară din fotoliile lor și, neștiind ce să facă, împingeau fotoliile într-un colț, într-altul, ori începeau să aplaude și ei. Funiile se ridicară, fotoliul trecu chiar până la bordul navei și îndată, de pe toate vasele de escortă, răsună muzica; întrecând-o se auziră strigăte de bucurie, vasele începură să lanseze unul după altul semnale: „Marinarii chinezi nu vor uita niciodată această clipă!” „Vom căuta să fim demni de fapta dumitale eroică, tovarășe Sergheev!” „Omul-rază – ura!” „Trăiască Omul-rază!...” La vederea acestui spectacol măreț, la primele sunete ale muzicii, la strigătele entuziaste care i-au salutat apariția, lura, uitând de toate, voi să se scoale, dar niște brațe puternice nu-l lăsară să facă nicio mișcare.

Atunci el începu să vorbească cu voce scăzută:

— Dragii mei prieteni... Îmi pare rău că nu pot să vă strâng mâna tuturor! Dar s-a făcut o greșeală. N-am pentru ce să fiu ovaționat! Eu datorez totul patriei noastre, care ne-a dat, printre alte miracole, și marea noastră știință! Cu toții suntem foarte îndatorați față de aceia care au creat-o și, în primul rând, față de marele savant rus, Ivan Dmitrievici Andriuhin. Nu pot să ordon navelor să tragă o salvă în cinstea lui, în cinstea științei... Și atunci îl voi saluta eu!...

Și el se mișcă neliniștit. I s-a întins un ghemotoc alb ca zăpada, un porumbel, apoi un altul și altul. Și iată unul după altul câțiva porumbei se înălțară către cerul strălucitor...

Majoritatea porumbeilor s-au întors pe „Uniunea Sovietică”, câțiva însă fură ademeniți pe alte vase. Mai târziu se povestea că marinarii italieni, reușind să ademenească un porumbel, au organizat un mare banchet, la care porumbelul, ca președinte al ospățului, se afla într-o cușcă de aur în mijlocul mesei. În tot timpul călătoriei el a fost păzit de o gardă specială, compusă dintr-un ofițer și câțiva marinari, iar la sosirea în Neapoli, porumbelul a fost transportat cu un vagon special la Roma și înmânat, într-un cadru solemn, președintelui republicii.

Deocamdată însă entuziasmul prilejuit de faptul că l-au văzut în sfârșit pe Omul-rază, că acesta trăiește, admirația fără margini față de fapta eroică a lui Andriuhin și Sergheev, i-au făcut pe marinari să improvizeze o paradă. Una după alta, navele tuturor țărilor, împodobite cu steaguri, în sunetul imnurilor lor naționale, treceau prin dreptul „Uniunii Sovietice”, care scăzuse viteza. Escadrilele de avioane când dispăreau departe în ocean, când reapăreau, trecând fără zgomot pe deasupra navelor.

Pașka, Ninka și Bubîr, înghesuindu-se unul în altul, urmăreau cu mirare și aviditate toate cele ce se petreceau, întorcându-și mereu privirile către lura.

Şefii de delegații, reprezentanții împuterniciți ai statelor, savanții și luptătorii pentru pace, ale căror nume erau cunoscute omenirii întregi, se apropiiau rând pe rând, ca să-i prezinte omagii lui Iura.

Deodată, în procesiunea aceasta solemnă, avu loc o întrerupere și glasul sonor al academicianului Andriuhin anunță:

— Permiteți, vă rog, prieteni, ca eroul să fie salutat de prietenii săi cei mai vechi, de acei care l-au iubit pe vremea când erau încă puțini aceia care știau de existența lui Iura Sergheev.

Și, în timp ce academicianul își făcea cu băgare de seamă loc printre oaspeții de seamă, înaintând către copiii care luaseră poziția de drepti, primul care, scăpând din brațele lui Bubîr, se repezi către Iura, fu Gândac. Încându-se într-un lung scheunat, necăjit că n-are putința să vorbească, el se repezi spre fotoliul lui Iura, încercă să-i sară pe genunchi, se dădu de-a berbeleacul, se ridică, începu să se salte pe labele de dinapoi și, în sfârșit, scheunând duios, se răsturnă pe spate și, răsucindu-se pe dușumea, ceru cu insistență să fie băgat în seamă și alintat.

Încordarea și expresia de solemnitate parcă au fost luate ca prin farmec de pe obraji palizi ai lui Iura și în locul lor apăru familiarul lui zâmbet larg. Recunoscându-l în acest zâmbet pe vechiul Iura, copiii se apropiară, cu un adânc oftat de ușurare, de fotoliul său.

— Ia uită-te, Pașka! spuse cu o voce încă slabă, dar veselă, Iura. O, o! Bubîr, Ninka! Noroc!...

— Bună ziua, mormăi Pașka, neștiind ce să facă cu mâinile și picioarele.

— Dar de sculat încă nu vă puteți scula? întrebă alarmat Bubîr.

Stând alături și șoptind ceva neauzit, Ninka îl trăgea de pantaloni când pe Pașka, când pe Bubîr, revoltându-se că ei se comportă cu totul altfel de cum ar trebui, că nici nu spun ceea ce trebuie și că, în general, s-au făcut de rușine în fața lumii întregi.

— Nu-ți fie teamă, prietene, spunea Iura, privindu-i cu plăcere pe copii, mă voi scula. Voi ieși pe gheață. Totul va fi ca în trecut! Și echipa „Chimia” va deveni campioana lumii!

Până când el pronunță, cu întreruperi, aceste cuvinte, Ninka, hotărându-se în sfârșit, se apropie, strecurându-se pe sub cotul lui Andriuhin, chiar la căpătâiul lui Iura, îi îndreptă gulerul de la cămașă, îi resfiră părul cu degetele ei lungi, subțiri, aranjându-l după gustul său și, aruncând o privire scurtă dar victorioasă spre Jenea, își înfipse așa de tare degetele în marginea fotoliului, încât deveni clar că nicio forță nu o va putea smulge de acolo.

Comentatorii cei mai buni de la radio, scriitorii cei mai mari transmiteau pe calea undelor, pentru lumea întreagă, de pe vasul de linie „Uniunea Sovietică”, vestea însănătoșirii Omului-rază. În timpul transmisiunii au fost

oprite toate activitățile de pe globul pământesc, au fost oprite în loc toate mijloacele de transport.

La Paris, în sala Pleyel, unde s-au întrunit participanții la conferința intereuropeană pentru discutarea planului de nimicire a armamentului nuclear, delegații conferinței au ascultat, stând în picioare, această emisiune.

După aceea a fost dat publicității apelul adresat Uniunii Sovietice, aprobat în unanimitate de către delegațiile Angliei, Franței, Germaniei, Italiei, Olandei și ale altor state care făcuseră până atunci parte din diverse uniuni militare.

În apel se spunea:

«Călăuzindu-se de principiile păcii între popoare și de perspectivele omenirii, reprezentanții împuterniciți ai tuturor țărilor europene se adresează, în numele popoarelor și guvernelor lor, guvernului Uniunii Sovietice.

1. Vă rugăm să ne acordați ajutorul vostru, pentru a distruge toate rezervele de armament nuclear, aflate pe teritoriile noastre, aruncându-le dincolo de limitele atmosferei terestre, spre a nu se permite infectarea aerului, apei și solului.

2. Vă rugăm să încheiați un acord cu Statele Unite, cu privire la nimicirea armei atomice, devenită astăzi complet inutilă. Aderarea Uniunii Sovietice și a Statelor Unite la hotărârea noastră, care găsește un sprijin călduros din partea tuturor popoarelor, va împrăști pentru totdeauna teama chinuitoare față de războiul care amenință omenirea.

3. Vă rugăm să susțineți propunerea noastră de a organiza un concurs mondial pentru construirea la Moscova a unui mare monument care să glorifice, spre bucuria întregii omeniri, unitatea dintre știință și vis, dintre știință și fapta eroică: nemuritoarea operă a academicianului Andriuhin și a experimentatorului Iura Sergheev, „Omul-rază”, astăzi celebru în lumea întreagă.»

Apelul fu întâmpinat cu bunăvoință de către Uniunea Sovietică și, cu toată atitudinea neclară a Statelor Unite, Europa a trecut la nimicirea acelor arsenale ale morții care timp de ani în șir creșteau ca niște plăgi pe trupul său.

Vasele navigau acum în Marea Nordului, când, neobișnuit de sus deasupra orizontului au apărut lumini, amintind aurora boreală. Platformele fotonice ale academicianului Andriuhin curățau Europa, aruncând la milioane de kilometri de Pământ săgeți de raze extrem de luminoase: omenirea se despărțea de sinistrele explozii nucleare, de pulberea radioactivă aducătoare de moarte, de moarte...

O zi mai târziu, navele se apropiau de Leningrad. Iura se pusese pe picioare. Ana Miheevna pretindea că el trebuie să umble cel puțin câte două ore pe zi și el evada cu plăcere din salonul ce îi fusese repartizat. Salonul acesta îl chinuia. Cât timp zăcea bolnav, patul cu baldachin, cu fel de fel de sculpturi aurite, biroul de stejar cu jilțul semănând cu un tron, candelabrul de cleștar, cu ciucuri de aur, gobelinurile franțuzești cât peretele, covoarele în care piciorul intra până la gleznă, tot luxul acesta impozant nu-l obosea. Dar după ce s-a sculat din pat a început să nu se mai simtă bine în cameră. Se simțea străin de salonul luxos.

Toate acestea însă erau fleacuri în comparație cu viața pe care era nevoit s-o ducă acum. Aproape că nu era lăsat singur. El nu putea, ca înainte vreme, să stea de vorbă cu copiii, cu Jenea sau chiar cu academicianul Andriuhin. Nu se știe cum, dar întreaga lui viață decurgea acum în văzul tuturor, al unor oameni prea puțin cunoscuți de el și deseori complet necunoscuți, pe care nu puteai să-i rogi pur și simplu să te lase în pace. Așa ceva ar fi fost considerat drept o mojicie...

Se înțelege că inima îi tresălta de mândrie, când vedea toate aceste nave și avioane, când auzea muzica și salvele de artilerie care bubuiau în cinstea lui, când făcea cunoștință cu oameni cu adevărat remarcabili, despre care citise doar în cărți, mirându-se de vitejia sau de inteligența lor, dar toate onorurile acestea, fără să-l indispună, îl țineau într-o continuă stare de neobișnuită încordare... Uneori, în vis, i se părea că, de câteva zile în șir, joacă o partidă prelungită de hochei și că forțele lui sunt gata să se epuizeze.

În golful Finic, Marei Caravane i s-au alăturat navele Suediei, Poloniei, Germaniei, Finlandei, Norvegiei, Danemarcei, iar la câteva zeci de kilometri de Leningrad au fost întâmpinați de navele Flotei Baltice și de sute de iahturi, bărci cu motor, cutere și vapoare...

Cu cât erau mai aproape de țărmurile natale, cu atât era mai bine dispus Iura. El nu se mai silea să zâmbească, cu acel zâmbet străin, de cauciuc, ci îmbrățișând-o fără jenă pe Jenea și nebăgându-i în seamă pe uscații gentlemeni scandalizați în lipsa lui de etichetă, râdea cu hohote, până la lacrimi, privind cum băieții de pe iahturile care săltau pe valuri, încercau să danseze, în sunetul unui acordeon care cânta, din răspuțeri, îndrăcitul dans „Merișorul”.

Navele s-au oprit în rada portului Kronstadt. Seara, a avut loc ceremonia solemnă de bun rămas de la echipajele navelor. Dimineăta, devreme, două avioane „TU-150”, având pe bord peste cinci sute de oameni, invitați la festivitatea de la Moscova, au decolat. În primul avion, zburau toți membrii expediției, în frunte cu academicianul Andriuhin și cu Iura.

Cerul moscovit i-a întâmpinat cu sute de avioane. Atât savanții cât și lura mai zburaseră la Moscova și altădată, însă acum i-a uimit nu întâlnirea din văzduh, ci aspectul orașului.

Nu se putea folosi obișnuita expresie: oraș furnicar. Nu, orașul semăna cu niște roiuri nesfârșite de albine care se îndreaptă încet spre centru. Se putea observa că oamenii au folosit toate posibilitățile de a participa la întâlnire: acoperișurile clădirilor, gardurile din parcuri, monumentele, autobuzele și troleibuzele – toate acoperite de ciorchini vii de oameni.

Din toată călătoria de mai multe zile, lucrul cel mai minunat era acesta: drumul de la aerodrom, prin Moscova, către Kremlin.

Străzile semănau cu niște covoare multicolore sau alei de flori fără sfârșit. Mașinile mergeau pe trandafiri, trandafirii atârnavă pe caroserii și pe capote, pe perne erau grămezi de petale, florile erau atât de multe, încât trebuiau strânse mereu la picioarele mulțimii care striga, entuziasmată. Îmbrățișându-se și susținându-se unul pe altul, lura și Andriuhin au stat tot drumul în picioare, în mașină, strângând din mers mâinile întinse spre ei, aplaudând, răspunzând cu salut la saluturi, ori alăturându-și glasurile corului insistent:

— Pace! Comunism! Pace! Comunism!

Mulțimea de pe stradă era aproape nemișcată; oamenii stăteau atât de strânși unul în altul, încât era imposibil să faci un pas, să te apleci sau să răzbați afară din mulțime. Se putea crede că moscoviții au ieșit toți până la unul, pe străzi. Ferestrele tuturor caselor erau larg deschise și acolo se vedeau de asemenea oameni stând pe câteva rânduri ca în lojile teatrelor. Nici pe balcoane, nici pe acoperișuri, nici pe scările de pompieri, nici pe burlane, nu puteai să găsești măcar un locșor liber. Invidia cea mai aprigă au stârnit-o în rândul moscoviților echipajele elicopterelor. Enorme avioane, împodobite cu steaguri și afișe, semănând cu niște cutii de bomboane de la pomul de iarnă, lăsând în jos scările pe care s-au instalat comod toți cei ce puteau să-și părăsească postul, atârnavă nemișcate deasupra străzilor Moscovei. Ziua era caldă, albastră, însorită, dar nici mulțimile de pe stradă, nici lura și Andriuhin și nici ceilalți membri ai expediției nu vedeau cerul și soarele, fiind complet absorbiți de cele ce se petreceau pe pământ.

Numai pătratul trandafiriu de flori în piața din fața Kremlinului era gol: niște voluntari din mulțime, înșirați pe câteva rânduri, prinzându-se cu putere de mâini, îi rețineau pe cei care încercau să răzbată în față. Oamenii de pază, cu toate eforturile pe care trebuiau să le facă, aveau în ochi aceeași flăcără de bucurie, pe care o puteai citi în ochii întregii Moscove.

Când călătorii, zguduiți de această întâlnire, uluiți de puterea dragostei poporului, gâfâind, ciufuliți, acoperiți cu petale de flori, ștergându-și fețele

aprinse, au intrat în sala Gheorghievski, în întâmpinarea lor venea acum un mic grup de oameni.

Academicianul Andriuhin îi cunoștea pe membrii guvernului cărora i-a prezentat pe lura Sergheev, pe ajutorii săi, pe Lyonel Kregs, pe savanții din Orășelul Academic, precum și pe participanții la expediția profesorului Paverman.

Abia după primele discursuri de bun sosit și felicitări, după ce au făcut cunoștință între ei, sorbind câte o cupă de șampanie și stând la masa festivă, au început eroii Marelui Experiment să-și mai vină în fire, după primirea făcută de moscoviți. Un om îndesat, cu chipul brun, culoare pe care o au numai oamenii care nu se feresc de aerul liber, semănând foarte mult cu un miner bătrân, se aplecă spre lura și întrebă încet:

— Cum ai de gând să trăiești de acum înainte?

Ochii săi îl cercetau cu atenție și cu bunătate pe lura.

— Plec în Orășelul Academic, răspunse lura, tresărind; fusese întrebat tocmai de ceea ce îl preocupa mai mult, în momentul de față. Academicianul Andriuhin are unele planuri... Dacă sănătatea îmi va permite vom pregăti un nou zbor. Dacă însă nu voi putea, atunci... Când se vor liniști toate acestea – el arătă încurcat spre ferestrele de unde se auzea vuietul Moscovei în sărbătoare, mă voi întoarce la Maisk, la combinatul meu. Voi munci, voi juca hochei, voi învăța...

Și abia acum, privind la acest om cărunt, semănând poate cu un învățător, lura și-a dat seama că stă de vorbă cu unul din acei oameni pe care ai impresia că-i știi dintotdeauna...

Privindu-l pe lura, care se roșise ca un rac, minerul cel cărunt înțelese ce se petrece în sufletul lui și îl cuprinse, în tăcere, pe după umeri...

CAPITOLUL XXIII

OMUL-RAZĂ, DAR MAI DEPARTE CE-Î?

Noaptea, Jenea se trezi, strivită de un bloc negru de spaimă. Timp de câteva clipe ea nu îndrăznea să deschidă ochii, știind că s-a întâmplat ceva îngrozitor. Fără să facă o mișcare, aproape fără să răsuflă, ea se gândea: ce anume? Și deodată, căscând ochii mari, sări în sus. Lura lipsește. Unde e?

Aprinzând lumina, ea sări din patul larg, alergă, nu se știe pentru ce, la fereastra larg deschisă, de unde venea o boară de aer rece. Mirosea a Moscova, a casă părintească... Și, trezindu-se complet, Jenea își aduce aminte cum lura și Andriuhin au reușit să se izoleze, discutând ceva în taină până și la recepția din palatul Kremlinului, cum ei, fără să bage în seamă ceva, mergeau apoi pe coridorul micului imobil, unde fuseseră încartiruiți pentru noaptea aceea. Lura e la Andriuhin, desigur. Ce-or mai fi plănuiind ei oare?

Așa cum era, în pijama, ea se urcă pe fereastră și privi brazii cei negri și luminile plutind în depărtare... Ea își aminti de unele cărți și filme și, cu un surâs răutăcios, trecea în revistă imaginile obscure ale soțiilor, supuse, devotate, șterse, în umbra marilor lor soți... Soțiile acestea preparau pentru soții lor mâncăruri gustoase, coseau la timp nasturii, aveau cinstea de a le transcrie lucrările, colecționau în albumele familiei felurite fotografii însemnate. Nu, pe Jenea n-o atrăgea o asemenea viață, gândul că ar putea trăi așa, îi făcea greață. Apoi, ca un far, apăru imaginea mândrei poloneze Maria Sklodovska-Curie. Înghămându-se alături de soțul său, ea trăgea o brazdă adâncă în pământuri încă necunoscute științei. Lurka însă a fost atras de cibernetică, iar Jenea se devotase din tot sufletul atomovitaminelor, ei nu vor putea munci pe același ogor! Dar orice s-ar întâmpla, auziți, orice s-ar întâmpla, ea va ajunge pe aceeași treaptă cu el!

Și vântul adiind, dincolo de geam, parcă o luă pe Jenea și o ridică sus de tot. Ea se încordă din tot trupul, conștientă de puterea ei, în dorința nerăbdătoare de a face ceva însemnat, de a cuteza. Se aplecă mult, era cât pe ce să cadă de pe fereastră și, deodată, își dădu seama că se află în Kremlin. Încheindu-și fără voie pijamaua, netezindu-și părul și alungând de pe față zâmbetul copilăresc de fericire, sări înapoi în cameră și privi încurcată în jur. Oare se află într-adevăr în Kremlin!... Cine o fi locuit înainte în aceste camere? Cine se apropia noaptea de această fereastră, cine visa la fericire, nu, nu la fericirea personală, ci la fericirea tuturor oamenilor?... Și, îngândurată o clipă, îngustându-și cu răutate ochii care licăreau și-n întuneric, Jenea se certă singură, făcându-se „burgheză mizerabilă”. Cum de a îndrăznit să se gândească la ea, la lurka, când soarta miraculoasă a adus-o în casa în care cineva a cugetat la univers, la omenire...

Jenea se urcă în tăcere în pat, dar oricât se strădui, nu reuși să gândească nimic interesant, nici despre omenire, nici despre univers.

Ea adormea acum, când alături scârțâiră încet, arcurile.

Timp de un minut ei rămaseră tăcuți.

— Hoinărești noaptea? întrebă, cu o ironie sumbră, Jenea, fără să deschidă ochii.

— Dormi, mormăi el cu bunătate... Măine e miting în Piața Roșie, ne vom scula devreme...

Și în curând adormi, sforăind domol. Asta era o adevărată porcărie! Ea îi dădu chiar un ghiont, ca din întâmplare, el însă nici gând n-avea să se trezească.

Stătea culcată, cu ochii larg deschiși, dar, treptat, expresia de răutate dispărea, și ea se cufunda tot mai adânc într-o stare neobișnuită de liniște, luminoasă. Jenea, pe jumătate adormită, parcă înota printre gânduri neclare în legătură cu lura, visa noi experiențe secrete, visa pacea care, ca un soare darnic, va îmbrăca pământul chinuit de dorul ei...

Jeniei i se părea că n-a dormit, că nici n-a închis ochii măcar. O mișcare ușoară, la ușă, o făcu să tresară. Se luminase acum. Ea văzu cum o ladă mică, neagră, alunecă spre pat și se opri la un metru peste capetele lor. Clipind din ochi, Jenea privi cu atenție. Deasupra lor, sclipind neclar din becuri aprinse, pâl pâia abia auzit un aparat de radio, gata să înceapă emisiunea.

Jenea se ridică și, oftând, îl închise; ea nu aproba glumele băiețești ale academicianului Andriuhin.

Imediat, însă, frecându-și jenat mâinile, în încăpere apăru Ivan Dmitrievici în persoană. Se părea că se uitase prin gaura cheii.

— Nu dormiți? se interesă el.

— Dormim, răspunse Jenea, învelindu-se cu plapuma.

Lura sforăia liniștit, confirmându-i spusele.

— Foarte rău, se revoltă academicianul. E ora șapte! La ora zece e mitingul. Să nu ne plimbăm și noi prin Moscova până n-or să înceapă să ne strângă în brațe?

O jumătate de oră mai târziu mașina lor, neobservată de nimeni, s-a strecurat pe străzile încă pustii ale Moscovei. Lui Andriuhin, lui Lura și Jeniei li se părea că au stat departe de patrie nu o singură lună, ci ani îndelungați. Acum ei recunoșteau străzile, clădirile, scuarurile cunoscute, figura măreață a lui Lenin, încununând Palatul Popoarelor, acoperișul de oglindă al vechiului stadion de la Lujniki... Au cutreierat mult timp prin Moscova. Andriuhin conducea el însuși mașina...

— Toate acestea sunt admirabile, declară Jenea, nemaiputând suporta chinuitoarea incertitudine. Dar eu vreau să știu, în sfârșit, despre ce

discutați voi în șoaptă, ce-mi ascundeți mie și în ce va trebui să se transforme soțul meu. Dumnezeu voastră știți, spuse ea, ridicându-și privirea spre academicianul Andriuhin, că lura Sergheev este soțul meu...

— Da, da, se grăbi să spună Andriuhin, eu nici nu v-am felicitat, nu v-am adus flori... E ceva de neiertat! Kregs are dreptate, sunt lipsit de tact, sunt un porc...

— Ivan Dmitrievici! Jenea, muștrându-l parcă pe academician clătină dojenitor din cap. Eu vreau să știu în ce va fi transformat soțul meu.

Andriuhin îi aruncă o privire alarmantă lui lura. Acesta asculta, aparent distras ca și cum convorbirea nu l-ar privi deloc. Andriuhin tuși. Lura întoarse capul.

— Să-i spun, ce zici? spuse supărat Andriuhin.

Jenea încremeni, înțelegând că acum îi va fi dezvăluită, în sfârșit, taina care a chinuit-o atâtea zile!

— Priviți! exclamă în același moment lura.

Cântecele, zarva copiilor, strigătele de bucurie, strălucirea ochilor, totul se contopea într-o muzică unică a fericirii. Dar în Piața Roșie și în străzile și ulicioarele învecinate, supraveghind ordinea, patrulele de comsomoliști limitau de pe acum circulația pe căile de acces ale Kremlinului. Printre persoanele care n-au reușit să nimerească în Piața Roșie, era probabil și micul grup compus dintr-un bărbat cu umerii înguști, adus din spate, un băiat foarte gras, vioi, agil, sprinten ca o zvârlugă; un adolescent lat în umeri, privind în jur, cu o prefăcută indiferență și o fetiță slăbănoagă, ochioasă, cu năsul ascuțit.

— Bubîr! strigă Andriuhin, râzând cu hohote, Ninka-sfârleaza! Pașka Aleev!... Și cine mai e cu ei?

— Este tatăl lui Bubîr, spuse Jenea, supărată de întârzierea răspunsului, bucuroasă totuși de întâlnire.

Mașina lor se opri lângă trotuar, la cinci pași de copiii care se sfătuiau, în nu se știe ce privință. Tatăl lui Bubîr nu lua parte la consfătuire; privea cu tristețe la enormă clădire cu douăsprezece etaje, în fața căreia se opriseră. În zecile de balcoane, pe sutele de ferestre, fericiții locatari și oaspeții acestora puteau vedea nu numai Moscova în sărbătoare, ci și Piața Roșie...

— Unde se duc oare? se miră Andriuhin.

Supunându-se gestului hotărât al lui Pașka, copiii dispărură în mulțime și intrară apoi pe poarta clădirii celei mari; ridicând din umeri și mormăind ceva, tatăl lui Bubîr mergea în urma lor.

— Haidem! spuse hotărât Andriuhin, sclipind vesel din ochi.

Este puțin probabil să-i fi venit cuiva în gând că eroii ale căror portrete, mărite de zeci de ori, atârnav pe străzile Moscovei, de întâi mai, acum,

sărind pur și simplu din mașină, au dispărut pe poartă... Prea erau curioși să afle ce a născocit Pașka.

În curte nu întâlneau pe nimeni. După zgomotul străzii, aici era o liniște deosebită.

— Iată-o! strigă Pașka repezindu-se înainte.

Întrecându-se între ei, copiii se repeziseră după el; în urmă, poticnindu-se, alerga tatăl lui Bubîr. Iar în urma întregului grup păseau cu precauție Andriuhin, Lura și Jenea.

Pașka ajunsese primul la scara de incendiu și fără să privească îndărăt începu să urce. În urma lui se cățăraseră fără să stea pe gânduri Ninka și Bubîr.

— Ați înnebunit! exclamă tatăl lui Bubîr, oprindu-se în fața scării. Vă veți frânge gâtul! Ascultă, ce îți voi spune eu mamei?

Dar, întrucât țipetele lui rămăneau fără răspuns, tatăl lui Bubîr, după ce privi hoțeste în jur, se apucă și el de scară și începu să urce destul de îndemânatic, în urma copiilor.

Când aceștia, biruind toate cele douăsprezece etaje, dispărură pe acoperiș, academicianul Andriuhin, schimbând nerăbdător din picioare, îl întrebă repede pe Lura:

— Ai cingătoarea la tine?

— Sigur că da.

— De altfel este mai interesant să te urci pe scară...

Aplecându-se nu se știe pentru ce și cu capetele vârate între umeri, ei traversară în fugă curtea și unul după altul începură să urce scara.

Iar copiii, pășind de pe scară pe acoperiș se convinseră că de aici se vede, într-adevăr, până departe... Acum puteau să-i invidieze nu numai spectatorii care se înghesuiau pe stradă, dar până și cei aflați pe balcoane. Piața Roșie era așa de aproape, încât faptul acesta te bucura, dar te și speria...

— Acela e mausoleul, nu-i așa? întrebă Ninka încet.

— Și Kremlinul... Uite turnul Spaski, orologiul! Bubîr parcă se mira că toate celelalte au rămas pe loc după ce ei s-au urcat în centrul Moscovei, pe acoperișul unei case cu douăsprezece etaje.

— Dar uite ce bisericuță gigea! spuse cântat Ninka, mângâind cu pumnii deja murdari, splendida-i fundă albastră.

— Este biserica sfântul Vasile, o informă cu aer mohorât, Pașka.

— Dar de ce pe mausoleu nu-i nimeni? întrebă Ninka.

— E încă devreme... Ținându-se de parapet, Pașka privi la ceasul care atârna departe jos. E doar nouă și jumătate. Tot guvernul, academicianul Andriuhin și Lura Sergheev vor ieși la ora zece fix.

— Tu ai vrea să fii acolo?

— Eu? Pașka dădu posomorât din umeri. Pentru ce?

— Eu m-aș duce! Ninka îl privea pe Pașka de jos în sus, netezindu-și, cu degetele înnegrite, minunata-i fundă. Eu m-aș fi dus și le-aș fi strigat tuturor: „Bună ziua, oameni buni!”

— Strigă-le de aici, o sfătui Pașka.

— Ei și ce? Obrajii Ninkăi se aprinseră, dar n-avea cum să dea înapoi. Crezi că n-am să strig? Crezi că mă sperii?

Ea se apucă cu degetele ei subțiri de parapet, se aplecă asupra mulțimii pestrițe de oameni și strigă cu o voce subțire, cât o țineau puterile:

— Bună ziua-a! Oame-eni!...

Strada însă continua să-și rostogolească valurile ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Niciun om n-a ridicat capul; glasul Ninei nu le-a tulburat nici pe vrăbiile care se aflau deasupra balcoanelor de la etajul cinci.

— Ai priceput? Întrebă cu un zâmbet ușor Pașka. Nici de pe mausoleu nu te va auzi nimeni. Nici pe mine nu mă vor auzi. Pe lura însă sau pe academicianul Andriuhin îi va auzi o lume întreagă. Chiar dacă vor vorbi în șoaptă...

— Stați! strigă încrețindu-și fruntea, Bubîr. Îmi vin în cap niște idei grozave... Dar nu pot să opresc niciuna!

— O, doamne! rosti cu greu, sufocându-se, tatăl lui Bubîr, apărând în clipa aceea deasupra acoperișului. Ce-ar fi spus mama!...

— Trebuia să-l iau pe Gândac cu mine! spuse Bubîr.

— Unde or fi acum lura și academicianul Andriuhin? spuse pe un ton visător Ninka, privind cu atenție spre mausoleu.

— Sunt aici, se auzi glasul cunoscut al savantului. Deasupra marginii acoperișului apărură una după alta fețele surâzătoare ale academicianului Andriuhin, Jenea și lura.

Copiii se repeziră spre ei.

— Nu știu dacă iese un savant din tine, spuse Andriuhin, cuprinzându-l pe Pașka pe după umeri, dar pe teren te orientezi grozav! Ce mai înălțime ai cucerit!

Ei se așezară direct pe acoperiș, vârandu-și picioarele printre vergelele balustradei.

Timp de câteva minute au admirat cu toții Moscova, cerul albastru, străpuns de raze de soare, au ascultat vuietul sărbătoresc... Apoi, oftând adânc, Bubîr spuse:

— Și ce facem mai departe?... Să învățăm iar?

Surâsul de pe fața academicianului păli întrucâtva; întoarse spre el capul lui Bubîr, studiindu-l cu atenție.

— M-da, mormăi nedefinit academicianul, spune, te rog, în clasa a patra vi s-a vorbit despre hrană, despre vitaminele ei calorice?

— Despre hrană, știe el și așa totul, se amestecă prompt în vorbă Ninka.

— Ei vezi, se știe de multă vreme că omul are nevoie să capete zilnic o cantitate de alimente felurite, care să producă în medie trei mii cinci sute de calorii, continuă, visător, Andriuhin. Asta se știe. În ceea ce privește hrana, trei mii cinci sute calorii. Dar până acum nu s-a calculat și nici nu cunoaște nimeni minimul de cunoștințe pe care omul trebuie să le capete zilnic, pentru a rămâne om. Noi nu suntem animale. Nu suntem niște mașini de prelucrat hrana în îngrășămintă. Suntem oameni. Hrana e un lucru foarte important. Calorii! Vitamine! Dar a cunoaște, este lucrul cel mai de preț.

Acum el stătea cu picioarele larg desfăcute, barba îi flutura în vânt, iar obrajii parcă îi zvâcneau de fericire.

— Să cunoști! Să cunoști! Iată foamea care îl va chinui veșnic pe om! Acel ce a încetat să fie om a scăpat de această foame, este sătul, satisfăcut, indiferent! Iar noi nu putem să ne astâmpărăm! Ieri, omul a devenit pentru prima oară rază, acest fascicol de lumină a parcurs douăzeci de kilometri... Inimile noastre au fost zguduite! Astăzi Omul-rază a traversat instantaneu continente și oceane și s-a reintegrat la zece mii kilometri! Măine Omul-rază va părăsi limitele pământului și va pleca în Cosmos la sute de mii, iar apoi la milioane și milioane de kilometri...

— Ce? strigă Jenea. Cum?

— Filiala siberiană a studiat problema trimeriei razei în Lună, spuse încruntându-se ușor, Andriuhin. Stația intermediară a fost amenajată pe satelitul artificial permanent lansat anul trecut. Din păcate, numai Luna este utilată cu platformă fonică și cu tot complexul de aparate complicate, necesare pentru reușita experimentului la distanțe cosmice. Raza va fi reintegrată pe Lună și va deveni om. Se presupune că, după un repaus de o săptămână în stațiunea conducătoare din Lună, omul va deveni din nou rază și se va întoarce pe pământ.

— Atunci lucrul acesta îl voi face eu! spuse Jenea, trecând în dreptul lui lura și făcând un pas către Andriuhin. Auziți, eu! Iar el lasă să trăiască aici toate spaimele prin care am trecut eu, ca să știe și el cum este!

Andriuhin scutură necăjit din umeri și spuse:

— Eu n-aș vrea să continui aici pe acoperiș, în ajunul serbării, această discuție. Dar dumneata, Jenea, trebuie să știi că, îndată după serbare, va avea loc o operațiune foarte importantă. Așa-zisa desfășurare. Dumneata trebuie să înțelegi că lura reprezintă astăzi o valoare excepțională.

— O valoare! răsă scurt Jenea. Nu-i nici o lună de când s-a refăcut în urma rănirii.

— Noi mai suntem foarte neajutorați și lipsiți de discernământ în acel domeniu în care am început să pătrundem... Andriuhin se ciupi de barbă. Savanții viitorului vor râde de noi. Căci mi-e rușine să spun, dar tot complexul de aparate foarte fine ale Orașelului Academic, toate instalațiile noastre de recepție, platformele fotonice și stațiile de ghidare sunt calculate deocamdată pentru primirea și transmiterea unui singur organism omenesc, uite al lui, al lui Iura Sergheev... Tu, Jenea, ești fără cinci minute medic, dar probabil că și ție îți vine greu să pricepi cât de al dracului de ingenioasă și extrem de dificilă este problema transformării omului în rază... Va veni desigur vremea când instalația necesară pentru aceasta se va simplifica enorm și se va reduce la dimensiunile unei valijoare sau a unui toc pentru racheta de tenis! Atunci omul va cuceri în mod definitiv spațiul. El nu va fi legat de nimic. El va putea traversa orice nemărginire cosmică. Deocamdată însă noi ne-am împotmolit rău în ignoranța noastră. Iura ne este necesar. Mai precis, avem nevoie de doi Iura.

— Doi? se încruntă Jenea, străduindu-se să priceapă.

— Deocamdată de doi... confirmă, fără chef, academicianul. Nu știu care din ei va putea pleca în Cosmos... S-ar putea ca toate să întârzie atâta încât uite, Ieneșul acesta, care mai are mult până să devină om (el îi dădu un bobârnac lui Bubîr) va fi primul care va pătrunde în spațiul interplanetar, devenind rază...

— Așadar la asta vă gândiți voi! mormăi Jenea, fără să-l lase din ochi pe Iura. La asta, vasăzică...

Iura se sculă și dădu ușor din umeri:

— Toate acestea sunt încă departe! Pentru ce să te frământă de pe acum?... El o cuprinse mai puternic pe după umeri. Ei, Jenika!... Ei! Dar lasă, zău!

Cuprinzând-o de mijloc, Iura începu s-o învâртеască în ritm de vals, zgâlțâind-o mereu. Jenea se opunea.

— Vals pe acoperiș! Splendid spectacol, mormăi Andriuhin, scoțându-și ceasul, dar, din păcate...

În aceeași clipă orologiul din turnul Spaski își începu dangătul tremurat.

— Va trebui să ne grăbim, spuse Andriuhin și, punându-și la loc ceasul, mișcă ușor catarama de la cingătoare. Toată lumea se feri fără voie: academicianul se înălță la câțiva metri deasupra acoperișului și, parcă dezmoțindu-și picioarele, porni prin aer și se opri deasupra străzii, așteptându-l pe Iura.

— Hai cu noi! îi șopti Iura Jeniei. Vrei? Te vom lua de subsuori și te vom duce!

— Pleacă! Pleacă! îl îmbrânci ea, făcând pe supărata, dar sărutându-l în grabă, la despărțire. Asta e mult mai aproape decât până în Lună!

Plecară. Mai întâi, parcă încercând dacă îi ține destul de bine aerul, se înălțară deasupra acoperișului, deasupra străzii, dar la prima bătaie a orologiului porniră cu pași grăbiți, prin văzduh, direct spre Piața Roșie, pe deasupra mulțimilor de milioane de moscoviți care, observându-i, îi salutară cu nețărmurită admirație.